Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

SØNDERJYSKE STEDNAVNE

UDGIVET

AF

STEDNAVNEUDVALGET

KØBENHAVN

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD

H. H. THIELES BOGTRYKKERI

1934

5. LEVERING

BOGLADEPRIS KR. 3,00

FORELØBIG FORTEGNELSE OVER DE VIGTIGSTE

KILDE- OG LITTERATURFORKORTELSER

Aarb. = Aarbøger for nordisk Oldkyndighed.
AM = Afskrift i den Arna-Magnæanske Samling.
APhS = Acta Philologica Scandinavica.
Ark. = Arkiv för nordisk filologi.
B = Boniteringssager.
BL = Boniterings- og Landmaalingssager.
BLU = Boniterings-, Landmaalings- og Udskiftningssager.
BrN GG I = Johs. Brøndum-Nielsen, Gammeldansk Grammatik I.
BU = Boniterings- og Udskiftningssager.
Coupon = Couponbøger (Kort) til TM.
Danckw = Teksten i Danckwerts Landesbeschreibung.
DAtl = Pontoppidan, Den Danske Atlas.
DF = Danske Folkemaal.
DS = Danmarks Stednavne Nr. 1 ff.
DSt = Danske Studier.
Feilb. = Feilberg, Ordbog over jyske Almuesmål.
FT = Folketælling.
Förstem. NO. = Förstemann, Altdeutsches Namenbuch. II. Ortsnamen.
Gst = Danske Generalstabskort.
Hellq. EO = E. Hellquist, Svensk etymologisk ordbok.
Hellq. Sjön. = E. Hellquist, Svenska sjönamn.
I = Indberetning til Stednavneudv.
Jb = Jordebog.
Jenssen-Tusch = H. Jenssen-Tusch, Nordiske Plantenavne.
J. Sørensens Kort = Danske Søkort af Jens Sørensen, udg. af Johs. Knudsen.
K = Kort.
Kok = J. Kok, Det danske Folkesprog i Sønderjylland.
Kort Fm = Kort over danske Folkemaal.
L = Landmaalingssager.
LB = Løgumbogen 1578 (SRD VIII).
LDipl = Langebeks Diplomatarium.
Lind Bin. = E. H. Lind, Norsk-isländska personbinamn.
Lind Dopn. = E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn.
LU = Landmaalings- og Udskiftningssager.
Lundgren-Brate = M. F. Lundgren og E. Brate, Personnamn från medeltiden.
M = Matrikel.
MB = Markbog i Matrikelsarkivet.
Mejer = Mejers Kort i Danckwerts Landesbeschreibung.
Molbech = Dansk Dialect-Lexikon.
Moth = Moths Ordbog, cit. efter Kalkar.
NE = Rygh, Norske Elvenavne.
NecrRip = Necrologium Ripense (SRD V).
NG = Norske Gaardnavne.
NoB = Namn och Bygd.
Oda Personn. = O. Nielsen, Olddanske Personnavne.
ODS = Ordbog over det danske Sprog.
OGB = Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län.
Oldekop = Oldekop, Topographie des Herzogtums Schleswig.
Ortschaftsverz. = Ortschafts-Verzeichnis von Schleswig-Holstein 1890.
Postadr9 = Postadressebog, 9. Udg.
Reg = Register.
RO = Ribe Oldemoder.
SchLüb = Schiller und Lübben, Mittelniederdeutsches Wörterbuch.
Schmidt-Petersen NF = Die Orts- und Flurnamen Nordfrieslands.
SJb = Slesvigbispens Jordebog.
Sk = Skatteliste.
SOA = Ortnamnen i Älvsborgs län.
SRD = Scriptores Rerum Danicarum.
TGst = Tyske Generalstabskort.
TM = Tysk Matrikel.
Torp NEO = Torp, Nynorsk etymologisk ordbok.
Trap[1] = Trap, Hertugdømmet Slesvig.
Trap[4] = Trap, Danmark, 4. Udg.
U = Udskiftningssager.
UBl = Blandinger, udg. af Universitets-Jubilæets danske Samfund.
VJb = Valdemars Jordebog.
VSK = Videnskabernes Selskabs Kort.
VSO = Videnskabernes Selskabs Ordbog.
ÆDA = Ældste danske Archivregistraturer.

kjær, Trollkjærholm; I 1928 Troldkær [Trolkjæə, Traalkjæ]. — Bo. TM Tralkjer. — Soholm (Scholm i Beskr. 1775) er Soholm i Enge S., Kær H.

Trædeholm. N. [*træ·hʌlm*]. TM, I 1928 Treholm. — Forleddet er Subst. jy. Træde „Trætte, Proces". Kaldes ogsaa Flæskebøste; se ovfr.

Trælborg. N. [*ɔəə ˈtræt·bœɹ·, ˈnœˀə ˈtræt·bœɹ·*]. I 1928 Overtrelborg (Middelfenne), Nedre Trelborg, Horsfenne. — N. Trælborg Eng [*træt·bœɹ· ˈæŋ*]. I 1928 Trelborgeng, Middelfenne. — Om Trælborg som Naturnavn se under Trælborg i Tønder Lands., 3101.

?**Tudtscher.** Jb 1613 Tudtscher holtz.

Tulum. G. Beskr. 1775 Thulum; Kok II p. 417, TM, I 1912 Tulum.

Tved. Bo. [*æ tveˀə, æ ˈnɔɹˌtveˀə, æ ˈsɥŋˀəˌtveˀə*]. TM Twedt, Nörretwedt; I 1928 Tved, Øster Tved. — Bo. Tvedsløkker. I 1912 Tveerslyker. — Bo. Tvedsvej. I 1912 Tveesvei. — Agerstykker. Tved, se Indl.

Tvedager. Bu. [*æ ˈtveˀəˌaxə*]. TM Tweedacker; I 1928 Tveager. — Tved, se Indl.

Tværfenne. Ly. [*æ ˈtvæ·ˌfæn·*]. TM Twerfennne; I 1912 Tverfenne; I 1928 Tværfenne.

Tværkær. Ste. [*tvæ·ɻæ*]. Kok II p. 419 Tværkjær; TM Twerkjer; I 1912 Tværkjær; I 1928 Tverkjær.

Tværland. Lu. I 1912 Tværland.

Tværvej. Ly. [*æ ˈtvæ·ˌvæj*]. I 1912 Tverfennvej. — Vejen til Tværfenne; se ovfr.

Tyrkiet. Ste. TM Türkei.

Tøjreholm. Bo. [*tiɜəhʌlm*]. TM Tuweholm; I 1912 Tyverholm; I 1928 Tyderholm. — Verb. tøjre.

Tømmermandseng. Bu. TM Zimmermanns Wiese.

Ugeholm. G. Dok. 1773—93, K 1793 Uckholm. — Forleddet er snarest Sognenavnet Uge i Lundtoft H., 3221.

Ugleholm. J. [*Oxəlhʌlm*]. Dok. 1773—93 Oggelholm; TM Ochelholm; I 1912 Ogelholm; I 1928 Ugleholm. — Se Holmgaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Ulvefenne. Lu. [*æ ˈuɫ·ˌfæn·*]. I 1912, I 1928 Ulvefenne. — En Ulv skal engang have angrebet et Føl her (Opt. 1931).

Ulvemose. Jb 1613 Wulffs Mohr.

Under Toften. Bu. TM Unter der Toft.

Urmagerfenne. G. [*æ ˈu·maxəˌfæn·*]. — Har været ejet af en Urmager i Stade (Opt. 1931).

Vadfenne. R. [*æ ˈvɔj·ˌfænə*]. Kok II p. 427 Vadfenne (Våjfænn); TM Woyfenne; I 1912 Vojfenne, Voifenner; I 1928 Vaade Fenner. — Vad, se Indl.

Vandstedblok. Lu. [*vaŋ·sdæjˈblɔk*]. I 1912 Vandstedblok, Vandstedsblok.

Vandsteddrav. Lu. [*vaŋ·sdæjˈdʀaʊ*]. TM Vand Draw; I 1912 Vandsteddrav; I 1928 Vanddrav.

Vandstedfenne. Lu. [*æ ˈvaŋ·sdæjˌfæn·*]. I 1912 Vandstedfenne, Vandstedsfenne; I 1928 Vandstedfenne.

Vanrad. Lu. [*æ van·dʀaj*]. I 1912 Vanraj, Vaanraj. — N. [*van·ʀaj*]. Kok II p. 430 Vandrad; TM Wanray; I 1928 Vanraj, Vanraad. — R. [*van·ʀaj*]. Kok II p. 429 Vanddreg (Vanddrej); TM Wandray; I 1912 Vanray; I 1928 Vanraad. — Se Vanrad i Arrild S., 3081. I Udtalen [*van·dʀaj*] er der indskudt et d mellem n og r.

Vase. Sta. [*æ vaj·s*]. I 1912 Vais; I 1928 Vase. — Vase, se Indl.

? **Vedhøj.** Bu. [*veˈhʏj*]. TM Wiehöhe; I 1912 Vihoj; I 1928 Vedhoj. — Muligvis af Subst. glda. with „Skov"; se Indl. under Ved.

Ved Rens Kirkevej. Bu. TM am Renzer Kirchwege.

Vesterager. J. [*æ ˈvæsdəˌɑxə*]. TM Westeracker; I 1912 Vesterager; I 1928 Vesteragre. — R. [*væsdəˈʀɑxə*]. TM Wester Acker; I 1912 Vesterager; I 1928 Vesteragre.

Vesterdrav. R. TM Wester Drau.

Vestereng. A. [*æ ˈvæsdəˌʀæŋ'*]. TM Westerwiese. — Bu. [*æ ˈvæsdəˌʀæŋ·*]. U 1727 Wester Eng; U 1771 Wester Eng-Fenne; U 1772 Wester Enge; TM Westerwiese; I 1912, I 1928 Vestereng. — G. Beskr. 1793, I 1912 Vesterenge. — J. TM Westereng; I 1912 Vestereng. — Lu. [*æ ˈvæsdəˌʀæŋ'*]. TM Wester-Wiese; I 1912 Vesterenge; Gst, I 1928 Vestereng. — Sta. [*æ ˈvæsdə ˈʀæŋ·*]. I 1912 Vestereng; I 1928 Vesterenge. — Ste. [*æ ˈvæsdəˌæŋ·*]. — Bu. Lille-Vestereng [*ˈliˀlə væsdəˈʀæŋ'*]. I 1928 Lille Vestereng.

Vesterfenne. A. [*æ ˈvæsdəˌfæn·*]. TM Westerfenne, Westerfennen. — Bo. [*æ ˈvæsdəˌfæn·*]. I 1928 Vesterfenne. — G. I 1912 Vesterfenne. — Lu. TM Westerfennen; I 1912 Vesterfenne. — N. TM Wester-Fennen. — Ste. TM Wester fenne. — Jfr. Nørremark ovfr.

Vesterfælled. Ly. [*æ ˈvæsdə ˈfæ·ɫəd*]. TM Wester Felled; I 1928 Vesterfælled. — N. [*æ fæ·ɫəd*]. TM Wester-Fehld, Wester-Fehled; I 1928 Vesterfelet, Vesterfælled. — R. TM Wester Fehlet.

Vestergaard Løkke. Bu. [*væsdəˈgɑˀəˌlyk*]. TM Westergaardlücke; I 1928 Vestergaardlyk. — Se Vestergaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Vestergaard Skov. Bu. I 1928 Vestergaardskov. — Se Vestergaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Vesterholm. J. TM Westerholm.

Vesterhøj. Bu. TM Westerhöhe.

Vesterløkke. 3 Gange i Bo. [*æ ˈvæsdəˌlyk, æ ˈvæsdəˌlygə*]. TM Wester lüke; I 1928 Vesterlyk. — Lu. [*æ ˈvæsdəˌlyk*]. I 1912, I 1928 Vesterlykke. — Ly. [*æ ˈvæsdə ˈlygə*]. TM Westerlücker; I 1912 Vesterlyk, Vesterlykke; I 1925 Vesterlykke. — Sta. I 1912 Vesterlyk.

Vestermark. Lu. [*æ væsdəmaˌɪg*]. I 1928 Vestermark. — V. TM Westerfeld.

Vestermose. G. [*æ ˈvæsdə ˈmo·s*]. Jb 1773 Westermohr; Beskr. 1793 Wester Mohr; TM Westermoor; I 1912, I 1928 Vestermose.

Vesterskov. Ly. [*væsdəˈsgåʊ*]. TM Westerskow; I 1912, I 1928 Vesterskov.

Vestertoft. A. [*æ ˈvæsdə ˈtåʊt*]. — Bu. TM Westertoft.

Vikær. Bo. [*viˈlɟɜ*]. TM Wiekjer; I 1928 Vikjær. — Plantenavnet Vidie „Pil".

Vindtved Løkker. Ly. [*æ ˈvi̯ŋˌdvəˌlygə*]. TM Winthwelücker; I 1912

Vintvelyk, Vindvedlykke; I 1928 Vindvetlykker. — Støder op til Vindtved; se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Vinkelager. Ly. I 1912 Vinkelager.

Vognspor. Ste. [*vun·sbɔ.i*]. TM Wunspor; I 1912 Vognspor; I 1928 Vognsborg. — Navn paa et større Areal Vest for Stemmild, ved Vejen til Tønder.

Vraagaard Gab. R. [*vʀå·gɷˈgaf*]. I 1928 Vraagaard Gab. — Se Vraagaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Vraagaard Skov. Bu. [*ˈvʀå·gɷ ˈsgåʁ*]. — Se Vraagaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Vraagaard Tørvemose. R. [*vʀå·gɷˈtɔ̈.i·mOs*]. TM Wraagaard törremoos; I 1912 Wraagaardtørvemos, Vraagaardtørvmos; I 1928 Vraagaard Tørvemose. — Se Vraagaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Væggereng. Bu. [*æ vo̤xəʀæŋ*]. TM Wöggerwiese; I 1912 Vøggereng; I 1928 Vøgeeng. — Subst. jy. Vægger „Vidier".

Vældkærløkke. Lu. I 1912 Vældkjærlykke.

Øgfenner. Bo. [*æ ˈø·xˌfænə*]. TM Oegfenner; I 1912 Øgfenne, Øgfenvei; I 1928 Øgfenne. — Ste. [*æ ˈø·xˌfænə*]. Kok II p. 457 Øgfenne; TM Oegfennen; I 1912 Øgfenne; I 1928 Øgfenner. — Subst. Øg i Betydningen „Hest".

Ølholm. Lu. [*ø·thɔtm*]. TM Oelholm; I 1912, I 1928 Ølholm. — Subst. jy. Ødle „Øgle, Firben", i Darum udt. [*ø̱l*] (Feilb.).

Ønskærmaj. Bo. [*ønsk̟æˈmaj*]. TM Olskjermai; I 1912 Ønskemai; I 1928 Olskjæmai [olskjæmai̯ (onskiæmai̯)]. — Hvis Formen med [*n*] er den oprindelige, kunde Forleddet være Gen. af Mandsn. glda. Ø̄n, Ø̄thun.

Østerager. G. [*æ ˈjo̤sdə ˈaxə*]. TM Osteracker; I 1928 Østerager. — J. [*æ ˈjo̤sdəˌʀaxə*]. TM Osteracker; I 1912 Østerager; I 1928 Østeragre. — 2 Gange i Ly. [*æ ˈjo̤sdəˌʀaxə*]. TM Oster Acker, Osteracker. I 1912 Østerager, Østeragger; I 1928 Østerager. — R. TM Oster Acker. — Sta. [*æ ˈjo̤sdə ˈaxə*]. TM Osteracker.

Østereng. A. [*æ ˈjo̤sdəˌʀæŋ'*]. TM Osterwiese. — Bu. [*jo̤sdəʀæŋ*]. TM Osterwiese; I 1928 Østereng. — G. I 1912 Østerenge. — J. [*æ ˈjo̤sdəˌʀæŋ·*]. TM Ostereng; I 1912 Østereng; I 1928 Østerenge. — Lu. [*æ ˈjo̤sdəˌʀæŋ·*]. TM Oster Wiese; I 1912 Ostereng, Østereng; I 1928, Gst Østereng. — Ly. [*æ ˈjo̤sdəˌʀæŋ·*]. TM Osterenge; I 1912 Ostereng, Østerenge; I 1928 Østerenge. — N. [*æ ˈjo̤sdəˌʀæŋ'*]. TM Oster Wiesen, Oster-Wiese; I 1928 Østereng. — R. I 1912 Østereng. — Sta. [*æ ˈjo̤sdəˌʀæŋ·*]. TM Öster-Eng; I 1912 Østereng.

Østerfenner. Bu. [*æ ˈjo̤sdəˌfænə*]. I 1928 Østerfenner. — Lu. TM Oster fennen. — N. Oster Fennen. — R. TM Oster fenne. — Sta. TM Osterfenne. — Ste. [*æ ˈjo̤sdəˌfæn·*]. TM Oster Fenne; I 1928 Østerfenne.

Østerfælled. Ly. [*æ ˈjo̤sdə ˈfæ·tət*]. TM Oster-Felled; I 1928 Østerfælled. — N. [*æ ˈjo̤sdəˌfæ·tət*]. TM Oster-Fehlet; I 1928 Østerfældet, Østerfælled. — R. TM Oster Fehlet.

Østerhøj. Bu. TM Osterhöhe; I 1928 Østerhoje [østəhyje].

Østerkaad. Ly. 1928 Østerkaad [Iøsdəkaaə]. — Subst. sønderjy. Kaad „mindre Landejendom"; formodentlig et oprindeligt Bebyggelsesnavn.

Østerløkke. Bo. TM Oster-Lücke. — R. I 1912 Østerlykke. — Sta. TM Öster Lyken; I 1912 Øster lyk; I 1928 Østerløkke [ˈjøstə lyk].

Østermark. Bu. I 1928 Østermark [jøstæmark]. — Lu. [*æ jœ̆sdəmaɹig*]. I 1928 Østermark. — N. [*æ jœ̆sdəmaɹig*]. I 1928 Østermark. — R. TM Oster Mark; I 1928 Østermark.

Østermose. G. [*æ ˈjœ̆sdə ˈmoˑs*]. Beskr. 1775 Oster-Mohr; TM Ostermoor; I 1912, I 1928 Østermose.

Østerskov. Ly. TM Osterskow.

Østerskovholm. Bu. TM Osterholzholm.

Østertoft. A. [*æ ˈjœ̆sdə ˈtåɜt*]. TM Ostertoft. — Bo. I 1928 Øster Toft. — G. I 1912 Østertoft. — R. TM Oster Toft.

3136. TINGLEV SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Tinglev, Lb [*teŋ·tə*]. Udat. 1251—1300 (LB) Tingløff; SJb 1436 Tingheleff; 25/9 1482 (LB) Tingløff; 21/7 1484 Tingheleue; 16/3 1491 (LB) Tingeløue; 4/5 1491 (LB) Tingeløff, Tingeløue; 24/4 1493 (LB) Tingeløff; 12/3 1495 Tyngeløffwe; 18/10 1496, 27/8 1497 Tingeleue; 30/7 1502 (Pavens Kopibog) Ungelene, Tingelere; 28/8 1504 Tingheleue; 10/1 1505 (Pavens Kopibog) Implar; 3-7/1 1505 Tingeleve; 30/4 1505 Tingeleue; 13/12 1511 (1550) Dingeleff; Sk 1543 Tingeleff; Jb 1543 Tingeleff, Tyngeleff; 20/10 1546 (LB) Tingeløffue; Jb 1613 Tingeleff; Jb 1639—40 Tingeløff; Mejer 1648, Danckw 1652, Jb 1672, Reg 1685, Regnsk 1694 i Sk 1567—1711, Reg 1712 Tingeleff; DAtl Tingeleff, Tinglef, Tinglev; VSK, K 1799, Gst 1857—58, Trap[1] Tinglev; TGst Tingleff; Postadr9, Gst Tinglev. — Af et Mandsnavn glda. *Thingi, som indgaar i Landsbynavnet Tingerup i Kongsted S., Fakse H. (RJb c. 1370 Tingorp) og Tingerup i Soderup S., Merløse H. (21/9 1429 Tiingwrp); en stærk Sideform *Thing formodes af Lundgren-Brate at indgaa i det sv. Stedn. Tingstad; jfr. Förstem. NP[2] 1456 f., hvor der anføres en lang Række med Thing-, -thing sammensatte Personnavne.

Annenhof, Gd. Postadr9 Annenhof.

Bajstrup, Lb [*bajsdʀʁp*]. Sk 1543 Basdorppe, Basdurpp; Mejer 1648 Baystrup, Baistrup; Danckw 1652 Boystrup; Jb 1709 Baystrupp; DAtl, VSK Baistrup; K 1799 Bajstrup; Gst 1857—58 Bejstrup; Trap[1] Beistrup; TGst Baistrup; Postadr9, Gst Bajstrup. — Muligt af et Mandsnavn glda. *Basti, der i DS II p. 108 antages at indgaa i Landsbynavnet Bastrup i Uggeløse S., Lynge-Frederiksborg H. En anden Mulighed er Mandsn. glda. Bassi. Diftongeringen af a foran st, ss savner dog vistnok Paralleller indenfor Sønderjy.

Broderup, Lb [*bʀåʁ·ʀʁp*]. 6/6 1500 (16. Aarh.) Brodorp; 30/4 1505 Broderdorppe; 9/7 1505 Broderdorpp; Sk 1543 Broderrupp; Jb 1543 Brorderrup; Jb 1613, Mejer 1648, Danckw 1652, Reg 1712 Broderup; DAtl Brauderup; VSK, K 1799 Braurup; Gst 1857—58, Trap[1] Broderup; TGst Brauderup; Postadr9, Gst Broderup. — Forleddet synes at være Mandsnavnet glda. Brōthir; Udtaleformen og de yngre Skriveformer med au er dog paafaldende.

Broderup Mark, Gde og Hse. Oldekop Brauderupfeld; Trap[4] Broderupmark. — Landsbynavnet Broderup.

Bæk, Gd. K 1799 Bekager; Kok II p. 105 Bækager; Oldekop Beck; Gst, Trap[4] Bæk. — Efter Beliggenheden ved Rødebæk.

Bølaa, Hs [*bo̯ɫ'å.*]. Gst Bolaa; Trap[4] Bølaa. — Efter Naturnavnet Bølaa.

Damgaard, Gd [*æ dam·gɷ*]. VSK, K 1799 Damhuus; Gst 1857—58, Kok II p. 109 Damhus; Oldekop Damhuus; Gst Damgaard; Trap[4] Damgd. — Forleddet er Naturnavnet Dam.

Dybbølgaarde, Gde [*dɥbəl'gå.*]. VSK Dyppelgaarde; K 1799 Dyppelgaard; Gst 1857—58, Trap[1] Dybbølgaarde; TGst Düppel; Postadr9 Dybbølgaarde; Gst Dybbøl Gde; Trap[4] Dybbøl. — Forleddet er Subst. Døbbel, se Indl., omtydet til Landsbynavnet Dybbøl; jfr. Dybbølager ndfr. under Naturnavne.

Eggebæk, Lb [*ɛgbæk*]. U. D. 1470 (LB) Egbecke; 24/4 1493 (LB) Egbeck; (her?) Gildebog 1514 (Dipl Fl I 254) Eggebeck; 27/9 1531 (LB), Sk 1543, Jb 1543, 20/10 1546 (LB), 19/9 1548 (LB), Jb 1613 Eggebecke; Mejer 1648, Danckw 1652, Reg 1685, Reg 1697, Reg 1712 Eggebeck; DAtl Egbek; VSK Egebæk; K 1799 Egebek; Gst 1857—58, Trap[1] Egebæk; TGst Eggebek; Postadr9, Gst Eggebæk. — Hvis Udtaleformen er litterær, kan Forleddet maaske være Trænavnet glda. ēk „Eg"; snarere er det dog Subst. glda. æg „Rand, Kant", jfr. Naturnavnet Ægbjærg i Rabsted S., 3133.

Eggebæk Mark, Gde [*'ɛgbæk 'maɹg*]. Oldekop Eggebekfeld; Postadr9 Eggebæk Mark; Trap[4] Eggebækmark. — Landsbynavnet Eggebæk.

Fredsminde. Oldekop Fredsminde.

Frydendal, fhv. Kro. VSK, K 1799, Gst 1857—58, Kok II p. 137 Frydendal.

Fuglsang. VSK Fuglsang; Gst 1857—58 Fuglesang. — Se Fuglsang i N.-Løgum S., 3117.

Gaardeby, Lb [*gå·by*]. Sk 1543 Gardbuy, Gordtbwe; Mejer 1648 Gardebuy; Danckw 1652 Gardeby; Reg 1712 Gaardbye; DAtl Gaardeby; VSK Gaarde By; K 1799 Gaardebye; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Gaardeby. — Forleddet er Subst. glda. garth „Gærde"; det er sandsynligt, at Ordet, som formodet af Dr. Vilh. la Cour i Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 71, her betyder „Befæstningsværk", og at Navnet hentyder til Beliggenheden lige Syd for Olmersdiget (se under Naturnavne).

Gerrebæk, Kro [*gäɹ·bæk*]. Jb 1721 Gerbeck; DAtl Gerrebek Kroehuus; VSK, K 1799 Gærbek; K 1823 Gerrebeck; Gst 1857—58 Gerrebæk; Trap[1] Gerrebæk Kro; TGst Gerrebek Gasth.; Postadr9, Gst Gerrebæk. — Efter Bæknavnet Gerrebæk.

Hedegaarde, Gde [*he·gɷ*]. Jb 1613 Hedegarth; Mejer 1648 Hedegard; Danckw 1652 Hedegarde; Reg 1685 Hedegahrde; Reg 1712 Heidegaard; DAtl Hedegaard; K 1799 Heedegaard; TM Hedegaard; Postadr9 Hedegaarde; Gst Hedegaard.

Horshave, Gd [*'hɔs,håʊ·*]. Oldekop Haßhof (auch Hoshau). — Efter Naturnavnet Horshave.

Hovgaard. K 1799 Haugaard; Gst 1857—58 Hovgaard. — Subst. jy. Hov „Hoveri", eller det tilsv. Verbum.

Hyrupgaard. VSK Hyrup Gd.; K 1799, Gst 1857—58 Hyrupgaard; Trap[4] Hyrupgd. — Efter Hyrup i Bevtoft S., Nørre-Rangstrup H., Hyrup i Øsby S., Haderslev H., eller Sognebyen Hyrup, Husby H.

Højager. VSK, K 1799 Høyager; Gst 1857—58 Højager.

Højumgaard, Gd. K 1799 Høyumgaard; Gst 1857—58 Højumgaard; Kok II p. 183 Hojemgård; Gst Højum Gd. — Gaarden ligger ved en stor Gruppe af Bronzealderhøje, men da et glda. Hōghum vilde give søn-

derjy. Hygum, er det sandsynligst, at Navnets Forled er Subst. sønderjy. Hojum „Forager" (se Kok II p. 183); jfr. Hojumstykke i Højer Flække, 3103. Om Ordet og dets Forekomst se Ole Widding i Danske Folkemaal IV p. 117 ff.

Ildermose, Gd. Gst Ildermose. — Efter Naturnavnet Ildermose.

Karensgaard, Hs. Oldekop Karensgaard; Trap[4] Karensgd.

Klingbjærg, Gd [*kteŋˑbjæˑ*]. VSK, K 1799 Klingenberg; Gst 1857—58 Klingbjerg; TGst Klingberg; Oldekop Klinkenberg; Postadr9 Klingbjerg; Gst Klingbjærg. — Antagelig opkaldt efter det i hele Landet almindelige Gadenavn Klingbjærg, Klingenberg, der er indkommet fra Tyskland; se Hugo Matthiessen, Gamle Gader p. 17. Jfr. Naturnavnet Klingbjærg i Hviding S., 3085.

Klokkebjærg, Hse. DAtl Klokberg. — Efter Naturnavnet Klokkebjærg.

Klokkehus, Gd [*ktɔgˈhuˑs*]. Schröder Topographie 1837 Klockhuus (vormals Blockhuus); Trap[1] Klokkehuus; Postadr9, Gst Klokkehus; Trap[4] Klokhus. — I Kok II p. 225 fremsættes den Formodning, at Navnet skyldes „Ligheden med et „Klokkehus" ɔ: en Træbygning (sædvanlig i Form af et Tårn), hvori Klokkerne anbringes på Steder, hvor der findes tårnløse Kirker".

Klostergaard. VSK Closter Gd.; K 1799 Clostergaard; Gst 1857—58, Gst Klostergaard; Trap[4] Klostergde. — Formodentlig Navn paa en Gaard, der har hørt til Løgum Kloster; jfr. Kogsbølgaard ndfr.

Knak, Gd [*æ knak*]. Gst, Trap[4] Knak. — Feilb. anfører fra Vestjy. Subst. Knak i Betydn. „knold, tue på heden" og som Navn paa Marker, der er fulde af Tuer.

Knophøj, Hse. Schröder Topographie 1837 Knobhöhe; Kok II p. 227 Knophøj. — Efter Naturnavnet Knophøj.

Kogsbølgaard. VSK, K 1799 Coxbølgaard; Gst 1857—58 Koksbølgaard; Gst Kogsgaard; Trap[4] Kogsbølgd. — Antagelig en Gaard, der har hørt til Kogsbøl i Emmerlev S., 3107. Jfr. Klostergaard ovfr. og Kogsbølgaard i Tønder Lands., 3101.

Koloni [*æ kOtOˈniˑ*]. — Det paa Stedet alm. brugte Navn paa Sofiedal, se ndfr.

Krat, Gd. Oldekop Kratt. — Krat, se Indl. Jfr. Naturnavnene Kratager og Krateng.

Kravlund, Lb [*kʁåˑlsŋ*]. Udat. Valdemar Bisp i Slesvig 1179?—1192 (1209) (LB) Krakelundt; $^{29}/_{4}$ 1472 (LB) Kragelum; $^{28}/_{6}$ 1486 (LB), $^{7}/_{8}$ 1493 (LB) Kragelund; Udat. (16. Aarh. ÆDA V 358) Kraglundt; Sk 1543 Krakelundtt; Jb 1543 Krakelundt; 1598 (Sønderjy. Aarb. 1905 p. 104) Kraulund; Jb 1613 Craulundt, Croulundt; Mejer 1648, Danckw 1652 Kraglundt; Reg 1697 Kraulund; Reg 1712 Kraufflund, Kraglund; DAtl Kraulund; VSK, K 1799 Kravlund; Gst 1857—58, Trap[1] Kravlund; TGst Kraulund; Postadr9, Gst Kravlund. — Fuglenavnet glda. krakæ „Krage".

Kravlund Mark, Gde og Hse [ˈ*kʁåˑlsŋ ˈmaˑig*]. TGst, Oldekop Kraulundfeld; Gst, Trap[4] Kravlundmark.

Krig, Gd. Gst, Trap[4] Krig. — Efter Naturnavnet Krige.

Krusgaard, Gd. Gst 1857—58, Postadr9, Gst Krusgaard. — Snarest af Slægtsnavnet Kruse.

Lundbæk, Gde [*luŋˑbæk*]. VSK, K 1799 Lundbek; Gst 1857—58,

Trap[1] Lundbæk; TGst Lundbek; Postadr9, Gst Lundbæk. — Efter Bækken Lundbæk, se under Naturnavne.

Lundtoft, Gd. Gst 1857—58 Lundtofte; Trap[4] Lundtoft. — Lund, se Indl.

Magdeborg, Gd [*maxdəbOɹ*]. Gst 1857—58, Postadr9 Magdeborg; Trap[4] Magdeborg. — Ifl. Oldekop „nach einem aus Magdeburg Eingewanderten benannt".

Nørregade [*æ ˈnɔ̈ɹ̈ˌga·*]. — Gade i Tinglev.

Paddeholm. Gst 1857—58 Pejtholm. — Sønderjy. Padde „Frø".

Parcel, Gd [*æ paˈse·t*]. — Gaard ved Stoltelund. Parcel, se Indl.

Rødebæk, Kro [*ʀo̤ˈbæk*]. U 1770 der Krug Rothebeck; DAtl Rotbek Kroehuus; VSK Rødbæk; K 1799 Rødbek; Gst 1857—58 Rødebæk; Trap[1] Rødebæk Kro; TGst Rothenbek Krug; Postadr9 Rødebæk; Gst Rødebæk Kro. — Efter Bækken Rødebæk.

Rødebæk Mark, Gd. Oldekop Rotenbekfelde. — Kronavnet Rødebæk.

Rødekærmark, Hs. Trap[4] Rødekærmark. — Sandsynligvis Fejl for *Rødebækmark.

Sandbjærg, Gd. VSK Sandberg; K 1799 Sandbierg; Gst 1857—58 Sandbjerg; Oldekop Sandberg; Trap[4] Sandbjærg.

Skelbæk, Gde [*sɡjæt·bæk*]. VSK Skielbek; (her?) K 1799 Kiælbek; Gst 1857—58, Trap[1] Skjelbæk; TGst Skjelbek; Postadr9, Gst Skelbæk. — Navn paa Gaarde, der ligger lige Sydvest for Eggebæk, altsaa langt fra Bækken Skelbæk, efter hvilken de synes at være opkaldt.

Sofiedal, Gde og Hse [*sOˈfi·ndat*]. DAtl Sophiendal Colonie; VSK Sophiendal Colonisthuuse; K 1799 Sophiendal Colonist-Huuse; Gst 1857—58 Sophiedal; Trap[1] Sophiendal; TGst Sophienthal; Gst Sofiedal.

Stoltelund, Gde [*sdɔl̥d̥ˈlu.n̥*]. Mejer 1648 Stoltelundtmöll; Danckw 1652 Stoltelundt; DAtl Stoltelundgaard o. Mølle, Stoltelund-Gaard; K 1799 Stoltlund; Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Stoltelund. — Stoltelund har opr. været en adelig Gaard; det er derfor muligt, at Forleddet er Adj. stolt; snarere dog et Personnavn *Stolti el. *Stalti, som formodentlig indgaar i Landsbynavnet Stoltebøl, Tøstrup S. i Angel ($^{19}/_{12}$ 1438 Stolte, $^{19}/_{4}$ 1460 Stoltebul).

Søbjærg, Gd [*so̤bjäɹ·*]. Oldekop Seeberg oder Subjerre; Postadr9 Søbjerg; Gst Søbjærg. — Gaard ved Tinglev Sø (se i Kliplev S., 3222).

Søndergaard [*sɥn̥əˈgå·ə*]. TM, TGst Süderhof; Gst Søndergaard. — Gaard i Terkelsbøl.

Teodorsminde. Se Østergaard.

Terkelsbøl, Lb [*täɹ·gətsbo̤t*]. $^{17}/_{11}$ 1421 Torkelbu; $^{5}/_{5}$ 1484, $^{21}/_{7}$ 1484, $^{15}/_{7}$ 1489 Terkelsbul; $^{24}/_{4}$ 1493 (LB) Terkelsbøll; $^{9}/_{7}$ 1494 (LB) Terkelsbull; $^{7}/_{5}$ 1505 (LB) Terkelsbul; $^{20}/_{10}$ 1546 (LB) Terckelsbul; Sk 1543 Tarckelsßbull; Jb 1543 Tarckelsbull; Jb 1609 Terkelsbull; Jb 1613 Terckelßbüll; Mejer 1648 Terckelstofft; Danckw 1652 Terkelstofft; Sk 1676 Terckellsbüll; Reg 1685 Terkels Büll; Reg 1697 Terckelsbüll; Jb 1704 Terckelsbüll; Reg 1712 Terckelßbüll; DAtl Terkelsbøll; VSK Terchelbøl; K 1799 Terchelstrup; Gst 1857—58, Trap[1] Terkelsbøl; TGst Terkelsbüll; Postadr9, Gst Terkelsbøl. — Af Mandsnavnet glda. Thærkil (< Thorkil).

Terkelsbøl Mark, Gde og Hse. Trap[4] Terkelsbølmark.

Tinglev Mark, Gde og Hse. Trap[4] Tinglevmark.

Tønderhus. VSK Tønder H.; K 1799 Tønderhuus; Gst 1857—58 Tønderhus. — Maaske en Gaard, der har været Krongods under Tønderhus, jfr. Klostergaard og Kogsbølgaard ovfr.

Ulvemose [*uløm0s*]. Gst Ulvemose. — Navn paa et Hus i Terkelsbøl; efter Naturnavnet Ulvemose.

Vadgaard. K 1799 Vejgaard; Gst 1857—58 Vadgaard; Kok II p. 427 Vadgård.

Vippel, Gde [*vebəl*]. $^{16}/_{3}$ 1491 (LB) Wippel; $^{4}/_{5}$ 1491 Wippel, Wippel gaardt; $^{9}/_{7}$ 1539 (LB) Wippel; Jb 1607 Wippell; Mejer 1648 Wyppell; Danckw 1652 Wyppel; Sk 1676, Jb 1704, Jb 1723 Wippel; DAtl, VSK, K 1799, Gst 1857—58, Trap[1] Vippel; TGst Wippel; Postadr9, Gst Vippel. — Af Tilnavnet glda. Wīpa (Oda. Personn. p. 107) og -bøl, se Indl.

Østergaard. VSK, K 1799, Gst 1857—58, Gst Østergaard; Trap[4] Østergd (ogsaa Theodorsminde).

B. NATURNAVNE.

Byerne: Bajstrup (Ba), Broderup (Br), Eggebæk (E), Gaardeby (G), Kravlund (K), Terkelsbøl (Te), Tinglev (Ti) og Vippel (V), samt Gaardene: Sofiedal (So) og Stoltelund (St).

Aabod. Te. [*æ ɔbO*]. Jb 18. Aarh. ved Hans Aaboed; TM Abber; I 1912 Obbe. — Navn paa to smaa Enge. Subst. jy. Aabod „Erstatning".

Aaenge. E. TM Auwiesen; I 1930 Aaeng. — V. Jb 1704 Aueng.

Aalegaardeng. Br. [*ɔt·gɔˈnæŋ*]. TM Olgaarwiese. — E. [*æ ˈɔt·gəˌæŋ*]. TM Aalwiese; I 1912 Olgaardeng. — Subst. Aalegaard.

Aalegaardløkke. V. TM Olgerlücke. — Subst. Aalegaard.

Aalekisteeng. St. TM Ahlkistwiese.

Aalkær. Ba. TM Ahlkier. — Fiskenavnet Aal.

Aaløkke, Gamle-. Ba. [*æ gaməˈlåˌtyk*].

Aamade. Br. [*ɔmaj*]. U 1786 Amay Wiesen. — E. I 1930 Aamadeeng. — G. [*æ ˈɔmajˌæŋ·*].

Adams Løkker. K. [*ˈadams ˈlygə*]. TM Adamslücke; I 1912 Adamslykke.

Agerfolde. E. [*æ ˈaxəˌfo·l*]. TM Ackerfohl; I 1912 Agerfol; I 1930 Agerfole.

? **Ajlekrog.** Jb 1613 Oyel Croeg. — Læsningen af det første O er usikker.

Almstrup Aa. Ti. K 1859 Almstr. Strom; I 1912 Almstrupaar. — Efter Landsbyen Almstrup i Uge S., Lundtoft H.

Alse. Te. [*al·s*]. TM Alfen; I 1912 Als. — Et Stykke Agerjord ved Uge Bæk. Navnet kunde maaske være et opr. *Alsæd, sønderjy. [*al·sə*] (se Alsæd i Højrup S., 3082), hvor -ə er opfattet som Pluralisendelse og bortkastet. En anden formel Mulighed er Ønavnet Als.

Annaager. K. TM Annaacker.

Armhusland. Ti. [*æ ˈaɹ·mhəsˌla.ŋ*]. — Subst. sønderjy. Armhus „Fattiggaard".

Balleløkke. St. TM Balleslüke. — Forleddet i dette og det følgende Navn er vel Gen. af Balle (se Indl.) eller af et Slægtsnavn.

Ballesmose. St. TM Ballersmoor. — Se under Ballesløkke ovfr.

Bertelseng. St. TM Bertelswiese.

Birkeng. Te. Jb 18. Aarh. Af Birk og Hyrde Engen. — Trænavnet Birk.

Bjerndrup Aa. [*ˈbjæn·dʁəbˌå.*]. Gst 1857—58 Bjerndrup Aa; Trap[1] Bjerndrupaa; TGst Behrendorfer Mühlen-Au; Trap[4] Bjerndrup Aa. — Efter Landsbyen Bjerndrup i Kliplev S., Lundtoft H.

Bjærgland. E. I 1912 Bjærgland; I 1930 Bergland.

Bjørnkær. St. [*bjœˑˈnkɜ*]. TM Großbjörnkjer, Kleinbjörnkier, Björnkier. — Dyrenavnet Bjørn.

Blok. K. [*æ blɔk*]. TM Block. — So. TM Block. — Blok, se Indl.

Bojsensløkke. K. TM Boysenslücke; I 1912 Bojsenslykke. — Slægtsnavnet Bojsen.

Bojsensvej. K. TM Boysensweg. — Slægtsnavnet Bojsen.

Boleng. Te. TM Westerbolleng; I 1912 Boleng. — Subst. jy. Bolle „Tyr".

Bolløkke. Ti. [*æ ˈbɔlˌløk*]. — Subst. jy. Bolle „Tyr".

Bonnikløkke. Te. TM Bonnickslücke; I 1912 Bonnikslykke. — Mandsnavnet Bonnik (Kok).

Bontgaarde. Br. [*bɔnˈgɑˑə*]. U 1786 Bont-Gaaer, Bont Gaar Wiese; K 1786 Bontgaar Ackern; TM Bontgaar, Osterbontgaarwiese, Westerbontgaarwiese; Oldekop Bondegaard. — Ager og Eng Øst for Broderup. Forleddet er dunkelt. Efterleddet er Plur. af Subst. Gaard i Betydn. „indhegnet Jordstykke".

Bredager. G. TM Breiteacker.

Bredeng. So. TM Breitewiese.

Bredmade. Br. [*ˈvæsdə bʁɜˌmaj, ˈjœsdə bʁɜˌmaj*]. U 1786 Oster Bree May, Wester-Bree-May; K 1786 Oster Bree May; Westerbree May; TM Bromay, Osterbromay, Westerbromay; I 1933 Bredmade Vandløb.

Bremskrog. Ti. og V. [*bʁæmsˈkʁɔ.x*]. I 1912 Bremskrog. — Navn paa en Eng ved Uge Bæk. Forleddet er Insektnavnet Bremse eller maaske Gen. af et opr. *Bredmade.

Bremsvad. Ti. TM Bremmestwoy; I 1925 Bremsvoj. — Se under Bremskrog ovfr.

Brodel. E. TM Brodeel, Brodehlland; I 1930 Brodelland. — Et stort Stykke Agerjord Øst for Eggebæk By. Subst. Bro og Del, se Indl.

Broeng. Br. [*bʁɔæŋ*]. TM Brückenwiese. — G. [*æ ˈbʁɔˌæŋˑ*]. TM Broeng. — St. TM Broeng, Brückewiese.

Bromose, Eng. E. [*bʁɔmøs*]. TM Bromös, Bromos; I 1912 Brommeseng; I 1930 Brummers.

? **Brovej.** Te. TM Brauweg; I 1925 Bro-vej.

Brunbanke. Br. U 1786 Braun Banck Schlage; K 1786 Braun Banck Ackern; TM Braunbank. — Adj. brun.

Brændtmose. Te. [*bʁæˑnˈmoˑs*]. Jb 18. Aarh. den Brend-Mooße; TM Gebranntes Moor, Brandmoorweg; I 1912 Brændmose. — Part. af Verbet brænde.

Bukserne. Te. [*æ bʊss*]. TM Boxe. — Et Engstykke, som en Bugt paa Uge Bæk skærer et Stykke ud af, og som derved faar en fjern Lighed med et Par Bukser.

Bundmose. So. TM Bundmoor. — Forleddet er maaske Subst. Bonde, sønderjy. [*bu'ŋ*].

Byager. G. TM Dorfacker.

Bysens. V. [*æ bysəns*]. — Navn paa et Stykke Fællesjord.

Bysenshede. G. [*bysəns'he'*].

Bæk, Eng og Ager. Br. [*æ bæk*]. U 1786 Jn die Becken; K 1786 Becken; TM Beck (Wiese), Norderback, Süderbäck, Westerbeck, Osterbeck. — Br. Bækager. U 1786 Beck-Ackern; K 1786 Die Beck Ackern; TM Beckacker. — Ba. og Br. Bækenge [*æ 'bæg‚æŋ'*]. TM Bekwiese. — Br. Bæk Særmark. TM Beckseerfeld. — Br. Bækvad. U 1786 Süden dem Beck--Watt; TM Bakwoystück. — Vestre Bæk Gren, Vandløb. I 1912 Vestre Bæk Gren.

Bækeng. Ti. TM Beckwiese; I 1912 Bekenge.

Bølaa, Eng, Fælled og Hede. E. [*bǫ'lå.*]. Kok II p. 107 Bølå; I 1912 Bølaa; I 1930 Bolaa. — E. Bølaa Eng [*bǫ'lå.'æŋ*]. TM Böllauwiese. — E. Bølaa Fælled. TM Böllaufähle. — E. Bølaa Hede [*bǫ'lå.'he'*]. TM Böllauhaide, Büllau Süderhaide. — E. Bølaa Hjørner. TM Böllauecken. — E. Bølaa Strøm [*bǫ'lå. 'sdrø.m*]. I 1933 Bølaa Vandløb. — E. Bølaa Vej. I 1912 Bølaavej. — Bølaa Strøm er det paa Stedet alm. brugte Navn paa Skelbækken, der danner Landegrænsen. Forleddet er maaske en rundet Form af det Bekle, som foran under Bejle i Burkal S. (3135) antages at være det gamle Navn paa Skelbækken; dette Navn indgaar sandsynligvis ogsaa som Forled i Bebyggelsesnavnet Bøgelhus (i Medelby S.), som nu udtales *bæ'hugəs* (i Burkal S.), men som tidligere synes at have haft rundet Vokal i første Led, jfr. Skriveformerne Reg 1712 Bögelhueß, K 1799 Bølhuusgaarde.

Dal. K. TM Dall.

Dam, Eng og Ager. E. [*æ dam*]. TM Damm; I 1930 Dam. — E. Dambæk. [*æ 'dam'‚bæk, dam'bæk*]. I 1933 Dambæk. — E. Damhøj. TM Dammhöh. — K. [*æ dam'*]. TM Damm. — E. Dampolde. I 1930 Dampolde. — K. [*æ 'dam'‚pOl*]. TM Dammpoll; I 1912 Dampold. — Dam, se Indl.

Davrekær. E. [*dåsəlɣs*]. TM Dauerkjer; I 1912 Doverkjær; I 1930 Doverkær. — Formodentlig Subst. Davre, jfr. Davreblok i Visby S., 3106.

Dokmade. Jb 1613 dockmay.

Dravenge. Ti. [*æ 'dnås'‚æŋ'*]. TM Drawwiese; I 1912 Dravedeng; I 1925 Draveng; I 1933 Dravengvandløb. — Drav, se Indl.

Dravgrøft. I 1933 Dravgrøften.

Dybbølager. E. [*dǫbə'laxə*]. TM Düppelacker; I 1930 Dybbølager. — Navn paa et stort Stykke Agerjord, som tilhører Dybbølgaarde, og som støder op til Døbbelager i Br. Forleddet er Døbbel (se Indl.), omtydet til Landsbynavnet Dybbøl. Jfr. Dybbølgaarde ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Dymose. K. [*dymOs*]. TM Dümoor; I 1912 Dymose. — Adj. dyb eller maaske Subst. glda. dȳ „Dynd".

Dyndeng. Ba. [*æ 'də'ŋ‚æŋ*]. TM Dühneng.

Døbbel. K. [*æ dǫfəl*]. TM Düffel; I 1912 Døffel. — Navn paa Agerjord. Døbbel, se Indl.

Døbbelager. Br. [*æ dǫfəlaxə*]. U 1786 Döfel Ackern, Tiediches-Düffel-Schlage; K 1786 Tidiches Dofel Ackern; TM Tidischesdüffel Ackere,

Tidischesdüffelacker. Tiediches i U 1786 og flg. Kilder er Gen. af Mandsnavnet Tideke. — Samme Lokalitet som Kratager ndfr. Døbbel, se Indl.

? **Ecke.** Br. TM Eiken, Ecken. — Læsningen af de sidste to Bogstaver er tvivlsom.

Eleng. Br. U 1786, K 1786 Elleng. — Trænavnet El.

Elhoved. E. [*æt·h0j*]. TM Ellhoy; I 1912, I 1930 Elhøj. — Trænavnet El.

Endestykker. Ti. K 1723 Endestücker; I 1912 Endestykker. — Et Par Stykker Eng ved Sogneskellet.

Faarebro. Te. Jb 18. Aarh. Østen Faarbroe. — Te. Faarebro Krog. TM Fabrokrog; I 1912 Faabekrog.

Faarefenne. St. TM Schaafpfenne.

Fikker. Te. [*æ fegə*]. TM Tasche; I 1912 Lomme. — Navn paa smaa Engstykker. Plur. af Subst. sønderjy. Fikke „Lomme".

Fikager. E. [*æ ˈfeg,axə*]. — Subst. sønderjy. Fikke „Lomme".

Fikeng. E. [*æ ˈfeg,æŋ*]. TM Tasche. — Subst. sønderjy. Fikke „Lomme".

Filsager. E. I 1930 Filsager.

Fireagre. So. TM Vieracker.

Firkant. St. TM Vierkant.

Fiskerholm. Ti. TM Fischerholm; I 1912, I 1925 Fiskeholm.

Fjosbøl, Agerjord. Te. [*fjo·sbǫt*]. Jb 1704 Fisbull; TM Fjordsbüll, Fjordsbüllwiese; I 1912 Fjordsbøl.

Flavekrog. K. TM Flaukrog; I 1912 Flavkrog. — Subst. jy. Flave „Hedetørv".

Flyde. Te. TM Flye. — V. [*æ fty.*, Plur. *æ fty·ə*]. Jb 1704 Fluh; TM Fly. — Te. Flydemose. Jb 18. Aarh. Paa Flyemoeß. — Flyde, se Indl.

Fogedeng. St. TM Vogtwiese.

Folde. E. [*æ fo·l̥*]. TM Fohl. — Plur. af Fold, se Indl.

Foldland. E. [*æ ˈfo·l̥,la.ŋ*]. TM Fohlland; Coupon 1875 Fohleland. — Fold, se Indl.

Foldmose. E. I 1912 Folmose. — Fold, se Indl.

? **Fordvoldløkke.** Te. TM Fordwalllücke; Coupon 1875 Tordwalllücke.

Frisvad. K. TM Friiswoy, Früswoy, Trüswoy; I 1912 Frisvaj. — Folkenavnet sønderjy. Frise „Friser" (Feilb.); jfr. (Gammel-)Frisvej ndfr.

Frisvej, Gammel-. Sønderjy. Maanedsskr. V p. 181 den gamle Frisvej. — Sandsynligvis identisk med Frisvej i Burkal S., 3135.

Fælleskær. V. [*æ fætəsˈk̥jäɹ*]. TM Fälleskjer.

? **Gaardenge.** Jb 1613, Jb 1712 Hoffwießen.

Gade. Br. U 1786 Süden der Straße, norden der Straße. — E. TM Osterstraße. — Gade, se Indl.

Gamle Møllevej. [*æ ˈgamət ˈmǫt·væj*]. — Vejen fra Stoltelund til Bjerndrup i Kliplev S., Lundtoft H.

Gamle Parcel. St. [*æ ˈgamət paˈse·t*]. TM Alte Parzelle. — Sted, hvor der har staaet et Hus; jfr. Parcel under Bebyggelsesnavne.

Gammeleng. Br. [*gamətˈæŋ*]. U 1786 der sogenannte alte Wiese; K 1786 Alter Wiese; TM Altewiesen. — V. [*gamətˈæŋ*].

Gammelløkke. Ba. TM Gammellück, (her?) Gammel. — So. TM Altelücke. — V. TM Alte Lücken.

Geddekog. St. [*æ gæj·dkɷx*]. — En lille Eng ved Siden af Skallekog ndfr.

Gejl Aa. [*æ ˈge·ɭˌå., æ ˈgæj·ɫˌå.*]. Mejer 1648 Geill aw; Danckw 1652 Geil-Aw; DAtl Geilaae; Gst 1857—58 Gejlaa; Trap[1] Geilaa; TM Gailau, Geilau; Trap[4] Gejl Aa. — Efter Bynavnet Øster-Gejl i Holbøl S. (3231), Lundtoft H., Sk 1543 Ostergeld.

? **Gerhug.** Jb 1613 Gerhoge.

Gerrebæk, Bæk. Trap[4], Gst Gerrebæk.

Grandvej. Br. TM Grandweg. — K. TM Grandweg. — Subst. Grande „Bymændenes Forsamling", eller maaske Oversættelse af et *Grusvej, jfr. Subst. nederty. Grand „grober Kiessand" (Mensing).

Grønneløkker. E. TM Grünelücken.

Grønsenge. Br. [*gʀöns'æŋ·*]. U 1786 Grün-Wiese; K 1786 Grun Wiese; TM Grünwiesen. — Jfr. Grøns i Roager S., 3084.

Grønvej. Ti. [*æ ˈgʀɵ·nˌvæj*]. I 1912 Grønvej; Postadr9 Den grønne Vej.

Hale. Br. TM Hall (Acker). — Hale, se Indl.

Halvpladsager. So. TM Halbplatzacker; I 1925 Halvpladsager.

Hat. E. [*æ hat*]. TM Jut; Coupon 1875 Hut. — Navn paa et lille Stykke Eng.

Havreland. E. [*æ ˈhåʁəˌla.ŋ*]. TM Haferland. — E. Havrelandshøj. TM Haferlandshöh; I 1930 Haverlandshøj.

Havreløkke. Br. TM Norderhaferlücke, Vorderhaferlücke, Osterhaferlücke, Süderhaverlücke. — E. TM Haferlücke. — So. TM Haferlücke. — Te. TM Haferlücke.

Havremose. St. TM Hafermoor.

Hedeager. E. TM Haideacker. — St. TM Heidacker.

Hedeblok. K. TM Haideblock.

Hedegaard Vand. K. [*hegɷˈvaŋ*]. — En Eng Syd for Hedegaard, se under Bebyggelsesnavne.

Hedekobbel. St. TM Heidkoppeln.

Hedeløkker. Ba. [*æ ˈhe·ˌlɥge*]. — Br. TM Westerhaidelücke, Osterhaidelücke, Osterhaidelücker, Mitthaidelücke, Mittelhaidelücke, Norderhaidelücke, Heidelücke, Süderheidelücke. — E. TM Haidelücke. — G. [*æ ˈhe·ˌlyk*]. — So. TM Haidelücke. — Te. [*æ ˈhe·ˌɫygə*]. TM Heidelücke; I 1912 Hedelykke. — Ti. I 1912 Hedelykke.

Hedepold. Br. TM Heepold.

Hedeslag. Br. U 1786 in dem großen Heyde Schlage; K 1786 Dem grosen Heyde Schlage; TM Große Haideschlag, Norderhaideschlaglücke, Grosserheideschlag.

Hellet. E. TM Helle. — Te. [*hæɫət*]. Jb 18. Aarh., TM, I 1912 Helled. — Te. Helletsdrav. Jb 18. Aarh. Helleds-Drav; TM Hellesdraw; I 1912 Helleddrav. — Te. Helletvej. TM Helledsweg; I 1912 Helledvej. — I Terkelsbøl Navn paa et stort Areal bestaaende af Ager og Eng. Antagelig Subst. Helvede; jfr. Hellet i Arrild S., 3081.

Henrikskog. Te. I 1912 Henrikskog.

Herrevej. Br. U 1786 Osten dem Herr-Wege. — Herrevej maa her være Navn paa Løgumkloster-Flensborg Vejen. Se under Hærvej i Tønder Lds., 3101, og Herrevej i Brede S., 3116.

Hestekobbel. E. TM Pferdekoppel; I 1912 Hestelykke. — St. TM Pferdekoppel.

Hjardel. Br. Kok II p. 178 Hjardel (Jahrel), Mark i Brodrup, Tinglev S., og flere Steder. — Kok tolker Navnet af et Subst. sønderjy. Hjardel „en indhegnet Mark, i hvilken hele Byens Hjord (Sønderj. Hjard) før Markfællesskabets Ophævelse, dreves ind om Natten"; jfr. at Hjord i Agerskov udtales *jɑr* (Feilb.); se ogsaa Jarlvang i Brøns S., 3087. En anden Mulighed er, at Navnet er afledt af en brudt Sideform til Subst. oldn. eta, f. „Krybbe, Stald" (til Verbet eta „æde"), jfr. Subst. kallehiad, calle jar „Kälberstall" i Lachmanns Optegnelser fra Angel (se P. K. Thorsens Afhandlinger og Breve I p. 126).

Holfenne. St. TM Hohlpfenne. — Adj. jy. hol „hul".

Holme. Br. [*æ hɔl'm*]. TM Holm (Weide). — E. [*hɔlm*]. TM Holm. — G. TM Holm, Holmwiese. — K. TM Holm. — St. TM Holm. — So. TM Holm. — Holm, se Indl.

Holmensmark. Te. TM Holmensfeld.

Holmmose. Ti. K 1823 Holm Moor.

Holtuer. E. TM Holtuer. — Subst. jy. Hol „Hul".

Horshave. Br. [*æ 'hɔsˌhåə'*]. U 1786 Hoß-Hau; TM Hoschau (Weide). — Subst. ænyda. hors „Hest", jy. Hors „Hoppe".

Horskobbel. St. [*'hɔsˌkɔfəl*]. TM Hooskoppel. — Subst. Hors.

Hungerkrog. Ba. TM Hungerkrog.

Huspold. Br. [*hu'spOl*]. TM Norder-, Süderhuuspoll.

Husstedfenne. So. TM Hausstellenfenne. — Subst. sønderjy. Hussted „sted hvor et hus har staaet" (Feilb.).

Hveneholm. So. TM Weenholm; I 1925 Hveneholm. — Plantenavnet Hvene.

Hverremose. K. [*vɛræmOs*]. (Her?) Jb 1613 Wirrel Moeß; TM Wirremoor; I 1912 Værremose. — Et lille Stykke Agerjord Nord for Kravlund. Forleddet er maaske et glda. *hwirf, se under Versig i Spandet S., 3083.

Hvirlagerslag. Ti. TM Wirwelackerschlag. — Antagelig Subst. Hvirvel, som forekommer enkelte Gange usammensat som Stednavn i Nørrejylland, eller Plantenavnet Hvirl „Juncus squarrosus".

Hyrdeeng. Ba. [*æ hi'əræŋ*]. — Br. [*hi'əræŋ*]. U 1786 das Hirten Wiese; K 1786 Hirten Wiese; TM Norderhirtenwiese, Süderhirtenwiese, Hirtenwiese. — E. [*æ 'hi'əˌræŋ*]. TM Hirtenwiese; I 1930 Hyrdeeng. — K. TM Hirtenwies; I 1912 Hierenge. — Te. Jb 18. Aarh. Hyrde-Eng, Hyrde Engen. — Ti. K 1823 Hirtenwiese; TM Hirtenwiese; I 1912 Hireng. — V. [*æ hi'əræŋ*].

Hyrdemose. Ti. TM Hirtenmoor. — V. [*æ 'hi'əˌmo's*].

Hyrdeplads. Te. Jb 18. Aarh. Hyrde Pladset. — V. TM Hirtenplatz.

Højager. So. TM Hoheacker.

Ildermose. Te. [*jlømOs*]. Jb 18. Aarh. Paa Jlden-Mooß; TM Ilemoor; I 1912 Illemose. — Forleddet synes at være Dyrenavnet Ilder. Jfr. Ildenbjærg i Seem S., 2707.

Inderstekobbel. Ba. TM Instenkoppel. — Subst. Inderste „Indsidder".

Indersteløkke. E. TM Instenlücke. — Subst. sønderjy. Inderste „Indsidder".

Inderstemark. Te. TM Instefeld. — Subst. Inderste „Indsidder".

Iversløkke. K. [ˈi.vəsˌlyk].

Jespersmark. K. I 1912 Jespersmark.

Jingtoftager. Te. Jb 1704 Jing Tofftacker. — Maaske af Kvindenavnet Inge, som i Jy. kan have Udtaleformen [jɛŋ·], eller af det tilsvarende Mandsnavn; jfr. Jengesholm i Brede S., 3116.

Jordbro. Ti. [æ jo·bʀ0]. I 1912 Jordbrod. — Ti. Jordbro Eng [æ ˈjo·bʀ0ˌæŋ]. I 1912 Jordbroenge. — Ti. Jordbro Vandløsning [æ ˈjo·bʀ0 ˈvanˌlɔsnəŋ]. I 1912 Jordbroaar. — Jordbro er Navn paa en Bro over Jordbro Vandløsning; jfr. Jordbro i Roager S., 3084. Subst. Vandløsning bruges i Sønderjy. om Afvandingskanal.

Jærnvad. E. [jäɹ·nˈvɔ̀ɟ]. I 1912 Jenvoj; I 1930 Jørnvad, Jernvad. — Nu Navn paa en Eng ved et lille Vandløb. Forleddet skyldes maaske Forekomst af Myremalm eller Okker.

Kaadmose. St. [æ ˈkɔɹˌmo·s]. — Subst. sønderjy. Kaad „mindre Landejendom".

Kaadnereng. St. TM Käthnerwiese. — Subst. Kaadner „mindre Landbruger".

Kaadnerløkker. Te. [æ ˈkɔɹ·nəˌɫygə]. TM Käthnerlücke. — Ti. I 1912 Kaardnerlykke. — Subst. Kaadner.

Kaadnermark. Ba. TM Käthnerfeld. — K. I 1912 Kaadnermark. — St. TM Käthnerfeld. — Te. [æ ˈkɔɹ·nəˌmaɹg]. TM Käthnerfeld; I 1912 Kaardnermark. — Subst. Kaadner.

Kaadnerstykker. Ti. I 1912 Kaardnerstykker. — Subst. Kaadner.

Kaadnervej. Te. TM Käthnerweg. — Subst. Kaadner.

Kallenshale. St. [kaɫ·nsˈha·ɫ]. TM Kalleshal.

Kallensmade. St. [kaɫ·nsˈmaɟ].

Kalvefenne. E. TM Kälberfenne; I 1930 Kalvefenne. — So. TM Kälberfenne.

Kalveløkke. E. [æ ˈkaɫ·ˌɫyk]. TM Kälberlücke. — Te. TM Kalblücke.

Kammerherre Heltzens Kanal. G. [kaməhäɹ ˈhæɫtsəns kaˈnɑ̀·ɫ]. — Kanal, der leder Vandet fra Tinglev Sø til Sønderaa. Efter Amtmand i Aabenraa E. S. E. Heltzen, der 1854 købte Søgaard i Kliplev S. (Trap[4] IX p. 490), og som 1858 lod Tinglev Sø udtørre (Opt. 1930).

Kildeløkke. Ti. [æ ˈke·ɭˌlyk].

Kile. E. TM Kiel. — So. TM Kiel. — Te. TM Kiel.

Kirkeløkke. Ti. [æ ˈki·ɹgˌlyk]. TM Kirchenlücke.

Kirkemark. Te. TM Kirchenfeld.

Kirkenseng. E. TM Kirchenwiese; I 1912 Kirkenseng. — K. [ˈɟɟɹgənsˌæŋ]. — Te. TM Kirchenwiese; I 1912 Kirkenseng.

Kirkevejløkker. Te. [æ ˈnɔ̈ɹ ˈɟɟɹgvæɟˌɫygə, æ ˈsɥn̥ə ˈɟɟɹgvæɟˌɫygə]. TM Kirchensteiglücken.

Kleve. St. [æ kɫæ̊ʊ·]. TM Klöweng. — Kleve og Pissel (se ndfr.) er Navne paa et lille og et større Engstykke, der støder op til hinanden. Se under Kleve i Mjolden S., 3114.

Klokkebjærg. St. TM Klokkenberg. — Se under Klokkebjærg i Nørre-Løgum S., 3117.

Klostervej. G. [æ ˈkɫɔsdəˌvæɟ]. — St. TM Lügumklosterweg. — Te. [æ ˈkɫɔsdəˌvæɟ]. TM Lügumklosterweg. — Landevejen til Flækken Løgumkloster, der i Sønderjy. kaldes [kɫɔsdə].

Kløverfenne. E. I 1912 Kløverfenne.

Knoldetdrav. V. TM Knolledraw. — Adj. knoldet.

Knop. E. I 1912 Knop. — E. Knopeng [*æ 'knOb,æŋ*]. TM Knoppenwiese; I 1930 Knopeng. — E. Knophede [*æ 'knOb,he·*]. TM Knoppenhaide. — E. Knopløkke [*æ 'knOb,løk*]. — Knoppenslag Vandløb. I 1933 Knoppenslag Vandløb. — E. Knopvej. TM Knopweg; I 1912 Knobvej. — Subst. Knop „lille Forhøjning".

Knophøj. K. Schröder Topographie 1837 Knobhöhe; Kok II p. 227 Knophöj, Gravhøj i Tinglev S. og nogle ved samme liggende Huse. — Subst. Knop.

Kog. Br. [*æ kɔs*]. — Te. [*æ kɔs·*]. Jb 18. Aarh. Norden Kauen, Kau Norden Porrmoeß; TM Kleiner Koog, Großer Kog, Mellemkoogweg, Süderkoogsweg; I 1912 Kogsvej. — Navn paa Enge. Kog, se Indl.

Kokkehoved. V. [*kɔgə'ho·j*]. TM Kokkehoy. — Et Stykke Eng og Ager af uregelmæssig Form; Navnet skal maaske tolkes som Subst. jy. Kokhoved „Hanehoved", sigtende til Jordstykkets Form, eller som Plantenavnet Kokkehoved „Arnica montana". Udtaleformen tyder dog snarere paa et opr. *Kokagerhoved med Forleddet jy. Kok „Hane" og Efterleddet Hoved i Betydn. „Fremspring".

Kolonister-Kirkevej. Br. og So. [*æ kOlO'nesdə 'kji·i.g,væj*]. TM Kolonistendamm, Kolonisten Damm. — Vejen fra den opr. ty. Koloni Sofiedal til Sognebyen.

Kolonistland. Br. [*æ kOlO'nesd,la.ŋ*]. K 1786 Colonisten Feld. — Agerjord i Nærheden af den opr. ty. Koloni Sofiedal.

Kolonistmark. So. TM Kolonistenfeld.

Koløkke. Br. TM Norderkolücke, Süderkolücke. — So. TM Kuhlücke.

Kratager. Br. [*kradaxə*]. U 1786 die Kratt-Ackern, in das sogenannte Kratt; K 1786 Die Kratt Ackern; TM Krattacker. — Andet Navn paa Døbbelager ovfr.

Krateng. E. [*æ 'krad,æŋ*]. TM Krattwiese.

Kravlund Holm, Lille-. Te. Jb 18. Aarh. Lild Craulund Holm; U 1803 Liid Craulundholm. — Landsbynavnet Kravlund.

Kravlund Høj. K. Gst 1857—58 Kravlund Høj; TM Höhe; I 1912 Hy; Gst Kravlund Høj; Trap[4] Kravlund Høj. — Landsbyn. Kravlund.

Kravlund Skov. Te. TM Kraulundholz. — Landsbynavnet Kravlund.

Krige. Br. [*æ krɛi·x*]. U 1786 in der sogenannten Krieg; K 1786 Der Krieg; TM Krieg. — Enge langs Rødebæk. Subst. jy. Krig „Krog, Bugt".

Krog. Ba. TM Krog. — So. TM Krog. — Krog, se Indl.

Krügerscheide. St. TM Krügerscheide, Krugerscheide. — Ty. Oversættelse af „Kromandens Skel"?

Kræmmersmark. Te. I 1912 Kræmersmark. — Subst. Kræmmer.

Kær, Enge. Ba. [*æ kjæ*]. TM Kier. — Br. U 1786 Kjar, Kjaer Wiese. — St. [*æ kjæ*]. — V. Jb 1704 Kehr. — Kær, se Indl.

Kærenge. Ba. [*æ 'kjä·i,æŋ*]. — Ti. TM Kjerwiese; I 1912 Kjærenge. — Kær, se Indl.

Kærhoved. E. [*kjä'ho·j*]. I 1912 Kjærhoved; I 1930 Kærhoved. — Den østlige Del af Sønderkær, en lang Engstrimmel i Heden Syd for Eggebæk. — Kær, se Indl.

Kærmose. E. I 1912 Kjærmose. — Kær, se Indl.

Kærvej. Br. [*æ 'væsdə 'kjæ·i·væj, æ 'jɒsdə 'kjæ·i·væj*]. — E. [*æ kjä·i·væj*]. TM Kjerweg; I 1912 Kjærvej. — Vester- og Øster-Kærvej er to Mark-

veje, der fra Broderup fører mod Sydvest til Østerkær i Eggebæk. Kærvej i E. er Vejen til Sønderkær.

Køkkenløkke. Ti. [*æ ˈkø·xənˌlyk*]. — Et Stykke Agerjord umiddelbart Nord for Tinglev Stationsby.

Køsterfennes Grøft. I 1933 Køster Fenns Grøft. — Maaske tysk Oversættelse af et Degnefennes-.

Lammose. E. I 1912 Lammose. — Dyrenavnet Lam.

Landgrov. Ti. [*æ ˈlanˌgrås*]. — En Kanal paa den vestlige Rand af Tinglev Sø; danner Skel mod Kliplev Sogn.

Landmose. V. TM Landmoor.

Langager. Ba. TM Langacker. — E. [*ˈtɔŋ·axə*]. TM Langacker. — Te. Jb 18. Aarh. Langager.

Langbro, Bro mellem Br. og Ti. [*lɔŋˈbrɔ.*]. U 1786 Lang-Brücke; Gst 1857—58, I 1912, Gst Langbro. — G. Langbro Enge. I 1912 Langbroenge.

Langeuer. St. TM Langeuer.

Langkoge. Te. [*æ ˈtɔŋˌkɔs·*]. TM Langer Koog; I 1912 Langkog.

Langkrog. K. I 1912 Langkrog.

Langløkke. So. TM Langlucke.

Lavløkke. Ti. [*æ ˈlås·ˌlyk*].

Led. Br. [*æ læj*]. U 1786 Heck-Schlage; K 1786 Das Heck; TM Heck. — Et Stykke Agerjord. Subst. Led „Markled".

Lerdrav. E. I 1912 Leverdrav. — E. Lerdravskær. [*ˈlæ·drås ˈkjæ*]. TM Lerredraukjer; Coupon 1875 Leerdraukjer; I 1912 Ledrauskjær; I 1930 Lerdravskær.

Lermark. Ti. TM Leerfeld.

Leystoft. Te. TM Leystoft. — Snarest af Slægtsnavnet Ley.

Lillebjærg. E. TM Kleinberg.

Lilledal. Br. U 1786 Klein-Tael Land; K 1786 Klein Taelland; TM Kleinthalland.

Lilleeng. E. TM Kleine Wiese. — St. TM Kleinwiese.

Lillekrog, Eng. Ba. [*ljlˈkrɒx*].

Lillekær. V. [*ljlˈkjæ*]. TM Kleinerkjer.

Lilleløkke. St. TM Kleinlüke. — Te. TM Kleine Lücke. — V. TM Kleine Lüke.

Lillemose. Br. [*æ ˈljlˌmo·s*]. U 1786 Klein-Mohr Ackern; K 1786 Klein Mohr Ackern; TM Kleinmooracker.

Lilletoft. So. TM Kleinetoft.

Lolhoved. Ti. TM Lollhoy, Westerlollhoy; I 1912 Lolhoved.

Lolslag. Ti. TM Westerlollschlag.

Lopold. St. TM Lopold.

Lundbæk, Bæk. E. [*lunˈbæk*]. Trap[4] Lundbæk. — E. Lundbæk Ager. I 1930 Lundbækager.

Luspolde. E. [*æ ˈluˑsˌpɔlˈ*]. — Navn paa Hedepolde. Forleddet er Insektnavnet Lus.

Lækvej. E. [*æ ˈtægˌvæj*]. TM Lecker-Weg. — Aabenraa-Læk-Landevejen.

Læsbæk, Bæk. Br. [*læˑsbæk*]. — Eng. Br. [*læˑsbæk*]. TM Leesbeck, Lensbeck. — E. [*læˑsbæk*]. TM Lesbek; I 1925 Lesbæk, udt. Læs-. — Br. Læsbæk Bro [*ˈlæˑsbæk ˈbrɔ.*].

Løkkeeng. Ba. TM Lückwiese. — Løkke, se Indl.

Løkker. Ti. K 1823 Lücker. — V. Jb 1704 Lückke. — Løkke, se Indl.

Made. Ba. [*æ maj*]. — Br. [*æ maj*]. U 1786 die May, Oster-May-Wiese; TM May, Nordermay. — E. [*æ maj*]. TM May; I 1930 Made. — St. TM May. — Made, se Indl.

Magdeborg Løkke. Ti. I 1912 Magdeborglykke. — Husnavnet Magdeborg, se under Bebyggelsesnavne.

Magerløkke. K. [*æ ˈmåuəˌlyk*]. TM Magerewiesen; I 1912 Magerlykke.

? **Malkeager.** Ti. TM Milchacker. — Antagelig Verbet malke, jfr. Malkesteder ndfr.

Malkesteder. Te. [*æ ˈmɔt.gˌsdæjˑ*]. TM Milchstelle. — To Stykker Agerjord Syd for Terkelsbøl. Subst. Malkested „Sted hvor Køerne samles til Malkning".

Martenssig. Te. TM Martensieg; I 1912 Martenssieg. — Mandsnavnet sønderjy. Marten (< Martin).

Meldrav. Te. Jb 18. Aarh. Meld-Drav, Meldrav. — Jy. Mel- „Mellem-"; glda. (i)mællæ.

Mergeleng. Te. TM Mergelwiese.

Mergelvej. Te. TM Mergelvej.

Midtaa. Ti. TM Mittau; I 1925 Midtaa.

Midtager. Ba. TM Mitteläcker.

Midteng. E. TM Mittelwiese.

Midtfenne. So. TM Mittfenne.

Midthede. E. [*æ ˈmedˌheˑ*]. TM Mitthaide.

Midtkobbel. Ba. TM Mittelkoppel. — So. TM Mittkoppel. — St. TM Mittelkoppel.

Midtkær. So. TM Mittkjär. — St. TM Mittelkier.

Midtløkke. Br. TM Mittlücke. — K. TM Mittlücke. — So. TM Mittlücke, Ostermittlücke. — St. TM Mittellüke. — Te. Mittellücke.

Midtsti. Ti. TM Mittpfad.

Midtvad. K. TM Mittwoy.

Moseeng. K. TM Moorwiese.

Moseløkke. E. [*æ ˈmoˑsˌlykˑ*]. TM Moorlücken; I 1912 Moselykke, Moselykkevej; I 1930 Moslykker. — Ti. [*æ ˈmoˑsˌlykˑ*].

Mosevej. Te. TM Nordermoorweg, Ostermoorweg. — Ti. I 1912 Mosevej.

Mærsk. Br. TM Marsch.

Møgelmoser. Te. [*æ ˈmɔjəlˌmOsə*]. L 1755 Mögel Maeß; TM Moilmose; I 1912 Møjlmose, Møjelmosevej. — Adj. glda. mykil „stor".

Møllebro. St. [*æ møtˑbʁɔ*]. — Gamle Møllevej (se ovfr.) fører her over Nørrestrøm.

Mølleeng. Te. TM Mühlenwiese.

Møllehøj. St. TM Mühlhöh.

Møllekobbel. St. TM Mühlenkoppel.

Møllemade. Te. TM Mühlenmay.

Møllevej. K. [*æ ˈmøtˑˌvæj*]. TM Mühlweg; I 1912 Møllevej. — Te. Jb 18. Aarh. Nörden Möllveyen, Synden Mollveyen; TM Mühlweg. — Navn paa Vejen til Jyndevad Mølle i Burkal S., 3134.

Notlerkrog. E. og So. [*æ ˈnɔdtəˌkʁɔ.x*]. TM Nordlekrog, Nodlekrog;

Coupon 1875 Nodlekrog; I 1912 Nollekrog; I 1925 Nodtlekrog; I 1930 Notlerkrog; I 1933 Noddelkrog Grøft. — Navn paa nogle smaa Enge. Feilb. anfører Subst. Notler [*nɑ̊tlør*] fra Agerskov i Betydningen „nålemager"; her foreligger dog maaske Bet. „nævenyttig Person" (VSO, jysk), svarende til Verbet jy. notle „sysle med al slags småarbejde" og Subst. jy. Notleri, Nottelværk „småt håndarbejde" (Feilb.). Navnet vilde i så Fald være en Parallel til Ponnehjørne i S.-Skast S., 3109.

Nyager. E. TM Neuacker. — So. TM Neuacker.

Nybro, Bro ml. Ba. og G. K 1823 Neubrücke; Gst 1857—58 Nybro. — Ba. Nybro Ager. TM Niebroacker, Niebracker.

Nyland. E. TM Neuland; I 1930 Nyland. — So. TM Neuland.

Nyløkke. Ba. TM Nülükke, Nylük. — E. TM Neulücken. — So. TM Neuelücke. — Ba. Nyløkke Eng. TM Nylükwiese.

Nørreaa. Ti. I 1912 Nørreaar.

Nørreagre. Br. TM Norderackere. — E. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˌɑxə*]. TM Norderacker. — K. TM Norderacker. — So. TM Norderacker. — St. TM Norderacker. — Te. TM Norderacker. — Ti. TM Norderackerschlag.

Nørreenge, to Gange i Ba. [*æ ˈnöˌɾæŋˑ*]. TM Norderwiese. — G. TM Norderwiese. — K. TM Norderwiese. — So. TM Norderwiese. — St. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˌæŋˑ*]. TM Norderwiese. — Te. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˌæŋˑ*]. L 1755 Norder Eng.

Nørrehede. Ba. TM Norderheide. — E. TM Norderhaide. — K. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˑˌheˑ*]. TM Norderheide. — St. TM Norderheide. — So. TM Norder Haide, Norderhaide.

Nørrekobbel. St. TM Norderkoppeln.

Nørreløkke. Br. TM Norderlücke. — G. I 1912 Nørrelykke. — So. TM Norderlücke. — Te. TM Norderlücken, Norderlücke; I 1912 Nørrelykke.

Nørremark. Ba. [*æ nɔ̈ˑɔ̊maˑɔ̊g*]. TM Norderfeld; I 1930 Norremark. — G. TM Norderfeld; I 1912 Nørremark. — K. [*æ nöˑɔ̊maˑɔ̊g*]. TM Norderfeld; I 1912 Nørremark. — St. [*æ nöˑɔ̊maˑɔ̊g*]. TM Norderfeld. — So. TM Norderfeld, Norder Feld. — Te. TM Norderfeld.

Nørremose. St. TM Nordermoor. — Te. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˌmɔ̈sə*]. Jb 18. Aarh. Nör Mooßen, den Nör Mooße; TM Nordermoor. — V. Jb 1704 Nordmoeß.

Nørreparcel. Te. TM Norderparcele.

Nørrestrøm. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˌsdrœˑm*]. TM Norderstrom; Gst, Trap[4] Nørrestrøm. — Navn paa et Tilløb til Gejlaa.

Nørretoft. Ba. TM Nordertoft. — Br. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˑˌtɑ̊ɐ̯ˑt*]. — E. TM Nordertoft. — G. TM Nordertoft. — K. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˑˌtɑ̊ɐ̯st*]. TM Nordertoft. — St. TM Nordertoft. — Te. [*æ ˈnɔ̈ɔ̊ˌtɑ̊ɐ̯ˑt*]. TM Nordertoft, Westernordertoft, Osternordertoft. — Te. TM Nordertoft. — Ti. [*æ ˈnɔ̈ˑɔ̊ˌtɑ̊ɐ̯st*]. TM Nordertoft.

Olmersdiget. G. [*ɔɫgəˈdiˑx*, sjældnere *hɔɫgəˈdiˑx*]. DAtl Olgers Dige; Outzen, Die dänische Sprache im Schleswigschen 1819 p. 18 Olger-Dige; J. N. Schmidt i Antiquarisk Tidsskrift 1846—48 p. 275 Voldens sædvanligste Navn er Olgerdige, undertiden forandret til Olger Danskes Dige; et andet Navn er Ollemesvold; Gst 1857—58 Olgerdige; Trap[1] Olmersdige, Ollemesvold, Holger Danskes Dige; Oldekop Holger Danskes Dige, Holger-Danskesding, Olgersding; Trap[4] Olmersdiget. — Navn paa en Jordvold, antagelig Resterne af et gammelt Befæstningsanlæg (se Vilh. la Cour i Sønderjy. Maanedsskr. VI p. 49 ff. og der citeret Litteratur, og Sønder-

jyllands Historie I p. 153 ff.). Efterleddet Dige i Betydn. „Vold" viser, at det tidligst overleverede Navn paa Volden, Olgerdige, ikke er gammelt; Forleddet er da muligvis Subst. jy. Aalegaard, idet det maa formodes, at Volden tidligere har strakt sig nogle Hundrede Meter længere mod Syd, helt ned til Sønderaa (dette synes ogsaa at fremgaa af Outzens Beskrivelse); lige Vest for Gaardeby og Broderup ligger ved denne Aa en Eng, som kaldes Aalegaardeng (se ovfr.). Det andet Navn paa Volden, Ollemesvold, er maaske det ældste; Forleddet er sikkert Subst. Oldemoder, der her antagelig kun er Udtryk for Forestillingen om, at Volden er ældgammel (la Cour i Sønderjy. Maanedsskrift VI p. 71; jfr. Oldemorsskifter i Emmerlev S., 3107).

Otteseng. K. [ˈɔdəsˌæŋˀ]. — Mandsnavnet sønderjy. Ott.

Overvej. G. [æ ˈɔəəˌvæj]. TM Oberweg.

Paddehøj. G. TM Paithügel.

Paddetue. Br. [paˌjˈtuˑ]. TM Par A toutacker.

Paradis. So. TM Paradies.

Parcelgade. Ti. [paˈsitəˌgaˑ]. I 1912 Pasillegade. — Navn paa Vejstykke og Mark Nord for Klingbjærg. Jfr. Persillegade i Abild S., 3121.

Perstoft. Te. TM Peterstoft; I 1912 Perstoft. — Samme Lokalitet som Smedens Toft ndfr. Her skal en Mand, der satte sig til Modværge mod Wallensteins Tropper, være blevet ihjeltrampet af Heste (I 1912).

Pissedalhede. G. TM Pißdahlheide. — Verbet pisse.

Pissel. St. [æ pisəl]. TM Pissel. — Se ovfr. under Kleve.

Planeretstykke. E. I 1930 Planerstyk. — Partcp. *[plaˈneˑə] af Verbet planere.

Pold. G. TM Poll. — So. TM Poll. — St. TM Poll. — So. Poldhede. TM Poll Haide. — Pold, se Indl.

? **Porremose Kog.** Te. Jb 18. Aarh. Kau Norden Porrmoeß; TM Polmens-Koog; I 1912 Pommelskog.

Pors. Ti. I 1912 Pos. — Plantenavnet Pors „Myrica Gale".

Porsmose. Ba. TM Posmoos. — Plantenavnet Pors.

Præsteland. Ti. [æ ˈpʁæˑsdˌlaˑn].

Pølsekedel. Br. TM Wurstkessel. — Jfr. Pølsekedel i Hostrup S., 3131, Højer Lds., 3104 og Tønder Kbst., 3092.

Raaholm. V. [ʁɔhɔlˑm]. TM Raarholm. — Navn paa et lille Stykke Eng, som ligger langt fra Byskellet. Forleddet kan da næppe være Subst. Raa i Betydn. „Grænsepæl", det er snarere Dyrenavnet Raa.

Rebholm. Te. Jb 1704 Repholm.

Rejerdynd. Ti. (Her?) K 1823 Reiterdünd; I 1912 Rejedøin. — Jfr. Rejerdynd i Hostrup S., 3131, og i Uge S., 3221.

Rejereng. Ti. TM Reierwiese; I 1925 Rejereng. — Jfr. Rejerdynd ovfr.

Reseløkke. Ti. [æ ˈʁeˑsəˌlykˀ]. — Som en Mulighed kan nævnes, at Forleddet er et opr. *Reshøj, af det i Stednavne alm. Subst. Rese, Resen „Bakkeskraaning" (til Verbet glda. rīsæ „svulme op"); jfr. Rejshøj i Spandet S., 3083.

Revlhøje. K. [ʁæsˑɪˈhyˑ]. TM Bönelhy; I 1912 Røvelhøj. — Eng ved Sønderaa. Subst. oldn. refill „Strimmel", glda. rævæl, jy. Revl „Tværtræ paa Dør".

Riggelsholm. V. Jb 1704 riggelsholm; TM Rüggelsholm moor, Rüggelsholmoor, Beggelsholm. — Mandsnavnet sønderjy. Riggel.

Ryde. V. [*æ ʁy·*]. TM Ryer. — Ryde, se Indl.

Rylderi. K. [*æ ʁylə'ʁi.*]. TM Rülleri. — Navn paa en smal Strimmel Hede med en langagtig Fordybning (maaske en Sandgrav). Navnet kunde være en Afledning af Subst. jy. Rylde, som Feilb. anfører fra Vendsyssel og Angel i Betydn. „risbøg, avnbøg" (se Feilb. under Rølle).

Ryndel. Ba. TM Rynnel (Graben). — Ryndel, se Indl.

Rævegravhede. Ti. I 1912 Revegravhede.

Rævshøj. G. el. K. VSK, K 1799 Revshøy; Gst 1857—58 Rævshøj; Trap[4] Rævhøj. — Dyrenavnet Ræv.

Rødbæk, Bæk. Br. [*ʁø'bæk*]. Jb 1712 Roddebeck; TM Rothenbek; I 1912 Rødebek; Gst, Trap[4] Rødebæk. — Farveadjektivet rød. Ifl. Oldekop har Bækkens Vand „infolge des eisenhaltigen Bodens (Raseneisenstein) rote Farbe".

Rødbæk Mark. Br. [*ʁø'bæg ˌma.ig*]. TM Rothenbekfelde. — Kronavnet Rødbæk.

Rødelundslag. E. TM Röthelundschlag.

Sandpolde. K. [*æ 'saŋ·ˌpOl·*]. TM Sandpoll.

Sandvejløkke. Ti. I 1912 Sandvejlykke.

Sig. G. [*æ si·x*]. TM, I 1912 Sieg. — K. TM Sieg. — Ti. [*æ si·x*]. I 1912 Sieg. — Sig, se Indl.

Sil. K. [*æ si.t, æ si't*]. — Silgrov [*æ si·tˌgʁås*]. — Sil er Navn paa en lille Eng ved Silgrov, en Grøft, der danner Skel mellem Eggebæk og Kravlund Byers Jorder. Sil, se Indl.

Sivdrav. E. [*æ 'sysəˌdʁås*]. TM Siverdrau; I 1930 Siverdrav; I 1933 Sivdrav Vandløb. — Plantenavnet Siv, sønderjy. [*sysə, sisə(.i)*].

Sivkobbel. Ba. TM Binsenkoppel. — St. TM Binsenkoppel. — Plantenavnet Siv.

Sivstok. E. I 1912 Siverstok; I 1930 Siverstok. — Plantenavnet Siv.

Sjøvagerslag. G. TM Seeackerschlage. — Har formodentlig Navn efter Tinglev Sjøv, se under Tinglev Sø i Kliplev S., 3222.

Sjøveng. G. [*ʂjæsˈæŋ*]. TM Seewiesen; I 1912 Sjøvenge. — Ti. [*æ 'ʂjæs·ˌæŋ·*]. TM Seewiese; I 1912 Sjøvenge. — Navn paa Enge i Nærheden af Tinglev Sjøv, jfr. Sjøvagerslag ovfr.

Sjøvløkker. Ti. [*æ 'ʂjæs·ˌlygə*]. TM Seelücken; I 1912 Sjøvlykke. — Enge ved Tinglev Sjøv, jfr. Sjøvagerslag ovfr.

Skallekog. St. [*æ sgaťəkɔx*]. TM Skallekrog. — Navn paa en lille Eng ved Siden af Geddekog ovfr. Forleddet er Fiskenavnet Skalle.

Skanseløkke. G. [*æ 'sganˌsˌtyk*]. — Løkken har ifl. Opt. 1930 Navn efter en Skanse, d. v. s. en Sneskærm af Planker ved Jærnbanelegemet.

Skelbæk, Bæk. E. [*sgjæt·bæk*]. — Se under Burkal S., 3135.

Skelbæk, Agerjord. E. [*sgjæt·bæk*]. — E. Skelbæk Eng. TM Skjelbek-Wiese; I 1912 Skælbækeng. — Efter Bæknavnet Skelbæk.

Skiblerløkke. Ti. I 1912 Skiblerlykke.

Skidenøst. Br. U 1786 Faule-Aars Lücke. — Ti. I 1912 Skidenøst. — Se Skidenøst i Tønder Købstad, 3092.

Skifter. V. [*æ sgæs.t*]. — Skifte, se Indl.

Skoleland. Ba. TM Brauderup Schulland, Schulland. — So. TM Schulland.

Skoleløkke. E. [*æ ˈsgoˑtˌtyk*]. TM Schullücke; I 1912 Skolelykke. — Ti. [*æ ˈsgoˑtˌtyk*]

Skolemark. K. [*æ ˈsgoˑtˌmaɹg*].

Skoletoft. Ti. TM Schultoft.

Skomagerkrog, Eng. Ba. [*æ ˈsgOmaxəˌkʀo.x*].

Skrup, Krat. E. [*æ sgʀOb*]. TM Skrop; I 1912 Lundbækskrop. — E. Skrupeng. I 1930 Skrupeng. — Skrup, se Indl.

Skrædderløkke. So. TM Schneiderlücke.

Skyttefenne. St. TM Schüttpfenne. — Subst. jy. Skytte „stigbord ved en sluse" (Feilb.).

Slag. Ba. TM Schlag. — Slag, se Indl.

Slagbom. V. TM Schlagbaum. — Subst. Slagbom; jfr. Slagbomfenne i Møgeltønder S., 3102.

Sleteng. Br. [*æ stæˑdæŋ*]. U 1786 Schleet Eng; K 1786 Schleeteng; TM Schleetwiese. — Adj. slet „jævn".

Slunder. E. [*æ stʊŋə*]. TM Schlunder; I 1930 Slunder. — E. Slunderhede. TM Schlunderhaide. — Plur. af Subst. Slunde, se Indl.

Smaleng. So. TM Schmale-Wiese.

Smalfenne. E. TM Schmalefenne.

Smalkærhoved. E. [*ˈsmatˑkɜˌhoˑj*]. — Jfr. Kærhoved ovfr.

Smalløkke. E. [*æ ˈsmatˑˌtyk*]. — Ti. I 1912 Smallykke.

Smedeeng. V. Jb 1704 Schmideng.

Smededam. Te. TM Schmiededamm; I 1912 Smejdam.

Smedekobbel. G. TM Schmiedkoppel; I 1912 Smedlykke.

Smedeløkke. So. TM Schmiedelücke. — Ti. [*æ ˈsmæjˑˌlyk*].

Smedens Toft. Te. [*æ ˈsmæjs ˈtɔʊt*]. — Jfr. Perstoft ovfr.

Smediepold. Br. [*smiʀəpOl̥*]. — Br. Smediepold Ager [*smiʀəpOl̥ˈaxə*].

Snedkerløkke. Te. TM Tischlerlücke.

Snip. K. TM Schnipp. — Snip, se Indl.

Sortholm, Eng og Ager. Ba. [*soˑdhɔtm*]. TM Schwarzholm. — Sortholmsgrøft, Vandløb. I 1933 Sortholmsgrøft.

Sorthøj. G. Gst 1857—58 Sortehøj; Trap[4] Sorthøj.

Sortvand. E. TM, I 1930 Schwarzes Wasser.

Stadeenge. K. TM Stadewiese; I 1912 Stadeenge. — Antagelig Landsbynavnet Stade i Burkal S., 3135.

Stadsvej. E. TM Stadtweg. — G. [*æ sdajsvæj*]. TM Startweg, Stadtweg. — Navn paa to Veje, der begge fører til den gamle Løgumkloster-Flensborg-Landevej.

Startuer. E. TM Stärttner; Coupon 1875 Stärtuer. — Se Startue i Hostrup S., 3131.

Stavnsmose. St. [*sdåʊnsˈmoˑs*]. TM Stavnsmoor. — Enge Øst for Stoltelund. Forleddet er Subst. sønderjy. Stavn „hovedparcel ved udstykning af ejendomme" (Feilb.). Gaarden Stoltelund blev ifl. Trap[4] udparcelleret 1787.

Stenskær. Br. og E. [*sdeˑnsk̥jæ, sdɛnsk̥ə*]. U 1786 Steins Kjär; K 1786 Steins Kjaer; TM Steenskjer, Stennskjer; I 1930 Stenskær. — E. Stenskær Hede. TM Steenskjerhaide. — Appellativet eller Mandsnavnet Sten.

Stensland. E. [*ˈsdeˑnsˌla.ŋ*]. TM Stensland; I 1912 Stenslykke; I 1930 Stensland. — Appellativet eller Mandsnavnet Sten.

Stiende. E. [*sdi'æ·ŋ*]. TM Stiegende; I 1930 Stinnesende. — Agermark for Enden af Kirkestien fra Eggebæk til Tinglev.

Stoltelund Mose. St. TM Stoltelundermoor. — Gaardnavnet Stoltelund, se under Bebyggelsesnavne.

Storehede. Br. [*æ 'sdo·ə 'he·*]. I 1930 Storehede. — So. TM Große Heide.

Storekrog, Eng. Ba. [*æ sdo·kʀ0x*].

Storekær. V. [*sdo·kjæ*]. TM Großer kjer, Großes kjer.

Storeløkke. Ba. TM Großlükke.

Storemose. St. [*æ 'sdo·ˌmo·s*]. TM Großesmoor.

Storetoft. So. TM Großetoft.

Strube, Eng. Te. Jb 18. Aarh. Struuben; TM, I 1912 Strof.

Strømenge. St. [*æ 'sdʀø·mˌæŋ·*]. — Subst. sønderjy. Strøm „Aa", se Indl.

Sydøstmark. Ti. TM Südostfeld, Südostefeld; I 1912 Sydøstskifter.

Sydøstmose. Ti. TM Südostmoor.

Særmærke. Br. U 1786 Seermerck, welches er als ornum behalten; TM Seermark, Snermark. — E. [*æ sæ·maɹg*]. TM Sährmark, Paulsärmark; I 1930 Sædmark. — Te. TM Seerfeld; I 1912 Sædmærke. — Ti. [*æ 'sæ·ˌmäɹg*]. I 1912 Sædmærke. — Subst. Særmærke „Enemærke".

?**Søllingvældam.** Te. Jb 1804 Sullinweldam. — Søllingvæl er muligvis Ellipse af Søllingvraavæl, som da har Navn efter Nabobebyggelsen Søllingvraa i Bylderup S., 3134. Væle, se Indl.

Sønden Vandet. K. [*'sɥŋən æ 'vaŋ*]. TM Süden dem Wasser. — Agerjord Syd for Hedegaardvand ovfr.

Sønderager. E. [*æ 'sɥŋəˌaxə*]. TM Süder-Acker; I 1912 Sønderager. — K. TM Süderacker.

Søndereng. Ba. TM Süderwiese. — Br. TM Süderwiese. — E. TM Süderwiese. — G. TM Süderwiese. — So. TM Süderwiese. — St. [*æ 'sɥŋəˌæŋ·*]. TM Süderwiese. — Te. [*æ 'sɥŋəˌæŋ·*]. TM Süderwiese. — Ti. K 1823 Süder-Eng.

Sønderfenne. So. TM Süder-Fenne, Süderfenne.

Søndergade. Te. TM Süderstraße, Süderstraßenweg. — Ti. TM Süderstraße; I 1925 Søndergade.

Sønderhede. Ba. TM Süderheide. — E. [*sɥŋə'he·*]. TM Süderhaide. — K. TM Süderheide, Süderhaide. — So. TM Süder Haide, Süderhaide. — St. TM Süderheide.

Sønderholm. Te. TM Süderholm.

Sønderkobbel. St. TM Süderkoppel, Süderkoppeln.

Sønderkær. E. [*æ sɥŋə'kjäɹ·*]. TM Süderkjer; I 1912 Sønderkjær; I 1930 Sønderkær. — E. Sønderkær Fælled. TM Süderkjerfälle. — E. Sønderkær Hede. TM Süderkjerhaide, Süderkjerhaidelücke. — E. Sønderkær Mose [*'sɥŋəkə 'mo·s*]. TM Süderkjermoor.

Sønderløkker. Ba. [*æ 'sɥŋəˌlygə*]. — Br. TM Süderlücke. — So. TM Süder Lücke, Süderlücken. — Te. TM Süderlücke, Süderlücken; I 1912 Sønderlykke.

Søndermark. Jb 1613 das Süderfeldt. — Ba. [*æ sɥŋəmaɹg*]. TM Süderfeld. — Br. [*æ sɥŋəmaɹg*]. TM Süderfeld. — E. Coupon 1875 Süderfeld. — K. [*æ 'sɥŋ'əˌmaɹg*]. — So. TM Süderfeld. — St. TM Süderfeld. — Te. [*æ 'sɥŋəˌmaɹg*]. TM Süderfeld. — Ti. TM Süderfeld.

Søndermose. Ti. K 1823 Süder-Moor; TM Südermoor; I 1912 Søndermose.

Sønderparcel. Te. TM Süderparcele.

Søndertoft. Ba. TM Südertoft. — Br. [*æ ˈsɥŋəˌtåə.t*]. TM Südertoft. — E. TM Südertoft. — G. TM Südertoft. — K. [*æ ˈsɥŋˈəˌtåst*]. TM Südertoft. — St. TM Südertoft. — Te. [*æ ˈsɥŋəˌtåə.t*]. TM Südertoft, Ostersüdertoft. — Ti. [*æ ˈsɥŋəˌtåst*].

Tagmade. Br. [*taˑxmaj*]. U 1786 Taeg-May; K 1786 Taeg May; TM Tagmay, Ostertagmay. — E. [*æ taˑxmaj, nɔ̈ˈtaˑxmaj, sɥŋəˈtaˑxmaj*]. TM Norder-Tagmay, Süder Tagmay, Wester Tagmay, Oster Tagmay; I 1912 Tagmar; I 1930 Nørretagmade, Søndretagmade. — So. TM Tagmay. — E. Tagmade Hede [ˈ*taˑxmajˌheˑ*]. TM Tagmayhaide; I 1930 Tagmadehede. — E. Tagmadevej. TM Tagmayweg; I 1912 Tagmajvej. — Plantenavnet Tag „Tækkerør".

Teodorskog. Te. I 1912 Theodorskog.

Terkelsbøl Aa. Te. Gst 1857—58, Trap[1] Terkelsbølaa; I 1912, Gst, Trap[4] Terkelsbøl Aa. — Landsbynavnet Terkelsbøl.

Tinglev Eng. E. I 1912 Tingleveng; I 1930 Jes Tingleveng.

Tofteng. Ba. TM Toftwiese. — K. [*æ ˈtåə.dˌæŋ*]. TM Toftwiese.

Toftmade. Te. TM Toftmay.

Tomases Løkke. E. I 1930 Tammasseslyk.

Topmade. Te. TM Topmay.

Trebladeng. Br. TM Dreiblattwiese. — Plantenavnet Treblad „Bukkeblad, Menyantes trifoliata", som Jenssen-Tusch anfører fra Sundeved, Angel og Tønder-Egnen.

Trekant. Ba. TM Dreieck. — Br. U 1786 Dreyeck; K 1786 Der Dreyeck; TM Dreieck. — G. TM Dreieck. — K. TM Dreieck. — So. TM Dreieck. — Te. TM Dreieck. — Ti. [*æ tʀekaŋd*]. — V. [*æ tʀekaŋd*].

Trindeng. So. TM Trinneng. — Adj. trind „rund".

Troldkær. Ba. TM Troldkier. — Samme Lokalitet som Kær i Ba. ovfr.

Trædemark. Ba. og Br. [*æ tʀæˑmaɹg*]. Kok II p. 416 Trædland; TM Norderstranmark, Süderstranmark; I 1925 Træ'emark. — Agerjord ved Skellet mellem Bajstrup og Broderups Jorder. Til Stedet knytter sig et Skelflyttersagn (se Fischer, Folkesagn p. 32, Sønderjy. Maanedsskr. VII p. 141 og 158), og Forleddet er Subst. sønderjy. Træde „Trætte".

Tueeng. Ti. [*æ ˈtuˑˌæŋ*]. I 1912 Tureeng. — Subst. Tue eller Plantenavnet Tude i Nørre-Løgum S., 3105.

Tværager. K. [*æ ˈtvæˑˌaxə*]. TM Queracker. — Te. [*æ tvæˑaxə*]. Jb 18. Aarh. Trärager, Tveragger; TM Tweracker; I 1912 Tværager.

?Tværagerslag. G. TM Zwergackerschlage, Zwerackerschlage.

Tværløkke. Ti. [*æ ˈtvæˑˌtyk*].

Tværmark. K. TM Querfeld.

Tværnummer. Br. [*æ ˈtvæˑˌnɔ0mə*]. TM Twernummer (Wiese).

Tyvekrog. E. TM Diebsecke; I 1930 Tyvekrog. — Navn paa et lille Stykke Eng ved Landegrænsen.

Tøndringervej. K. [*æ ˈtɥŋəʀɥŋəˌvæj*]. — Vej fra Tinglev til den gamle Tønder-Sønderborg-Landevej. Forleddet er Indbyggernavnet Tøndring „Mand fra Tønder".

Tørveager. Ti. TM Torfacker.

Tørveholm. Ti. K 1823 Törveholm; TM Torfholm; I 1912 Torreholm.

Uge Bæk. [*ˈu·xˌbæk, u·xbæk, ɐgbæk*]. Mejer 1648 Uckebeck; TM Ukbek; Oldekop Der Ukebek; Gst, Trap[4] Uge Bæk. — Efter Sognebyen Uge, Lundtoft H.

Ulvemose. Te. og V. [*uɫəm0s*]. Mejer 1648 Wuste Moer; Jb 1704 Uhl Mohr; Jb 18. Aarh. Ullmoeß; Gst 1857—58, Trap[1] Ulvemose; TM Wolfsmoor, Ulvemoor, Wolfsmoorweg; TGst Wolfs-Moor; I 1912, Gst, Trap[4] Ulvemose. — Dyrenavnet Ulv.

Vandhøj. E. TM Süder Wasserhöh, Wester Wasserhöh, Oster-Wasserhöh.

Vandmose. E. I 1912 Vandmose.

Vandsted. E. TM Wasserstelle. — K. TM Wasserstelle. — Vandstedgrøft, Vandløb. I 1933 Vandstedgrøft. — E. Vandstedpolde [*æ ˈvanˌsdæjˌpœlˌ*]. I 1930 Vandstedspolde.

Vase, Vej. E. TM Weis; I 1912 Vajvej; I 1930 Vais. — E. Vasebro [*æ ˈvajˌsˌbʁo.*]. — Vase, se Vasevand ndfr.

Vasevand. G. [*æ vajsvanˌ*]. — Forleddet er Subst. Vase, opr. „Risknippe", dernæst „Vej af Faskiner over blød Grund", „opfyldt Vej" (se Indl.), her i sidstnævnte Betydn. Vasevand er en lille Eng, der ligger ved en Markvej.

Vejbækeng. Ba. TM Weibeckwiese. — Landsbynavnet Vejbæk i Bov S., 3271.

Vellebjærg. Ti. I 1912 Vellebjerg.

Vesterager. Br. [*væsdəˈʁaxə*]. TM Westeracker. — G. TM Westeracker. — St. TM Westeracker.

Vesterenge. Ba. [*æ ˈvæsdəˌʁæŋˌ*]. TM Westerwiese. — Br. U 1786 die Wester-Wiesen; K 1786 Wester Wiesen; TM Westerwiese. — E. [*væsdəˈæŋ*]. TM Westerwiese; I 1912 Vestereng; I 1930 Vestereng. — G. TM Westerwiese. — K. [*æ ˈvæsdəˌæŋˌ*]. TM Westerwiese. — So. TM Westerwiese. — St. TM Westerwiese. — Te. L 1755 Wester Eng; I 1912 Vestereng. — Ti. TM Westerwiese; I 1912 Vestereng. — V. [*æ ˈvæsdəˌʁæŋ*]. Jb 1704 Westereng; TM Westerwiese.

Vesterfenne. So. TM Westerfenne.

Vesterforte. K. TM Westerpförte.

Vesterhede. E. TM Westerhaide. — K. [*væsdəˈheˌ*]. TM Westerheide. — St. TM Westerheide.

Vesterkobbel. Ba. TM Westerkoppel. — St. TM Westerkoppel.

Vesterkær. Ba. [*æ væsdəkɐ*]. — E. [*æ væsdəkɐ*]. TM Westerkjer, Westerkjer-Weg; I 1912 Vesterkjær; I 1930 Vesterkær. — St. TM Westerkier. — V. TM Westerkjer. — Vesterkær i Ba. er den vestlige Del af Kærenge ovfr.

Vesterløkke. Ba. Westerlük. — Br. TM Westerlücke. — E. [*æ ˈvæsdəˌtygə*]. TM Westerlücken. — So. TM Wester Lücke, Westerlücke. — St. [*æ ˈvæsdəˌtyk*]. TM Westerlüke. — Te. TM Westerlücke.

Vestermark. Ba. [*æ ˈvæsdəˌmaɹig*]. TM Westerfeld. — Br. U 1786 aus dem Westerfelde. — E. I 1930 Vestermark. — K. [*æ væsdəmaɹig*]. TM Westerfeld. — So. TM Westerfeld. — St. [*æ væsdəmaɹig, æ ˈvæsdəˌmaɹig*]. TM Westerfeld. — Te. [*æ ˈvæsdəˌmaɹig*]. TM Westerfeld, Westerfelddreieck; I 1912 Vestermark. — Ti. [*æ væsdəmaɹig*]. TM Westerfeld,

Norder-, Süder Westerfeld; I 1912 Vestermark. — V. [*æ væsdəmaɹig*]. TM Westerfeld, Norder Westerfeld.

Vestermose. St. TM Westermoor. — V. [*æ ˈvæsdə ˈmoˑs*]. TM Westermoor.

Vestersti, Vej. Ti. TM Westerpfad.

Vestertoft. Ba. TM Westertoft. — K. [*æ ˈvæsdəˌtåʌt*]. — St. TM Westertoft. — So. TM Wester Toft, Westertoft. — Te. TM Westertoft. — Ti. TM Westertoft.

Vestervand. St. TM Westerwasser.

Vestervej. So. TM Westerweg.

Volddal. E. og K. [*vɔlˑdaɫ*]. TM Wolldall; I 1912 Volddal; I 1930 Volddal.

Vraa. E. og G. [*æ vrɑ̊.*]. K 1823 Wraae; TM Wraa, Wrah; I 1912 Vraaeng; I 1930 Vraa. — Te. [*æ vrɑ̊.*]. Jb 18. Aarh. Vraaen; TM Wraa, Westerwraa, Osterwraa, Wraaweg; I 1912 Vraa. — Vraabæk. I 1933 Vraabæk. — Vraa, se Indl.

Væggereng. E. TM Vöggewiese; I 1930 Vøggereng [Wøxxe'eng]. — Subst. jy. Vægger „Vidier".

Væggerhede. E. TM Vöggehaide; I 1930 Vøggerhede [Woxxe'he']. — Subst. jy. Vægger „Vidier".

Væggerkær. E. Væggerkær Hale. TM Vöckekjerhall; I 1912 Vejkjærhale; I 1930 Vejkærhale. — E. Væggerkær Hede. TM Vöckekjerhaide. — Subst. jy. Vægger „Vidier".

Vøvle. K. og Te. Jb 1704 Wobelitz; (her?) Jb 18. Aarh. Wöylölds Ager; TM Wewle; I 1924 Vøvle. — Te. Vøvlebro. [*ˈvæʁˑɫəˌbʁo.*]. I 1912 Vævlebro.

Øgløkke. Br. [*æ ˈøˑxˌɫyk*]. TM Norderpferdelücke, Vorderpferdelücke, Mittpferdelücke, Süderpferdelücke, Osterpferdelücke, Pferdelücken. — E. [*æ ˈøˑxˌɫyk*]. TM Pferdefenne; I 1912 Øglykke; I 1930 Øgløkke. — Subst. Øg, antagelig i ældre sønderjy. Betydn. „Hest i Alm.".

Østerager. Br. [*æ ˈjǫsdəˈʁaxə*]. U 1786, K 1786 Oster Ackern; TM Osteracker. — G. TM Osterackerschlage. — St. TM Osterackern. — Te. TM Osteracker Lücke. — V. TM Osteracker.

Østereng. Ba. TM Osterwiese. — Br. K 1786 Die Oster Wiesen; TM Osterwiese. — E. Osterwiese. — G. TM Osterwiese. — K. [*æ ˈjǫsdəˌæŋˀ*]. TM Osterwiesen, Osterwiese; I 1912 Østerenge. — So. TM Osterwiese. — Te. L 1755, U 1803 Oster Eng.

Østerfenne. So. TM Oster Fenne, Osterfenne.

Østerforte. K. TM Osterpforte.

Østerhede. E. TM Osterhaide. — So. TM Osterhaide.

Østerkobbel. Ba. TM Osterkoppel. — St. TM Osterkoppel, Osterkoppeln.

Østerkrog, Eng. Ba. [*jǫsdəkʁ0x*].

Østerkær. Ba. [*æ jǫsdəɫæ*]. — E. [*æ jǫsdəɫæ*]. TM Osterkjer; I 1912 Østerkjær; I 1930 Østerkær. — Østerkær i Ba er den østlige Del af Kærenge.

Østerløkke. Ba. TM Osterlükke. — Br. TM Osterlücke. — E. TM Osterlücke; I 1930 Østerlyk. — K. [*æ ˈjǫsdə ˈtyk*]. — So. TM Oster-Lücke. — St. TM Osterlüke. — Te. [*æ jǫsdəˈtygə*]. Jb 18. Aarh. dend Øster Lykke; TM Osterlücke; I 1912 Østerlykke.

Østermade. Te. I 1912 Østermaj.

Østermark. Ba. [*æ jœsdəmaːig*]. TM Osterfeld. — Br. [*æ ˈjœsdəˌmaːig*]. U 1786 auf dem Osterfelde. — E. TM Osterfeld. — G. TM Osterfeld. — K. [*æ ˈjœsdəˌmaːig, æ jœsdəmaːig*]. TM Osterfeld; I 1912 Østermark. — So. TM Oster-Feld, Osterfeld. — St. TM Osterfeld. — Te. [*æ ˈjœsdəˌmaːig*]. TM Osterfeld. — Ti. TM Osterfeld. — V. [*æ jœsdəmaːig*].

Østermose. St. TM Ostermoor. — Te. Jb 18. Aarh. Øster Mooßen, dend Øster Mooße; TM Ostermoor; I 1912 Østermose. — V. [*æ ˈjœsdə ˈmoˑs*]. TM Ostermoor.

Østertoft. Ba. TM Ostertoft. — G. TM Ostertoft. — So. TM Oster Toft. — Te. TM Ostertoft. — Ti. [*jœsdəˈtåːs.t*]. TM Ostertoft; I 1912 Østertoft.

TILLÆG OG RETTELSER.

1. **Tønder.** „udat. Erik af Pommern Konge 1396—1439 Tunne" udgaar. Tilføj: Idrīsīs Kort og Rejsebeskr. c. 1150 (NoB 1931 p. 33) Turdīra, Tundīra.

2. **Bag Staldene.** Tilføj: $^{29}/_{7}$ 1586 (Sønderjy. Aarb. 1905 p. 101) hinter den Stellen.

5. **Okholm.** Tilføj: (Her?) Tyge Bisp i Ribe 1273—88 (LB) Ocholm. $^{4}/_{10}$ 1470 (RegChrI) Ockeholm.

6. Tilføj: **Tavlum Bro.** Jb 1613 Taffelum brügke.

12. **Ridevold.** Artiklen udgaar.

13. **Stendam.** Tilføj: $^{10}/_{11}$ 1554 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 529) Steindam; 16. Aarh. (Rolfs Geschichte Hoyer p. 304) de Stendam.

14. **Vestermarsk.** Tilføj: $^{4}/_{10}$ 1470 (RegChrI) der wistermarsch.

15. **Højer.** Tilføj: Comp. Saxonis (Gertz Scriptores minores I p. 242) Høther. $^{16}/_{4}$ 1493 Høwer, Høwers H., Howers H. Hertug Fr.s Reg 1508—13 Hoher, Hoer.

17. Tilføj: **Engleddet.** Vide 1756 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 543) enge-leien.

18. Haversjøv. Tilføj: $^{31}/_{12}$ 1722 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 221) Höersöh, Houersäh.

18. **Huskog.** Tilføj: $^{31}/_{12}$ 1722 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 221) Hußkoeg.

18. **Horshem.** Tilføj: Vide 1756 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 544) Horshem.

18. Tilføj: **Fælleseng.** Vide 1756 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 543) fælleds-eng.

19. Tilføj: **Højer Vejle.** $^{15}/_{2}$ 1560 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 532) Hoyer wedell.

19. **Kampesfenne.** Til Tolkningen af „Hest" jfr. en Vide fra N.-Vollum i Lø Hrd. 1623 (Danske Vider og Vedt. III 40): „Icke heller skal nogen holde smaa kampersheste i byen". Endvidere Mulighed for Slægtsnavnet Kamp, som ifl. Rolfs oftere forekommer i Højer. Jfr. ogsaa Kamphøj i Vodder S., 3088.

19. **Modhem,** læs: **Medhem.** Tilføj: $^{31}/_{12}$ 1722 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 221) Medhem. Tolkningen udgaar. Med, se Indl.

20. **Rendsfenne,** læs: **Rensfenne.** Rends, læs: Rens.

20. Tilføj: **Preussensfenner.** $^{31}/_{12}$ 1722 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 221) die beeden Preußens-Fennen. — Af Slægtsnavnet Preuß(en), anført i Registret til Rolfs.

20. **Raahem.** Tilføj: Beg. af 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 672) Rohiem; Kirkeregnsk. 1638 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 39) Rohem.

20. **Rojfenne.** Gaardnavnet Roj, læs: Gaardnavnet Raade.

21. Sjøvfenne. Tilføj: Rolfs Geschichte Hoyer Seefennen.

21. Tilføj: **Skrædderfenne.** $^{31}/_{12}$ 1722 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 221) Schniederfenne.

21. Tilføj: **Skydsholm.** Kirkeregnsk. 1638 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 39) Skydßholm. — Muligvis af Subst. Skydehus „hus, hvorfra man skyder vildænder" (Feilb.), jfr. Skydehuse i Hviding S., 3085.

21. Tilføj: **Skøtvej.** Vide 1756 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 542, 544) skiøttveyen, skjøttveien.

21. **Snuromsdige.** Tilføj: Rolfs Geschichte Hoyer p. 287 Schnorrumer Deich.

21. **Spigerbor.** Formen „Spikerbahr" udgaar.

21. Tilføj: **Søndermark.** Vide 1756 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 544) syndermarkes skjære.

22. **Udmark.** Tilføj: Vide 1756 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 544) Uhrmarcken.

22. **Vilbare.** Tolkningen udgaar, jfr. Vildtbane p. 312.

23. **Løgumkloster.** „$^{25}/_{1}$ 1487 Lugum" udgaar.

27. **Aaeng.** Tilføj: Jb 1704 Au wisch.

27. **Dejret.** Tilføj: Jb 1704 deyert.

27. **Døjte.** Tolkningen udgaar. Se Døjte i Bedsted S., 3201.

27. **Ellum Bjærg.** Tilføj: Jb 1704 Ellumberg.

28. **Graamose.** Tilføj: Jb 1704 Grau Moesz.

29. **Husedam.** Tilføj: Jb 1704 uszdam.

29. Tilføj: **Klosterager.** Jb 1704 Kloster acker.

30. **Paddedam.** Tilføj: Jb 1704 Podamstofft.

30. **Præstens Mose.** Artiklen udgaar.

31. **Skøtvej.** Tilføj: Jb 1704 Schott weg.

32. **Truelsmark.** Tilføj: Jb 1704 trauels feldt, Klein Trauels feldt.

32. Tilføj: **Vesterkobbel.** Jb 1704 die wester Koppel.

32. Tilføj: **Østerkobbel.** Jb 1704 die Oster Koppel.

34. **Trasborg,** læs: **Tradsborg.**

34. **Uder-Bjærgum.** Belæggene flyttes til p. 51.

38. **Pugflo.** Peder Nielsen kaldet Puk: Terpagers Læsning er fejlagtig, da Originaldokumentet har pusl (jfr. Nicholai Jønß Pusæl, Dok. $^{19}/_{1}$ 1346). Tilnavnet kommer derfor ikke i Betragtning her.

41. **Karkov.** Karthoff, læs: Karchoff.

42. **Varming.** Tilføj: $^{7}/_{8}$ 1486 Warmingh.

50. **Vester-Vedsted.** Tilføj: $^{30}/_{1}$ 1371 Widestoch. $^{8}/_{5}$ 1395 Wistet.

65. **Lindetgaard.** „$^{22}/_{9}$ 1479 Lynwet" udgaar.

65. **Roost.** „$^{1}/_{5}$ 1475 (gl. Afskrift) Roest; $^{7-18}/_{1}$ 1504 (Orig?) Roesthe" udgaar.

75. Tilføj: **Munkepyt.** Tang Kristensen Dske Sagn Ny R. IV p. 158 æ Munkpøt. — Eng, hvor ifl. Overleveringen en Munk fra Løgumkloster skal være dræbt.

75. **Munkepyt Vej.** Mulig Jord, der har tilhørt Løgumkloster, læs: Se Munkepyt ovfr.

76. **Rankær.** Forklaringen udgaar; se Ravnkær p. 213.

85. **Højrup.** $^{16}/_{11}$ 1424, læs: $^{6}/_{11}$ 1424. „1424 (ÆDA V 336) Hørop" udgaar. $^{4}/_{5}$ 1426, læs: $^{4}/_{3}$ 1426. Tilføj: RO 1450—1500 hødorp.

88. **Dagligmose.** Tilføj: Maa dog snarere sammenstilles med Dagligmose i Kollund, Fjolde S., en Mose, hvor Bønderne gravede Tørv til eget Forbrug, i Modsætning til de andre Moser, hvor de gravede Tørv til Salg.

88. **Fruerholm.** Gen. Plur., læs: Gen. Sing.

90. Tilføj: **Kirkeblokke.** $^{19}/_{9}$ 1491 Hødrop Kirkeblokke.

93. **Skiddenbro,** læs: **Skidenbro.**

98. **Enemark.** en Sideform til, læs: omtydet fra.

100. **Jeskær.** Af Mandsn. Jes, læs: Af Trænavnet Eg eller maaske af Mandsn. Jes.

100. **Jægerlund.** „Træn. Eg eller maaske af" udgaar.

114. **Kirkeby Laaning.** Havediget, læs: Havdiget. Jfr. Laaning p. 422.

142. **Rejsby.** Tilføj: $^{10}/_{3}$ 1294 (LB) Risbymark; $^{6}/_{5}$ 1431 Rysby soghen; c. 1500 (Terpager) Riisbi.

151. **Astrup.** $^{3}/_{5}$ 1336 (her?) Augestorp, læs: Augæsthorp.

151. **Brøns.** „$^{13}/_{7}$ 1299 (Jens Grands Proces) Bittenæs" bør formentlig udgaa, hører muligvis til det forsv. Rinkenis i Svans S.

154. **Tollergaard,** læs: **Toldergaard.** Tilføj: Af Subst. Tolder. I Brøns var tidl. Toldsted for Heste- og Studedrifter, se P. Eliassen, Kongeaaen p. 30.

173. **Tollerdam,** læs: **Tolderdam.** Teksten udgaar; tilføj: Navn paa en tilsandet Dam ved Toldergaard, se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

195. **Skærbæk.** Tilføj: $^{9}/_{1}$ 1292 (Pavens Kopibog) Scerebek.

214. **Sandskær.** Læs: **Sandskaar.** Sandskærvej, læs: Sandskaarvej. Tolkningen udgaar. Jfr. Sandskaar p. 401.

223. **Ballum Dyb.** Tilføj: Danckw 1652 Ballumtieff.

224. **Isenhage.** Tilføj: En Udtaleform [*æ ˈy·sən,ha·q*] er optegnet 1931.

226. **Rømerflak.** Tilføj: En Udtaleform [*rǫməsˈflak*] er optegnet 1931, og Forleddet er da rimeligvis oprindelig det samme Rømmes- som i Rømmesleje ndfr.

226. Rømmesleje Banke. Tilføj: kaldes ogsaa Lejebanke [*æ ˈlæj̥·,baŋg*] ifl. Opt. 1931.

226. **Skælodde Banke.** Tilføj: 1931 er optegnet Udtalen [*sɑjætˈdɑ̃ɹ̃*], altsaa med Efterled Enstavelsesordet Od.

226. **Tadenssil.** Jfr. Tadenssil i Ubjærg S., 3122.

232. **Dybvad.** Tilføj: 1615 (Sønderjy. Aarb. 1905 p. 107) Dybvad.

232. **Fiskbæk.** Møgeltønder, læs: Højst eller Abild.

238. **Skotdam.** Roager S., 3081, læs: Roager S., 3084.

240. Tilføj: **Tvedingvad.** I 1933 Tvedingvad. — Navn paa en Dal, glt. Vadested ved Vejen Møgeltønder—Tønder, S. f. Gaardene Tved. Jfr. Tvedingkær.

242. **Møgeltønder.** Tilføj: $^{20}/_{12}$ 1486 Møgeltøndher.
246. **Raade.** Belæggene fra $^{9}/_{3}$ 1489, $^{25}/_{5}$ 1500, $^{3}/_{3}$ 1505 og Sk 1543 udgaar, jfr. Højst S., 3132.
254. Tilføj: **Højehallig.** VA. TM Hohe Hallig.
254. Tilføj: **Kalmusstykke.** VA. TM Calmusstück. — Plantenavnet Kalmus „Acorus calamus".
257. Tilføj: **Mosekær.** $^{9}/_{5}$ 1490 Moosskær.
259. Tilføj: **Ringsværre Fenne.** VA. TM Ringswarffenne. — Jfr. Ringsværre Mark i Højer Lands., 3104.
259. Tilføj: **Silfenne.** VA. TM Sielfenne. — Sil, se Indl. Maaske samme Lokalitet som Silfenne i Højer Lands., 3104.
259. Tilføj: **Siltog.** VA. TM Sielzug; I 1925 Siltog. — Egentlig et Appellativ, laant fra nty. Sieltog „Wasserlösungsgraben", „Hauptentwässerungsgraben" (Mensing).
260. Tilføj: **Slusefenne.** VA. TM Schleusenfenne.
266. **Rudebøl.** Tilføj: $^{16}/_{4}$ 1493 Rudbyll.
267. Tilføj: **Firlaat.** R. TM Verlaten; I 1925 Verlat (udt. Firlaat).
267. Tilføj: **Frisegrøft.** R. TM Friesengraben. — Jfr. Frisefenne ovfr.
268. Tilføj: **Galgeplads.** F. Rolfs Geschichte Hoyer p. 258, 475 Galgenplatz, Galleplads. — Hører ifl. Rolfs til Frederikskog, der udgjorde et særligt Retsdistrikt, og maa have været Rettersted for dette Omraade.
268. **Grønvej.** Tilføj: Vide 1756 (Rolfs Geschichte Hoyer p. 542) den agger „grøn wei".
269. **Horn.** Tilføj: TM Horn.
271. **Ringsværre Mark.** Tilføj: TM Ringswarffeld.
276. **Bysager.** Tilføj: Grandebrev 1834 Bøse aggervei. — Efter Opslagsformen tilføj: D.
276. Tilføj: **Degnegaarden.** D. Grandebrev 1834 Degnegården.
278. **Kofenne.** Tilføj: 1574 (Slutn. af 18. Aarh.) Kofennen, Kofennet.
278. Tilføj: **Kokfenne.** D. Grandebrev 1834 Kokfenne. — Af Fuglenavnet Kok „Hane".
279. Tilføj: **Mølleland.** D. Grandebrev 1834 mølleland.
280. Tilføj: ?**Pøsfenne.** D. Grandebrev 1834 Pøsfenne.
282. Tilføj: **Vildtbane.** D. Grandebrev 1834 vildbanner. — Se under Vildtbane i Emmerlev S., 3107.
282. Tilføj: **Tvigade.** D. Øster tvigaden, Vester tvigaden. — Se under Tvigade i Møgeltønder S., 3102.
283. **Øster-Gammelby.** „RO 1350—1400 Gammelbymark" udgaar.
290. **Vrangager.** Artiklen udgaar.
291. **Emmerlev.** Tilføj: $^{16}/_{4}$ 1493 Æmmerløff.
292. **Vester-Gammelby.** Tilføj: RO 1350—1400 Gammelbymark.
292. **Kogsbøl.** Tilføj: $^{9}/_{7}$ 1443 (Langebek) Koxbyl. $^{16}/_{4}$ 1493 Koxbyll.
293. **Sønder-Sejerslev.** Tilføj: $^{16}/_{4}$ 1493 Seyersleff.
294. Tilføj: ?**Adelvej.** E. Grandebog 1736 den aleiel vei.
295. **Bygfenner.** Tilføj: Grandebog 1746 e bygfen.
296. **Emmerlev Klev.** Tilføj: Grandebog 1745 ved kløfen, ved fornøfvende kløv.
296. **Gade.** Tilføj: E. Fællesgade. Grandebog 1740 fellisgade.

298. Tilføj: **Hedebjærg.** E. Grandebog 1736 Hedeberg skift; Grandebog 1738 Hedebergvei.

299. **Hverremose.** Tilføj: Grandebog 1742 Wedemos; Grandebog 1748 Hvedemos, Hvedemosfenne. Sætningen: „begge Navne har dog snarest samme Forled som Versig i Spandet S., 3083" udgaar.

301. **Knorager.** Tilføj: Grandebog 1737 Knoragre.

301. **Kokfenner.** Tilføj: Grandebog 1742 Kockfen.

302. Tilføj: **Lergaard.** Grandebog 1740 Liergard.

306. Lin. „? **Rødholm.** 15/9 1495 Rødholm, Rødwoldh" rett. t.: **Rødvold.** 15/9 1495 Rødholem, en Holm som kaldes Rødwoldh.

309. Tilføj: **Sønderløkke.** E. Grandebog 1740 syderlycke.

309. Tilføj: **Søndringtavl.** 22/2 1378 Syndringtauel. — Maaske samme Sted som Søndertavl, se under Tavl.

311. **Urtal.** Tilføj: Grandebog 1740 Ongtal.

312. **Vrangager.** Tilføj: RO 1350—1400 wranghakær.

313. Tilføj: **Østringtavl.** 22/2 1378 Østringhtauel.

314. **Koldby.** Tilføj: 4/10 1470 (RegChrI) Keldebu.

343. **Rømø.** „13/7 1229 (Jens Grands Proces) Roma" udgaar.

347. Tilføj: **Torbens,** Hs i Østerhede. I 1932 Torbens. — Ejedes 1695 af Sandfoged Torbjørn Svendsen.

355. ?**Kalvetoft,** læs: **Kallestoft.** J, læs: Ki. Tilføj: I 1932 Kales Toft [ka·ləs toʊt]. Efter stedlig Tradition skal der have ligget et Hus, tilhørende en Skibskaptajn Carl. Paa et frasolgt Grundstykke ligger endnu et Hus, som bærer Aarst. 1783 paa Østgavlen.

375. **Bøsholm.** Tilføj: Byvedtægt 1619 Bøsthallum. — Tolkningen udgaar.

386. **Drengsted.** 18/12 1492 Drenegsted, læs: 18/2 1492 Drengestede.

387. **Lovrup.** Tilføj: u. D. 1503, 1504 el. 1505 Lorop.

407. **Brede.** Tilføj: 10/2 1505 Bredwag. U. D. 1503, 1504 el. 1505 Breuad.

412. **Aaeng.** „Jb 1704 Auwisch" udgaar.

413. **Bodelum.** „K. el." udgaar.

414. **Bækeng.** „Jb 1704 beckwisch" udgaar.

415. **Drejet.** Artiklen udgaar.

415. **Feieng.** „K. el." udgaar.

416. **Gaasepytter.** „K. el." udgaar.

416. **Gammelgaard Toft.** Udtaleformen læs: [*gamətgɑ ˈtɔʊt*].

416. **Glædehale.** „K. el." udgaar.

504. **Martinstift.** Huset, der ifl. I 1933 var opf. c. 1900 til Udlejning, bar paa en Marmorplade Navnet „Christianslust", men Folk kaldte det undertiden Martinstift, efter Husets Ejer (Martin Lorenzen) og dets Anvendelse til Fattigbeboelse.

504. **Polen.** Tilføj: Ifl. I 1933 Øgenavn til et Hus, som et Par Aar før Verdenskrigen byggedes paa en Sandpold; kaldes officielt Sædholm, s. d.

505. **Sædholm.** Tilføj: Samme Sted som Polen, se ovfr.

505. **Uhlekamp,** læs: **Uhlenkamp.** I 1933 Uhlenkamp.

511. **Rempfenne.** Ordet „sandsynligvis" udgaar; ifl. I 1933 boede Jordens Ejer i Remp.

512. **Slik.** Bremsholms, læs: Bremsbøls.

526. **Hedefenner.** Tilføj: I 1933 Hedefennegrøften.
528. Tilføj: **Kanalgrøft.** I 1933 Kanalgrøften.
537. ?**Skyttekobbel.** Artiklen udgaar.
540. Tilføj: **Søndergrøft.** I 1933 Søndre Grøft.
542. Kolonnetitlen: „3115. Hostrup Sogn", læs: 3131. Hostrup Sogn".
542. Tilføj: **Vandløsning,** Vandløb. I 1933 Lille Vandløsning, Nørre Vandløsning. — Jy. Vandløsning „hovedgrøft, som afleder vand" (Feilb.).
542. **Øgfenner.** Tilføj: I 1933 Solderup Ogfennegrøften.
555. Tilføj: **Højst Nørregrøft.** I 1933 Højst Nørregrøft.
562. Tilføj: **Tolvskillingsgrøft.** I 1933 Tolvskillingsgrøft.
594. **Birkekær.** Tilføj: I 1933 Berker Vandløb.
595. Tilføj: **Dravgrøft.** I 1933 Dravgrøft.
638. **Stollemoseender.** Tilføj: Ligger ikke langt fra Storlum ndfr. og er antagelig et *Storlum Mose Ender.

Desuden skal henvises til en Række Bemærkninger til forskellige af de behandlede Navne, af Evald Lidén i NoB 1932 p. 237 flg., af Svend Aakjær i DSt 1931 p. 171 flg. og af Peter Skautrup i Sprog og Kultur 1932 p. 111 flg.

DANMARKS STEDNAVNE NR. 5

SØNDERJYSKE STEDNAVNE

III. TØNDER AMT
MED DELE AF RIBE AMT

UDGIVET

AF

STEDNAVNEUDVALGET

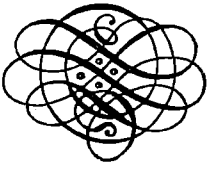

KØBENHAVN

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD

H. H. THIELES BOGTRYKKERI

1933

FORORD

Allerede inden Aaret 1920, da de sønderjyske Landsdele genforenedes med Danmark, havde Stednavneudvalget gjort et betydeligt Forarbejde med Undersøgelse af Landsdelenes Stednavne, saaledes at man ved Genforeningen kunde angive, hvorledes Stednavnene, der hidtil havde været brugt i en mere eller mindre fortysket Form, rettelig maatte skrives paa Dansk[1]. Ved forceret Arbejde og takket være Ekstrabevillinger var det lykkedes i Tide at faa Udvalgets Samlinger udvidede saaledes, at de ogsaa kom til at omfatte hele Slesvig, hvorved man blev sat i Stand til at løse den dengang foreliggende Opgave.

Ved Skrivelse af 9. Maj 1922 overdrog Landbrugsministeriet dernæst Udvalget at yde Medvirkning ved Indførelse af danske Stednavne i de fra Tyskland udleverede Matrikulsdokumenter. Dette var en mange Gange større Opgave, idet Matrikulen indeholdt Marknavne i Hundredvis fra hver Landsby. Udvalget gik i Gang med Arbejdet, man afskrev samtlige Stednavne fra Matrikulen, konfererede dem med de Matrikulsprotokoller, som findes hos Amtslandinspektørerne i de sønderjyske Landsdele, og afskrev Navne fra ældre og yngre Jordebøger og Kort. Herved kom man til Klarhed over talrige Navnes rette Form, men meget vedblev at være gaadefuldt. Udvalget sendte derfor Tid efter anden over fire Hundrede Spørgelister, ofte hver for sig omfattende en Række Navne, til Landinspektoraterne, der besvarede dem, i Regelen efter at have indhentet Oplysninger fra Kommunerne; herved klaredes mange Vanskeligheder. Udvalget gik i Gang med paa det foreliggende Grundlag at søge fastlagt danske Normalformer af Marknavnene, hvilket Arbejde i det væsentlige udførtes af Udvalgets daværende Assistent, nuværende Prof. Dr. phil. Viggo Brøndal, og store Dele af de sønderjyske Landsdele blev gennemgaaet, og Navnestoffet renskrevet paa Lister og afgivet til Landbrugsministeriet til praktisk Anvendelse; i 1927 forelaa saaledes ca. $^2/_3$ af samtlige Kommuners Navne færdigskrevne.

[1] Se „Fortegnelse over Navne paa Sogne, Kommuner og Trafiksteder i Nord- og Mellemslesvig, en Retskrivningsliste, vedtaget af Stednavneudvalget 23. April 1919". Kbh. 1919.

Imidlertid tilfredsstillede denne Form for Navnebehandling ikke Udvalget helt. Altfor ofte var det foreliggende Materiale ufyldestgørende; selv om man havde faaet Oplysning om, hvad det eller det Sted kaldtes af Beboerne, kunde Gengivelsen være behæftet med saadanne Mangler, at den blev mere vildledende end vejledende; man savnede bl. a. fonetisk Optegnelse af den stedlige Udtale. Tanken om at gøre de sønderjyske Stednavne til Genstand for en omfattende videnskabelig Undersøgelse i Forbindelse med en Udgivelse af hele Navnestoffet paa Tryk var meget nærliggende; det vilde paa een Gang give Udvalget Lejlighed til at arbejde i Dybden med dette Stof og tillige løse den praktiske Opgave, man havde paataget sig, Matrikulens Navneregulering. Ved Udvalgets Møde 26. Marts 1927 fik Sekretæren derfor overdraget det Hverv at fremsætte en Plan til et saadant Værk, en Plan, som forelaa udarbejdet i Mødet 14. April 1928 og vedtoges. Navnematerialet skulde udgives i fire Amtsbind, hvortil skulde slutte sig et femte, indeholdende en Indledning med Behandling af Navnenes Efterled — til denne sigter den i Teksten hyppigt forekommende Bemærkning „Se Indl." — samt Navneregister. For Finansaaret 1928/29 bevilgedes 6000 Kr. til Forarbejder, og for de følgende 6 Aar aarlig 6000 Kr. til Udarbejdelse og 5000 Kr. til Trykning.

Det vedtoges at medtage i Værket ogsaa de Dele af Sønderjylland, som i 1864 lagdes under Danmark og indgik som Dele af Ribe og Vejle Amter.

Til paa Udvalgets Vegne at føre Tilsyn med Udgivelsen nedsattes et Redaktionsudvalg, bestaaende af Prof. Dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen, Lektor H. V. Clausen, Dr. phil. Marius Kristensen og Lektor Dr. phil. Henrik Ussing. Udarbejdelsen blev overdraget til Udvalgets Kontor. Manuskriptet til foreliggende Bind, Tønder Amt, er udarbejdet af cand. mag. Anders Bjerrum, mag. art. Kristian Hald, Udvalgets Assistent, mag. art. Knud B. Jensen samt cand. mag. Gunnar Knudsen, Udvalgets Sekretær, der har ledet Arbejdet.

Inden man paabegyndte Udarbejdelsen, blev der gjort et omfattende Indsamlingsarbejde. Lydskriftoptegnelsen er foretaget af cand. mag. Anders Bjerrum; oprindelig ansaas det ikke for nødvendigt at lade alle Sognene lydskrive, da man igennem Indberetninger fra Sognene havde et vist Kendskab til Navnenes Udtale; der er saaledes ikke fra Kontorets Side foretaget Optegnelser i Sognene Vester-Vedsted, Visby, Mjolden, Løgumkloster Landsogn og Ubjærg Sogn: for Brede Sogns Vedkommende er anvendt en af cand. mag. Peter Jørgensen med Danias Lydskrift foretagen Optegnelse, der er afstemt efter den af cand. mag. Bjerrum anvendte

Lydbetegnelse; for Tønder Købstad og Landsogn er anvendt en af stud. mag. Steffen Steffensen udført Dania-Optegnelse, der dog for Købstadens Vedkommende er revideret paa Stedet af cand. mag. Bjerrum. Fra og med Slogs Herred er man dog gaaet over til at lade samtlige Sogne lydskrive i fuldt Omfang.

Arkiverne er blevet gennemgaaet og deres Bestand af Kort, Jordebøger og Udskiftningssager m. v. er blevet registreret af Udvalgets Sekretær. Arkivalierne har for største Delen været hjemlaant til Benyttelse paa Rigsarkivet.

Udarbejdelsen af Manuskriptet til Tønder Amt er foretaget i to Tempi: 1) Udskrivning og Ordning af Belæggene og 2) Affattelsen af Teksten. For at undgaa, at Materiale blev overset eller fejlagtig placeret, var det nødvendigt at foretage Udskrivningen af Materialet til hele Amtets Bebyggelsesnavne under eet; dette er udført af K. Hald og K. B. Jensen paa Grundlag af Udvalgets gennem mange Aars Arbejde tilvejebragte Samlinger. Ogsaa for Naturnavnenes Vedkommende foretog man til at begynde med saavel Arkivalieudskrivningen som Tilrettelæggelsen af det i Udvalgets Samlinger tilstedeværende Stof under eet for større Omraaders Vedkommende forinden Tekstens Udarbejdelse, men nu udføres begge Dele som Regel af samme Medarbejder.

Affattelsen af Teksten er foretaget sognevis. Saaledes er af A. Bjerrum behandlet Sognene Spandet, Rejsby, Vodder, Daler, Emmerlev, Rømø, Brede, Ubjærg, Højst og Tinglev samt Navnene under Herredsindledningerne; af Kr. Hald Sognene Løgumkloster, Seem, Arrild, Hviding, Brøns, Møgeltønder, Højer Lands., Visby, Skast, Randerup, Mjolden, N.-Løgum, Løgumkloster Lands., Hostrup, Rabsted, Bylderup og Burkal; af K. B. Jensen Sognene Højer, V.-Vedsted, Højrup, Skærbæk, Hjerpsted, Ballum og Døstrup; af Gunnar Knudsen Tønder Købst. og Sognene Ribe Domkirke Landsogn, Roager, Tønder Landsogn og Abild.

Selv om hver Medarbejder saaledes har skrevet Tekst til sine bestemte Sogne, maa det dog anføres, at denne Tekst i mange Tilfælde er Resultatet af et Samarbejde, idet alle vanskeligere Spørgsmaal er blevet drøftet paa Kontoret, ligesom Manuskript og Korrekturer er gennemgaaet af samtlige Medarbejdere, og Resultatet heraf atter forelagt Redaktionsudvalget, idet Medlemmerne af dette har gennemgaaet Korrekturerne og gjort Bemærkninger hertil, hvorefter de mere vanskelige Spørgsmaal er blevet behandlet paa Redaktionsudvalgsmøder, hvor ogsaa Medarbejderne har været til Stede.

Udvalget bringer sin bedste Tak til de mange, som paa forskellig Maade

har ydet Foretagendet Støtte ved at give Meddelelser, udlaane Materiale eller paa anden Maade; Tallet er saa stort, at det ikke er muligt at nævne alle. Amtslæge, Dr. med. H. Lausten Thomsen, Tønder, har overdraget Udvalget sine Samlinger af sønderjyske Marknavne, og desuden læst en Korrektur paa hele Amtet. *Statsbiblioteket i Aarhus* har overladt Udvalget en af Stiftamtmand Regenburg udarbejdet, af Pastor Johs. Kok benyttet Samling Sedler vedr. sønderjyske Navne. Indberetninger om Stednavne med tilhørende Kort er indsendte af Lærer Th. Nielsen, Øster-Vedsted (Ribe Domkirkes Lands.), Lærer S. P. Ernebjerg (V.-Vedsted), Lærer J. Grosbøl og Sognefoged H. Schmidt (Højrup), Gdr. Peder H. Schmidt (Spandet), Gdr. Laurids Nørgaard Lund (Roager), Førstelærer Chr. Lodbjerg (Brøns), Førstelærer J. Bonde og Hr. J. B. Oksen, Skærbæk, samt Lærer J. Madsen, Gasse (Skærbæk), stud. mag. Steffen Steffensen (Tønder Kbst. og Landsogn), Førstelærer A. Petersen (Møgeltønder), Førstelærer M. R. Mikkelsen (Højer Lands.), Førstelærer P. Feddersen Jensen (Visby), Lærer C. J. Laursen og Lærer A. Larsen (Emmerlev), Lærer L. Borst (S.-Skast), Gdr. Peder Jensen Knag (Ballum), Hmd. H. P. Petersen (Mjolden), Førstelærer R. Lorenzen, Jens Bech, Th. Nørregaard, P. Beier Olsen, Jens Keller og Peter Hansen (Døstrup), cand. mag. Peter Jørgensen (Brede), Lærer Niels Filipsen (N.-Løgum), Lærer Beyer (Løgumkloster), Førstelærer N. Math. Jegind (Løgumkloster Lands.), Hr. P. L. Hansen (Abild), Seminarielærer Cl. Eskildsen (Ubjærg), Sognepræst Jørgen Hansen (Hostrup), pens. Lærer Demant og Lærer S. Noesgaard (Højst), Lærer Nis Arnold Knudsen (Bylderup), Førstelærer H. C. Hummeluhre, Lærer A. Olsen, Lærer W. Leick og Lærer J. A. Damm (Burkal) og Lærer Laurits Schmidt (Tinglev). Alle disse Indsamlere har hver for sit Sogn bidraget til, at Navnesamlingen har naaet den størst mulige Fuldstændighed, og har reddet mange interessante Navne fra at gaa i Glemme.

Seminarielærer Cl. Eskildsen, Tønder, har i flere Tilfælde bistaaet med at fremskaffe stedlige Oplysninger, Godsforvalter Davidsen, Schackenborg har meddelt Oplysninger fra det derværende Arkiv, og Frimenighedspræst Thade Petersen, Haderslev, har gennemgaaet Korrekturen af Rømø-Afsnittet.

Endelig skal man takke de forskellige Arkiver og Museer, som godhedsfuldt har givet Tilladelse til Udlaan af deres Arkivalier til Benyttelse i København, nemlig: *Preussisches Staatsarchiv,* Kiel, *Sønderjysk Landsarkiv,* Aabenraa, *Haderslev Museums Arkiv* og *Tønder Byraads Arkiv.* En særlig Tak bringer Udvalget Rigsarkivar L. Laursen, der har bistaaet ved Hjemlaanet af de i tysk Besiddelse værende Arkivalier, Landsarkivar

FRODE GRIBSVAD i Aabenraa, der har givet Udvalget mange værdifulde Oplysninger om arkivalske Spørgsmaal, og Arkivar ved Rigsarkivet, Dr. phil. WILLIAM CHRISTENSEN, der har givet Udvalget Lejlighed til at benytte det meste af Manuskriptet til Repertorium, 2. Række, for Ekscerpering af Stednavne.

STEDNAVNEUDVALGET, i December 1933.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN,
PROF. VED UNIVERSITETET, DR. PHIL.

H. V. CLAUSEN,
MAG. ART., FHV. LEKTOR.

FRANTZ DAHL,
PROF. VED UNIVERSITETET, DR. JUR., UDVALGETS FORMAND.

KNUD FABRICIUS,
PROF. VED UNIVERSITETET, DR. PHIL.

H. HJORTH-NIELSEN,
ARKIVAR I GENERALDIREKTORATET FOR POST- OG TELEGRAFVÆSENET.

F. O. JØRGENSEN,
OBERST, CHEF FOR DEN TOPOGRAFISKE AFDELING VED GEODÆTISK INSTITUT.

MARIUS KRISTENSEN,
DR. PHIL., FHV. HØJSKOLELÆRER.

FREDERIK V. PETERSEN,
DEPARTEMENTSCHEF I STATSMINISTERIET, STATSRAADSSEKRETÆR.

J. C. PREIS,
FHV. DIREKTØR FOR MATRIKULSVÆSENET.

H. O. RAVN,
KOMMANDØR, FHV. DIREKTØR FOR SØKORTARKIVET.

HENRIK USSING,
LEKTOR, DR. PHIL.

GUNNAR KNUDSEN.

INDHOLD

Side

De vigtigste Kilde- og Litteratur-Forkortelser X
Lydbetegnelsen XIV

KØBSTÆDER OG FLÆKKER

3092. Tønder Købstad 1
3103. Højer Flække 15
3118. Løgumkloster Flække 23

2700. RIBE HERRED 33
2701. Ribe Domkirkes Landsogn 34
2707. Seem Sogn 40
2708. Vester-Vedsted Sogn 50

3080. HVIDING HERRED 63
3081. Arrild Sogn 64
3082. Højrup Sogn 85
3083. Spandet Sogn 95
3084. Roager Sogn 107
3085. Hviding Sogn 122
3086. Rejsby Sogn 142
3087. Brøns Sogn 151
3088. Vodder Sogn 177
3089. Skærbæk Sogn 195

3100. TØNDER-, HØJER- OG LØ HERREDER 221
3101. Tønder Landsogn 228
3102. Møgeltønder Sogn 242
3104. Højer Landsogn 265
3105. Daler Sogn 274
3106. Visby Sogn 283
3107. Emmerlev Sogn 291
3108. Hjerpsted Sogn 314
3109. Sønder-Skast Sogn 321
3111. Ballum Sogn 329
3112. Rømø Sogn 343
3113. Randerup Sogn 366
3114. Mjolden Sogn 372
3115. Døstrup Sogn 386

3116. Brede Sogn 407
3117. Nørre-Løgum Sogn 434
3119. Løgumkloster Landsogn 467
3121. Abild Sogn 482
3122. Ubjærg Sogn 504

3130. SLOGS HERRED 515
3131. Hostrup Sogn 518
3132. Højst Sogn 544
3133. Rabsted Sogn 566
3134. Bylderup Sogn 590
3135. Burkal Sogn 612
3136. Tinglev Sogn 645

TILLÆG OG RETTELSER 668

DE VIGTIGSTE KILDE- OG LITTERATUR-FORKORTELSER

Aarb. = Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie.
Aasen = Ivar Aasen, Norsk Ordbog. Christiania 1873.
AM = Afskrift i den Arna-Magnæanske Samling.
APhS = Acta Philologica Scandinavica.
Ark. = Arkiv för nordisk filologi.
B = Boniteringssager.
BL = Boniterings- og Landmaalingssager.
BLU = Boniterings-, Landmaalings- og Udskiftningssager.
Boy Möller = Boy P. Möller, Wörterbuch der Sylter Mundart. Hamburg 1916.
BrN GG = Johs. Brøndum-Nielsen, Gammeldansk Grammatik I—II. Kbh. 1928—32.
BU = Boniterings- og Udskiftningssager.
Coupon = Couponbøger (Kort) til TM. Matrikulsarkivet.
Danckw = Caspar Danckwerth, Newe Landesbeschreibung der zwey Hertzogthümer Schleswich vnd Holstein. Husum 1652.
DAtl = Pontoppidan, Den Danske Atlas. Tomus VII. Kbh. 1781.
DF = Danske Folkemaal.
DiplFl = Diplomatarium Flensborgense I—II. Kbh. 1865—73.
DS = Danmarks Stednavne Nr. 1 ff. Kbh. 1922 ff.
DSt = Danske Studier.
Espersen = Bornholmsk Ordbog af J. C. S. Espersen. Kbh. 1908.
Feilb. = H. F. Feilberg, Ordbog over jyske Almuesmål I—IV. Kbh. 1886—1913.
Fritzner = J. Fritzner, Ordbog over det gamle norske Sprog I—III. Kristiania 1886—1896.
FT = Folketælling. Rigsarkivet.
Förstem. NO = E. Förstemann, Altdeutsches Namenbuch. II. Ortsnamen.
Förstem. NP = E. Förstemann, Altdeutsches Namenbuch. I. Personennamen.
GSt = Generalstabens Maalebordsblade i 1 : 20 000.
GSt 1857—58 = Danske Generalstabskort 1857—58.
Hellq. EO = E. Hellquist, Svensk etymologisk ordbok. Lund 1922.
Hellq. Sjön. = E. Hellquist, Studier öfver de svenska sjönamnen (Svenska landsmålen). Stockholm 1903—06.
I = Indberetning til Stednavneudvalget.
Jb = Jordebog.
Jenssen-Tusch = H. Jenssen-Tusch, Nordiske Plantenavne. Kbh. 1867.
J. Sørensens Kort = Danske Søkort af Jens Sørensen 1646—1723, udg. af Johannes Knudsen. Kbh. 1916.
K = Kort.
Kalkar = O. Kalkar, Ordbog til det ældre danske Sprog I—V. Kbh. 1881—1918.
Kok = J. Kok, Det danske Folkesprog i Sønderjylland. I—II. Kbh. 1863—67.
Kort Fm = Kort over de danske Folkemål med Forklaringer ved Valdemar Bennike og Marius Kristensen. Kbh. 1898—1912.

KronSk = Kronens Skøder I—II, udg. af Rigsarkivet ved L. Laursen og Fr. West. Kbh. 1892—1908.
L = Landmaalingssager.
LB = Løgumbogen 1578 (SRD VIII).
LDipl = Langebeks Diplomatarium. Rigsarkivet.
Lex. poet. = Lexicon Poeticum Antiquæ Linguæ Septentrionalis. Ny Udg. ved Finnur Jónsson. Kbh. 1913—16.
Lind Bin. = E. H. Lind, Norsk-isländska personbinamn från medeltiden. Uppsala 1920—21.
Lind Dopn. = E. H. Lind, Norsk-isländska dopnamn ock fingerade namn från medeltiden. Uppsala 1905—15.
LU = Landmaalings- og Udskiftningssager.
Lundgren-Brate = M. F. Lundgren og E. Brate, Personnamn från medeltiden (Svenska landsmålen). Stockholm 1892 ff.
M = Matrikul. Matrikulsarkivet.
Mandt = Ekstraskattemandtal. Rigsarkivet.
MB = Markbog i Matrikulsarkivet.
Mejer = Johs. Mejers Kort i Danckwerths Landesbeschreibung.
Mensing = O. Mensing, Schleswig-Holsteinisches Wörterbuch. Neumünster 1927 ff.
Molbech = Dansk Dialect-Lexikon. Kbh. 1841.
Moth = Moths Ordbog, Manuskript paa Kgl. Bibliotek, cit. efter Kalkar.
NE = O. Rygh, Norske Elvenavne. Kristiania 1904.
NecrRip = Necrologium Ripense (SRD V).
NG = Norske Gaardnavne, udg. af O. Rygh m. fl. Kristiania 1897 ff.
NoB = Namn och Bygd, Tidskrift för nord. ortnamnsforskning.
Oda. Personn. = O. Nielsen, Olddanske Personnavne. Kbh. 1883.
ODS = Ordbog over det danske Sprog. Grundlagt af Verner Dahlerup. Kbh. 1919 ff.
OGB = Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län. Göteborg 1923 ff.
Oldekop = H. Oldekop, Topographie des Herzogthums Schleswig. Kiel 1906.
Ortschaftsverz. = Ortschafts-Verzeichnis von Schleswig-Holstein. Schleswig 1890.
Outzen = N. Outzen, Glossarium der friesischen Sprache. Kopenhagen 1837.
P. Jensen = P. Jensen, Wörterbuch der nordfriesischen Sprache der Wiedingharde. Neumünster 1927.
Postadr9 = Postadressebog for Kongeriget Danmark, udg. af Vilh. H. Finsen, 9. Udg. Kbh. 1921.
Reg = Register.
RegCapSlesv = Registrum Capituli Slesvicensis.
RegChrI = Registrum Christierni Imi, Urkundensamml. der Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte. Bd. IV.
Rep. = Repertorium diplomaticum regni danici mediævalis I—IV, udg. ved Kr. Erslev. Kbh. 1894—1912. Series Secunda, udg. ved William Christensen. Kbh. 1928 ff.
Richthofen = K. F. v. Richthofen, Altfriesisches Wörterbuch. Göttingen 1840.
Rietz = J. E. Rietz, Svenskt Dialekt-Lexikon. Malmö 1867.
RJb = Roskildebispens Jordebog. SRD VII.
RO = Ribe Oldemoder (Avia Ripensis), udg. ved O. Nielsen. Kbh. 1867.
Ross = H. Ross, Norsk Ordbog. Christiania 1895.
Rygh Personn. = O. Rygh, Gamle Personnavne i norske Stedsnavne. Kristiania 1901.

Sch Lüb = Schiller und Lübben, Mittelniederdeutsches Wörterbuch. Bremen 1875—81.
Schmidt-Petersen NF = J. Schmidt-Petersen, Die Orts- und Flurnamen Nordfrieslands. Husum 1925.
SJb = Slesvigbispens Jordebog (SRD VII og Quellensammlung der Schleswig-Holstein-Lauenburgischen Gesellschaft für vaterländische Geschichte VI).
Sk = Skatteliste.
SOÄ = Ortnamnen i Älvsborgs Län, utg. av Kungl. Ortnamnskommitén. Stockholm 1906 ff.
SRD = Scriptores Rerum Danicarum I—VIII, udg. af Jacob Langebek m. fl. Hafniæ 1772—1878.
Söderwall = K. F. Söderwall, Ordbok öfver svenska medeltids-språket I—III. Lund 1884—1918.
Sønderjy. Aarb. = Sønderjydske Aarbøger.
Terpager = Terpager, Ripæ Cimbricæ. Flensborg 1736.
TGst = Tyske Generalstabskort.
TM = Tysk Matrikul. Matrikulsarkivet.
Torp NEO = Torp, Nynorsk etymologisk ordbok. Kristiania 1919.
Trap[1] = Trap, Hertugdømmet Slesvig. Kbh. 1864.
Trap[4] = Trap, Kongeriget Danmark. 4. Udg. Kbh. 1920 ff.
U = Udskiftningssager.
UBl = Blandinger til Oplysning om dansk Sprog i ældre og nyere Tid udgivne af Universitets-Jubilæets Danske Samfund. Kbh. 1881—1916.
VJb = Valdemars den Andens Jordebog, udg. af O. Nielsen. Kbh. 1873.
VSK = Videnskabernes Selskabs Kort.
VSO = Dansk Ordbog, udgiven under Videnskabernes Selskabs Bestyrelse. Kbh. 1793—1905.
Xenia Lideniana = Xenia Lideniana, Festskrift tillägnad Professor Evald Lidén. Stockholm 1912.
ZSHG = Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte.
ÆDA = De ældste danske Archivregistraturer I—V, udg. af T. A. Becker m. fl. Kbh. 1854—1910.

Middelalderlige Dokumenter citeres kun med Aar og Dato; foreligger de alene i Afskrift, tilføjes i Parentes Afskriftens Tid eller Herkomst. Angaaende de forskellige Afskrivere henvises til Arkivoversigten i IV. Bd. af Repertorium.

Medens der i det meddelte Navnemateriale kun er givet enkelte Eksempler paa hvert Stednavn fra Tiden 16.—19. Aarhundrede, er der medtaget alle de middelalderlige Navneformer, der findes i Udvalgets Samlinger, hvor Fuldstændighed er tilsigtet og vistnok i det store og hele opnaaet for Tiden op til omtrent 1500. Undtagelser er kun gjort ved Navne paa Herreder, Købstæder og Klostre, hvor dog et meget fyldigt Udvalg er bragt. Bogen vil saaledes kunne tjene som Vejledning for Historikere, der søger Oplysning om det enkelte Steds Historie i Middelalderen, idet man gennem de citerede Navneformer let vil kunne

finde Vej til Kilderne, for Dokumentstedernes Vedkommende med Bistand af Repertorium.

De i Overskrifterne og Henvisningerne anvendte topografiske Numre svarer til Herredernes, Købstædernes eller Sognenes Numre i Udvalgets Samlinger. Nummerfortegnelsen er trykt i Sønderjydske Aarbøger 1931 p. 228 flg.

ANDRE FORKORTELSER

ags. = angelsaksisk, oldengelsk.
da. = dansk.
fris. = frisisk.
glda. = gammeldansk.
glsv. = gammelsvensk.
got. = gotisk.
isl. = islandsk.
jy. = jysk.
mnty. = middelnedertysk.
no. = norsk.
nty. = nedertysk (herunder slesvigholstensk).
oht. = oldhøjtysk.
oldn. = oldnordisk (oldnorsk-islandsk).
olds. = oldsaksisk.
sv. = svensk.
ty. = tysk.
ænyda. = ældre Nydansk.
ænysv. = ældre Nysvensk.

LYDBETEGNELSEN.

OVERSIGT OVER DEN ANVENDTE DANIA-LYDSKRIFT.

VOKALTEGN.

i, *y*, *u* betegner Rigssprogets Lyd i ile, yde, ude.

į, *ų*, *ᵾ* ligger i Aabningsgrad mellem henholdsvis *i* og *e*, *y* og *ø* og *u* og *o*.

i̯ er en Midttungelyd, som ligger mellem *ᵾ* og *ų*.

e, *ø*, *o* er lidt mere lukkede end i Rigssprogets ene, øde, ose; de lange Lyd er ofte temmelig stærkt diftongerede, i Retning af *e·ⁱ*, *ø·ⁱ*, *o·ᵘ*; her er Lydene dog overalt gengivet ved *e·*, *ø·*, *o·*.

ɛ, *ǫ*, *0*, *ɷ* ligger mellem *e* og *æ*, *ø* og *ɐ* og *o* og *å* (*0* er lidt mere lukket end *ɷ*).

æ, *ɐ*, *å* er i Reglen lidt mere lukkede end i Rigssprogets æde, Høne, Gaade.

ӕ, *ö* er mere aabne end Rigssprogets korte æ, ø i sætte, Søn.

ɔ er i Reglen mere lukket og rundet end i Rigsspr. Kop, Haand.

ä, *ɔ̈* betegner Rigssprogets Lyd i stærk, grøn.

ȧ, *ɔ̇* ligger mellem henholdsvis *a* og *ä* og *ɔ* og *ɔ̈*.

a, Rigssprogets a-Lyd i Gade, Hat, forekommer i Vestslesvigsk kun som kort Vokal og kun foran Palatal og vokalisk r, samt i Diftongen *aį*: *manʼ* Mand, *gaᵢ·* Gader, *paį·* Padde (Frø).

ɑ, Rigssprogets a i bange, er i Vestslesvig den normale a-Lyd.

ɐ betegner en mere aaben Lyd, omtrent som Rigssprogets a i Arm.

i̯, *æ̯*, *å̯* forekommer kun i Diftongerne *i̯ᵾ*, *æ̯ų*, *å̯ᵾ* og betegner temmelig variable Lyd, der ligger mellem henholdsvis *i* (*į*) og *y* (*ų*), *æ* (*ӕ*) og *ö* (*ɐ*) og *ɔ* og *ɐ*.

ə er den svage, ubestemmelige Mellemvokal (Rigssprogets e i tale); her bruges Tegnet ofte foran *t*, *ᵢ*, *n* som Betegnelse for, at *t*, *ᵢ n* er stavelsesdannende.

ɜ, *ɻ*, *ɤ* betegner lidt stærkere Mellemvokaler, hvis Kvaliteter kan bestemmes som liggende i Nærheden af henholdsvis *æ*, *i* og *a*.

KONSONANTTEGN.

p, t, k, b, d, g, v, f, s, m, n, h, j svarer alle til Rigssprogets Lyd. Dog er *p, t, k* lidt mindre pustede end i Rigssproget; den upustede Lyd betegnes altid ved *b, d, g: sdeⁱn* Sten.

ḳ, ɋ betegner palataliserede k- og g-Lyd, noget mere fremskudte end i Rigssprogets kj- og gj-Forbindelser (Kjole, gjort).

ƒ, ɖ er de palatale Klusiler, f. Eks. i vestslesvigsk *byƒ* By, *ʀiɖəs* Ris.

ţ, ḍ betegner samme Lyd som i Rigssprogets t og d i tjene, Djævel.

q er Rigssprogets aabne g-Lyd i bage, Dige.

x er den tilsvarende ustemte Lyd (lidt svagere artikuleret end tysk ch) i sønderjy. *ba·x* bage, *di·x* Dige.

w svarer omtrent til engelsk w.

ŋ betegner den Lyd, der i Skriftsproget skrives ng: Vinge, lang.

ŋ̣, ḷ er palataliseret *n* og *l* (*n* og *l* med j-Klang): vestslesv. *maŋ̣'* Mand, *sgo·ḷ* skolde.

ŧ er et velart (hult) l, der ligner det engelske l i full, men udtales med temmelig stærk Hævning af Bagtungen: vestsl. *sgo·ŧ* Skole.

ʀ betegner snurret og usnurret Tungespids-r.

ʜ betegner snurret Bagtunge-r (Drøbel-r).

ɹ̇ er et vokalisk Fortunge-r, f. Eks. i vestsl. *sdɔ̃ɹ̇·* større.

ɹ er et vokalisk Bagtunge-r f. Eks. i Rigsspr. varm.

ANDRE TEGN.

' betegner Stød paa den foregaaende Lyd.

· og *.* betegner, at den foreg. Lyd er henholdsvis lang eller halvlang.

ˈ og *ˌ* angiver, at den flg. Stavelse har henholdsv. Hovedtryk eller Bitryk. Naar der ikke er sat Tryktegn, betyder det, at Forleddet har Hovedtryk, mens Efterleddet er trykløst.

ʳ foran et Navn (el. Navneled) betegner, at dette udtales med sammensat musikalsk Accent (Tostavelsesaccent, Gravisaccent, Accent 2), som i Vestslesvig kun forekommer paa Rømø. Tegnet er kun brugt, naar Optegneren var sikker paa at høre Accent 2; at Tegnet mangler ved et Navn behøver derfor ikke at betyde, at dette udtales med Accent 1.

Foruden *Dania-Lydskriften,* den kursiverede Lydskrift, som meddeles umiddelbart efter hvert enkelt Navns Normalform, er tillige lejlighedsvis anvendt den *Lyngbye'ske Lydskrift,* saaledes i Citater fra Feilbergs Ordbog, og i mange Tilfælde en *forenklet, grovere Lydskrift,* der altid trykkes med Antikva-Typer; denne, der hovedsagelig findes i Indberetningerne fra 1921 flg., bygger paa Lydskriftvejledningen i Svend Aakjær: Vejledning i Optagelse af Stednavne, Aarhus 1921, men da denne Lydskrift i det hele hviler paa Danias System og blot indeholder langt færre Tegn, ikke mange flere end Alfabetets alm. Tegn, vil det ikke være nødvendigt at aftrykke den her. En Ejendommelighed ved den er dog de understregede Vokaler, som betegner mere sænkede Lyd.

3191. AABENRAA KØBSTAD.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Aabenraa [*afən'ʀå.*]. Som Eksempler kan anføres: $^{3}/_{5}$ 1257 (Vidisse 1424 SRD VII p. 326) Obenroe; Dag? 1259 (Cypræus) Apenradam, villa Apenradensis; Udat. 1250—1300 (LB) Apenra; Annal 1268—1523 (SRD VI 232) Obenras; Aabenraa Skraa $^{1}/_{5}$ 1335 Opneraa; samme $^{1}/_{5}$ 1335 (15. Aarh.) Oppenra, Oppenraa; $^{15}/_{6}$ 1360 (LB) Apenrha; $^{17}/_{10}$ 1376 (LB) Apenra; Gildebog 1377 (DiplFl I p. 84) Oppenroo; $^{25}/_{5}$ 1391 Oppenra; $^{23}/_{1}$ 1400 Openra; $^{3}/_{1}$ 1411 Obenraa, Obenra; Claudius Clavus Kort c. 1420 Obenraa; Gildebog c. 1420 (DiplFl I, p. 237, 245) Openra, Apenra; $^{5}/_{1}$ 1423 (Kejserproc. 1424) Oppenra; $^{6}/_{1}$ 1423 (Kejserproc. 1424) Openra; SJb 1436 Apenra; $^{18}/_{8}$ 1512 (LB) Apenraa; Apenrader Kirchenordnung 1598 (Schriften des Vereins für schleswig-holsteinische Kirchengeschichte II. Reihe IV. Band p. 40), Mejer 1641, Danckw 1652, DAtl Apenrade; VSK Aabenraae; Gst 1857—58, Trap[1] Aabenraa; TGst Apenrade; Postadr9 Aabenraa. — Navnets oprindelige Form forekommer i Skraaen fra 1335. Forleddet er det gamle Landsbynavn Opnør, (se ndfr.), som nævnes i VJb 1231 og i den omtalte Skraa. Efterleddet er Aa „Vandløb". Se under Opnør.

Aabenraahus. Mejer 1648 Alte Schloss; Schröder Topographie 1837 Brundlund, vormals Aabenraahuus; Schmidt Topographi 1852 Aabenraahuus; Trap[1] Aabenraahus; Trap[4] Aabenraa Hus. — Laa i Vestergade og blev afløst af Brundlund. I de anførte Topografier nævnes det som fortidigt. I Trap[4] er Aabenraahus et andet Navn paa Brundlund.

Skt. Andreas Kapel. Trap[1] St. Andreas Kapel; Trap[4] Andreaskapel. — Kapellet laa paa en Bakke Syd for Byen paa Kapelbjærg, Brundlund.

Arnbjærg, Værtshus [*a·nbjæʀə*]. Trap[4] Arnbjærg. — Af Naturnavnet Arnbjærg, Kolstrup.

Bag Møllen, Gade. Postadr9 Bag Møllen.

Barkmøllegade [*'baɹgmǫl̩ga·*]. FT 1860, Trap[1] Barkmøllegade; TM Borkmühlenstrasse, Borgmühlenstrasze; Postadr9 Barkmøllegade; Trap[4] Barkmlg. — Barkmølle „Mølle hvorpaa Garverbarken males fin".

Bassehus, Hs. Postadr9 Bassehus.

Bellevue, Badested. TM Bellevüe; TGst, Postadr9, Gst Bellevue. — Dette franske Navn findes andensteds som Gaard- og Villanavn og sigter i Reglen til den smukke Udsigt.

Bjærggade, Gade. Postadr9 Bjerggade; Trap[4] Bjærggade.

Brundlund Slot [*'brun·lən 'sɫɔt, æ sɫɔt*]. $^{22}/_{8}$ 1432 Brunlunt; $^{2}/_{10}$ 1470 (RegChrI) Brunlundt; $^{5}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.) Brunlundt, Brunlundesborch; $^{25}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.) Brunlundt, Brunlundes borch; Reg c. 1495 (RegChrI)

Brundlund; 16/3 1496 (LB) Brunlund; 2/5 1512 (LB) Brunlund; Jb 1609 Braunlunde, Braunlundtt; Mejer 1648 Brundlundt; Danckw 1652 Brunlundt; Jb 1704 Brunlund; VSK Brönlund; Gst 1857—58 Brundlund; TGst Schloss Brundlund (Brunlund); Trap[1], Trap[4] Brundlund; Postadr9 Brundlund Slot; Gst Brundlund Amtmandsbolig. — Farveadj. brun el. af samme Oprindelse som Landsbynavnet Brunde, Rise S., 3212.

Bukkebjærg Forte [ˈbOgbjæ.ʌˌfoˑʌt]. — Vej. Efter Naturnavnet Bukkebjærg i Kolstrup.

Bulbro, Bro. Mejer 1641 Bullbrugk, Bulbrugke; Jb 1704 die bollbrücke; Schröder Topographie 1837 Bollbrücke; Schröder Topographi[2] 1854 Bolbroen. — Subst. Bul „Træstamme, Planke".

Bøgelund, Gd [*bøˑgəlun*]. TGst Bögelund; Postadr9, Gst Bøgelund. — Ligger i Brundlund; der er ingen Sammenhæng med Bøgelundsbæk i Kolstrup.

Bøgelundsbæk, Gd. Postadr9, Trap[4] Bøgelundsbæk. — Efter Naturnavnet Bøgelundsbæk, Kolstrup.

Callesensgade. Trap[4] Callesensgade.

Cecilielyst, Gd, Kro, Hse. Schröder Topographi[2] 1854 Cæcilielyst; Gst 1857—58, Trap[1] Cecilielyst; TGst Cäcilienlust; Postadr9, Gst Cecilielyst; Trap[4] Cæcilielyst.

Egedal, Gd. Schröder Topographi[2] 1854, Trap[4] Egedal.

Elisabethsminde, Gd. Trap[1] Elisabethsminde.

Ellegaard, Gd. Gst Ellegaard. — Trænavnet El.

Enemark, Gd [ˈænəˌmaʌg]. Jb 1704 Ennemarck; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst, Trap[4] Enemark. — Skovnavnet Enemark i Brundlund, se dette.

Farverhus, Skovløbersted. Trap[4] Farverhus.

Farversmølle, Værtshus [ˈfaʀəsˌmǫlˑ]. K 1797 Farbers Mühle; K 1843 Färbers Mühle; Schmidt Topographi 1852 Farversmølle; Gst 1857—58 Farversmølle; Trap[1] Farversmølle; TM Färbersmühle; TGst Farbers M.; Postadr9, Gst Farversmølle; Trap[4] Farvermølle.

Farversmøllevej. Trap[4] Farversmøllevej.

Fiskergade [æ ˈfesgəˌˈgaˑ]. Claus Møller 1620 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510) die fischerstraße; Mejer 1641 Fischerstraße; DAtl Fisker Gaden; Schröder Topographie 1837 die Fischerstraße; FT 1860, Trap[1] Fiskergade; TM Fischerstrasze; Postadr9 Fiskergade.

Fiskergang. FT 1860 Fiskergangen.

Folkehjem. Trap[4] „Folkehjem". — Se Schweizer Halle.

Forstallé. Postadr9 Forstallé; Trap[4] Forstallee, Forstallé. — Kaldes ogsaa Skovallé.

Forte [æ *foˑʌt*]. — Navn paa en smal Gang bag nogle Bygninger, fra Volles Gyde til Ramsherred. Forte, se Indl.

Fredenshøj, Teglværk [ˈfreˑdənsˌhɔ̀j]. TGst Friedenshöhe.

Frederikslyst. Schröder Topographie 1837 Friedrichslust; Trap[4] „Frederikslyst". — Selskabslokaler til en i 1819 paa Lindsnakke anlagt Badeanstalt, opkaldt efter Frederik VI, nu nedrevet (Schröder).

Frydendal, Gade. Postadr9 Frydendal.

Fuglsang, Hse. Dörfer Topographie von Schleswig 1805 Vogelsang. — Se Fuglsang, N.-Løgum S., 3117 og DS II p. 58.

Gammelhavn. Trap[4] Gammelhavn. — Navn paa Nordhavnen og Sydhavnen tilsammen.

Gangen, Gade [*æ gaŋ.*]. — Meddeleren mente, at Gaden ogsaa hed [*æ ˈkɔˌgaŋ.*], men var ikke sikker.

Gasværksvej. Trap[4] Gasværksvej.

Gildegade [*æ ˈgilˑˌˈgaˑ*]. Mejer 1641 Gildenstraße; DAtl Gilde Gaden; FT 1860, Trap[1] Gildegade; TM Gildenstrasze; I 1912 Gildgade; Postadr9, Trap[4] Gildegade. — Samme Gade som Østergade ndfr. I Middelalderen fandtes flere Gilder i Byen. Sandsynligvis har Gaden Navn efter et Gildeshus, jfr. Gildesgaarden og Gildesladen i Søborg S., Holbo H., se DS II p. 51.

Gildegadegang, Gade. Postadr9 Gildegadegang. — Se Gildegade.

Grønnevej, Gade. Postadr9 Grønnevej.

Havnegade. Trap[4] Havnegade.

Havnevej. Trap[4] Havnevej.

Havreløkke, Gd. Schröder Topographi[2] 1854 Havrelykke.

Hessel, forsv. Gd og Lb. VJb 1231 Hæslæ; Aabenraa Skraa $^1/_5$ 1335 Hæsel; SJb 1436 Hesel, Hezel. — Kollektivet Hessel, oldn. hesli „Hasselkrat".

Hesselbæk, Hs. Postadr9, Gst Hesselbæk. — Primært Navn paa en Bæk og et Jordareal i Brundlund, se dette.

Hjarupvej, Gade. Postadr9, Trap[4] Hjarupvej. — Landsbyen Rise-Hjarup, Rise S., 3212.

Hjælmrode, Gd. Postadr9, Gst Hjelmrode. — Skovnavnet Hjælm i Brundlund, se dette.

Hjælmvej, Bydel. Trap[4] Hjelmvej. — Skovnavnet Hjælm i Brundlund, se dette.

Holm. Schröder Topographie 1837 der Holm. — Navn paa en Del af Aabenraa, som brændte 1694 (Schröder). Holm, se Indl.

Højgade. Trap[4] Højgade.

Jomfrugang [*æ ˈjɔmˑfʁəˌgaŋ.*]. DAtl Iomfrue Gangen; Trap[1] Jomfrugang; TM Jungfernstieg; I 1912 Jomfrugang. — Jomfru- som Forled i gamle Gadenavne karakteriserer Gaden som Tilholdssted for prostituerede Kvinder. Fra 18. Aarh. synes Jomfrugange og Jomfrustier dog brugt om beplantede Promenader (Hugo Matthiessen: Gamle Gader p. 114, 153).

Jørgensgaard [*jœˑʌnsgœ*]. Jb 1609 Jurgensgarde; Mejer 1648 Jurgensgarde; Danckw 1652 Jürgens Garde; Jb 1704 Jürgensgahrd; VSK Jørgensgd.; Gst 1857—58 Jørgensgd Teglværk; Trap[1] Jørgensgaard; TM, TGst Jürgensgaard; Postadr9, Gst Jørgensgaard. — Oprindelig Navn paa et Hospital for spedalske.

Jørgensgaard, Gade. Postadr9, Trap[4] Jørgensgaard. — Se foregaaende.

Skt. Jørgens Kapel, forsv. Schröder Topographie 1837 St. Jürgen; Trap[1] St. Jørgens-Capel; Trap[4] Skt. Jørgenskapel. — Kapellet blev ifølge Topografierne nedbrudt Aar 1600.

Skt. Jørgens Kirke. Trap[4] Skt. Jørgens Kirke. — Bygget 1903—04.

Karlsminde, Gd. Schröder Topographi[2] 1854 Carlsminde; Postadr9, Trap[4] Karlsminde.

Karpedam, Gade. Postadr9, Trap[4] Karpedam. — Af Naturnavnet Karpedam i Jørgensgaard.

Kinatown. — Ifl. Oplysn. fra Lektor H. V. Clausen Navn paa Huse ved Nørrechaussé, byggede af Kaptajner, der havde tjent deres Penge paa Kinakysten.

Kirkebakken, Bydel. Trap[4] Kirkebakken.

Kirkegangen. Mejer 1641 Kirchganck.

Kirkepladsen. FT 1835 Kirchhoff; FT 1860 Kirkepladsen; Postadr9 Kirkeplads.

Kirkeporten. FT 1860 Kirkeporten.

Klingbjærg, Torv og Gade [*æ kleŋgbjæɹə*]. Mejer 1641 Klingberg; Jb 1704 Klingenberg; DAtl Klingbierg; Trap[1] Klinke-Bjerg; TM Klingenberg; I 1912, Postadr9 Klingbjerg; Trap[4] Klinkbjærg. — Klinke „haardbrændt Mursten", her har tidligere ligget et Teglværk (SønderjyAarb 1923 p. 253). Nogle af Skriveformerne kunde tyde paa, at Navnet var identisk med det i flere Købstæder forekommende Gadenavn Klingenberg (saaledes opfattet af Hugo Matthiessen i „Gamle Gader" p. 17), men det modsiges bestemt af Udtalen.

Klægsig, Gd [*klæg'si.*]. Postad9 Klæksie; Gst Klægsig; Trap[4] Kleksie. — Af Skovnavnet Klægsig i Brundlund.

Skt. Knuds Kirke, forsv. Schmidt Topographi 1852 St. Knudskirken; Oldekop St. Knudskirche; Trap[4] Skt. Knuds Kirke.

Kolstrup, Lb, nu Del af Aabenraa [*kɔlsdɹʌp*]. Aabenraa Skraa $^{1}/_{5}$ 1335 Kolsthorp; Gildebog 1377 (DiplFl I p. 88) Kolstrup; SJb 1436 Kolstorp, Kolstorpp; $^{16}/_{3}$ 1496 (LB) Kaalstrop: $^{21}/_{5}$ 1500 (17. Aarh.) Kolstrup; Slesvig Biskops Gods $^{11}/_{1}$ 1523 Kolstorp; Jb 1535 Kaalsterup; Sk 1539 Kaalsterup, Kaallsterup; Reg 1704 Colstrup, Kohlstorff; Reg 1705, Reg 1736 Collstrup; Jb 1609 Kollstrup, Kolsterup; Mejer 1648 Kolstrup; Jb 1660 Colstrup; Sk 1676 Kollstorff; Reg 1684—87 Kolstrup; VSK, Gst 1857—58, Trap[1], Postadr9 Kolstrup. — Mandsn. glda. Kol, oldn. Kollr el. Kolr.

Kolstrup, Gade. Aabenraa Skraa $^{1}/_{5}$ 1335 Kolsthorp stenb[ro]; samme $^{1}/_{5}$ 1335 (15. Aarh.) kolstorpp stenbrugghe; SønderjyAarb 1923 p. 253 „Kolstrup Stenbro" eller „Kolstrupper Kirkeforte"; Postadr9, Trap[4] Kolstrup. — Navn paa Hovedgaden i Bydelen Kolstrup, se foregaaende; jfr. Pusgaden.

Kolstrupgaard [*kɔlsdɹʌb'gɑ̊.ə*]. Gst, Trap[4] Kolstrup Gd. — Landsbynavnet Kolstrup.

Kongevej, Gamle-. Postadr9 Gamle-Kongevej, Gl.-Kongevej; Trap[4] Gammel Kongevej. — Den gamle Haderslev Landevej.

Landlyst, Hs. Postadr9, Gst Landlyst.

Langbjærg, Gd [*laŋ'bjæɹə*]. TM, Postadr9 Langberg; Gst, Trap[4] Langbjærg. — Af Skovnavnet Langbjærg Skov i Kolstrup.

Langgade. Mejer 1641 Langstraße. — Hedder nu Storegade.

Lavgade. Trap[4] Lavgade.

Lindbjærg, Hse [*len'bjæɹə*]. TGst Lindberg; Gst, Trap[4] Lindbjærg; Postadr9 1933 Lindbjerg. — Af Naturnavnet Lindbjærg i Kolstrup.

Lindsnakke, Hse [*læns'nak*]. Jb 1609 Lenntznackk, Lentznack; Mejer 1641 Lindschnack; Jb 1704 Linznack; Reg 1705 Lentznack; Reg 1736 Linsnack; Jb 1773, K 1773, Beskr 1775 Linsnack; Schröder Topographie 1837 Lensnack; Trap[1] Lensnakke; TM, TGst Lensnack; Postadr9, Gst Lindsnakke; Gst Lindsnakke; Trap[4] Lensnakke. — Maaske af Len, jfr. Lensløkke i Kolstrup.

Madesti. DAtl Gang-Stien paa Maden; Trap[1] Madestien; TM Mayfort; Trap[4] Madevej. — Kaldes hos alle ældre i Aabenraa „e Majsti". Made, se Indl.

Marienhöhe, Hs [*mɒˈʀi·ən,hø·*]. TGst Marienhöhe; Postadr9 Mariehøj; Guide 1922 Marienhøj; Gst Mariehøj.

Markedspladsen, Torv. Trap[4] Markedspladsen.

Markgade. Postadr9 Markgade.

Mølleforte [*æ ˈmo̤l·,fo·ɹd*]. FT 1860, Trap[1] Mølleforten; I 1912 Mølfort; TM Mühlenpforte. — Samme Gade som Møllegade.

Møllegade. DAtl Mølle Gaden; Postadr9, Trap[4] Møllegade. — Samme Gade som Mølleforte.

Møllekær, Gd [*mo̤l·ḳæ*]. Schmidt Topographi 1852, Trap[1] Møllekjær; Gst 1857—58 Møllekjær; TGst Mölkjär; Postadr9 Mølkær; Gst, Trap[4] Møllekær. — Af Naturnavnet Møllekær i Brundlund.

Skt. Nikolai Kirke. 20/9 1360 (LB) Ecclesia beati Nycholai; Mejer 1648 s. Nicolaus; Schmidt Topographi 1852 Nicolaikirken; Trap[1] St. Nicolai Kirke; Trap[4] Skt. Nikolai Kirke, Skt. Nicolai Kirke.

Nybro, Gade [*æ ˈny,bʀo.*]. Mejer 1641 Newbrugke; DAtl Nye Broen; FT 1860 Nybroe; Trap[1] Nybro; TM Neue Brücke; Postadr9 Nybro.

Nygade [*æ ˈny,ga·*]. DAtl Nye Gaden; Schmidt Topographi 1852 Nygaden; FT 1860, Trap[1] Nygade; TM Neue Strasse; Postadr9, Trap[4] Nygade.

Nymølle, fhv. Mølle, nu Beværtning [*æ ˈny.ˈmo̤t*]. Jb 1609 Bei der Neuwen Muhlen, Neuwe Muhle; Mejer 1641 Newmüle; Mejer 1648 Newmul; Jb 1704 Die neue Mühle, Neue Mühle; VSK Nye Mølle; Gst 1857—58 Nymølle; Trap[1] Nymølle; TGst Neuemühle; Postadr9, Trap[4] Nymølle.

Nyvej, Gade. TM Neuer Weg; Postadr9, Trap[4] Nyvej.

Nørreblegen, Hse. Trap[4] Nørreblegen.

Nørrebro. TM Norderbrücke.

Nørrechaussé, Gade. Postadr9 Nørrechaussé; Trap[4] Nørre Chaussee.

Nørregade. Schröder Topographie 1837 in der Norderstraße.

Nørreport, Gade, tidligere Byport [*æ ˈnö·,po.ɹt*]. DAtl Nørre Porten, Nørre-Port; FT 1860, Trap[1] Nørreport; TM Am Norderthor; Postadr9, Trap[4] Nørreport.

Nørreskov, Hs. Postadr9 Nørreskov; Trap[4] Nørreskovhus.

Nørretorv [*æ ˈnö·,mæɹgən*]. FT 1860 Nørretorv; Trap[1] Nørre Torv; TM Nordermarkt, Nördermarkt; Postadr9, Trap[4] Nørretorv.

Opnør, forsv. Lb. VJb 1231 (13. Aarh.) Opnør; Aabenraa Skraa 1/5 1335 Gamel opner; samme 1/5 1335 (15. Aarh.) Gamelopener; RegCapSlesv 1352 (SRD V p. 575) in Sylva Opnes; samme (c. 1700 Ulr. Petersen) in silva Opner. — Denne Landsby maa have ligget omtrent hvor Jørgensgaard nu ligger, thi Aabenraa Skraa oplyser, at nogle Jorder ved Navn Kungskøp laa paa Gamel opner og Kolsthorps Mark, og Mejers Kort 1641 har dette Navn paa Jørgensgaards Grund. Naar man har villet sætte Opnør i Forbindelse med Marknavnet Øbening i Brundlund og Kolstrup kan dette alene paa Grund af Beliggenheden ikke være rigtigt, da Øbening grænser til Rise og ikke til Jørgensgaard. Men ogsaa en Sammenligning af de ældre Skriftformer af Øbening og Opnør viser, at der ingen Forbindelse kan være mellem Navnene. Muligt af Adj. glda. opæn „aaben“ og glda. ōr(æ) „sandet Strandbred“ (se DS I Indl. p. XII, P. G. Thorsen: De med Jydske Lov beslægtede Stadsretter, Forerindring p. 50 ff.).

Persillegade [*æ pɒˈsilə,ga·*]. DAtl Persillie Gaden; FT 1860, Trap[1]

Persillegade; TM Petersilienstrasze; I 1912 Petersillegade; Postadr9, Trap[4] Persillegade. — Plantenavnet Persille. Grønne- og Persillegade brugtes i Middelalderen om ubrolagte, ikke fuldt udviklede Strøg (Matthiessen: Gamle Gader p. 20).

Peterslund, Gd [*pe.dəsˈlu.n*]. Schröder Topographi[2] 1854, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Gst Peterslund.

Posekær, Gd [*po·səkæ*]. VSK Possekjær Teglgd; Gst 1857—58 Posekjær Teglværk; Trap[1] Posekjær; TM Possekier; Gst Possekær; Trap[4] Porskær. — Af Naturnavnet Posekær, Sønderskov.

Pottegade, Lille- [ˈlil·ˈpɔdəˌga·]. DAtl lille Potter Gaden; FT 1860 Lillepottegade; Trap[1] Lille Pottegade; TM Kleine Töpferstrasze; Postadr9 Lille Pottegade. — Af mnty. potter „Pottemager", hvad baade Formen i DAtl, den højtyske Oversættelse i TM og Udtalen viser.

Pottegade, Store- [ˈsdo· ˈpɔdəˌga·]. Mejer 1641 Topferstraße; DAtl store Potter Gaden; FT 1860 Pottegade; Trap[1] Store Pottegade; TM Grosze Töpferstrasze; Postadr9 Store Pottegade; Trap[4] Pottegade. — Se foregaaende.

Pusgaden. DAtl Puds Gaden; SønderjyAarb 1923 p. 253 „Putsforten". — Svarer paa Kortet til den Gade, der nu hedder Kolstrup lige Vest for Klingbjærg. Hænger formodentlig stedlig sammen med Pusmade i Kolstrup, se dette.

Raadhusgade [æ ˈʀa·jhəsˌga·]. TM Rathhausstrasze; Postadr9 Raadhusgade; Trap[4] Raadhusgd.

Raadhusgang, Gade. Postadr9 Raadhusgang; Trap[4] Raadhusgangen.

Rakkerkules Forte [æ ˈʀagəkʊtsˌfo·ɹt].

Ramsherred, Gade [ˈʀamsˌhæʀəd]. 1635 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510) Rambßhaerde; Mejer 1641 Ramßharde; DAtl Gaden som kaldes Ramsherrit; Schröder Topographie 1837 Ramsharde; Schmidt Topographi 1852, FT 1860, Trap[1] Ramsherred; TM Ramsharde; Postadr9, Trap[4] Ramsherred. — Ramsherred brugtes siden Middelalderen om ringe og fattig Bebyggelse hinsides den gamle Bys Grænser (Matthiessen: Gamle Gader p. 116, jfr. DS I p. 42).

Rebekkagang, Gade [ʀəˈbækˌgaŋ]. DAtl Rebekkes Gang; I 1912 Rebækkegang; Postadr9 Rebekkagang.

Rønsvold, Hs. Schröder Topographie 1837 Rönswall, Rönswoll. — Nedbrudt 1830 (Schröder); Forleddet er Gen. af Røn „Stengrund, Sten", som findes i flere jyske Stednavne (jfr. O. Nielsen i UBl I p. 340), oldn. hraun „Stendynge, Stengrund", eller Verb. rense, udt. [*röns*].

Schweizer Halle, Gd. TM Bei der Schweizerhalle; Trap[1] Sveitz; Trap[4] „Schweitz". — Fra 1901 Forsamlingsbygningen „Folkehjem".

Skelbæk, Gd. VSK Skelbeck Tglgd.; Schröder Topographie 1837 Schellbekhuus und Schellbeksziegelei; Gst 1857—58 Skjelbæk Teglværk; Trap[1] Skjelbæk; TGst Schelbek; Postadr9, Trap[4] Skelbæk. — Af Aanavnet Skelbæk, Sønderskov.

Skibbroen, Gade. 1635 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510) Schiffbrugken; TM Schiffbrücke; Postadr9, Trap[4] Skibbroen.

Skibbrogade [æ ˈsgibʀɔˌga·]. Mejer 1641 Schiffbrugke; DAtl Skibbroe Gaden; Schmidt Topographi 1852 Skibbrogade; FT 1860, Trap[1] Skibsbrogade; TM Schiffbrückstrasze; I 1912, Postadr9, Trap[4] Skibbrogade.

Skibbro, Nørre-. DAtl Nørre Skibbroen; Trap[1] Nørre Skibsbro.

Skibbro, Sønder-. DAtl Søndre Skibbroen; Trap[1] Søndre Skibsbro.

Skolepladsen. FT 1860 Skolepladsen; TM Schulplatz.

Skolevej, Gade. Postadr9, Trap[4] Skolevej.

Skyttegaarden. TGst Schützen Hs; Postadr9 Skyttegaarden; Gst Skyttehus; Trap[4] Skyttegden.

Slotsgade [*æ ˈslʊdˌgaˑ*]. Sk 1539 Borchstraten; Jb 1609 Schloß straßen; Mejer 1641 Schloßstraße; Sk 1676 Schlosßgasse; Reg 1684—87 Schlosßgasße; Jb 1704, Reg 1705 Schloßgaße; Reg 1709 Schloß Gaße; Reg 1736 Schloßgaße; DAtl Slot-Gaden; FT 1860, Trap[1] Slotsgade; TM Schloszstrasze; I 1912 Slotgade; Postadr9, Trap[4] Slotsgade.

Slotsgyde. SønderjyAarb 1923 p. 253 Slotsgyden.

Slotsmølle, Hs. Jb 1535 Borchmolne; Jb 1609 die Schloß Muhle; Mejer 1641 Schloß Muhlen; Mejer 1648 Borgmuhl; Jb 1704 Die Schlossmühle; Gst 1857—58 Slotsmölle; TM Schloszmühle; Trap[1], Postadr9 Slotsmølle.

Slotsvej. TM Schloszweg; SønderjyAarb 1923 p. 239 Slotsvejen eller Møllebroen.

Sommerlyst, Kro. TGst Sommerlust; Postadr9, Gst, Trap[4] Sommerlyst.

Stampemølle, Mølle og Hs. Mejer 1641 Stampmülen; Mejer 1648 Stampmohl; Jb 1704 Die Stamp Mühle; Schröder Topographie 1837 die Königliche Stampfmühle; K 1843 Stampf Mühle; Schmidt Topographi 1852 Stampemøllen; Gst 1857—58 Stampeml.; Trap[1] Stampen; TM Stampfmühle.

Stegholt, Gd. TM, TGst, Postadr9, Gst Stegholt. — Af Engnavnet Stegholt i Brundlund.

Storegade [*æ ˈsdoˑə ˈgaˑ*]. DAtl Store Gaden; Schmidt Topographi 1852 Storegaden, Storegade; FT 1860 Storgade; Trap[1] Storegade; TM Grosze Strasze; Postadr9, Trap[4] Storegade. — Se Langgade.

Storetorv [*æ ˈsdoˑ ˈmæɤgən*]. Mejer 1641 Marckt; DAtl Torvet eller Markedet; FT 1860 Storetorv; Trap[1] Store Torv; TM Groszer Markt; Postadr9, Trap[4] Storetorv.

Straagaard [*sdrɑ̊ˑgɶ*]. Jb 1609 Stroegarde; Mejer 1648 Strogarde; Jb 1704 Strogaard; TGst Strohgaard; Gst 1857—58, Postadr9, Gst Straagaard. — Subst. Straa i Betydningen Halm eller som Persontilnavn.

Strandvejen. Trap[1] Strandveien.

Svinget, Gade. Trap[4] Svinget.

Svolmsaa, Hs [*svʌlmsˈaɐ.*]. Gst Svolmsaa. — Af Aanavnet Svolmsaa, Rise S., 3212.

Sønderbro. 1635 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510) nach der Suderbrugken; Mejer 1641 Suderbrugke; Trap[1] Sønderbro; TM Süderbrücke.

Sønderchaussé. Postadr9, Trap[4] Sønderchaussé.

Søndergade. 1635 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510), Mejer 1641 Suderstraße; DAtl Søndre Gaden; Schmidt Topographi 1852 Søndergade; FT 1860, Trap[1] Søndergade; TM Süderstrasze; Postadr9, Trap[4] Søndergade.

Sønderport, Gade, tidligere Byport [*æ ˈsønəˌpoˑɐt*]. DAtl Tøndere Porten; FT 1860, Trap[1] Sønderport; TM Süderthor; Postadr9, Trap[4] Sønderport.

Sønderskov, Gd. TGst Süderholz; Trap[4] Sønderskov. — Af Skovnavnet Sønderskov.

Sønderskov Vandmølle. Schröder Topographie 1837 Süderholzer Wassermühle.

Søndertorv [*æ ˈsønə ˈmæɹgən*]. FT 1860 Søndertorv; Trap[1] Sønder Torv; TM Südermarkt; Postadr9, Trap[4] Søndertorv.

Sørensvej. Mejer 1641 Sorenßweg. — Laa efter Mejers Kort Syd for Klingbjærg. Af Mandsn. Søren.

Teglgaard, Gd [*æ taj·lgœ*]. Mejer 1641 Ziegelhoff, Zigelhoffe; 9/4 1690 (U (1690)—1850) Norderziegelhoffe; Dok. 1772 (i U (1690)—1850) des Norder Ziegelhofes; Dok. 1801 (i U (1690)—1850) der Norderziegeley, der Nordziegeley; Dok. 1810 (i U (1690)—1850) Teilgaarden; Schröder Topographi[2] 1854 Nørre-Teglbrænderi; Gst Teglgaard.

Toldbodvej. Trap[1] Toldbodvei.

Triegebro. Schröder Topographie 1837 Triegebrücke; Schröder Topographi[2] 1854 Triegerbroen. — Navn paa en Bro Syd for Byen (Schröder).

? **Wasserstrasse.** 1635 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510) Wasserstrasse.

Ved Slottet, Gade. DAtl Veyen op til Slottet; TM Beim Schlosz; Postadr9 Ved Slottet.

Vestergade. 1635 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510) bey der Westerstrassen; Mejer 1641 Westerstraße; DAtl Vestre Gaden; Schmidt Topographi 1852, FT 1860, Trap[1] Vestergade; TM Westerstrasze; Postadr9, Trap[4] Vestergade.

Vesterlund, Gd. Schmidt Topographi 1852, Trap[1], Gst 1857—58 Vesterlund; TGst Westerlund; Postadr9 Vesterlund; Gst, Trap[4] Vesterlund Skovridergaard.

Vollesgyde [*ˈv0ləsˈˌgy·*]. DAtl Wolles Gyde; FT 1860 Vollesgyde; Trap[1] Volles Gyde; TM Wollesgyde; I 1912 Vollesgyd. — Af Mandsn. jy. Volle.

Vægterplads [*æ ˈvaj·dəˌplas*]. FT 1860 Vægterpladsen; Trap[1] Vægter-Plads; TM Wächterplatz; Trap[4] Vægterplads, Vægterpladsen.

Østergade. 1635 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510) die Osterstraße die nach der Schiffbrugken gehet; Oldekop Oster- oder Gildenstrasze.

Østerkær, forsv. Bebyggelse. Mejer 1648 Osterkier. — Paa Kortet er her tegnet et Hus.

B. NATURNAVNE.

AABENRAA KØBSTAD.

Borgmesterfenne. Mejer 1641 Borgermeisters fen.

Borgmestermade. Schröder Topographie 1837 die Bürgermeistermade; samme[2] 1854 Borgemeistermai.

Byrende. SønderjyAarb 1923 p. 245 Byrende. — Navn paa den gamle Bygrav, som ogsaa blev kaldt Paddesig, se ndfr.

Gammel-Opnør Korsvej. SønderjyAarb 1923 p. 250 „Gammel Opnør Korsvej". — Jfr. Opnør under Bebyggelsesnavne.

Gammelvad. Mejer 1648 Altewad.

Humlegaard. Mejer 1641 Hopfenhoff; Jb 1704 Hommelhoff; TM Hummelgaard.

Kattehale [*æ ˈkad¸ha·l*]. — Navn paa en Eng. Se Kattehale, Daler S., 3105 og Kattehaler, Hviding S., 3085.

Kil. TM, TGst Kiel; Trap[1] Kiil; Trap[4] Kilen, Kil. — Samme Sted som Purrenkil.

Nørremade. Schröder Topographie 1837 die Nordermade; samme[2] 1854 Nørremai.

Paddegrunden. SønderjyAarb 1923 p. 247 „Paidegrunden".

Paddesig. SønderjyAarb 1923 p. 245 Paidsik. — Navn paa den gamle Bygrav.

Pebel, Bæk. Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte 1789 p. 248 Pibbel und Wasserlauff. — Samme Bæk som i Aabenraa Skraa kaldes riuulum northen by. Pebel, se Indl.

Purrenkil. Mejer 1641 Purrenkiell, Purrenkier; Jb 1704 Porren Kier, der puren Kiel. — Stedet, hvor den nye Havn ligger. Paa Mejers Kort er det en Bugt af Fjorden, senere er Stedet inddæmmet, nu atter delvis udgravet til Havnebassin. Forleddet er nty. Porr, Purr „Reje".

Stadfenner. Mejer 1641 Oster-Statt-Fennen; Mejer 1648 Statfennen.

Søndermade. Schröder Topographie 1837 die Südermade; samme[2] 1854 Søndermai.

Trillebro. TM Trillebro, Trillebrolykke. — Jfr. Triegebro under Bebyggelsesnavne.

Tyvkærbæk. Claus Møller 1620 (Schleswig-Holsteinische Provinzialberichte IV 1790 p. 510) Tywkier Bach; Mejer 1641 Twkierbecke; Mejer 1648 Tukierbeck; Jb 1704 Tückerbeck; Trap[4] Tyvkærbækken; SønderjyAarb 1923 p. 247 Tyvkjæret, „Tyvkjærhavn". — Subst. Tyv.

Østerholmen. SønderjyAarb 1923 p. 243 „Østerholmen".

BRUNDLUND

samt den gamle Aabenraa Ladegaards Jorder.

Ahlmanns Knæk [*ˈɑ·lmans¸knæk*]. — Navn paa Agerjord.

? Askroj. Reg 1704 Asroy.

Batteriløkke [*æ badəˈʀi.¸løk*]. — 1848 stod her et Batteri.

Birkemose. Jb 1704 birckmoese; TM Birkemose.

Blærremose [*ˈblæ.ə¸mo·s*]. Jb 1704 die Blerr Moese. — Se Blærre, Hostrup S., 3131.

Bodenhoffs Kilde. Trap[4] Bodenhofs Kilde. — Ligger i Skoven Hjælm og har Navn efter Skovrider Bodenhoff, som var Skovrider her. Tyskerne kaldte den Wolfsquelle efter en senere Skovrider.

? Borgmesterfenne. Mejer 1641 Bongermeistfenn.

? Bredsted. K 1773 Brestet, Breslet; Beskr 1775, Beskr 1789 Brestett.

Brændbjærg. Mejer 1641 Brenbirgs Rode. — Glda. *brænnæ „Svedjeland" eller Partcp. brændt. Samme Navn findes i Spandet S., 3083.

? Burisgaard. Mejer 1641 Burrißgarde; Jb 1704 Bürisgahrd; K 1773 Bierres gard; Beskr 1775 Bierregaard. — En Sammenligning af Kortene viser, at Mejers Burrißgarde og Bierres gard paa K 1773 er samme Lokalitet.

? Ebbesløkke. Jb 1704 Elbisluck, Ebisluck. — Mandsn. Ebbe.

Ellekær [*æl·ɧæ*]. TM Elkier. — Trænavnet El.

Elsaskær. Mejer 1641 Elsaskier.

Enemark; Skov [*ˈæn'mæɹgˌsgaʁ*]. Jb 1704 Thomas Thomsen Enne*marck*, Bischoffs Enmarck, Bischoffs Ennemarck; K 1773 Ennemarck; Beskr 1775 Ennemarken, Ennemark; Beskr 1789 Ennemark; K 1789 Ennemarck; Trap[1], TM, TGst, Trap[4] Enemark. — Enemark, se Indl.

Erholm. Jb 1609 Erdholm; Mejer 1641 Erholm; Jb 1704 Erdholm, Ehrholm; Reg 1704 Ärholm; K 1773, Beskr 1775 Erdholm. — Trænavnet Ær „Ahorn".

Femogtyve Roder. Jb 1704 Die 25 Ruthen; Jb 1773 Die XXV Ruten; K 1773 Die Rutten; K 1789 die Ruten; Beskr 1789 die Fünf und Zwanzig Ruthen. — Jy. Rode, Navn paa et Længdemaal.

Fiskers Vinkel. Jb 1704 der Fischer Winckell; Jb 1773, K 1773 Fischers Winckel; Beskr 1789 Fischerswinkel; K 1789 Fischers Winckel. — I Aabenraa har Fiskeri fra gammel Tid været en Hovednæringsvej. Vinkel er vel ty. Gengivelse af da. Krog, jfr. Materialet til Kalvehave Krog.

Fladholm. Mejer 1641 Flathholm, Flatholmdamb.

Fladholt. Jb 1609 Fladholtz dam. — Maaske s. Sted som foregaaende.

Fru Annas Eng. Jb 1609 Frauw Annen wische; Mejer 1641 Fraw-Annen-Wisch; Jb 1704 Frau Annen Enge; TM Fru Annas Eng, Fru Anneseng; SønderjyAarb 1923 p. 238—39 Fru Annas Eng.

Gammeldam. Jb 1704, K 1773, TM Gammeldam.

Gammeljord. Jb 1609 Alten Erde; Mejer 1641 Alte Erde; Jb 1704 die Alte Erde; K 1773 Die alte Erde; Beskr 1775 Koppel Alten Erde, die alte Erde; Beskr 1789 Altenerde.

Granløkker [*æ ˈgʁanˌløg*]. TM Grandlykker. — Se Granløkke, Løgumkloster Flække, 3118.

Havreløkke [*æ ˈhasəˌløg*]. Jb 1704 die Haber Lücke Sonst der Hopffenhof genand; K 1773 Haber Lücke; TM Havrelykke.

Hennikes Enge. Jb 1609 Henneckes Enge im Stegholtz; Mejer 1641 Henckußeng, Hencküseng. — Mandsn. Hennike eller Landsbynavnet Hønkys, Egvad S., 3203, muligvis fordi Bønderne fra Hønkys har haft disse Enge at slaa.

Hessel, Skov. K 1797 Norder Heiselholdt; Schmidt Topographi 1852 S.- og N. Heisel; Trap[1] Sønder- og Nørre Heisel; Trap[4] N.- og S.- Hessel. — Af et Kollektiv Hesle „Nøddekrat".

Hesselbæk, Bæk [*hajsəlbæk*]. TGst Heiselbek. Gst Hesselbæk. — Jy. Hessel „Nøddebusk".

Hesselbæk, Jordstykke. Mejer 1641 Hesselbeck; TGst Heiselbek; SønderjyAarb 1923 p. 244 Heiselaa. — Jy. Hessel „Nøddebusk".

Hesseldam. Jb 1609 Heßell damb; Mejer 1641 Heßeldam; Jb 1704 Heiseldamm; K 1789 Heiseldamm. — Jy. Hessel „Nøddebusk".

Hesselgaard. Mejer 1641 Hesselgarde. — Jy. Hessel „Nøddebusk".

Hesselmark, Nørre-, Sønder-, Skov [*sønəˈhajselˌmaɹg*]. Jb 1609 Hesselueldt, Heselueldt, Haßellueldt; Mejer 1641 Heßelfeldt, Hesselfeldt; Jb 1704 Norderheßelfeld, Süderheißelfeld; K 1773 Süder Heisselfeld, Norder Heisselfeld; Trap[1] Nørre Hesselmark, Sønder Hesselmark; TM Norderheißelfeld, Süderheißelfeld; Gst Sr Hesselmark. — Jy. Hessel „Nøddebusk".

Hjælm, Skov og Mose [*ˈjæləm*]. Jb 1609 Hielm; Mejer 1641 Jelmholtz; Jb 1704 Jelm; Jb 1773 Ielem; K 1773 Ielm; Beskr 1775 Jelm; Beskr 1789 Ielm; Gst 1857—58, Trap[1] Hjelm; TM Jelm; SønderjyAarb

1923 p. 244 Hjelmskov; Trap[4] Hjelm. — Skoven ligger paa en lav Bakke, som kan være blevet kaldt Hjælm efter sin Form, jfr. Ønavnet Hjælm (O. Nielsen i UBl I p. 179), som findes to Gange i Danmark, samt Klitnavnet Hjælm paa Rømø, 3112.

Hjælmhaverne. Trap[1] Hjelm Haver; Trap[4] Hjelmhaverne. — Haver indrettede 1831 (Trap[4]). Af Skovnavnet Hjælm.

Holbæk. Mejer 1641 Holbeck; Jb 1704 Hollbeck; Jb 1773 holbeck; K 1773 Hollbeck, Holbeck; Beskr 1775, Beskr 1789 Holbeck; K 1789 Holbeeck; SønderjyAarb 1923 p. 244 Holbæk. — Subst. Hul, jfr. Gaardnavnet Holbæk i Vodder S., 3088.

Humlegaard. — Se ovfr. under Havreløkke.

Kalvehave. Jb 1704 Callihoff, Kallhoff. — Kalvehave Krog. Jb 1704 Kalhoff Winckel; Jb 1773 Kohlhofs Winkel, Kalhau Kog; K 1773 Kollhoffs Winkel; Beskr 1775 Kohlhofs-Winkel; TM Kallehavkrog.

Kalvemose. Jb 1704 Die Kalbermose; Jb 1709 die kalber maese; Mejer 1641 Kalbermaeß.

Kapelbjærg. Mejer 1641 Capellberg; Mejer 1648 Capellenberg, kapelberg, Trap[1] Capelbjerg; Oldekop auf dem Kapellenberg; Trap[4] Kapelbjærget. — Navn paa en Bakke lige Syd for Aabenraa ved Brundlund. Kaldtes ifg. Ries Kapelbjærg indtil 1737 og har Navn efter et Andreaskapel (Trap[4] IX p. 417, Ries i SønderjyAarb 1923 p. 238).

? **Kifferkær.** Jb 1609 Kiffer Kier; (her?) Jb 1704 Kiefkens Kier.

Kirkegaardskobler. TM Kirchhofskoppeln.

Klavsdam. Mejer 1641 Claußdam.

Klægsig, Skov [*klæg'si.*]. Mejer 1641 Klecksyck; Jb 1704 Gemeine und große Klicksieg; Jb 1773, K 1773 Klicksieg; Beskr 1775 Klicksing; Beskr 1789 Klicksieg. — Jy. Klæg „fugtig lerblandet Sandjord", jfr. Klægside, Vester-Vedsted S., 2708.

Knæk [*æ knæk*]. K 1797 Die Hölzung Knek. — Nu Agerjord. Knæk, se Indl.

Kobbeleng. Beskr 1789 Koppel Eng. — Kobbel, se Indl.

Kogang, Skov [*æ kOgaŋ*]. Jb 1704 Kogang; K 1773 Kugang; Jb 1773, Beskr 1775, K 1789 Kuhgang; U 1810 Koegangen; Gst 1857—58, Trap[1] Kogang; TM Kogang, Kuhgang; Trap[4] Kogang. — Kogangen findes ogsaa som Skovnavn i Taars S., Musse H. Kogang har samme Betydning som det i Aabenraa Skraa og Haderslev Byret forekommende Appellativ fægangh „Græsgang, Græsning for Kvæg".

Kolstrup Kobler. Beskr 1775 Collstrupper Koppeln. — Landsbynavnet Kolstrup.

Kolstrup Ornum. Jb 1704 Kollstrup Ornum; Jb 1773, K 1773 Colstrop Ornum; Beskr 1775 Colstrup-Ornum, Colstrop Ornum. — Ornum, se Indl.

Komose. Jb 1704 Kuhmoeß.

Kongshøj. Schröder Topographie 1837 Die Königshöhe; Schmidt Topographi 1852 Kongenshøi; Gst Kongehøj; SønderjyAarb 1923 p. 240 Kongens Forhøjning.

Kongslund. Aabenraa Skraa 1/5 1335 Kungslund; samme 1/5 1335 (15. Aarh.) konynges holte.

Kramersknæk. Jb 1704 Krahmers Kneck, Crahmers Kneck; TM Kraemerskneck. — Familienavnet Kramer.

Ladegaardsløkke [*æ ˈla·ˌigœsˌlyk*]. TM Laygaardslykke.

Ladegaardsparceller. Mejer 1641 Vorwarcks Grvndt; TM Vorwerkparcelle.

Lilleløkke [*æ ˈliləˌlyk*]. TM lille Lykke, Lillelykke.

Lundager. Mejer 1648 Lund Acker.

Maren Tempels Stykke. Jb 1704 Marin Tumpels Stück; Jb 1773 Marn Tempels Stück; K 1773 Maren Tempels Stück; Beskr 1775 Maren Tempel Stück; Beskr 1789 Marentempelsstück.

Martens Knæk. Jb 1704 Martens Kneck; Jb 1773 Martens Knick.

Matkær, Eng. Jb 1773 Matkier; K 1773, Beskr 1775, Beskr 1789, Mattkier; K 1789 Mottkier; TM Madkier. — Mat er vel en ty. Gengivelse af da. Made, som svarer til højty. Matte „Eng", smlgn. ænyda. Mattehør „Kæruld" (Kalkar), hvis første Del er ty. Matte.

Morager. Beskr 1775 Mohracker. — Mor „Mosejord, Tørvejord".

Mølleaa [*æ ˈlil· ˈmo̤l·ˌå.*]. Jb 1704 Mühlen au; Gst 1857—58 Mølleaa; TM Kleine Mühlenaue; Trap[4] Mølleaa.

Mølleager. Jb 1773 Muhlaker.

Mølledam. Jb 1609 Muhlen Damme; Mejer 1641 Muhlenteich, Mvhlenteichs Wisch; Mejer 1648 Muhlendam; Jb 1704 Mühlendam; K 1773 Mühlen Damm; TM Mühlenteich.

Møllekær. Jb 1609 Möhllkier; Mejer 1641 Mülkier; Jb 1704 Miollkier; Jb 1773 Möllkier; K 1773 Mollkier; Beskr 1775 Koppel Müllkier, Mülkier; Beskr 1789 Müllkier; K 1789 Mollkier, Möulkier; TM Möllekjer.

Mølleløkke. TM Mühlenlykke.

Møllemærsk [*æ mæsg*]. Jb 1704 Mühlen Marsch; Jb 1773 die Mühlenmarsch; K 1773 Mühlen Marsch; Beskr 1775 Mühlen-Marsch; Beskr 1789 Mühlenmarsch.

Møllestrøm. Mejer 1641 Alt Muhlenstr, New Muhlenstr; Reg 1704 Mühlen Strom; TM Grosze Mühlenaue. — Ved Brundlund Slot.

Møllevad. Mejer 1641 Mullwath. — Vad over den gamle Møllestrøm.

Natkær. Jb 1609, Mejer 1641 Nadtkier; (her?) Jb 1704 Nablkier. — Kær, hvor Kreaturerne drives hen om Natten.

Nydam. Mejer 1648 Newdam; Jb 1704 Neudam, Niedamm.

Nyknæk, Mose. Jb 1609 Neuwen Knecke, Im Neuwen Knech; Mejer 1641 Nienkneck; Jb 1704 Neuen Kneck; Beskr 1775 das Nye Knick, an dem Nyen Knick, das Apenrader Nye Knick; Beskr 1789 das Apenrader Nyeknick; TM Neuerkneck.

Nymølle Løkke. Jb 1704 Neue Mühle Lücke.

Næstmark. Jb 1609 Nestmarck; Mejer 1641 Nestmarck; Jb 1704 Nestmarck, Nes*marck* oder Westerfeld; Jb 1773 Nestmarck; K 1773 Nest Marck; Beskr 1775, Beskr 1789 Nestmarken; TM Nasmark. — Adv. næst „nærmest" m. H. t. Stedsforhold, Beliggenhed, her om de Jorder, som ligger nærmest Aabenraa. Sammenlign, at Adv. jy. uder „længere ude" findes i Stednavnet Uder-Bjærgum, Vester-Vedsted S., 2708.

Nødvej. Beskr 1775 der Nothweg, an dem Nothwege; Beskr 1789 der Nothweg. — Subst. Nødvej, formentlig i Bet. „interimistisk Vej til Brug i Vintertiden".

Nørrekobbel. TM Norderkoppel.

Occograff. Mejer 1641 Occograff. — Mandsn. Okke.

Ornum. Jb. 1609 Ornum; Mejer 1641 Ornum, Ornvmwisch, nordt Ornumwisch; Jb 1704 Almind in Ornum bey dem Mühlen, das fürstliche Ornum, Herrschaffts Ornum; Jb 1773, K 1773, Beskr 1775 Fürstlich Ornum. — Ornum, se Indl.

Postmose. Jb 1609 Postmaese; Mejer 1641 Postmaeß; Jb 1704 die Postmose; K 1773 Post Moose; Beskr 1775 Postmoose; Beskr 1789 Post-Moose, Postmoose; TM Postmose. — Planten. Post, et nty. Navn paa Pors, der er gaaet over i danske Dialekter, jfr. Porseng i Sønderskov.

Pottemose [*æ ˈpɔdˌmoˑs*]. — Subst. Potte.

Povlsholt. (Her?) Jb 1704 Pauls Lücke; Jb 1773, K 1773, Beskr 1775, Beskr 1789 Paulsholt.

Rebellionplads. Mejer 1641 Rebellionplatz.

Rodeager. Jb 1704 Rode Acker. — Rode, Sideform til Roj, se Indl.

Rodekær. Jb 1704 Rodekier. — Rode, Sideform til Roj, se Indl.

Rugkobbel [*æ ˈʁɑsˑˌkɔfəl*]. Jb 1609 Roggenn Koppell, Im Roggenn koppele; Mejer 1641 Roggel-Coppel; Jb 1704 die Rogken Koppel; K 1773 Die Rocken Koppel; Beskr 1775 Rocken-Koppel, Rockenkoppel; Beskr 1789 Rockenkoppel; TM Roggenkoppel.

Rugkobbel Forte [*æ ˈˈʁɑsˑkɔfəlˌˈfoˑɐt*].

Rønholm. Jb 1609 Könholm damb; Mejer 1641 Ronholm, Rönholm dam wischlandt; Jb 1704 Rönholm dam. — Ligger i Nyknæk Mose. Trænavnet Røn. Dam betyder her Fiskedam.

Rørdam. TM Rørdamm.

? **Sandved Led.** Mejer 1641 Sangwegheck; Jb 1704 Sandwitt Ley; SønderjyAarb 1923 p. 240 (efter ældre Kilder) San vith lith.

Slotsgrund. Schröder Topographi[2] 1854 Slotsgrund.

Slotsmølledam. TM Schloszmühlenteich.

Slubbersdam, Eng. Jb 1609 schlubbes damb; Jb 1704 Schlubbersdam; Jb 1773 Schlubberdam, Schlubbendam; K 1773 Schlubberdamm; Beskr 1775 Schlowerdamm, Schlubberdamm; Beskr 1789 Schluberdamm; TM Schlubberdamm; SønderjyAarb 1923 p. 242 „Sluffersdam". — Jy. Slubber „geléagtig masse, siges f. eks. om frølæg, inddrevne meduser" (Feilberg).

Solbjærg. Mejer 1641 Soltberg; Jb 1704 Sahlberg Kier; Schröder Topographie 1837 der Soelberg; TM Solbjerkjer. — Se Solbjærg, Hviding S., 3085.

Sprægenpolde [*ˈsbʁæ.nˌpɔl.*]. TM Sprengpoll. — Planten. jy. Sprægen „Bregne" i Agerskov udtalt [*spʁæn*] (Feilb.).

Stalholt. Mejer 1641 Stalholtz; Jb 1704 Stalsholt; Jb 1773 Stalholtz; K 1773, Beskr 1775, Beskr 1789 Stalholt. — Muligvis af Dialektordet Stal „Hoppens Yver" (Molbech under Staal, Feilb. under Stale), eller samme Forled som i Stalesholm og Stalesig i N.-Løgum S., 3117. Jfr. Stalgab paa Rømø, 3112.

Stegholt, Eng. Jb 1609 Stegholtz; Mejer 1641 Stechholtz, Jb 1704 daß Stegholt, Stegholtz; K 1773 Steg Holtz; Beskr 1775, Beskr 1789 Stegholz. — Jy. Stege „Stage, Pæl", jfr. Stegholm, Burkal S., 3135.

Stenkiste. Schröder Topographie 1837 die Steinkiste; Schmidt Topographi 1852 Steenkisten. — Navn paa et Højdepunkt. Jfr. Stenkiste, Gd i Kliplev S., 3222, der formentlig har Navn efter de Stenaldersmindesmærker, som tidl. fandtes her.

Storager. Jb 1773 Storeacker; K 1773 Store Acker; Beskr 1775, Beskr 1789 Storacker; K 1789 Stur Acker.

Stormose [*æ ˈˀsdoˑˈˀmoˑs*]. Mejer 1641 Große Maeß; Jb 1704 Die Grose Moese.

Storskifte. TM Storeskifte.

Surkær. Mejer 1641 Suerkier, ost Suerkier; Jb 1704 Suhrkier; 1771 (i U (1690)—1850), c. 1800 (i U (1690)—1850) Surkier; U 1816 Suurkier; TM Suerkier. — Adj. sur.

Svolmsaa. Jb 1704 Schwolmhau; TM Svolmsaue. — Se Svolmsaa i Rise S.

Søndermorads. K 1773, Beskr 1775 Süder Morast.

Tolvskaar. Jb 1609 die 12 Schwaden. — Eng i Ornum.

Troldkær, Fiskedam. Mejer 1641, Jb 1704 Trollkier; K 1773 kleen Trollkier, Kleen Trool Kier; Beskr 1775 Kleen-Trollkier; Beskr 1789 Kleentrollkier; K 1789 Kleen Trolkier.

Tyreskær. Jb 1704 Türskier, Turiskier; K 1773 Tureskier. — Mandsn. glda. Thyrir.

Tyrolsløkke. TM Tyrolslyk. — Familienavnet Tyrol.

Ulvegab. Mejer 1641 Vlgab; Jb 1704 uhlgab, beide Ulgab; Jb 1773 Uhlgaff; K 1773 Kleen Algaffs; Beskr 1775 Grothulgaf, Kleenuhlgaf; Beskr 1789 Kleenuhlgaf; K 1789 Kleen Ahlgaff; TM Ulgaf. — Dyrenavnet Ulv.

Ulvekilde. Gst Ulvekilde. — Samme Kilde som Bodenhoffs Kilde, se ovfr. Ulvekilde er en Oversættelse af tysk Wolfsquelle.

Vesterknæk. Jb 1704 Jeß Hanßen Wester Kneck.

Vesterkær. K 1773, Beskr 1775, Beskr 1789, K 1789 Westerkier.

? **Vindel** [*æ venəl*]. TM Der Windel. — Navn paa Enge.

Øbening. Jb 1609 Gammelobeimigh; Mejer 1641 Altobening; Jb 1704 Gammelobening Lücke, Die 3. Öbening Lucken, Andres Öboen Lücken, Andres Öbonn Lücken, Gammel-Obning, Gammel-Öbening; Dok. 1769 (i U (1690)—1850) Gammel abening; 1771 (i U (1690)—1850) Gamel Øbening, Grund Øbening; Jb 1773 die drey Oebningslücken; K 1773 Die 3 Ottings Lücken; Beskr 1775 der drey Obblings-Lücken, Andres Obeninglück; Beskr 1789 der drey Oebnings-Lücken; K 1789 die 3 Ottings Lücke; U 1816 Gamel Öefning, Gamelöfning; TM Oebening. — Iflg. A. D. Jørgensen (Historiske Afhandlinger IV, p. 271) har der her ligget en Landsby Øbening. Navnet er identisk med Landsbynavnet Øbening, Egvad S., se dette; det i ældste Kilder forekommende Tillæg: Gammelhar muligt tjent til at adskille Stedet fra nævnte Landsby. Formerne Otting er sikkert Omtydninger.

Østerknæk. Jb 1704 Jes Hansen Osterkneck.

JØRGENSGAARD.

Aabækmade. TM Aubekmai. — Gaardnavnet Aabæk, Løjt S., 3211.

Bolsbjærg. Jb 1609 Boelßbergh; Mejer 1641 Boelßbirg. — Muligt af Kvinden. Bodil, jfr. Bolsbæk, Vodder S., 3088, eller Subst. Bol, se Indl.

Dambjærg. Jb 1773, K 1773, Beskr 1775 Dambierg; Beskr 1789 Dammbierg; TM Dammberg; Gst Dambjærg.

Faareløkke. Beskr 1775 Schaaf-Lücke, Schaaflücke.

Havreløkke. Mejer 1641 Haverlück; Jb 1773 Haberluck; K 1773 Haberlüke; Beskr 1775 Haberlücke.

Humlegaard. Mejer 1641 Humelgarde.

Højholt. Jb 1609 Huehollt; Mejer 1641 Hüy Holtz.

Hørgaard. (Her?) Jb 1704 Horgahrd.

Jørgensgaard Bjærg. Jb 1773 Iurgens Garder bierg; TM Jürgensgaardberg.

Jørgensgaard Kobbel. Beskr 1789 Die Jürgensgaarder Koppel.

Jørgensgaard Made. Jb 1609 Jurgensgaard Maye, Jurgens Garder May; Mejer 1641 Jürgensgardermay; Jb 1704 Jürgensgahrder May; TM Jürgensmay.

Jørgensgaards Skov [ˈjø·ɹnsgɑ̩ˌsgaʊ]. Jb 1609 In Jurgenßgarde Holtzunghe; Jb 1704 Jürgensgahrder Holtsz, Jurgens Gaardholtz; Gst 1857—58, Trap[1], Gst Jørgensgaard Skov.

Kalvegaard. (Her?) Jb 1704 Calligahrd.

Karpedam. Mejer 1641 Karpenteich. — Fiskenavnet Karpe.

? **Kobbersti.** Mejer 1641 Koppersticht.

Kongskøb. Aabenraa Skraa 1/5 1335 terras que dicuntur kungskøp; Jb 1609 Konnings Kauff, in Konings Kaufe, bei Konnigs Koep; Mejer 1641 Konigskauff, Konigskauffeng; Jb 1773 Kongenskiöv; K 1773 Kongens Kiov; Beskr 1775 Kongenskiöv; Beskr 1789, TM Kongenskiög. — Det fremgaar af Aabenraa Byskraa, at Kong Valdemar har købt Jorderne af Aabenraa Borgere, deraf Navnet.

? **Lysholt.** Mejer 1641 Luiß Holtz; Jb 1704 Lußholt, Lyßholt; TM Lysholdt. — Jfr. Lysemose, Tønder Landsogn, 3101.

Mads Sllsz Toft. Mejer 1641 Matz Sllß-tofft. — Navnets Læsning usikker paa Grund af Rettelse i Kortet.

Oldemors Trapper. [ˈɑləm0s ˈtʀabə]. — Navn paa en Sti.

Rugkobbel. Jb 1773 die Rokenkoppel; K 1773 Roggen Koppel; Beskr 1775 Rockenkoppel.

Sejersholt. Mejer 1641 Seyers-Holtz; Jb 1704 Seigerholt; Jb 1773 Seyerhold; K 1773, Beskr 1775, Beskr 1789 Seyersolt; TM Seyersott, Seiersholt. — Mandsn. Sejer, glda. Sighar, oldn. Sigarr.

Simonskær. Mejer 1641 Simenskier.

Skovløkke. Jb 1773 Schoukoppel; K 1773 Schou Koppel; Beskr 1775 Schau-Koppel; TM Skovlykke.

Slangmade. Jb 1609, Mejer 1641 Schlanmay; Jb 1704 Schlammay; Jb 1773 Slamey; K 1773 Slamay; Beskr 1775 Slameye; Beskr 1789 Slamay; TM Slangmai, Stangmai; MK 1924 Slangmadebæk. — Støder op til Slangmade i Stollig, Løjt Sogn.

Slotsmade. Jb 1773 Schlossmaade; K 1773, Beskr 1775 Schlossmade; Beskr 1789 Schlosmaade; TM Schloszmaade.

Smedebjærg. Jb 1773 Smooberg; K 1773 Smeeberg; Beskr 1789 Schmedeberg; TM Schmiedeberg.

Straagaards Made. Mejer 1641 Strogardsmay.

Straakær. Mejer 1641 Strokier. — Ligger ved Straagaard.

Straaslette. Mejer 1641 Stroschleth. — Ligger ved Straagaard.

Vestermade. Jb 1609 westermay; Mejer 1641 Westermay.

Østermade. Jb 1609 ostermay; Mejer 1641 Ostermay.

Østerskov, Skov. Aabenraa Skraa 1/5 1335 Østerskugh; samme 1/5 1335 (15. Aarh.) osterskugh.

KOLSTRUP.

Aakrog. Jb 1609 Akrogh; Mejer 1641 Akrog; Jb 1704 Akroeg.

Abildgaardpold. TM Affelgaardpoll.

Almind. Jb 1704 Almind in Ornum, Allming. — Subst. Almind „Alminding, Fællesjord", jfr. Almind, Visby S., 3106.

Arnbjærg [*a'ʌnsbjɛʀə*]. Jb 1609 Arnbergk, Arnbergh; Mejer 1641 Arenberg, Arenbergtofften; $^{9}/_{6}$ 1690 (U (1690)—1850) Arenberg; Mejer 1648 Arensberg; Jb 1704 Ahrenbierg, Arnberg lücke, Arenberg, Arnbierg; Dok. 1827 (i U (1690)—1850) Arnberg; Trap[1] Arnbjerg; TM Ahrensberg. — Af gld. arnar, Gen. af Fuglenavnet Ørn.

Asserseng. Mejer 1641 Arsingeng; Jb 1704 Atzers Eng; Dok. 1769 (i U (1690)—1850) adsers Eng; 1771 (i U (1690)—1850) Asers Eng, Adsers Eng; c. 1800 (i U (1690)—1850) adsers Eng; U 1816 Asseseng, Østerasseseng, Westerasseseng; TM Assenseng. — Mandsn. Asser (Kok II p. 5).

Bjærgfælled. B 1810 Biergfæleden.

Bjærggravene. B 1810 Bierggravene.

Bleg. TM Bleiche. — Se Bleg, Tønder Købstad, 3092.

? **Blisdam.** Jb 1704 Blitzdam. — Se Bliskærsig, Arrild S., 3081.

Botsmade. Mejer 1641 Bottsmay.

Brændbjærg. Mejer 1641 Brenbirgeng; Jb 1704 Brehnbierg. — Støder op til Brændbjærg i Brundlund.

Bukbjærg. Jb 1609 Boekebergh; $^{9}/_{6}$ 1690 (U (1690)—1850) Bochberg; Jb 1704 bockberg, bockberglucke; Dok. 1769 (i U (1690)—1850) Bock Barch Weg; Mejer 1641 Bockbirgley, Bockbirg-Holtz, Bockbirglücke. — Dyrenavnet Buk.

? **Bøgebjærg.** Jb 1704 bugeberg.

Bøgelundsbæk. Mejer 1641 Bocklundsbeck; Jb 1704 bocklins beck; Gst 1857—58 Bøgelundsbæk.

Bøssemagersløkke. Jb 1704 Büchsenmachers Lücke.

? **Dybkærbæk.** Jb 1609 diuckerbeck; Mejer 1648 Nuckerbeck. — Samme Bæk som Bøgelundsbæk.

? **Dyrholt Krog.** $^{9}/_{4}$ 1690 (U (1690)—1850) Dührholz hucke. — Dyr i Betydningen „stort Vildt"; hucke er maaske Fejl for lucke „Løkke".

Egegaard, Løkke. Jb 1609, Mejer 1641 Egegarde.

Eksercerkobler. TM Exerzierkoppeln.

Ellegaard. TM Ellgaard.

Engnakke. Jb 1704 Engnack.

Erholm. — Se under Brundlund.

Fiskedamløkke. Jb 1704 Fischdick Lücke, Fischdeiche Lücke.

Frydendal. TM Freudenthal.

Fuglstoft. TM Vogelstoft.

Fælledsholt. TM Felledsholdt.

Galgebjærg [*galəbjɛʀə*]. Jb 1609 Galgenberch; Jb 1704, TM Galgenberg; Trap[4] Galgebjærg.

Gjoldmosetoft. Mejer 1641 Gjoldmoßtofft. — Jfr. Gjold, Brede S., 3116.

Glindmade. Jb 1704 Glindmade, Glind May. — Nederty. Glind „Stakit" findes i flere holstenske Stednavne som Glindfelde, Glindmoor, Glindwisch (Mensing).

Gramseng. Mejer 1641 Gramseng. — Mandsn. glda. Gram el. Slægtsn. Gram, se Gramsmose, Rabsted S., 3133.

Gramsgaard. Jb 1704 Gramsgahrd, Gramsgahr. — Se Gramseng ovfr. og Lavgramsgaarde ndfr.

Gramskov. TM Gramskov. — Se Gramseng ovfr.

Grue. Jb 1609 Gruw; B 1810 Gruen, Gruerne, Grau; TM Gruvlykker. — Se Naturnavnene Grueeng, Gruehøj, Gruekær og Grueløkke i Sønderskov.

Gruegaard. Jb 1609 Grouwgarde, Grauwgarde; Mejer 1641 Growgardmay; Jb 1704 Grugahr; TM Gruegaard. — Se under Grue.

Grundvad. Mejer 1641 Grundtway. — Adj. jy. grund „lavvandet", se Grundkær, Døstrup S., 3115 og Højst S., 3132.

Græsgaard. Reg 1704 Graßgard; Jb 1704 Greißgahrd.

Græsløkke. Jb 1704 Greißlücke.

Guldbjærg. Mejer 1641 Goldtberg, Goldbergtofften; Mejer 1648, Danckw 1652 Goldberg; Schmidt Topographie 1852 Goldbjerg. — Mejer oplyser paa sit Kort 1641, at der her har været gravet efter Malm. Navnet Guldbjærg maa nærmest opfattes som et Øgenavn.

Guldgruber. 9/4 1690 (U (1690)—1850) Goldgruben. — Jfr. foregaaende Navn.

Gunnetved. Aabenraa Skraa 1/5 1335 gunny thwet lith; samme 1/6 1335 (15. Aarh.) Gunny tweet hecke; Jb 1609 Gundt widt, Gundeheck; Mejer 1641 Gundewith Lymde; Jb 1704 Gundewith heck, Gundewithlei; TM Hundemittley. — Mandsn. glda. Gunni. Efterleddet er oprindelig glda. thwēt, senere omtydet til with, om disse Ord se Indl. under Tved og Ved. Glda. lith betyder „Led, Markled", paa Ty. oversat ved heck.

Hagelsbæk. Mejer 1648 Hagelsbeck. — Mulig af Subst. Hagelværk „Hegn, Gærde", ofte om Byhegn. Bækken løber ud i Fjorden lige Syd for Byen.

Hausterløkke. Jb 1704 Hausterlück, Hausterlücke.

Havegaard. TM Havgaard. — Have, se Indl.

Havetoft. Mejer 1641 Havethofft; (her?) Jb 1704 hau. — Have, se Indl.

?**Helled.** TM Held. — Jy. Helled „en fold, hvori markmanden sætter kreaturer ind, når han har fanget dem løsgående" (Feilb.) eller Hellet „Helvede"; se iøvrigt Helled, Døstrup S., 3115.

?**Hertugsdam,** Fiskedam. Jb 1609 Hartiges damb; Jb 1704 Hartichsdam, hartuigsdam; Reg 1709 hartigs dam. — Af Hertug, mnty. hartoch, hartich, eller Mandsn. Hartvig, nty. Hartig.

Høyersløkke. Mejer 1641 Heyerslück. — Heier er den nty. Kortform af Mandsn. Henrik, ty. Heinrich.

Hjarup Krog. Dok. 1810 (i U (1690)—1850), B 1810 Jarupkroeg; TM Jarupkrog. — Har Navn efter Rise-Hjarup i Rise S., 3212.

Hjarup Krogs Bjærg. B 1810 Jarup-Kroegsbierg. — Har Navn efter Rise-Hjarup i Rise S., 3212.

Hjarup Løkker. 9/4 1690 (U (1690)—1850) Jarrupper Lucken; U 1810 de Jarupper Lucker. — Har Navn efter Rise-Hjarup i Rise S., 3212.

Hjarup Nyholt. 9/4 1690 (U (1690)—1850) Jarrup Newholz. — Har Navn efter Rise-Hjarup i Rise S., 3212.

? **Hjarupskovskrog.** B 1810 Jarupkauskroeg. — Har Navn efter Rise-Hjarup i Rise S., 3212.

? **Hjortehave.** TM Jorthav.

? **Hjærtedam.** Mejer 1641 Hertzensdam. — Fejl for Hertugsdam?

Huldestoft. Jb 1609 Huldis thofft; Mejer 1641 Hullistofft; Jb 1704 Holdistofft. — Ty. Mandsn. Hulde. Kok II p. 26 anfører et uddødt sønderjy. Mandsn. Hulde, uden at det kan ses, hvorfra han kender det.

Humlegaard. Jb 1704 hommelhoff, in Kollstrup westerhopfenhoff.

Husehol. Mejer 1641 Huseholl.

Hvirlholt. Mejer 1641 Wirrelholtz; Jb 1704 Wirlholt; Dok. 1834 (i U (1690)—1850) Hvirlholdt; TM Werlholdt. — Plantenavnet Hvirl, Navn paa en Græsart, jfr. Hvirlkær, Højrup S., 3082.

? **Ingeborgs Rojløkke.** Jb 1704 Ingeburg röden lücke, Ingeburg Rodenlücke. — Roj, se Indl.

Jollemose. Jb 1704 Iollmoes, jollmoes-dam; TM Jollemose. — Ligger ogsaa i Løjt S., 3211.

Karpedam, Løkke. Mejer 1641 Karpenteich; Jb 1704 Karpteich, Karpendeich, Carpendick, Karpendieck; 1771 (i U (1690)—1850), c. 1800 (i U (1690)—1850) Carpdig; U 1816 Karpdiig; TM Karpedamm.

Kilegaard. Mejer 1641 Kilergarde; Jb 1704 Kiehlergard, Kiehlegaard; Reg 1704 Kielle gaarde; DAtl Kiilegaards Forthe; TM Kyllegaard; SønderjyAarb 1923 p. 247 Kiilegaard. — Kile, se Indl.

Kirkebjærg. Jb 1609 auff dem Kirchberge; Jb 1704 Kirchberg.

Kirkegaardsløkke. TM Kirkegaardslyk.

Kirsebærkær, Løkke. Jb 1609 Kasper Kier; Mejer 1641 Cirspell kier lücken; Mejer 1648 Kirspel kiel; Jb 1704 Casper Kier, Kispierkier, Kießberkier, Kisperkier; Reg 1709 Kießper Kier; 1771 (i U (1690)—1850) Kiesperkier, Kisper Kier; c. 1800 (i U (1690)—1850) Kisberkier; U 1816 Osterkisberkier, Westerkisberkier, Kirsbærkiær; TM Kirseberkier, Kirsebaerkjer, Kirsebeerkjer. — Samme Lokalitet som Kirsebærkær i Stollig, Løjt S., 3211. Muligvis et oprindelig *Kisbjærg, hvor Forleddet er det samme som i Kisbæk, Døstrup S., 3115, jfr. Kishesle ndfr.

Kishesle. Jb 1609 Kieß hessell, Kißhessell; Mejer 1641 Kieße-Heßel; Jb 1704 Kießheisell, Kiesheisel, Kiersheisel. — Se Kisbæk, Døstrup S., 3115.

? **Knastholt.** 4/9 1690 (U (1690)—1850) dem Knotzholzbolzberge; B 1810 Knasholt; U 1810 Knasholdtkroeg. — Knast i Betydningen „Tue", jfr. Knast i Højer Lands., 3104.

Kobbel. Jb 1609 j Lucke Koppel genandt; Jb 1704 der Koppel. — Kobbel, se Indl.

Kobbelbjærg. Jb 1704 Koppeln berg. — Kobbel, se Indl.

Kolstrupbæk. MK 1924 Kolstrupbek. — Landsbynavnet Kolstrup, se under Bebyggelsesnavne.

? **Kramerstoft.** Mejer 1641 Krametstofft. — Jfr. Kramersknæk i Brundlund.

Krog. Jb 1704 Krog.

Kær. Jb 1609 Noch ein Luck in dem oster Lucken Kier genandt; TM Kier.

Købejord. Jb 1704 Kauffgrund; Reg 1704 Kauff Erde.

Langbjærg Skov, Skov [ˈlaŋəbjæʀəˌsgaʊ]. Mejer 1641 Langbirg, Lang-

birgmay; Danckw 1652 Langberg; Jb 1773 Langbierg; U 1816 Langbierg Hölzung; Gst 1857—58 Langbjerg; TM Langberg; Gst Langbjærg.

Langbæk. Mejer 1648 Langbeck.

Langløkke. Mejer 1641 Langlück; Jb 1704 Langlück, Langlücke; TM Langlykke.

Langroj, Løkke. Jb 1704 Langereu, Langeroth; 1771 (i U (1690)—1850) Langraad, Langraaj, Langroi, Nör Langroi; c. 1800 (i U (1690)—1850) Langroy, Nör Langroy; U 1816 Langroj, Osterlangroj; TM Langrode.

Langvad. Jb 1609 Langewadt, Lanngewadt; Mejer 1641 Langwathtofft; Mejer 1648 Langwat; Jb 1704 langewatt, Langewath Lücke; DAtl det saa kaldede lange Wad.

Lassesholt. 4/9 1690 (U (1690)—1850) Laßesholz. — Jfr. Lasseløkke.

? **Lassesløkke.** U 1816 Läsesluck. — Mon samme Lokalitet som Lassesholt?

Lavgramsgaarde. Mejer 1641 Lawgramsgarde. — Der er ingen topografisk Forbindelse med Gramseng, som ligger i Nærheden af Grænsen mod Jørgensgaard, medens dette Sted ligger ved Nymølle. Lav er snarest Adj., gram det samme som i Gramsgaard og Gramseng, se disse.

Lensløkke. Dok. 1769 (i U (1690)—1850) Lehns Lücke; 1771 (i U (1690)—1850) Leends Lycke; c. 1800 (i U (1690)—1850) Lernds Lycke; TM Lehnslykker. — Maaske af Len, idet Kolstrup indtil 1701 har hørt under Svavsted, jfr. Lens Eng i Brøns S., 3087.

Lillehave. Dok. 1834 (i U (1690)—1850) Lilhav.

Lillemade. B 1810 den Liiden-May.

Lilleskaar. Jb 1704 lutge Schar.

Lindbjærg, Løkke. Jb 1609 Linndebergh, Lindtbergh, Lindebergh, Lindebarch, Lindebergh lucke, Linnebargh; Mejer 1641 Lindbergtofften; 9/4 1690 (U (1690)—1850) Linden und Bochberg; Jb 1704 Lindenberg, Lindeberg; 1771 (i U (1690)—1850) Linndbierig, Lindbierg; TM Lindberg, Norder-Lindberg. — Trænavnet Lind. Jfr. Bebyggelsesnavnet Lindbjærg.

Lindbjærg Skov [*'len·bjæɦə 'sgas*]. — Del af Nørreskov, har Navn efter Lindbjærg, se dette.

Løjtingsgaards Kobbel. U 1810 Loytingsgaards Kobbel. — Løjting er en Personbetegnelse dannet af Sognenavnet Løjt med Afledningsendelsen -ing og betegner en Mand fra Løjt.

Meitesholt. 4/9 1690 (U (1690)—1850) Meitesholz.

Midløkke. Jb 1704 Middellück, Mittellucke, Mitlücke; TM Mittlyk.

Mikkelsløkke. Jb 1704 Michelslück, Michelslücke; TM Michelslyk.

Mølleaa [*æ 'sdo· 'møl·ˌå.*]. Mejer 1641 Muhlenstroem; TM Grosze Mühlenaue; Gst Mølleaa. — Ved Nymølle.

? **Møllekær.** TM Wöllkjär.

Nedenom. TM Nedenom.

? **Nybølgaard.** Jb 1609 Nibbelgarde; Jb 1704 Nübbeltofft.

Nyløkke. Jb 1609 Neuwe Lucke; TM Nylykke.

Næstmark. — Se under Brundlund.

Nørrebjærg. 9/4 1690 (U (1690)—1850) Norderberge.

Nørrehave. TM Nörrehave.

Nørreløkke. Mejer 1641 Nortlücktofften; Jb 1704 Norderlück, Norlück; U 1810 Norrlucke, Nörrlück.

Nørreskov [*æ ˈnö'ˌsgaw*]. Mejer 1641 Nortt Holtz; Jb 1704 Norderholtz; K 1797 Norderholz; B 1810 Nørrskoven; TM Norderholz; Gst Nørreskov.

Nørreskov Eng. Jb 1704 Nordholtzweide.

Nørreslette. Jb 1704 Norderschlett; TM Nörreslet.

Nørrestykke. Dok. 1769 (i U (1690)—1850) Norder Stück.

Nørretoft. TM Nordertoft.

Odde. B 1810, U 1810 den saakaldede Oyt.

Ogelsnog. Jb 1609 Ogelßnog. — Vistnok Fejl for Olsnor, se dette.

Oldemorstoft. Jb 1609 olde Mutters tofft. — Se Oldemorsskifter, Emmerlev S., 3107.

Olsnor. Jb 1609 Olßnoer, auf olßner; Mejer 1641 Olßnoer; Jb 1704 Olde Schnur, Uhls Nor, Juhlsschnor, Juels Nohr, Ulschnor; Reg 1704 Juels Snap bey der Sandkuhl Norden der Stadt; TM Juulsnoer. — Navn paa Jordstykke. Sandsynligvis af et Familienavn Uhl el. Ohl. I Jb 1794 nævnes et Sted Christen Uhlslücke.

Overtoft. U 1816 Overtofft.

Ovnbjærget. SønderjyAarb 1923 p. 242 Ovnbjerget.

Papenkamp. SJb 1436 Papenkamp. — Muligvis en tysk Oversættelse af Præsteslette ndfr., se dette.

Peter Lassens Løkke. Jb 1609 Hinrich Jacobsen hatt ein hoff Peter Laßens hoff genandt so Itzo Hans hallick hatt.

Petersborg [*pe.dəsbɔrə*]. TM Petersburg, Petersburgerlykker. — Navn paa Agerjord.

Plesmose. SønderjyAarb 1923 „Plessmose". — Mulig det samme som Blisdam ovfr.

Portugal. Jb 1704 portugall; TM Portugal.

Præsteslette. Jb 1609 Prestschlicht; Jb 1704 prestschlet. — Jfr. Papenkamp.

Præstetoft. Jb 1609 prest tofft; Mejer 1641 Probststofft; Jb 1704 Prest Tofft.

Pusmade. Jb 1704 Putzmay. — Sandsynligvis af jy. Pus „Pøl".

Ramkær. Mejer 1641 Ramkier. — Se Ramme, Bylderup S., 3134.

Riseholm, Kobbel. Mejer 1641 Rießhom; Jb 1704 Rießholm, Riesholm; Dok. 1794 (i U (1690)—1850) Riesholm. — Efter Landsbyen Rise.

? **Rojeng.** Mejer 1641 Rotteng.

Rojløkke. Jb 1609 Roye Lucke. — Roj, se Indl.

? **Ruder.** Jb 1704 Ruer. — Plur. af Rude, se Indl.

Rugløkke. Jb 1704 Roggenlück, Raulück; Dok. 1827 (i U (1690)—1850) Rugluck.

Sandkule. Reg 1704 bey der Sandkuhl Norden der Stadt; B 1810 Sandbierget eller Sandkuhlen.

Schmardam. Mejer 1641 Schmardam. — Navn paa Eng. Af jy. Smadder „Dynd, Søle", jfr. Slabberdam ndfr.

Schwell. Mejer 1641 Schwell.

Sekretærgrav. TM Secretairgraben.

Skedebjærgmade. Mejer 1641 Schedelbergmay. — Har Navn efter Skedebjærg i Søst, Rise S., 3212.

Skinderbro. Jb 1704 Schinderbrücke, Schinderbrück; TM Skinderbrolyk. — Skinder „Garver", jfr. Skinderhem i Emmerlev S., 3107.

Skokløkke. TM Skocklyk. — Skok „6 neg, der sættes sammen to og to og stilles i rad på ageren" (Feilb.)

Skovroj. Jb 1609 Schowrodt.

Skovskifter. B 1810 Skovskifterne.

Skrabløkke. Jb 1609 Schrabluck; Mejer 1641 Schrablück; Jb 1704 Schraplucke, Schrafflucke, Schrablucke, Schrofflück, Schrafflücke; 1771 (i U (1690)—1850) Skraulycke, Skrau Lycke; Jb 1773 Schraflücke; K 1773 Schraflüke; Dok. 1798 (i U (1690)—1850) Skravlücke; Dok. 1799 (i U (1690)—1850) Schraflücke, Skravlücke; c. 1800 (i U (1690)—1850) Skraulycke; TM Skravlykker. — Ligger ogsaa i Jørgensgaard. Antagelig Subst. Skrab i nedsættende Betydning.

Skrædderskneek. Jb 1704 Peter Schneiders Kneck; Beskr 1775, Beskr 1789 Schneidersknick.

? **Slabberdam.** Mejer 1641 Schlabbedam. — Navn paa en Eng. Mulig af jy. Slabber „Slim, Savl, Fraade", jfr. Slubbersdam under Brundlund.

Slibestenløkke. Jb 1704 Schliep Steen Lücke; TM Slipslyk.

Smerlingdam. 9/4 1690 (U (1690)—1850) Schmerling Teich. — Af Fiskenavnet Smerling.

? **Snareved.** Mejer 1641 Schnarweth, Schnarweteng. — Maaske Subst. Snare om Fugle- og Vildtsnarer eller Planten. jy. Snarer „Snaretorn". Snare findes ogsaa ellers som Navn paa Skov, se Snareblok, Roager S., 3084.

? **Snedkerroj.** Jb 1704 Schniekerroi; B 1810, U 1810 Sneckeroy; TM Sneekrog, Sneikrog.

? **Splidsdam.** Jb 1704 Splietzdam, SPlizdam; TM Spiesdamm. — Mulig af et Personnavn Splid el. Subst. Splid „Strid, Uenighed", jfr. m. H. t. sidst anførte Betydning Trædeager, Roager S., 3084.

? **Spollemade.** 9/4 1690 (U (1690)—1850) Spaenhollm Maye, Spaenhollm Maye Luicke; Jb 1704 Spolholmmay, Spolholmay; Dok. 1801 (i U (1690)—1850) Spanmay; Dok. 1810 (i U (1690)—1850) Spalmai; B 1810, U 1810 Spaaholm-May; TM Spollemai. — Maaske af Spang „Gangbræt over en Aa", men Forleddets oprindelige Form er ganske usikker.

Stakkevad. Jb 1609 Stackeway; Mejer 1641 Stackway. — Adj. stakket „kort".

Standkær. Jb 1609 Sthand Kier. — Stand, se Indl.

Stenbjærg Møllebæk. TM Steinbergmühlenbach.

Stenhøj. TM Steenhoi.

Stensholt. 9/4 1690 (U (1690)—1850) Steinesholz. — Mands- el. Familien. Sten el. Appellativet.

Stikrog. Dok. 1810 (i U (1690)—1850) Sthiekroegen; B 1810 Sthiekroeg.

Stollig Bæk. Jb 1704, TM Stolligbeck. — Landsbynavnet Stollig, Løjt S., 3211.

Storkær. TM Storkier.

Storløkke. TM Storelyk.

Surkær. — Se under Brundlund.

? **Svej.** TM Schweig. — Muligvis Dialektordet Svej „Fordybning" (Molbech, Feilb.).

Svejlunds Løkke. Jb 1609 Schwelundts hoffe. — Navn paa en Løkke. Efter Landsbyen Svejlund, Hellevad S., 3202 el. et tilsvarende Familienavn.

Sønderhave. TM Sönderhave.

Sønderslette. Jb 1704 Suderschlett.

Sønderstykke. Dok. 1769 (i U (1690)—1850) Syder Stück.

Søsinger Løkker. Jb 1704 Söeßinger Lücken, Söesinger Coppel. — Forleddet er et Adjektiv dannet af et Indbyggernavn *Søsing, Indbygger i Søst, udtalt [*sø·s*], Rise S., 3212.

Tingvej. Dok. 1769 (i U (1690)—1850) ding Weg. — Gaar fra Søst, Rise S., gennem Gammel-Øbening.

Tjærebæk [*æ tæ·bæk*]. U 1810 Teerbeck; TM Tjerbek; MK 1924 Tjærebæk. — Tjære sigter her mulig til grumset Vand i Bækken, se iøvrigt om Tjære i Stednavne DS II p. 81.

Trælborg. Jb 1704 Trelborg; TM Traelleborg. — Se Trælborg, Tønder Lands., 3101.

? **Turmade.** Mejer 1641 Thurmay.

Tvillinggrov. 9/4 1690 (U (1690)—1850) an denen beeden Zwillingen Gruben, die Norderste Zwilling Grube. — Tvilling har her samme Betydning som Talordet to.

Tving. Mejer 1641 Tweng; Jb 1704 Lindenberg Waßertueng. — Ligger op til Lindbjærg. Subst. Tving, Tvinge, som ofte forekommer i Stednavne, og gerne anvendes om mindre Jordstykker; Navnet maa sikkert sammenstilles med Verb. tvinge, jfr. Sv. Aakjær i Danske Studier 1922 p. 26.

Tværbjærg. B 1810 Tverbierg, Leerbierget Tverbierget kaldet. — Adj. tvær „gaaende paa tværs".

Tygesløkke. Jb 1704 Tügeslücke. — Mandsn. Tyge.

Tækkerløkke. 9/4 1690 (U (1690)—1850) Teckers Kerr; Jb 1704 Teckerlück, Täckerlück, Teekier lücke; TM Tekkerlykke. — Subst. Tækker „Tækkemand".

Vestermark, Skov. Jb 1704 Nes*marck* oder Westerfeld; TM Westerfeld; Trap[1], Trap[4] Vestermark.

Vestertoft. Jb 1704 Wester Tofft.

Volles Hørgaarde. 9/4 1690 (U (1690)—1850) beide Wollesflachshöffe.

Øbening. — Se Øbening i Brundlund.

? **Østerbjærgs Made.** Jb 1609 Esterbergs May.

Østerholm. Jb 1704 Osterholm.

Østerløkke. Jb 1609 in dem oster Lucken; Mejer 1641 Osterlück, Osterlücken.

Østertoft. Jb 1704 Oster Tofft.

Østkær. Mejer 1641 Ostkier; Jb 1704 Iøstkier.

SØNDERSKOV.

Aier. Jb 1704 Aier.

Asmus Hollænders Løkke. Jb 1704 Asmus holländer Lücke.

Batteriløkke. TM Batterielykke.

Biskopsbol. Jb 1609 Bischoffsboell.

Bukbjærg. Mejer 1641 Bockbirg. — Dyrenavnet Buk, jfr. Bukbjærg under Kolstrup.

Bundelsløkke. Jb 1609 Bundelslucke; Mejer 1641 Bundelßlück. — Synes at forudsætte et Personnavn Bundel. En Bundel de Snakenbech (Snogbæk i Soltrup S., Sundeved) nævnes i Kejserprocessen 1424 (SRD VII 287).

Damløkker. TM Dammlykker. — Dam, se Indl.

Damsted, Løkke. Jb 1609, Mejer 1641 Damstette; (her?) Jb 1704 damstedt.

Egelund. Jb 1704 Eglund.

Engløkke. TM Englyk.

Farversmølle Skov [*æ'farəsmœlə,sgaʊ*]. — Andet Navn paa Sønderskov. Se Farversmølle under Bebyggelsesnavne.

Fladholmtoft. Mejer 1641 Flatholmtofft. — Grænser op til Fladholm i Brundlund.

Freeseløkke. TM Freeseslykke. — Familienavnet Frees.

Fuglsang. TM Fuglsang. — Se om Fuglsang, Nørre-Løgum S., 3117, under Bebyggelsesnavne.

Geffeskær. Mejer 1641 Geffeskier.

Grueeng. Mejer 1641 Grueng. — Se Gruekær.

Gruehøj. Mejer 1641 Gruhüy. — Se Gruekær.

Gruekær. Jb 1609 Grauwkier; Mejer 1641 Grukier; Jb 1704 Gruekier. — Jy. Grue „lille Fordybning i Jorden" el. „dyb snæver Dal".

Grueløkke. Mejer 1641 Gruylück; TM Gruvlykker. — Se Gruekær.

Grundled. Mejer 1641 Grundheck. — Her næppe Adj. jy. grund „lavvandet", som muligvis findes i Grundkær, Døstrup S., 3115, og Højst S., 3132, men Subst. Grund.

Harttsee. Mejer 1641 Harttsee. — Muligt nty. Oversættelse af et *Hjortesjøv, jfr. nty. Hart „Hjort".

Helligkilde. Trap[4] Helligkilde.

Hjortekilde. Trap[4] Hjortekilde.

Holdam. Jb 1704 Holdam. — Subst. Hul, jfr. Gaardnavnet Holbæk i Vodder S., 3088.

Hundegab. Jb 1704 Hundgaff.

Hørgaard. Mejer 1641 Flachsgarde.

Kirsebærkær. TM Kirsebeerkjer.

Koløkke. TM Kolyk.

Korteskær. Jb 1609 eine Lucke Kortes Kier. — Mandsnavnet Kort.

Kulsti. Jb 1609 Koelstige, Kollstie, Koellsteie, Koelstie, Koelsti; Mejer 1641 Kolstieglück; Jb 1704 Kohlsteiglucke. — Navnet sigter vel til ældre Tiders Kulsvidning.

Langstykke. Jb 1704 Langstück.

? **Loveroj.** Jb 1704 Loveroth. — Maaske af Mandsn. glda. Laghi; jfr. Landsbynavnet Lovrup, Døstrup S., 3115.

? **Malkeled.** Mejer 1641 Melckheck. — Navn paa et Led, som fører ind til Milckhuy, jfr. Malkehøj.

? **Malkehøj.** Mejer 1641 Milckhuy.

Markmandsløkke. TM Markmannslyk. — Jy. Markmand „en mand, der vælges til at holde orden paa marken" (Feilberg).

Mellerup Eng. TM Mellerupeng. — Muligt efter Landsbyen Mellerup i Bjolderup S., 3214.

Mærskbjærg. Jb 1704 Marschberg, Merschberg. — Mærsk, Marsk, se Indl.

Nederløkke. Jb 1704 Nederlücke.

Overløkke. Mejer 1641 Ouenlück; Jb 1704 Overlücke, Overlück.

Parcelløkke. TM Parzellykker, Parzellykke.

Peberløkke. TM Pfefferlyk.

Posekær. Jb 1609 Poßes Kier; Mejer 1641, Jb 1704 Posseskier; Jb 1704 pohseskier. — Muligt af et Personlilnavn eller Familienavn Porse eller Pose, jfr. Gaardnavnet.

? **Porseng.** Mejer 1641 Posteng. — Sandsynligvis af Plantenavnet Pors, som Mejer gengiver ved nty. Post, jfr. Materialet til Porsmose, Bedsted S., 3201.

Præstehale. TM Preesthal.

Raadmandsløkke. Jb 1704 Ramans Lücke; TM Raadmannslykke.

Ravnholt. Mejer 1641 Raven-Holtz. — Fuglenavnet Ravn.

Reberløkke. TM Reiferlyk. — Subst. mnty. rêper, som er indlaant i Dansk i Sammensætn. Reberbane.

Rønholm Bæk. Mejer 1641 Ronholmbeck. — Se Rønholm i Brundlund.

Rønholm, Sønder-. Mejer 1641 Suder-Ronholm. — Grænser op til Rønholm i Brundlund, se dette.

Skelbæk. Mejer 1641 Schedelbeck; Mejer 1648 Scheidbeck; Jb 1704 Schelbeck lücke; Gst 1857—58 Skielbæk; Gst Skelbæk. — Bækken danner Grænsen mod Ensted S.

Skomagermose. TM Schustermose.

Slipsgaard. Jb 1704 Slipsgahrd. — Maaske af jy. Slip „Flig" (Feilberg fra Angel), jfr. at et Ord som Kile ofte indgaar i Navne paa Jordstykker. Dog kunde Navnet være et oprindelig *Slibestensgaard, jfr. Formerne af Slibestensløkke i Kolstrup.

Smedager. Jb 1704 Schmiedeacker.

Solbækkær. Mejer 1641 Solbeck-kier. — Jy. Sol „sølet Sted i Ageren", se Gaardnavnet Solvig, Hostrup S., 3131. Baade Solbækkær og følgende Solbæktoft ligger ved Skelbæk. Man kan da maaske slutte, at Solbæk er et ældre Navn paa Skelbæk.

Solbæktoft. Mejer 1641 Solbecktofft. — Se foregaaende Navn.

Stampemølleløkke. TM Stampmöllelykke.

? **Stenkøs.** Mejer 1641 Steinköeß.

Stenvæle, Løkke. Jb 1609 Stehen wohll; Mejer 1641 Steinweel.

Stenvæledam. Jb 1609 Sthenwehlteich; Jb 1704 Steinwehldam.

Stokbrokær. Jb 1704 Stockbrokier. — Stok „Gangbræt over Vandløb".

Strandkær. Mejer 1641 Strandtkier.

Sønderløkke. Mejer 1641 Suderlück; Jb 1704 Süederlück, Süederlücke.

Sønderskov [*æ ˈsønəˌsgaʊ*]. Jb 1609 Suder holtz; Mejer 1648 Suderholtz; Jb 1704, K 1797 Süderholz; TM Süderhölzung, Süderholz; Gst Sønderskov.

Sønderskovs Løkke. [*æ ˈsønəsgaʊsˌlygə*]. Jb 1704 Süderholtzweide.

Tadderløkke. Jb 1609 Taderlucke; Mejer 1641 Tarderluck; Jb 1704 taderlücke; TM Taddelykker. — Planten. jy. Tadder „Boghvede".

Von Bergens Eg. Trap[4] „von Bergens Eg". — 1795 blev Skovrider von Bergen skudt her af en Krybskytte (Trap[4] IX p. 406).

3200. SØNDER-RANGSTRUP HERRED.

Sønder-Rangstrup Herred. Som Eksempler skal anføres: $^{29}/_{2}$ 1345 (LB) Sunder Ranxtrup herret; $^{30}/_{8}$ 1348 (LB) Sunder ranxtrup herret; $^{20}/_{9}$ 1360 (LB) Synder Ranxtrup herret; $^{20}/_{1}$ 1411 Sunder Rangstorps herede; $^{18}/_{9}$ 1477 (LB) Sønder ranxstrup herretz ting; $^{11}/_{1}$ 1496 (LB) Sunder Ranxstrop herde; $^{9}/_{3}$ 1496 (LB) Sønder Ranxtrup herret; $^{6}/_{7}$ 1496 (LB), $^{7}/_{6}$ 1509 (LB) Sunder Ranxtrup herret; $^{2}/_{5}$ 1512 (LB) sønder ranxstrup-herret; $^{28}/_{2}$ 1514 (LB) Sønder ranxtrup herret; Jb 1535 Suder ranxtorp herde; Sk 1539, Sk 1542 Sønder Rangstorp Herred; Sk 1542 Suder Ranxtorp H.; Sk 1548 Suder Rangstrup Harde; Jb 1607 Suder Ranxtorp Harde; Mejer 1649 Suder Ranxstorp Herde; Danckw 1652 Süderrangstorff-Harde; VSK Sønder Rangstrup H.; Gst 1857—58 Sr Rangstrup Herred; Trap[1] Sønder Rangstrup Herred. — Sønder- og Nørre-Rangstrup Herred er opstaaet ved Deling af et oprindelig Rangstrup Herred, som har Navn efter Landsbyen Rangstrup i Agerskov S., Nørre-Rangstrup H., 3074. De ældste Former paa det usammensatte Herredsnavn vil blive opført under Nørre-Rangstrup H., 3070.

3201. BEDSTED SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Bedsted, Lb [*bæj·sdæj*]. RO 1330—48 Bylstath; $^{9}/_{10}$ 1334 (LB), $^{13}/_{11}$ 1345 (LB), $^{29}/_{11}$ 1345 (LB) Bilstedt; $^{10}/_{3}$ 1347 Bylstet; $^{30}/_{8}$ 1348 (LB), $^{15}/_{6}$ 1360 (LB) Bilstedt; $^{26}/_{7}$ 1392 Bilstede; $^{18}/_{9}$ 1477 (LB) Bestedt; $^{5}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.) Bedtstede; $^{29}/_{3}$ 1498 Beested; $^{28}/_{4}$ 1509 (1531) Bedsted; $^{2}/_{5}$ 1512 (LB), $^{23}/_{2}$ 1514 (LB), Bestedt; $^{13\ el.\ 20}/_{7}$ 1517 Bestede; $^{9}/_{9}$ 1521 (LB) Bestedt; Jb 1535, Sk 1539 Bestede; Sk 1548 Bedstedt; $^{18}/_{12}$ 1567 Bestede; Jb 1607 Bedtstede; Jb 1609 Bedtstette; Mejer 1648, Danckw 1652 Bedtstede; Sk 1676 Beedstette, Beedstede; Reg 1684—89 Beedsted; Jb 1686 Bedtstedte; Reg 1704 Bettstett; Reg 1709 Bedstedt; DAtl Bedsted; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Bested; Gst Bedsted. — De ældste Former af Navnet findes i Sammensætningen Bedsted-Terp, se under Øster-Terp ndfr. Forleddet er Mandsn. oldn. Bili eller en stærk Sideform dertil, glda. *Bil, som maa formodes at indgaa i Bilstrup, forsv. Lb i Kongens Lyngby S., Sokkelund H. ($^{21}/_{3}$ 1290 Bylsthorp), og maaske ogsaa i Bilstrup, Lb i Skive Lds., Hindborg H. (1525 belstrop, [*bälsdʀ0p*]). Jfr. Bedsted, Sogneby i Hassing H., $^{23}/_{5}$ 1367 Bilstæth, Bilstætha.

Arndrup, Lb [*an·dʀʉp*]. $^{4}/_{9}$ 1266 (LB) Arndropmarck, Arndrup; $^{8}/_{9}$ 1266 (LB) Arndrop; $^{11}/_{10}$ 1267 (LB) Arndropmark; $^{29}/_{6}$ 1269 (LB) Arndrop marck; $^{1}/_{5}$ 1302 (LB) Arndrop; u. D. 1308 (LB) Arndrup, Arndrop, Arndorp; $^{8}/_{9}$ 1349 (LB) Arndrop; Sk 1548, Jb 1607, Mejer 1648 Arndrup; Sk 1676 Ahrndorff; Jb 1686, Jb 1704 Ahrendorff; Reg 1709 Ahrendorff, Ahrendrop; DAtl Arndrup; VSK Arendorf; Gst 1857—58, Trap[1] Arndrup; TGst Arendorf; Gst Arndrup. — Mandsn. glda. Arni eller den gamle Genitiv *Arnar af Mandsn. glda. Ørn.

Arndrup Mølle [*ˈan·dʀʉb ˈmœl·*]. $^{4}/_{10}$ 1546 Arndrupmölle; Jb 1607 Arndrup mohle, Arndorff mühl; Mejer 1648 Arndrupmohl; Danckw 1652 Arndrupmühl; U 1773—77 Arndrup-Mölle; Gst 1857—58 Arndrup Ml.; Trap[1] Arndrup Vandmølle; TGst Arendorf-M.; Gst Arndrup Ml.; Trap[4] Arndrup Vandml. — Se Arndrup ovfr.

Basseklint, Gd [*basəˈktjŋd*]. Gst Basserklint; Trap[4] Basseklint. — Efter Naturnavnet Basseklint i Øster-Terp.

Bedsted Bjærg, Gde [*bæjsdæjˈbjæ.i'ə*]. TGst Bedstedtberg; Postadr9 Bedstedbjerg; Gst Bedstedbjærg. — Landsbynavnet Bedsted.

Bedsted Mark, Hse [*ˈbæj·sdæj ˈma.ig*]. TGst Bedstedtfeld; Postadr9 Bedsted Mark.

Enggaard, Gd [*æ ˈæŋˌgɑ̊ˈə*]. Gst, Postadr9 Enggaard; Trap[4] Enggd.

Gravlund, Sønder-, Lb [*gʀɑs·lʉŋ*]. $^{18}/_{9}$ 1477 (LB), $^{2}/_{5}$ 1512 (LB), $^{23}/_{2}$ 1514 Grafflund; Sk 1548 Graulundt; Jb 1607 Grauelundt; Mejer 1648 Grawelundt; Danckw 1652 Grawlundt; Sk 1676 Graulund; Jb 1686,

Reg 1704 Graulundt; Reg 1709, DAtl Graulund; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Gravlund; TGst Graulund; Gst S. Gravlund. — Subst. glda. graf „Grav", her snarest brugt om Dyregrav (f. Eks. Ulvegrav) eller om Savgrav el. lign. Derimod forekommer Grav vist aldrig i Landsbynavne i Ordets nuværende Betydn. „Sted hvor Lig er begravet"; jfr. NG Indledn. p. 52.

Gravlund, Sønder-. Gst Sr. Gravlund. — Navn paa et Hus Syd for Landsbyen Sønder-Gravlund; jfr. Pandehus ndfr.

Grækenland, Gd [ˈgʀæ'gən,laŋ']. Gst, Trap[4] Grækenland.

Hvemharlyst, Gd. Trap[4] Hvemhalyst.

Maarbæk, Lb [*må·bæk*]. 1/9 1505 Mordbech; Sk 1535, Sk 1539 Morbeke; 4/10 1546 (LB) Mordbeck; Sk 1548 Mordtbech; Jb 1607 Morbeck; Jb 1609 Moerbeck; Mejer 1648 Morbeck; Danckw 1652 Moerbeck; Sk 1676 Mohrbeck; Reg 1684—89 Morbeck; Jb 1686, Reg 1704, Reg 1709 Mohrbeck; DAtl Moorbek; VSK Mohrbeck; Gst 1857—58, Trap[1] Maarbæk; TGst Moorbek; Gst Maarbæk. — Maaske af Subst. glda. *marth, glsv. marþ „Skov", som i DS II p. 57 antages at indgaa i Landsbynavnene Maarum i Holbo H. og Maarslet i Ning H. En anden Mulighed er Dyrenavnet glda. marth „Maar". Endelig kunde Forleddet være et Subst., der svarer til gotl. mord, n. „groft Grus", og som antagelig forekommer som Forled i Landsbynavnet Maare, Herrested S., Vindinge H. (se Marius Kristensen i Fortid og Nutid I p. 119). Jfr. Bæknavnet Moorbeck paa Flensborg Bymark (Flensb. Stadsr. marthbæk).

Nederballe, Gde [*næ·baɫə*]. Postadr9, Gst, Trap[4] Nederballe. — Del af Øster-Terp, jfr. Overballe ndfr.

Nørballe, Gd. Trap[4] Nørballe.

Nørreby [*ǽ ˈnɔ̈ɹ'ˌbɥf*]. — Den nordlige Del af Bedsted By.

Nørremark, Hse [*æ nɔ̈ɹ·maɹg*]. TGst Norderfeld; Postadr9, Gst Nørremark.

Overballe, Gde [*åʁəbaɫə*]. Gst, Trap[4] Overballe. — Del af Øster-Terp; jfr. Nederballe.

Pandehus [*æ paŋ·hʁs*]. — Andet Navn paa Huset Sønder-Gravlund (se ovfr.), som ifl. Opt. 1931 tidligere har været tækket med Tegltag. Forleddet er Subst. sønderjy. Pande „Teglsten".

Siedlung [*æ si·dɫ0ŋ*]. — Navn paa en lille Gaard, som det tyske Siedlungsgenossenschaft har ejet.

Sivborg, Hs [*sɥʁəbɷɹ·*]. Gst Sivborg. — Ifl. Opt. 1931 opkaldt efter Naturnavnet Sivtoft i Bedsted.

Sivkro, Gd [*æ ˈsɥʁəˌkʀo'*]. U 1771 Syvekroet, Sieve-Krug; B 1771 Syve Kroet; U 1772 in Sievekrug; U 1773 Siwekroet; U 1777 Sieverkrug, Sieve-Kroens; DAtl, VSK Sive Kroe; Gst 1857—58, Trap[1] Sivkro; TGst Siverkrug; Gst Sivkro; Trap[4] Bedsted-Sivkro Domæne. — Plantenavnet Siv.

Slibemølle [*æ ˈsɫi·fˌmo̤ɫ·*]. — Et nu nedbrudt Hs, hvor der tidligere har været Slibemølle, en Mølle, der driver en Slibesten.

Sorgenfri, Hs. Gst Sorgenfri. — Jfr. Villa ndfr.

Sprøkborg, Hs i Bedsted [*sbʀo̤gbɷɹ·*]. — Se under Sprøkborg i Burkal S., 3135.

Sønderby [*æ ˈsɥŋ'əˌbɥf*]. — Den sydlige Del af Bedsted By.

Søndergaard, Gd [*æ ˈsɥŋ'əˌgå'ə*].

Søndergade [*æ ˈsɥŋˀəˌgaˑ*]. — I Bedsted.

Tannenhof, Gd [*tanənhɔf*]. TGst, Postadr9 Tannenhof. — Af Subst. hty. Tanne „Gran". Gaarden ligger ved en Granplantage.

Terp, Øster-, Lb [*tæ.ip*]. 4/9 1266 (LB) Bilsteterp; 8/9 1266 (LB), 11/10 1267 (LB) Bilstedterp; u. D. 1308 (LB) Bilstædt Terp, Bilstedterp, Bylsteterp; 1/9 1505 (LB) Bestedterp; 2/5 1512 (LB) Terp; 18/8 1512 Beestetorppe; 27/11 1531 Besteterp; Jb 1535, Sk 1539 Terpe; 4/10 1546 (LB) Bestedterp; Sk 1548 Terpe; 13/11 1567 (LB) Bestedt Terp; 4/11 1568 Terpe; Overskrift i LB 1578 Beestedt terp; Reg 1580 Terp; Jb 1607 Bedtstedeterp; Jb 1609 Terpe; Mejer 1648 Terp; Danckw 1652 Torp; Sk 1676 Terp, Terpe, Beedstett Terp; Reg 1684—89 Terp; Jb 1686 Bedtstedt Terp; Reg 1704 Bettstett Terp; Reg 1709 Oster Terp; DAtl Terp; VSK Øster Terp; Gst 1857—58 Øster Terp; Trap[1] Øster-Terp; TGst Osterterp; Gst Ør Terp. — Det ældre Navn Bedsted-Terp er i 18. Aarh. afløst af Øster-Terp, og Navnet stilles herved i Modsætning til Terp i Nabosognet N.-Løgum, 3117, der i 17. Aarh. har antaget Navnet Vester-Terp. Se iøvrigt Indl. under Torp.

Tyrki, Gd [*æ tɶ.iˈkiˀ*]. Gst Tyrkiet; Trap[4] Tyrki. — Jfr. Naturnavnet Tyrki i Øster-Terp.

Vestergaard, Gd [*væsdəˈgɑˈə*]. 29/7 1269 (LB) Westergaard; Postadr9 Vestergaard.

Vestergade [*æ ˈvæsdəˌgaˑ*]. — I Bedsted.

Vestermark, Gde [*æ væsdəma.ig*]. TGst Westerfeld; Gst Vestermark.

Villa, Hs [*æ vitɒ*]. — Andet Navn paa Sorgenfri ovfr. Ifl. Opt. 1931 er Navnet ironisk ment.

Østergaard, nedbrudt Gd [*ɶsdəˈgɑˈə*]. VSK Østergd; Postadr9 Østergaard.

Østermark, Gde og Hse. Trap[4] Ø.-Mark.

Øster-Terp Domæne, Gd. Trap[4] Ø.-Terp Domæne.

B. NATURNAVNE.

ARNDRUP.

Aakær [*æ ˈnɔ̃.iˀ ˈɔɧə, æ ˈsɥŋˀə ˈɔɧə*]. Jb 1704 Aukier, Aackjer.

Aamade [*ɔmaɻ*]. TM Aamai, Amai, Aaemai.

Agermark. TM Aggermark.

Agermose. Jb 1704 Ackermoß.

Alsvad [*alsˈvœɻ*]. — En lille Eng ved Skelgrøften mellem Arndrup og Alslev i Højst S., 3132. Navnet er sandsynligvis et opr. *Alslevvad.

Arnaa. — Se under Slogs Herred, 3100.

Arndrup Ager [*ˈanˑdʀəb ˈaxə*]. — Agerjord, som hører til Gaarden Skovbovad i Højst S.

Draveng [*æ ˈdʀasˑˌæŋˀ*].

Gammelagre [*æ ˈgamətˌaqə* eller *æ ˈgamətˌlɑˈŋ*].

Grønnevej. Jb 1704 bei den grünen weg.

Hasselmose. Jb 1704 haßelmohr. — Trænavnet Hassel.

Hedeland [*heˑlaŋ*].

Hem. Jb 1704 hem. — Hem, se Indl.

Heschholm. Jb 1704 heschholm. — Agerjord Øst for Byen.

Hessel-Arndrup Mark. TM Heisel-Andrup-Mark. — Nabobyen Hessel i Rabsted S., 3133.

Hessel-Brokær. Jb 1704 heißel brokehr. — Nabobyen Hessel i Rabsted S., 3133. Jfr. Brojkær i Rabsted S.

Hyrdeeng. TM Hiereng.

Løkke. Jb 1704 Lücke.

Maarbæk Holm. Mejer 1641 Morbeck Holm. — Et Stykke Eng ved Arnaaen lige over for Arndrup Holm i Maarbæk.

Malerløkke [*æ ˈmaːtəˌlyk*].

Møllebro [*æ ˈmøtˑˌbʁoˀ*].

Oldemorsdrav [*ɔlʃəmɔsˈdʁɑʊ*]. — Se Oldemorskifter i Emmerlev S., 3107.

Rojkær [*ʁɑjˑkɐ*]. Jb 1704 Allschleffer Roikehr. — Nabobyen Alslev i Højst S., 3132. Roj, se Indl.

Snedspor [*æ ˈsnæjˑˌsbɔɹ*]. — Navn paa en Markvej; Adj. sned „skraa".

Strug. TM, I 1925 Strug. — Muligvis Subst. Strug „Kvas", som Feilb. anfører fra Angel under Struge; jfr. mnt. strûk „Busk".

Sønderløkke [*æ ˈsɥŋˈəˌlyk*].

Søndermark [*æ sɥŋəmaɹg*].

Søndermose. Jb 1704 Süder maß.

Torreenge [*æ ˈtɷɔɹˑˌæŋˑ*]. — Plantenavnet Torre „Equisetum".

Tværkær [*tvœˑkɐ*]. Jb 1704 Twerkehr; TM Twedkjer.

?**Vandopet.** Jb 1704 Wandopet.

Vestertoft [*æ ˈvæsdəˌtɑʊt*].

Østerholm. Mejer 1641 Osterholm.

Østertoft. Jb 1704 Ostertofft.

BEDSTED.

Aaeng. Jb 1704 Aueng.

Aakrog. B 1770 De trende Aa Kroge Vesten Möllen; U 1771 2de Aakroge; U 1809 Aakroege. — Subst. jy. Aakrog „krog, dannet af et åløb" (Feilb.).

Aalegaardspyt. U 1772 das sogenannte Aalgaards Pöt, östen Aalgaards Pött. — Subst. jy. Aalegaard.

Aamade [*æ ˈɔˌmaːðˀ*]. Jb 1704 Au May, Aumay; U 1771 Aamay, Aamay lycke; TM Aamai.

Aavang. Jb 1704 im oster Aavang, Auwang; B 1771 i Aavangen; B 1809 Aawangs-Aggere.

Arndrup Aa [*ˈanˑdʁʊbˌɑˀ*]. — Andet Navn paa Arnaa.

Arndrup Kirkesti [*ˈanˑdʁʊb ˈkiˀɹˌgˌsdi*].

Arndrup Mølleager. Mejer 1641 Arrndorp Muhlen Acker. — Et Stykke Agerjord Nord for Arndrup Mølle.

Arndrup Stok [*ˈanˑdʁʊb ˈsdɔk*]. — Gangbrædt, hvor Arndrup Kirkesti passerer Arnaaen.

Barsø. B 1770 Barsöe; U 1771 Barsöe; TM Baßöe; I 1925 Bassø. — Et Areal N. for Bedsted; maaske opkaldt efter Barsø, Løjt S., 3211.

Bertelshøj. B 1771 Bertels Hoy; U 1771 de saakaldte Bertels Höy.

?**Bjærgende.** Jb 1609 bej Bieregend; Mejer 1641 Rowgraff- oder Birigent Acker; Jb 1704 Birgend. — Agerjord ved Bedsted Bjærg.

Bjærgløkke [*æ ˈbjæɹˑˌlyk*]. (Her?) Mejer 1641 Beerwang Acker; Jb 1704 bierg, Bierre.

Blok. U 1771 Paa de saakaldte Blocke; U 1795 Blokkene.

Boleng [*æ ˈbɔlˑˌæŋˀ*]. U 1773 i Bol Engen. — Subst. sønderjy. Bolle „Tyr".

Brededrav [*æ ˈbʁɛˑˌdʁɑs*]. Jb 1704 Brede Drau, brededrau; U 1771 det saakaldte Breede Drav; TM Breedrau.

Bredekrog. Mejer 1641 Bredekrogh.

Bredemade. B 1770 Dend Breede May; U 1771 i den breede May.

Broeng. Mejer 1641 Broeng; TM Brooeng.

?**Bryggerled.** Jb 1704 bey Bryggerlej, Bryggerley.

Bulbro [*æ bɔlˑbʁɔ*]. Mejer 1641 Bullbrugke. — Bro over Skelbækken mellem Bedsted og Øster-Terp. Forleddet er sandsynligvis Subst. Bul „Planke"; paa Stedet opfattes det som Bolle „Tyr", og der findes ifl. Opt. 1931 en Tradition om, at der engang er druknet en Tyr ved Broen.

Bulbro Bæk [*æ ˈbɔlˑbʁɔˌbæk*]. Mejer 1641 Bolbrugkeouw. — Skelbækken mellem Bedsted og Øster-Terp; har Navn efter Bulbro ovfr.

Bæk. B 1770 Becken. — Hedejord N. for Byen, formodentlig ved Kisbæk.

Dalager. Mejer 1641 Dall-Acker; Jb 1704 dalle, Dall.

Dalfold. Jb 1704 Daalfold.

Dam [*æ dam'*]. TM Damm. — Eng ved Arndrup Mølledam.

Degneblokke. U 1771 de saakaldte Degne Blocke.

Degneløkke [*æ ˈdɛnˑˌlyk*]. B 1771 Degne landet; B 1809 Degnelandet.

Degnetoft. Jb 1704 Deentofft.

Dravenge [*æ ˈdʁɑsˑˌæŋˀ*]. B 1770 Drav-Engen; U 1771 i den saakaldte Drav Eng, Drav Engen; TM Draueng. — Drav, se Indl.

Dravløkke. U 1771 de 3 saakaldte Drav eller Enge lycker, Den Vestre Drav lycke. — Drav, se Indl.

?**Dummelund Mose.** Jb 1704 dummelunt Mohr.

Dybmose [*æ ˈdybˌmoˑs*]. Mejer 1641 Diep-Moer vnnd Heide; Jb 1704 Dip Moer, diep Moes; B 1770 Diebmoese; U 1771 Den saakaldte Diebmoese; B 1809 Dybmoose; TM Dübmoos. — Adj. dyb.

?**Ejland.** TM Eiland. — Maaske Subst. ænyda. eiland „Ø", jfr. Ejland paa Rømø, 3112.

Elsnap. Mejer 1641 Ellschnap Moer vndt Heide, Ellschnapkier; Mejer 1648 Elschnap; Jb 1704 Ettschnapp Mohr und Heide. — Trænavnet El.

?**Flæk.** B 1770 til forbi flickene. — Jfr. Flæk i Arrild S., 3081.

Fælleseng. Jb 1704 in der Felliz wiese.

Føndrav. B 1770 Föen Drav; U 1770 Föen-Drave[t]; B 1809 Föendravet. — Plantenavnet Føn „Kæruld".

Gaasblok [*ˈgɑ̊ˑsˌblɔk*].

Gaasmade [*æ ˈgɑ̊ˑsˌmaj'*]. Mejer 1641 Gasemay; B 1770 Gaase May; U 1771 Gaasemay; U 1795 disse 3de Gaasmay Enge; TM Gosmai.

Gade. B 1770 i Byen paa Gaden; U 1771 paa Gaden. — Gade, se Indl.

Gammeljord. Jb 1704, B 1771 Gammel Jord.

Grimsten. Mejer 1641 Grimstein Acker; Mejer 1648 Grimstein; Jb

1704 Grimstein Acker, Grimstäd, grunstäd. — Maaske af Mandsnavnet glda. Grīmi.

Halvskifter. B 1771 Halveskifftene.

? **Hanholmeng.** Mejer 1641 Hanholmeng.

Havrestykker. B 1771 Havre Stycker.

Hedeblokke. Mejer 1641 Heideplocken; Jb 1704 Heeblocks Acker; B 1771 Heede Blocke.

Hedeland. U 1809 Auf Heedeland.

Hejnsnap. Mejer 1641 Heinschnapweide; Jb 1704 heinschnap. — Et Stykke Eng ved Arnaa. Muligvis af Subst. Hegn.

Hem. Mejer 1641 Hem. — Hem, se Indl.

Herrevej. Mejer 1641 Herrweg. — Navn paa den gamle Landevej Tønder—Aabenraa. Se under Hærvej i Tønder Lds., 3101, og Herrevej i Brede S., 3116.

Holgaardsager. Mejer 1641 Hollgards-Acker. — Subst. jy. Hol „Hul".

Holleklamp, Ager og Eng [*æ ˈhʌlə‚klɑmp*]. U 1795 Holklamp, Holklamp Pold; TM Hollerklammp; I 1925 Hollerklamp. — Jfr. Gaardnavnet Holleklamp i Burkal S., 3135.

Hundeland. U 1771 paa det saakaldte Hunde Land; (her?) B 1809 östen Haudelandet.

Hyrdeeng. B 1770 Hyrde Engen.

? **Højager.** Jb 1704 der heü Acker.

Kaadnerdrav. B 1809 Kaadnerdravet. — Subst. sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

Kaadnerhede. U 1771 Kaadener Heeden. — Subst. Kaadner.

Kaadnermark [*æ ˈkɔ:d·nə‚ma:g*]. U 1771 Kaadener Landet; TM Kaadnermark. — Subst. Kaadner.

Kaadnertoft. B 1771 Kaadener tofft; U 1771 den saakaldte Andres Pedersens öster eller Kaadener Tofft, Kaadener Tofften. — Subst. Kaadner.

Kaadnervej [*æ ˈkɔ:d·nə‚væj*]. — Subst. Kaadner.

Katteskægholm. U 1809, B 1809 Kattskiegholmen. — Plantenavnet sønderjy. Katteskæg „Nardus stricta".

Kirkebjærg. Mejer 1641 Kirchbergacker; Jb 1704 Kirchberg Acker; B 1771 paa Kircke Bierget; U 1771 Kirckebierg, det saa kaldte Kierkbierg.

Kirkeblokke. U 1771 de saakaldte Kircke Blocke.

? **Kirkemade.** Mejer 1641 Kirckummay.

Kirketofter [*æ ˈki.i.g‚tå:s.t*].

Kisbæk, Bæk [*ke·sbæk, æ ke·sbæk*]. Mejer 1641 Kießbeck; Mejer 1648 Kiesbeck; Jb 1704 der Kiesbeck; B 1770 Keesbeck; Schröder Topographie 1837 Riisbek; Gst 1857—58 Risbæk; Trap[1] Kisbæk. — Samme Bæk som Kisbæk i N.-Løgum S., 3117; Udtaleformen [*kisbæk*] fra N.-Løgum er sandsynligvis litterær, medens [*ke·sbæk*] maa formodes at være den ægte Dialektudtale, jfr. Formen fra B 1770; da sønderjy. [*e·*] kan gaa tilbage til glda. ī i aaben Stavelse, jfr. f. Eks. sønderjy. *ve·d* „vide", lader Udtalen sig godt forene med den Tolkning, som er givet under Kisbæk i Døstrup S., 3115.

Kisbæk Drav. Mejer 1641 Kieß-beck weiden; U 1771 Keesbeck, Keesbeckdrav. — Bæknavnet Kisbæk, se ovfr.

Kisbæk Made. Jb 1704 Kiesbeckmay; B 1770, U 1771 Keesmay. — Bæknavnet Kisbæk.

Klommeragre. B 1771, U 1771 Klummer Agre. — Se under Klommerhjørne i Højer Flække, 3103, og Klommer i Mjolden S., 3114.

Klostervej. Jb 1704 Klosterweg; U 1771 Kloster Veyen. — Vejen til Flækken Løgumkloster, som i Sønderjy. alm. kaldes Kloster.

Krempermærsk [*kʀǫmbəˈmæsg*]. Jb 1704 Krempermersch. — Se Krempermærsk i Brøns S., 3087.

Kvindelum. Mejer 1641 Quinlum Moer und Heide; Jb 1704 Quinlun Moer. — Kvindelumsten. Mejer 1641 Quinlum stein. — Et Areal ved Skellet mellem Byerne Bedsted, Øster-Terp, Bovlund og Vellerup, de to sidste i Agerskov S., N.-Rangstrup H. Kvindelumsten er Navn paa det Punkt, hvor Skellinierne krydser hinanden. Navnet er rimeligvis et opr. *Kvindeholm; jfr. Kvindholm i Møgeltønder S., 3102.

Langagre. B 1771 langagre.

Lergrav [*æ ˈlɛɹ·ˌgʀɑ̀ʁ·*]. B 1771 sönden Lerregrav veyen; TM Leergrau.

Lervad. U 1772 östen det saakaldte Lerre Vay.

Lilletoft. B 1771 den lille tofft eller bygsted.

Løkke. Jb 1704 die lücke; U 1773 i Lycken.

Maarbæk Kirkesti [*ˈmå·bæg ˈḳiɹ.gˌsdi*].

Maarbæk Kirkevej [*ˈmå·bæg ˈḳiɹ.gˌvæi̯*].

Maasholt [*måˈshOl̥d*]. Mejer 1641 Matz-hall; B 1770 Maas Holdt Drav, mellem Maasholdt og Keesbeck; U 1771 Maasholdt, Maasholdt Drav. — Et Stykke lav Agerjord ved Kisbæk. Formen paa Mejers Kort skyldes Omtydning i Analogi med det nær ved Maasholt liggende Porshale, der hos Mejer kaldes Paulshall. Forleddet er maaske Personnavnet glda. Mār.

Made [*æ mai̯ˈ*]. Jb 1704 Auß Mayeng; B 1771 nör tofft med May; U 1795 sin May Eng; TM Mai. — Made, se Indl.

Madedrav. U 1771 May Drav.

Malkested. B 1770 Molckstedet.

Markskelvad. Mejer 1641 Marckscheideway. — Støder op til Markskelvad i Ø.-Terp.

Moseager. U 1809 Auf Moosagger.

Møllemark. U 1771 Mölle Marcken.

Møllestrøm [*æ ˈmǫt·ˌsdʀøˈm*]. Mejer 1641 Muhlenstroem. — Den østligste Del af Arnaaen, ved Arndrup Mølle.

Mølletoft. Mejer 1641 Mülentofft.

Møllevej [*æ ˈmöt·ˌvæi̯*]. B 1770 den gamle Molle Vey; U 1771 Mölle- eller Tönder-Veyen.

Nydam. Mejer 1641 Neuteich.

Nørreager. TM Norder Acker.

Nørreeng. U 1795 nör Eng.

Nørrefælled. U 1795 Nör Fælled; U 1796 Den nör Fælled; B 1809 nörr Fæleden.

Nørrehede. Mejer 1641 Nortt-heide; B 1770 Den nörre Heede.

Nørrekær [*nɔ̈ɹ·ḳæ*, Plur. *æ ˈnɔ̈ɹ·ˌḳjæ·*]. Mejer 1641 Norttkier Moer vnndt Heide, Norttkier wischen, Wester Nortkier, Oster Norttkier, Norttkier-Acker; Jb 1704 Nordkier, Nordkehr, Norkehr, Norkier, Norkehr Moes, Norkier ager, Nortkier Mohr und Heide; B 1770 Nörkier, nörkier trav; U 1771 til Nörkier Breed; U 1773 i Lild Nörkier; TM Nörkjer, Nörrekjer, Norrekjer.

Nørreløkke [*æ ˈnɔɔ̽ˈˌlyk*].

Nørremade. U 1795 nör Maj; U 1796 Den nör Fælled og Mai.

Nørremark [*æ nɔɔ̽ˈmaːg*]. U 1771 Paa Nörmarck; U 1795 Nörmarck Fælled; TM Nörmark.

Nørretoft. B 1771 nör tofft.

? **Odde.** Jb 1704 die oddet. — Læsningen af o er usikker.

Ottingstoft. B 1771 Ottings tofft. — Antagelig en Toft, som har hørt til en Gaard paa een Otting, af Otting „Ottendedel af en Helgaard".

Pilemade. Mejer 1641 Piellmay.

Pileng. U 1809 Hans Boysens Piileng.

Porsdrav. U 1795 Pos Drav. — Plantenavnet Pors.

Porshale. Mejer 1641 Paulshall; B 1770 pos Hales Drav, pos Haele Drav; U 1771 Poshal Drav. — Plantenavnet Pors „Myrica gale"; om Formen hos Mejer se ovfr. under Maasholt.

Porsmose [*pOsˈmoˑs*]. Mejer 1641 Postmoer; U 1771 Posmoese; U 1795 Posmose. — Angaaende Formen hos Mejer se under Porseng i Aabenraa, 3191.

Porsrevler. B 1771 Postribler. — Efterleddet er Subst. Rebel „Strimmel", jfr. under Revlager i Rejsby S., 3086.

? **Pøleng.** Mejer 1641 Poelwisch.

Rugled [*æ råʊˑlæj*]. — Et Punkt paa en Vej umiddelbart Nord for Bedsted By. Ifl. Optegnelse 1931 har her tidligere været et Led, hvorigennem der førte en Markvej.

Rævegrav. Mejer 1641 Rowgraff- oder Birigendt Acker; Jb 1704 Ravgraff, Reugraff; B 1771 Rövgrav Agre.

Rødaa. TM Rothe Aue.

Sivdel. Jb 1704 Süwedehl. — Plantenavnet Siv.

Sivkro Eng. U 1795 Sive Kroe Eng. — Gaardnavnet Sivkro.

Sivløkke [*æ ˈsyəˌlyk*]. — Plantenavnet Siv.

Sivtoft [*æ ˈsyəˌtåʊt*]. B 1770 ved Syve tofftene; U 1771 Syve Tofft, Syve tofften. — Plantenavnet Siv.

Skotvej, Gamle-. B 1770 den gamle Skotvey. — Subst. jy. Skotvej „mindre Bivej" (se Feilb. under Skotvej og skudt Vej).

Skotvej, Nye-. U 1771 den saakaldte ny Skottvey. — Jy. Skotvej.

Slotshøj. U 1772 bey der sogenannte Schlots Hügel, ved Slots Höy. — Ved Arnaaen.

Snøvltoft. Mejer 1641 Schnibbelltofft; U 1770 Snövel-Tofte; U 1771 paa Snövl Toffte, De saakaldte Snövel toffte; U 1809 Snövvltofft Äckern. — Forleddet er sandsynligvis beslægtet med Subst. Snip, jfr. Sammensætn. oldn. eyrasnepill m. „Øresnip" og Subst. nty. Snippel „abgeschnittener oder abgerissener Fetzen Papier oder Zeug" (Mensing).

Sortesig. U 1771 Den saakaldte Sorte Sieg; U 1795 Sortsieg, Den sorte Sieg.

Sparremose [*æ ˈsbaɔ̽ˈˌmoˑs*]. U 1809 Sparremoos. — Fuglenavnet Spurv, sønderj. [*spaɐ̯ə*] (Feilb.).

Storeskifte. U 1773 det Storskifft.

Svinehoveder. U 1772 die süden der Aaue vorhin die Bedsteder zugehörige Wische, die Schweine Köpfe genannt, Tvende Stycker Enge Jord . . . Svine Hoveder kaldet. — Navn paa en Del af Aamade, som

tidligere ejedes af Bedsted og Korup (Rabsted S., 3133) i Fællesskab. Jfr. Svinehoved i Bylderup S., 3134.

Sønderager. TM Süder Acker.

Sønderhede. U 1771 Den söndre Heede.

Søndermark [*æ ˈsɥŋəˌmaɹg*]. B 1770 paa sönder Marck.

Søndertoft. U 1771 Sønder tofft.

Tilemade. Mejer 1641 Tilemay.

Tingvej. Mejer 1641 Dingweg; Jb 1704 dingweg. — En Vej, der fører fra Bedsted By mod Øst.

Trekant [*æ ˈtʀeˌkaŋd*].

Tøndervej. Mejer 1641 Tunderweg; U 1771 Mölle- eller Tönder-Veyen. — Samme Lokalitet som Herrevej ovfr.

Vandflæk. U 1771 Vandfleck Agre. — Jfr. Flæk ovfr.

Vanrad. U 1771 Vanraad. — Se under Vanrad i Arrild S., 3081.

Vase [*æ vaj·s*]. U 1795 Vais norden Gaasmaj.

Vesterager. TM Wester Acker.

Vestereng [*æ ˈvæsdəˌʀæŋ·*]. Jb 1704 Wester Eng; U 1771 den Vester Eng; TM Westereng.

Vestermark [*æ væsdəmaɹg*]. TM Westermark.

Vestertoft. Jb 1704 an der Wester Tofft; B 1771 Vester tofft.

Vældkildehøj. Jb 1609 bej weld kieldhogh; Mejer 1641 Welkelhüy; Jb 1704 Weldkiels Hoyacker. — Jy. Vældkilde „Kilde".

Østerager. Mejer 1641 Oster Acker bey Schwelundtweg. — Schwelundtweg er Vejen til Svejlund i Hellevad S., 3202.

Østereng. Mejer 1641 Osterwisch.

Østerhede [*æ ˈjo̤sdəˌhe·*]. Mejer 1641 Osterheide.

Østermark [*æ ˈo̤sdəˌmaɹg*]. U 1795 östermarck; TM Östermark, Ostermark.

Østertoft. B 1771 Öster Tofft; U 1771 Den saakaldte Andres Pedersens öster eller Kaadener Tofft, Sin öster Tofft.

GRAVLUND.

Agerløkke. TM Aggerlük.

Flavhede. TM Flauhede. — Forleddet er vel Subst. sønderjy. Flave [*flaw̱*] (Feilb.) „Hedetørv".

Gammeldam [*gamətˈdam'*]. TM Gammeldam. — Navn paa en stor Strækning Agerjord.

?**Gammelfenne.** U 1777 den sogenannten GlE fenne.

Gammelmose. Jb 1704 Gammel Moeß; TM Gammelmoos.

Gravlund Bjærg [*ˈgʀaʊ·lʊŋ ˈbjæɹ̈'ə*]. Gst 1857—58, Trap[1] Gravlund Bjerg.

Grimkær. Jb 1704 Grimkiehr; U 1771 Grim̄kier; B 1778, U 1778 den saakaldede Grimkier; L 1778 in Grinkier, in Grimkier; TM Grünkjer. — Mandsn. glda. Grīmi; jfr. Grimkær i Højst S., 3132.

Grisemose. Jb 1704 Gries Moes. — Støder op til Grisemose i Løgumkloster Flække, 3118.

Guldfenne. B 1777 Den saakaldede Guld-Fenne. — Om Forleddet se under Guldager i Løgumkloster Flække.

Havretoft. U 1771 Norden hved Hauer Tofften, Hauere Tofften; TM Hawretoft.

Hesteholm. TM Hestholm.
?Husager. TM Häusagger.
?Hvidhøj. Jb 1704 Witthoi.
Hyrdeeng. Jb 1704 Graulunter Harde Wisch, Graulunder Hirten Wische.
Kalveløkke. TM Kallük.
Kile. TM Kiel. — Kile, se Indl.
Koløkke. TM Kolük.
Kovej [*æ ˈkʌˌvæj*].
Lilleløkke. B 1778 den Liden-Lücke.
Midtløkke. TM Mittlük.
Nyeng [*æ ˈnyˀˌæŋˑ*]. Jb 1704 Graulundt Nieeng; U 1771 Nye Eng; U 1778 den saakaldede Nye-Enge; L 1778 die sogenannten Ney-Wischer, die sogenannten Neye-Wischen; TM Nüeng.
Nørrefælled. TM Nörfället.
Nørrehede. Jb 1704 Nordtheide; TM Nöörheede.
Nørreløkke. TM Nörlük.
Nørremark [*æ nɔ̈ɹˑmaːig*].
Nørretoft [*æ nɔ̈ɹˑtåʊt*]. U 1777 sein nör Tofft.
Smaldrav. B 1777 det smalle Drav.
Stensholm [*sdɛnsˈhɔlˑm*]. TM Steensholm. — Gen. af Mandsnavnet eller Appellativet Sten.
Storeløkke. B 1778 den Storre-Lücke.
Sønderdrav. U 1777 beym süder Drauf.
Sønderholm. U 1777 den süder Hollum.
Sønderløkke. TM Sünderlük.
Søndermark [*æ syŋəmaːig*]. TM Sündermark.
Søndertoft [*æ syŋətåʊt*]. U 1777 sein süder Tofft.
Toftager. Jb 1704 Tofft Acker.
Varpland. B 1777 Det saakaldede Varpland; U 1777 die sogenannten Warp Acker. — Subst. Varp „Halvdelen af en Ager“ (Kalkar efter Moth), jy. Varp „Saakast paa en Ager“, „en halv Ager i Bredde“; i RO (O. Nielsens Udg. p. 50 f.) bruges Subst. worp om et mindre Engstykke, maaske, saaledes som antaget af O. Nielsen i RO p. XVI og UBl I p. 345, i Betydn. „indkastet Engstykke“; Ordet hører til Verbet oldn. verpa „kaste“.
Vesterager. Jb 1704 Wester Acker.
Vestereng. Jb 1704 Wester Wische, Westereng; U 1778 de saakaldede vester Enge; TM Westereng.
Vesterfælled. TM Westerfället.
Vesterløkke. TM Westerlük.
Vestermark [*æ væsdəmaːig*].
Vestertoft. TM Westertoft.
Væle. TM Wähl. — Væle, se Indl.
Østerager. Jb 1704 Oster Acker; TM Österagger.
Østerdrav. TM Österdrau.
Østereng [*æ ˈjǫsdəˌæŋˑ*]. Jb 1704 Ostereng; TM Östereng.
Østerløkke. U 1771 den Øster Lycke.
Østermark [*æ ǫsdəmaːig*]. TM Östermark.

MAARBÆK.

? **Aakærsten.** Mejer 1641 Anvkierstein. — Paa Skellet mellem Maarbæk, Arndrup og Alslev i Højst S., Slogs H., 3132. Anv- er muligvis Fejl for Auw-.

Aamade. U 1778 Aae May, Aae May for Lycken, Aae May for Tofter; Dok. 1827 Aamay; TM Aamai.

Arndrup Holm. Mejer 1641 Arndorp Holm. — Eng ved Arnaaen lige over for Maarbæk Holm i Arndrup.

Arndrup Sig. U 1797—98 Andrup Sieg; TM Arendorfsieg. — Landsbynavnet Arndrup.

Bastlund. Mejer 1641 Nortt vnndt Bastelindt Heide. — Om Bast se under Bastholm i Rejsby S., 3086.

Bjærgager. Se Bjærgløkke ndfr.

? **Bjærgende, Øster-.** Jb 1704 Osterbierg Ende, Osterbiereng. — Ligger ifl. Jb 1704 „Osten des Berges".

Bjærgløkker [*æ ˈbjæi̯ˌlygə*]. Mejer 1641 westen Nordbergn Acker, Suden Bergacker, Mitten Berg-Acker, Nord dem hohen Bergen, Suden hogbergen; TM Bjerglük, Sünder-Bjerglück, Nör-Bjerglük. — Agerjord ved Maarbæk Bjærg, se ndfr.

Bolkær Mose. Mejer 1641 Große Bullenkier-Moer. — Jy. Bolle „Tyr".

Bækeng. TM Bekeng, Bek-Eng.

Draveng. U 1778 Drav Eng.

Eneløkke. TM Jenlük. — Maaske en Omdannelse af Enemark ndfr.

Enemark. Jb 1704 Eenmarck. — Enemark „Særjord", se Indl.

Fly. U 1797—98 en Flye. — Fly, se Indl.

Gammelstrøm. Mejer 1641 Alte Stroem. — Det gamle Leje for den sydligste Del af Bulbrobæk (se under Bedsted).

Gravlund Kirkesti. U 1797—98 Graulund Kirkesti.

Grimkær. Mejer 1641 Grimskier, Grimkier-Moer. — Støder op til Grimkær i Gravlund, s. d.

Hedeblok. Mejer 1641 Heidplocken; Jb 1704 Heideblock; U 1797—98 De saakaldede Heede-Blokke østen Byen; TM Heedblock.

Hesteløkker [*æ ˈhæ·sdˌlygə*].

Horsholm. Mejer 1641 Horßholm. — Subst. ænyda. hors „Hest", jy. Hors „Hoppe".

Højmose. U 1797—98 sönden Hymose; Dok 1827 Hymoos.

Kaadnerdrav. U 1797—98 Kaadner Drav.

Kalvetoft [*æ kal·tåst*].

Kokhaver. Mejer 1641 Kockhaven. — Fuglenavnet Kok „Hane".

Langeslag. Jb 1704 Lange Schlag, Langschlag.

Lilleløkke. TM Lillelük.

Løkke. Jb 1704 Luck, Lucke, auß der Lückke. — Løkke, se Indl.

Løkkekær. Jb 1704 Luckkier. — Løkke, se Indl.

Maarbæk Bjærg [*ˈmå·bæg ˈbjæi̯ə*]. VSK Mohrbeck Berg; Trap[1] Maarbæk Bjerg; TGst Moorbek B; Gst Maarbæk Bjærg.

Maarbæk Eng. Mejer 1641 Morbeck wisch.

Made. U 1778 May. — Made, se Indl.

Midtslag. Jb 1704 Mittel Schlag, mittelschlag.

Nørreeng [*æ ˈnɔ̈ɹ·ˌæŋ·*]. Mejer 1641 Norderwisch; Jb 1704 Norderwisch, Nordeng; U 1778 Nör Eng, Nörenge; TM Nöreng.

Nørrehede [*æ ˈnɔ̈ɹ'ˌhe·*]. Mejer 1641 Nortt vnndt Bastelindt Heide; Jb 1704 Nordheide, Norderheide.

Nørreløkker. TM Nörlükker.

Nørremark [*æ nɔ̈ɹ·maɹg*]. U 1797—98 paa nör Mark; TM Nörmark.

Nørremose [*æ ˈnɔ̈ɹ'ˌmo·s*].

Nørretoft [*æ nɔ̈ɹ·tåʁt*]. Mejer 1641 Nordertofft; Jb 1704 Nordertofft; TM Nörtoft.

Rugtoft. U 1797—98 i Rugtofft, vesten Rugtofften; TM Rugtoft.

Skytteeng. TM Skött-Eng. — Subst. jy. Skytte „Sluse".

Smaahøje. Mejer 1641 Smahuy.

Smedeslag. Jb 1704 Schmide Schlag, schmiedeschlag.

Storeløkke. TM Storlük.

Storeng [*æ ˈsdo·ˌʀæŋ'*].

Strømenge [*æ ˈsdʀø·mˌæŋ·*]. — Enge ved Arnaa; sønderjy. Strøm „Aa, Vandløb".

Sunkerdrav. U 1797—98 Sinkier Drav. — Støder formodentlig op til Sunkerdrav i Ø.-Terp.

Søndereng. TM Sündereng.

Sønderhede. Mejer 1641 Suder-Heide.

Sønderløkke. TM Sünderlük.

Søndermark [*æ sɥŋəmaɹg*].

Sønderslag. Jb 1704 Süder und Wester Schlag.

Søndertoft [*æ sɥŋətåʁt*]. Mejer 1641 Sudertofft; Jb 1704 Südertofft; TM Sünder-Toft.

Trindholt. U 1797—98 En Hale effter Trindholdt, Trindholdt Vandsted; U 1812 Trindholdt; TM Trindhold. — Adj. trind „rund".

Trindkær. U 1797—98 Trindkier-Drav. — Adj. trind.

Træksted. U 1797—98 til Trækstedet. — Jfr. Træksted i Løgumkloster Lds., 3119.

Tværblok. U 1797—98 Tvers Blokkene, Tverblocke.

Vasedrav. U 1797—98, U 1812 Vaisdrav. — Vase, se Indl.

Vesterager. TM Westeragger.

Vesterdam. Jb 1704 Westerdam.

Vesterdrav. Jb 1704 Westerdrau.

Vestereng [*æ ˈvæsdəˌʀæŋ'*].

Vesterhede [*æ ˈvæsdəˌhe·*]. — To forskellige Lokaliteter.

Vesterløkke. TM Westerlükker.

Vestermade. TM Westermai.

Vestermark. TM Westermark.

Vesterslag. Jb 1704 Wester Schlag, Westerschlag.

Østerager. TM Öster-Agger.

Østerblok. TM Österblock.

Østerhede. Mejer 1641 Oster-Heide.

Østerløkke. Mejer 1641 Der Osterlück; Dok 1827 Osterlykke; TM Österlük.

Østermark [*æ jo̤sdəmaɹg*]. U 1797—98 Østermark.

ØSTER-TERP.

Agerløkke [*æ ˈaqəˌlyk*]. TM Agerlökke.

Angelbodrav [*anəbsˈdʀɔ̂n*]. Mejer 1641 Angelbür weide; U 1791 Angelboe-Drav. — At Udtaleformen skal henføres hertil, fremgaar af Beliggenheden.

Angelboholm. Mejer 1641 Angelbüer-Holm.

Basseklint [*basəˈktɟŋd*]. Jb 1704 baßeklint, baßeklind; B 1769 Baseklint; U 1769—70 aus Baßeklint. — Agerjord og Hede i Bymarkens sydøstl. Hjørne; da Terrænet er ganske jævnt, er Efterleddet -klint paafaldende. Forleddet er muligvis Subst. ænyda. Basse „Vildsvin".

Bjærge [*æ bjæ·ˑ*]. Trap[1] Terp Banke.

Blokager. Mejer 1641 Ellwang- oder Plocks Acker; (her?) Jb 1704 blockwang. — Blok, se Indl.

Bolkær Hede. Mejer 1641 Bullenkier Heide. — Støder op til Bolkær Mose i Maarbæk ovfr.

Broeng [*bʀOˈæŋ·*]. Mejer 1641, Jb 1704, U 1772 Broeng; U 1791 Bro-Eng; TM Bro Enge.

Brudevæle [*æ ˈbʀuɟˌvæ·l*]. Mejer 1641 Brauthweell; U 1791 Bruude-Vælen, Brudevælen — Navn paa en Eng ved et lille Vandløb. Subst. Brud.

Bækeng [*æ ˈbægˌæŋ·*].

Dunhammermose [*æ ˈdOnhaməˌmo·s*]. TM Donnhammermoose. — Plantenavnet Dunhammer „Typha".

Durchstreng. U 1769—70 Jm Norden Durchstreng.

Døjte, Fælled [*dɔjˑdə*, Plur. *æ dɔjˑdəˑ*]. Mejer 1641 Doddith Heide, Doddith wisch; Jb 1704 dotte, doitte, dautte, daute Moes, dute Moeß; B 1769 Doyte; U 1769—70 Dütjens Wischen, Süden Dütjens Wisch, Süden Dütjens Weg; U 1776 süden Doytens Weg; TM Doiteenge. — Navn paa et stort Areal, der støder op til Døjte i Løgumkloster Flække, 3118. Den paa dette Sted givne Tolkning (af Plantenavnet Dodder) kan næppe være rigtig, da dette Ord i Agerskov udtales [*dojr*] (Feilb.) og saaledes ikke kan have opr. -dd-.

Elvang. Mejer 1641 Ellwang- oder Plocks Acker; Mejer 1648 Elwang. — Trænavnet El.

Gadetoft. Jb 1704 der Straßen Tofft.

? **Graveltfly.** Mejer 1641 Grave-feldt Flüy. — Jfr. det flg. Navn.

? **Graveltskifte.** Jb 1704 Graultschift; U 1791 Graueld Skift, Grauelskift.

Grisemose. Mejer 1641 Große Grieß-Moer vnndt Heide; Mejer 1648 Gries Moer; Jb 1704 Gries Moes; TGst Griismoos. — Ligger i Nærheden af Grisemose i Løgumkloster Flække.

Hellesende [*hætəsˈæˑŋ*]. — Et lille Stykke lav Agerjord ved Kisbæk, uden topografisk Forbindelse med Helligdal ndfr. Forleddet kan maaske være Subst. Helvede, sønderjy. *hæləd* (Feilb), der undertiden forekommer som Engnavn; jfr. Hellet i Arrild S., 3081, og Helled i Døstrup S., 3115.

Helligdal [*hætəˈdal*]. Mejer 1641 Helledals Acker. — Et Stykke Agerjord ved Vejen fra Øster-Terp til Bedsted. Forleddet er Adj. hellig; en Tradition, optegnet 1931 i Øster-Terp, gaar ud paa, at Klokken i Bedsted Kirke er støbt i Helligdal.

Hem. Mejer 1641 Terper Hem, Terperhem Wisch; TM Hemm. — Hem, se Indl.

Hesteholm, Eng [*hæ·sdhɔtm*]. Jb 1704 hestholm; B 1769 an Hestholm; U 1769—70 Hestholm.

Hesteløkke [*æ ˈhæ·sd,lyk*].

Hindholm. Mejer 1641 Hindtholm Heide; Mejer 1648 hindholm. — Dyrenavnet Hind.

Holme [*æ hɔt·m*]. B 1769 Die kleine Holm, Die norder Holm.

Hungerløkke [*æ ˈhOŋə,lyk*].

Hvidbjærg. Mejer 1641 Wittbergs Moer vndt Heide; Mejer 1648 Witberg Heide; Jb 1704 huidbiergwang.

Hyrdeeng. B 1769 Hirtwischen.

Hyrdekiler. U 1791 Hyrde Killer.

Hørgaard [*æ hɔ̈ɹ·gɷ*]. Jb 1704 hörregaard, Jn Hörgard; U 1769—70 Der alte Flax-Koppel, Der Neue Flax-Koppel; TM Hörgaard. — Et lille Stykke Agerjord i Øster-Terp By.

Johannesløkke. TM Johannes-Lökke, Im Johannes Lökke.

Kirkebjærg. Mejer 1641 Osterwaing odr Kirchberg Acker.

Knudstoft. TM Knudstoft.

Krumager [*æ ˈkʀOm·,axə*].

Kvindelum. Mejer 1641 Quinlum-Moer vnndt Heide, Quinlum weide, Quinlum-Kier, Quinlum busch vnndt bruch. — Støder op til Kvindelum i Bedsted, s. d.

Kær [*æ ḳjæɹ'*]. TM Kier. — Agerjord, som tidligere har været Eng (Opt. 1930).

Langeng [*lɔŋˈæŋ'*]. Mejer 1641 Große Lange Schifft Wischlandt; Jb 1704, U 1772 Langeng; TM Lang Eng.

Lilleeng [*æ ˈlj̨lə,æŋ'*].

Lille Indtægt. B 1769 Die sogenannte Kleine Einahme.

Lillevang. U 1769—70 Kleine Wang.

?**Lundtved.** Jb 1704 Lundtwid; B 1769 Lündtwedt, Heyde so genanndt Lünettwedt.

Lundvæle. Mejer 1641 Lundt-wedell Heide, Lundt-wedell-weide. — Støder op til Vælager ndfr.

Maasholt. Mejer 1641 Maßhall-Heide, Maßhal weide. — Støder op til Maasholt i Bedsted, s. d.

Markskelvad. Mejer 1641 Marckscheideway. — Andet Navn paa Broeng, et Stykke Eng Syd for Bolbro (se ovfr.).

Middagssted [*æ mɛɹ·sdæj̨*]. B 1769 die Mittags-Plads, die Mittags-Platz. — Et lille Stykke Eng ved Skellet mod Løgumkloster. Se under Middagssted i Løgumkloster Flække, 3118.

Midtbjærg. Jb 1704 Mittberg.

Midtløkke, Enge [*æ ˈmed,lyk*]. TM Midtlökke, Nörre Midtlökke, Midtlükker.

Midtvang. Mejer 1641 Mittwang Acker; Jb 1704 Mitwang; U 1769—70 Mittelst Wang.

Munkroj [*mOŋgˈʀɔ̈j̨*]. TM Mongroi.

Nordvestvang. Jb 1704 Nordtwesten Wang; U 1769—70 Nordwestwang.

Nordøstvang. U 1769—70 Nordostwang.

? **Nørredrav** [*æ dʀåʊ*]. (Her?) Mejer 1641 Nordr weide. — Et Stykke Agerjord umiddelbart Nordøst for Byen.

Nørrehede. Jb 1704 Nordheid, die Nordtheide; TM Norder Heide.

Nørrekær. Jb 1704 Norkier.

Nørreløkke, Agerjord [*æ ˈnɔ̈ɹ·ˌlyk*]. TM Nörrelökke.

Nørremark [*æ nɔ̈ɹ·maɹg*]. Jb 1704 Nordmarck; U 1769—70 Daß Norderfeld.

Nørretoft. TM Nörretoft.

Nørrevang. Jb 1704 Nordwang, Nordtwang.

Nørrevej. Mejer 1641 Nortweg.

Rakkerkuler [*æ ˈʀagəˌkuɫə*]. — En lille Plet Jord, hvor man tidligere begravede selvdøde Kreaturer (Opt. 1931).

Schwolm. B 1799 Norden Schwolm Haupt Stein.

Sig [*æ siˈx*]. Mejer 1641 Siegweide. — Sig, se Indl.

Skallund. Mejer 1641 Schallundt Acker, Schallund-weide; U 1791 Skallund-Drav. — Agerjord umiddelbart Vest for Byen.

Skarneng [*sgaɹnˈæŋ'*]. — Jfr. Skarnkær i Seem S., 2707 og Skarnseng paa Rømø, 3112.

Skibelumholm. Mejer 1641 Schiblum Holm. — Se under Skibelund i Løgumkloster Flække, 3118.

Skifter [*æ sgæ̊ʊ.t*]. TM Schiften.

Skotdam. B 1769 die schotdam oder Kirchweg. — Se under Skotdam i Tønder Lds., 3101.

Skotdam, Øster-. B 1769 bis an die oster: Schotdam. — Se Skotdam i Tønder Lds., 3101.

Skotvej [*æ sgɔdvæj*]. — Navn paa Vejen fra Øster-Terp til Bovlund. Jy. Skotvej.

Skovfenner [*æ ˈsgåʊ·ˌfænə*].

Sladkær. Mejer 1641 Schlay-kier wisch mit viell Busch vndt Bruch. — Et Areal ved Skellet mod N.-Løgum S., Lø H., og Agerskov S., N.-Rangstrup H., formodentlig identisk med Sladkær i N.-Løgum S., 3119. Forleddet er vel et opr. *Slath- og kan derfor ikke, saaledes som antaget foran under N.-Løgum S., være det i sønderjy. Stednavne hyppigt forekommende Slade, der maa have opr. -t-. Det er snarere Subst. no. slad, n. „Skraaning, Fordybning i Jorden", jfr. nyisl. slöður, n. „lille Fordybning" (Torp NEO).

Slumpstykke [*æ ˈsɫ0m·ˌsdo̤k*]. B 1769 Slumpstückwischen, Westen die Slump-Wischen; U 1769—70 westen die Schlumpstücken; U 1770 die sogenannte Slump Wischen; U 1778 Schlump-Stück; TM Slumpstücken. — Et Stykke lav Jord ved Kisbækken, muligvis opr. en Engstrækning, som Bønderne har boniteret og udskiftet paa Slump, d. v. s. uden sagkyndig Assistance; som Parallel til denne Anvendelse af Subst. Slump kan anføres en Passus i et Brev 1777 fra Amtshuset i Aabenraa til Bønderne i Nabobyen Gravlund, der paa egen Haand havde boniteret og udskiftet deres Jord: „Hauptsächlich solten und müsten, unserer Meinung nach, Veste-Besitzer alles eigenmächtige, willkührliche Theilen und Schlump-Schifften nachlassen". Jfr. Slumpstykker i Ballum S., 3111.

Sorthøj. Mejer 1641 Schwarthuy Acker.

Spokær. Mejer 1641 Spokiereng, Spokier-Heide; B 1769 Spokier grün

Landt, Spokier Grüne Stirt. — Forleddet kunde maaske være Subst. glda. spog „Spøgelse“.

Stofferkær [*sdɔfə'ḳjæɹ'*]. Mejer 1641 Stoppelkier wisch, Stoppel-Kier weidē, Stoppelkier Moer; Jb 1704 Stafekier, Staferkier, Stauerkiehr; B 1769 bei Staffelskier; U 1769—70 Stabelskier, Stabelskier-Wischen; U 1776 süden Stapelskier; TM Stofferkier. — Maaske opr. samme Navn som Stabelskær i Hostrup S., 3131, senere omtydet til Mandsnavnet Stoffer (Christoffer).

Stokholm [*sdɔghɔtm*]. TM Stockholm. — Et Stykke Agerjord ved Kisbæk. Subst. jy. Stok „Gangbrædt over Vandløb“.

? **Storkær.** Mejer 1648 stoekier.

Storskifte. Jb 1704 Grotschifft; U 1772 aus der Wiese Storschift.

? **Summigmose.** Mejer 1641 Summigmoß Heide.

Sunkerdrav. Mejer 1641 Sunckertraff, Sunckerdraff; TM Sinkedrav, Soidedrav. — Samme Lokalitet som Sønderdrav ndfr. Muligvis et opr. *Sønderkærdrav; jfr. Sunkerdrav i Maarbæk.

Sydvestvang. U 1769—70 Südwest Wang.

Sydøstvang. U 1769—70 Südostwang.

Sønderdrav [*æ 'sɥŋ'əˌdʀaʊ*]. TM Sönderdrav.

Sønderhede. Mejer 1641 Suder-Heide; Jb 1704 Süder Heide, Süderheide; U 1769—70 in der Süder Heide.

Søndermark [*æ sɥŋəmaɹg*]. Jb 1704 Sudermarck; TM Söndermark. — To forskellige Lokaliteter.

Søndertoft. TM Söndertoft.

Søndervej. Mejer 1641 Suderweg.

? **Sørjord.** Mejer 1641 Söer Jordt Acker; Jb 1704 Sorge Jord, Sürre Jahr. — Agerjord lige Syd for Byen.

Terperskov [*'tæɹ·bə 'sgåʊ*]. — Adj. Terper, dannet af Bynavnet Ø.-Terp, jfr. bl. a. Terperholm, N.-Løgum S., 3117. Se BrN GG II § 399 Anm. 4.

Tippeskær [*tibəs'ḳjæɹ'*]. U 1791 Tippes-Kier; TM Tibbeskier. — Jfr. Tippeshøj, Ballum S., 3111.

? **Tjærepyt** [*tæ·pət*]. — Tre smaa Stykker lav Agerjord ved Bulbrobæk.

Tranesnap. Mejer 1641 Transchnap, Transchnap Heide. — Fuglenavnet Trane.

Trekant [*æ tʀekaŋd̥*]. B 1769 Triangelswischen. — To forsk. Lokaliteter.

Treport. TM Treport.

Trindholm. Mejer 1641 Trintholmweide. — Adj. trind „rund“.

? **Tugsee.** Mejer 1641 Tugsee.

Tværvej. U 1769—70 Norden den quärweg.

Tykkeneng [*tygən'æŋ'*]. (Her?) B 1769 Peter Jessens dicke Wischen. — Ifl. Opt. 1931 Eng med et tykt Lag Græs.

Tyrkiet [*æ to̥ɹ'ki'*]. TM Tyrkiet. — Efter Gaardnavnet Tyrkiet.

Tørvekær. Mejer 1641 Torffkier; B 1769 Torffkier grün Land.

Udmose. Mejer 1641 Vth-Moer; Mejer 1648 Uth Moer. — Ved Skellet mod N.-Løgum S. Forleddet er Adverbiet ud.

Waisweide. Mejer 1641 waißweide. — Maaske et opr. Vaseeng, Vasedrav el. lign.

? **Vandpyt.** B 1769 Wasser Pünt.

Vandsted. B 1769 mit die Wasser Stelle.

Vestereng [*æ ˈvæsdəˌæŋˀ*]. U 1769—70 an sein wester Wisch.
Vesterhede. U 1769—70 Die Wester Heide.
Vesterløkker. TM Wester Lükker.
Vestermark [*æ ˈvæsdəˌmaːig*]. TM Wester-Mark.
Vestertoft. Jb 1704 Westertofft; TM Wester-Toft.
Væle [*æ vœːt*]. Mejer 1641 Weel-weide, weel Moer Heide; B 1769 in der oster Wehl, nach der Wester Wehl. — Vælager [*vœːtaqə*]. Mejer 1641 well-Ack:; Jb 1704 Wellacker; B 1769 Ackerland die Wehl, die Wehlacker; U 1769—70 Die Wehlackern. — Væle „Vadested", se Indl.
Østereng. U 1769—70 an sein oster Wisch.
Østerløkke [*æ ˈjœsdəˌlykˀ*]. TM Oster-Lökke, Nörre Osterlökke. — Agerjord Øst for Byen.
Østerløkker. [*æ ˈjœsdəˌlygə*]. TM Oster-Lükker. — Den østlige Del af en Engstrækning ved Kisbæk.
Østermark. TM Ostermark.
Østertoft. Jb 1704 Oster Tofft.
Østervang. Mejer 1641 Osterwaing odr Kirchberg Acker.

3202. HELLEVAD SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Hellevad, Lb [*hæljəvœj*]. RO 1330—48 Hællæwath; $^{9}/_{10}$ 1334 (LB) Hellewadt; Statuter og Medlemsfortegnelse for St. Gertruds Gilde i Flensborg $^{19}/_{5}$ 1379—1509 Heldevath; SJb 1436 Holdewat; $^{18}/_{9}$ 1477 (LB) Hellewadt; $^{29}/_{3}$ 1498 Helwad; $^{21}/_{5}$ 1500 (17. Aarh.) Heldewadt, Heldewat; SJb c. 1513 Holbath; $^{23}/_{2}$ 1514 (LB) Heldewadt; $^{13\ el.\ 20}/_{7}$ 1517 (LB) Helleuadt; Beg. af 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 669) Helwadt; $^{15}/_{4}$ 1519 (LB) Heldewaytt; Jb 1535 Helldevadt; Sk 1539 Helldewatt; Jb 1609, Jb 1639—40 Heldenwadt; Mejer 1648 Heldewath; Danckw 1652 Heldewat; Jb 1672 Heldewad; Sk 1676 Helldewath; Reg 1684—87 Hellewad; DAtl Heldevad, Heldewad, Heldewadt; VSK Heldevad; Gst 1857—58, Trap[1] Hellevad; TGst Hellewatt; Gst Hellevad. — Af Subst. glda. *hællæ, ænyda. hælde „flad sten" (Kalkar), oldn. hella. Det er antagelig Stenene i selve Vadet, der har givet Anledning til Navnet.

Brystrup, Hse. Trap[4] Brystrup. — Nogle nyoprettede Husmandsbrug, der er opkaldt efter den forsvundne Landsby Brystrup; se Naturnavnet Brystruphøje i Hellevad.

Drillemølle [*æ ˈdʀɛlˑˌmǫlˑ*]. — Af Verb. drille. Navn paa Hellevad Vindmølle, som blev bygget af Hellevad og Øbening, da de to Byer havde tabt en Proces mod Hellevad Vandmølle (Opt. 1931).

Fredsmark, Gd [*fʀɛsmaːg*]. U 1776 Fredsmarck; Schröder Topographie 1837, Ortschaftsverz. 1890 Fredemark; Gst, Trap[4] Fredsmark. — Jfr. Fresmark i Burkal S., 3135.

Gejlpold [*æ gæjˑtpOl*]. Gde og Hse. Postadr9, Trap[4] Gejlpold. — Efter Naturnavnet Gejlpold i Hellevad.

Goldbæk. Hører i kirkelig Henseende til Hellevad. Se under Agerskov S., N.-Rangstrup H., 3074.

Gren, Gde [*æ gʀeˀn*]. VSK Greengde; Schröder Topographie 1837 Greengaard; Gst 1857—58 Grenegd.; Trap[1] Grenegaard; TGst Green; Postadr9 Grenegaard I, Grenegaard II; Gst Grenegaarde; Trap[4] Gren. — Oprindelig een Gaard, der i 1909 blev delt i to (Trap[4] IX p. 425). Efter Naturnavnet Gren i Klovtoft.

Hellevad, Lille-, Gde [*ˈlilˑ ˈhæljəvœj*]. TGst Kl. Hellewatt; Trap[4] L.-Hellevad; Gst Lle Hellevad. — Se ovfr. under Hellevad.

Hellevad Mark, Gde. TGst Hellewattfeld; Postadr9 Hellevad Mark; Trap[4] Hellevadmark. — Se ovfr. under Hellevad.

Hellevad Mølle [*hæljəvœj ˈvanˑˌmǫlˑ*]. Jb 1535 Helldewatmolne; Jb 1609 Heldewadt Muhle; Mejer 1648 heldewatmohl; Danckw 1652 Heldewatmühl; Jb 1704 Die Heldewats M.; VSK Heldevad M.; Gst 1857—58

Hellevad Ml.; Trap[1] Hellevad Vind- og Vandmølle; TM Heldewattmühle; TGst Hellewatt-M.; Gst Hellevad Ml. — Se ovfr. under Hellevad.

Heslegaard [*hæslə'gå'ə*]. U 1774 Hesselegaar (ty. Overs. Heßlegaard); U 1776 Heslefgaard; VSK Hestegd.; Schröder Topographie 1837 Heslegaard (Herslegaard); Trap[1] Heslegaard; Gst 1857—58 Heslegd.; TM Haderslefgaard; TGst Herslevgaard; Postadr9 Herslev (Gd.); Gst Hesselgaard; Trap[4] Herslevgd. — Forleddet maa være et sammensat Stednavn *Hesle, der ogsaa indgaar i Naturnavnene Hesleager, Heslebæk m. fl. (se u. Ørslev). Det er en nærliggende Mulighed, at dette *Hesle er et glt. lev-Navn; Gaarden ligger ved Ørslev ndfr. Det maa i saa Fald sammenstilles med det flere Gange forekommende Herslev: Herslev Sb. i Sømme H. ($^{13}/_{8}$ 1257 Herslef), Herslev Lb. i Finderup S., Løve H. ($^{25}/_{6}$ 1429 Hærsleff) og Herslev Sb. i Brusk H. (VJb 1231 (13. Aarh.) hærslef). Disse Navne synes at forudsætte et Mandsn. glda. *Hær.

Hinderup, Gde og Hse [*hi̯ŋəʀɐp*]. Jb 1535, Sk 1539, Jb 1609, Mejer 1648, Danckw 1652, Sk 1676, Reg 1684—87, DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Gst Hinderup. — Navnet forekommer flere Gange i Jylland. Af Tilnavnet glda. Hind (Gen. -ar); Eks. Petrus Hind 1268, Rep. Nr. 375.

Hydevad, Lb [*hyvɷi̯, hyʁɷi̯*]. $^{15}/_{4}$ 1519 (LB) Hyffwath; Jb 1535 Hudewadt; Sk 1539 Hudewatt; $^{18}/_{12}$ 1567 (LB) Hudewatt; $^{4}/_{11}$ 1568 (LB) Hudewath; Jb 1609 Hudewodtt; Mejer 1648 Hudewath; Danckw 1652 Hudewat; Sk 1676 Hüedewath; Reg 1684—87 Hyedewad; DAtl Hydewad; VSK Hödevad; Gst 1857—58, Trap[1] Hydevad; TGst Hüdewatt; Gst Hydevad. — Subst. glda. hø̄gh „Høj", formentlig i Betydningen Gravhøj. Sognet har været meget rigt paa Gravhøje; se Trap[4] IX p. 427.

Kaad, Hs [*æ kɔ*]. — Subst. sønderjy. Kaad „mindre Landejendom".

Kamp, Gde og Hse [*æ kamp*]. Gst, Trap[4] Kamp. — Kamp, se Indl. Jfr. under Naturnavne i Hellevad.

Kirkekro, Kro. Trap[1], Postadr9 Kirkekro.

Klovtoft, Lb [*klåʁ·tɔʁt*]. $^{9}/_{10}$ 1334 (LB), $^{18}/_{9}$ 1477 (LB) Kloutofft; $^{25}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.) Klowtofft; $^{21}/_{5}$ 1500 (17. Aarh.) Cloutofft, Clowtofft, Clawtofft, Clautofft; SJb c. 1513 Clauetoft; $^{15}/_{4}$ 1519 (LB) Klofftofft; Jb 1535, Sk 1539 Clauetofft; $^{4}/_{11}$ 1568 (LB) Klotofft; Jb 1604—5 Clofftofft; Jb 1609 Clouwtofft; Jb 1639—40 Klofftofft; Mejer 1648 Clowtoft; Danckw 1652 Clowtofft; Jb 1672 Clofftofft; Sk 1676 Klautofft; Reg 1684—87 Cloutofft; Jb 1704 Klautofft; Mandt 1707 Kloutoft; DAtl Clautoft, Klofftofft; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Klovtoft; TGst Klautoft; Gst Klovtoft. — Samme Navn som Klovtoft, Gde i Jels S., Frøs H., 3052, (Jb 1604—05 Clofftofft), og det sjællandske Klovtofte, Lb. i Høje-Taastrup S., Smørum H. ($^{30}/_{8}$ 1346 (Vid. 1398) Kløuætoftæ; $^{15}/_{12}$ 1391 Klofuetoftæ). Forleddet kunde være et glda. *klof, *klovæ med Betydningen „Kløft", der forudsættes i det ofte forekommende Stednavn Klovhøj. Jfr. oldn. klof, n. „Kløft", klofa, f. „Kløft, Fjeldkløft", klofi, m. „Aabning i Landskabet, der omsluttes af Høider, som begrænse den paa begge Sider og løbe sammen i en Vinkel" (Fritzner), samt glsv. klovi „klyfta, stenklyfta" i Stedn. glsv. clovasten (Söderwall). Imidlertid synes et Appellativ med Betydningen „Kløft" ikke at stemme med Naturforholdene. I nogen Afstand fra Klovtoft i Jels S. findes en Sænkning ved Navn Dybdal, medens de to andre ligger paa forholdsvis jævnt Terræn. Der var maaske derfor Grund til at antage Klov i en anden Betydning „kløvet Træstykke" el. lgn.;

jfr. sv. Dial. klov-står „gärdesgårdsstör af klufvet trä“ (Rietz). Navnet maatte da sigte til det Materiale, hvormed Toften var indhegnet, og vilde saaledes fra Betydningens Side være en Parallel til oldn. skíðgarðr „Indhegning“. Imidlertid er der ogsaa den Mulighed, at Forleddet ligesom i talrige andre Navne paa -toft kan være et Personnavn. Et glda. *Klovi vilde svare til det fra Dalsland kendte Personnavn Klove, der ogsaa indgaar i det sv. Stednavn Klovarp i Kinds H., Älvsborgs län (SOÄ VII, 2 p. 221); oldn. klofi forekommer som Tilnavn. Nær beslægtet er ogsaa Mandsn. oldn. Klaufi, glsv. *Kløve i Stednavnene Klöwaridh og Cløwæstum (Lundgren-Brate p. 150), der paa dansk Grund indgaar i Stedn. Kløvested, N.-Dalby S., Ramsø H. (6/7 1347 Kløuæstæthæ); jfr. Tiln. glda. Klōf (Eks. Pæther Kløff 5/10 1406; Pelle Cløff 8/4 1472).

Kløver Es, Gd [*kl̥ȫʁəˈʀæs*]. Dok. 1777 Klewer es, Kleber-Eß; U 1780 Klöver-Es; Schröder Topographie 1837 Kleveres; Gst 1857—58 Kløver Es; Trap[1] Kløveres Kro; TM Kleveress, Kleveräs; Trap[4] Kløver Es. — Tidligere Kro. Et Sagn om Navnets Oprindelse er bl. a. trykt hos Fischer, Slesvigske Folkesagn[3] p. 361 ff.

Kærgaard, Gd [*æ ḳjæɹ·gɷ*]. TM, Ortschaftsverz. 1890 Kjergaard; Gst Kærgaard; Trap[4] Kærgd.

Laaddentot, Hs [*lɔ̀ɟ·nˈtɔt*]. — Se under Laaddentot, Gd i N.-Løgum S., 3117.

Løjtvedsgaard, Hs [*æ ˈlɔ̀ɟ.dvəsˌgåˈə*]. — Landsbynavnet Løjtved i N.-Løgum S., 3117, formodentlig anvendt som Slægtsnavn.

Lønholm, Gde [*lön·hɔtm*]. 21/5 1500 (17. Aarh.) Lonholm; Mejer 1648, Danckw 1652 Lanholm; Reg 1684—87 Löenholm; Jb 1704 lohnholm; VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Lønholm; TGst Lönholm; Gst Lønholm. — Trænavnet Løn „Ahorn“.

Midtballe. Se under Naturn. Rode i Klovtoft.

Muspyt. Hører i kirkelig Henseende til Hellevad. Se under Agerskov S., N.-Rangstrup H., 3074.

Nebbesgaard, Hs [*nɛbəsgɷɹ*]. — Se ndfr. under Naturnavne i Klovtoft.

Nørrehede, Hse [*æ ˈnɔ̈ʀəˈhe·*]. TGst Norderheide; Gst Nørrehede.

Sindetholm, Gd [*sɟ̥ŋədˈhɔt·m*]. TM, Postadr9, Trap[4] Sindetholm. — Jfr. Sindet Holm under Naturnavne (Hellevad).

Smut-ind, Hs [*smOdˈɟŋ'*]. Gst Smutind. — Før to Huse (Opt. 1931).

Sofiegaard, Gd [*sOˈfi·nˌhɔf*]. Gst 1857—58 Sophiegd.; Trap[1] Sophiegaard; TGst Sophienhof; Gst Sofiegaard; Trap[4] Sophiegd.

Sprøkborg, Hs [*sbʀo̤gbɷʀə*]. Trap[4] Sprøkborg. — Se Sprøkborg i Burkal S., 3135.

Stokholm. Schröder Topographie 1837 Stockholm. — Samme Lokalitet som Svejlundstok ndfr.

Svejlund, Lb [*svæɟ·lʁŋ*]. 18/9 1477 (LB) Suelund; 24/4 1493 (LB) Swelundt; 7/6 1509 (LB) Swenlund; Jb 1535 Swelundt; Sk 1539 Swelunt; Jb 1609 Schweilund, Schwelundtt; Mejer 1648 Swelundt; Danckw 1652 Schwelundt; Sk 1676 Schweylundt; Reg 1684—87 Schweylund; DAtl Sveilund; VSK, Gst 1857—58 Svejlund; Trap[1] Sveilund; TGst Schweilund; Gst Svejlund. — Muligvis af Adj. glda. *swēgh, ænyda. sveig (Moth) „krum“; jfr. oldn. sveigr „bøjelig“. I denne Betydning indgaar Ordet i Svejbæk (udt. [*swæjbäk*]), Linaa S., Gern H. Mere sandsynligt er det dog, at Forleddet er et Subst. glda. *swith, identisk med glsv. sviþ

„Svedjeland“ (Söderwall), der indgaar i svenske Stednavne (jfr. SOÄ I. 2. p. 54). Formelt kunde ogsaa Mandsnavnet glda. Swēghi (Suego Oda. Personn. p. 89 u. Sweghir) komme i Betragtning.

Svejlundgaard [*svæj̥·lʁŋ̥ˈgå'ə*]. Trap[1] Sveilundgaard; TM Schweilundgaard.

Svejlundstok, Gde og Hse [*svæj̥·lʁŋ̥ˈsdɔk*, alm. *æ sdɔk*]. Trap[1] Sveilundgaard; TGst Schweilundstock; Gst Svejlundstok. — Se Svejlund Stok under Naturnavne i Klovtoft. Jfr. Stokholm ovfr.

Under Bjærget, Gde [*ʁŋ̥əʀɛˈbjɛʀə*]. — Jfr. under Naturnavne i Hellevad.

Vandplet, Hse [*æ vaŋ̥·pl̥æt*]. — Jfr. under Naturnavne i Klovtoft.

Vesterballe. Dok. 1771 Westerballig. — Del af Klovtoft. Beboerne kaldes i U 1770 „De trende Vesterballer“.

Vesterby. U 1779 Clautofft-Vester Byes. — Jfr. Vesterballe ovfr.

Vesterby [*æ ˈvæsdə ˈby.*]. — En Del af Hellevad.

Ørslev, Lb [*o̥sl̥ə*]. $^{21}/_{5}$ 1500 Orsleue, Orseleue; Jb 1535 Orszleue; Sk 1539 Orsleue; Jb 1609 Örsle, Örschleue; Mejer 1648 Orslee; Danckw 1652 Orschlee; Sk 1676 Öhreslebe; Reg 1684—87 Öhrsßlebe; Jb 1704 Örschle, Örschleben; DAtl, VSK Ørslev; Gst 1857—58, Trap[1] Ørslev; TGst Örsleff; Gst Ørslev. — Navnet Ørslev forekommer oftere rundt om i Landet, f. Eks. Ørslev, Sb. i V.-Flakkebjærg H. ($^{20}/_{7}$ 1288 Othaerslef). Forleddet er Mandsn. glda. *Øthær, glsv. Ødhar.

Østerballe. Se under Naturn. Rode i Klovtoft.

Østerby. U 1775 Clautoft Øster-Bye.

Østerby [*æ ˈjo̥sdə ˈby.*]. — En Del af Hellevad.

B. NATURNAVNE.

HELLEVAD.

Aaager. Mejer 1641 Benorden Ouw Acker.

Aamade. Dok. 1793 et lidet Stykke Aae-Mai; B 1794 Vester-Aamay.

Alfarvej, Gamle-. L 1793 den gl. Alfarvey.

Alhøj. Mejer 1641 Alhuy. — Mulig af Mandsn. glda. Alli; jfr. dog Alhøj i S.-Skast S., 3109.

Barnsig [*baɹ̥·nsix*]. U 1782 Østerlyk eller Bandsiig; U 1794, TM Bahnsiig; I 1912 Barnsig. — Lavtliggende Strækning Øst for Hellevad By. En Del af Arealet hører til Hydevad; jfr. herunder. Skriveformen i U 1794 og TM kunde tyde paa, at Forleddet tidligere har været udtalt *[*ba·n-*]; nu omtydet efter Subst. Barn. Maaske et Subst. Bane „Fordybning“, til Roden *ben, *ban „slaa“, og altsaa formelt identisk med oldn. bani, m. „Død“. Den samme Betydningsudvikling træffes i en lang Række germanske Ord for „Fordybning“, „Hule“ o. lgn., der hører sammen med Verber med Betydningen „slaa“; se herom Ivar Lindquist i NoB 1927 p. 97 ff.

Bindshod. Mejer 1641 Bindshod.

Borrevad. L 1777, U 1780 Borre Vay Agger; B 1794 Borrevad, Borrevad-Lykk; TM Borrewoi; I 1912 sønder og nør Borrevoi. — Subst. Borg. Et Areal ved Surbæk lige Øst for Hellevad i Nærheden af Hussted ndfr.

Bredsig. I 1912 Bredsig.

Brunholm [*bʀu·nhɔl̥m*]. TM Bruhnholm; I 1912, Gst Brunholm. — Et lille Engstykke ved Surbæk.

Brystruphede. Mejer 1648 Brustrup Heyde. — Se Brystruphøje ndfr.

Brystruphøje [*brœysdʀœbˈhy·*] Mejer 1641 Brüstruphüy; Jb 1704 Bruestrup heu; U 1780 Bröstrup Höy; Schröder Topographie 1837 Brystruphöie; Trap[1] Brystruphøiene; Trap[4] Brystrup Gravhøje, Brystruphøjene; Gst Brystrup Høje. — Navn paa tre Gravhøje. Ifølge et „Sagn", der meddeles i Schröders Topographie, og som utvivlsomt beror paa en rigtig Tradition, skal der i Nærheden af Brystruphøje have ligget en Bebyggelse Brystrup. Forleddet kunde være Subst. glda. brytæ „Godsbestyrer" med en yngre Genitivsform paa -s.

Brystrupmose, Store-. Mejer 1641 Große Brustrup Moer. — Ved Brystruphøje; se ovfr.

Byfogedsmark [*æ ˈbyfåʊəsˌma·ig*]. — Sønderjy. Byfoged „i landsbyen embedsmand, som står under regnskabsmanden, der atter står under herredsfogden" (Feilb. fra Valsbøl). Den tidligere Ejer var ifl. Opt. 1931 Byfoged i Hellevad.

Byggested, Gamle-. L 1793 det gamle Bygsted. — Byggested „Plads, hvor en Bygning har staaet".

Degnemark [*æ ˈdɛnˑˌma·ig*].

Degnetoft. Jb 1609 de degenn thofft.

Drift [*æ dʀæʊt*]. I 1912 drøvt. — En tidligere Drivvej. Drift, se Indl.

Dybdal [*dyfdʊt*]. TM Dübdal; I 1912, Trap[4] Dybdal.

Egvad Degneland [*ˈɛgvœj ˈdɛnˑˌlɑˈŋ*]. — Efter Sognebyen Egvad, 3203.

Engtoft. TM Engtoft.

Gade. U 1780 Gaden; TM Gade; I 1912 Lillegade, Storegade. — Areal i Hellevad By. Gade, se Indl.

Gejlpold [*æ gæjˑtpOl*]. L 1777 Geyl Pold; TM Geilpoll; I 1912 Geilpold. — Plantenavnet Gejl „Gyvel".

Gidschehe. Jb 1704 Gidschehe.

? Gildebjærg. Mejer 1641 Gildeberg; Jb 1704 Gielbierg. — Forleddet usikkert. Mejers Form kunde tyde paa Ordet Gilde. Gengiver Gielbierg i Jb 1704 derimod en Udtale *[*gjæl-*] el. lign., kunde Forleddet være et Subst. glda. *gēl „Kløft", identisk med oldn. geil, der ogsaa er formodet i Geldam i N.-Løgum S., 3117. Af Mejers Kort fremgaar det, at Gildeberg ligger ved den dybe Kløft, det nuværende Dybdal, der skærer sig ind i Bakkedraget Nordvest for Hellevad.

Goldbæk. Mejer 1641 Goldtbeck, Goldtbeck Moer vnndt Heide. — Paa Grænsen til Agerskov. Se under Agerskov S., N.-Rangstrup H., 3074.

Harbjærg. Mejer 1641 Harberg-Acker; Mejer 1648 harborg; Jb 1704 harbierg. — Snarest Dyrenavnet Hare.

Hede [*æ he·*]. TM Heide. — Tidligere Hede.

Hedeagre. L 1793 Heedeagre paa Nörre-Marken.

Hedeland. L 1777 Heede Land.

Hellevad Aa. Jb 1609 Heldewadt Auwe. — Samme Vandløb som Surbæk.

Helligvandskilde. VSK Helligkilde; Schröder Topographie 1837, Trap[1], I 1912 Helligvandskilde. — Helligkilde i Dybdal. Se herom Aug. F. Schmidt, Danmarks Helligkilder p. 156.

Heslemark. Mejer 1648 hetzlefeldt; Dok. 1774 den saakaldte Heßlefmarck. — Se Heslegaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Holhøj. Mejer 1641 Holhüy. — Subst. Hul, sønderjy. [*hål*] (Feilb.), eller det tilsv. Adj.

Hundeklemme. TM Hundklein; I 1912 Hundklem. — Smalt Engstykke ved Surbæk. Se Hundeklemme i Burkal S., 3135.

Hussted. TM Hussted. — Hussted „Sted, hvor et Hus har staaet".

Hydevad Forte. U 1780 Hydevad forte. — Se Hydevad ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Hyrdeeng. U 1780 Hyrde-Engen; TM Hirtenwiese.

Højene. Jb 1704 die bergen; B 1794 Aggerland vesten Høyene.

Julvad. Mejer 1641 Juelway, Juellway. — Areal ved Surbæk umiddelbart Vest for Byen. Forleddet er snarest Subst. Hjul.

Kaadnermark. TM Käthnerfeld. — Sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

Kamp [*æ kamp*]. TM, I 1912 Kamp. — Mark. Ogsaa som Bebyggelsesnavn (se ovfr.). Kamp, se Indl.

Kampjord [*æ ˈkambˌjoˈə*]. — Hører til Bebyggelsen Kamp.

Kapellani. Jb 1704 ein Tofft in Heldewath die Capellanie genandt.

Kassø Høj. Mejer 1641 Caßoe Piß-Huy; Jb 1704 Caßoeheu. — Efter Landsbyen Kassø i Nabosognet Hjordkær, 3213. Jfr. Kassø Kirkevej.

Kassø Kirkevej. Mejer 1641 Caßoe-Kirchweg. — Kassø i Hjordkær S., 3213, hørte indtil 1521 til Hellevad Sogn; se Trap[4] IX p. 426.

Kassø Vad. Mejer 1641 Caßoeway. — Ved Kassø Kirkevej; se ovfr.

Kirkeager. Mejer 1641 Kirchenacker. — Lige Nord for Kirken.

Kirkebro. Jb 1609 Juerleff Kirche brugke; I 1912 Verstro eller Kirkebroen. — „Verstro" i I 1912 er sandsynligvis Fejl for *Vesterbro; den nævnes efter Østerbro og Midtbro. „Juerleff" i Jb 1609 er Landsbynavnet Ørslev; se ovfr. u. Bebyggelsesnavne.

Kirkeløkke. TM Kirklük; I 1912 Kirkeløkke.

Kløveres's Mark [*kłöʊəˈʀæsəs ˌmaɹg*]. — Se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Kroløkke [*æ ˈkʀɒˌlyk*].

Kællingdal [*ḳjæłəŋˈdał*]. I 1912 Kjællingdal.

Langbjærge. Mejer 1641 Langbergen.

Lillemade. L 1793 den lille May.

Lilletoft. Dok. 1786 Lill-Toft.

Lyngbjærge [*lo̤ŋ·bi̯æɹ·*]. TM Store-, Lille Lüngbjerg.

Lønholm Forte. U 1780 Lönholm forte. — Se Lønholm ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Midtbro. I 1912 Midtbro.

Mikkelstoft. L 1777 Michels Tofft.

Mysdal. Mejer 1641 Müsedall, Müsdall Acker. — Vistnok s. Lok. som Dybdal ovfr. Forleddet er snarest sønderjy. [*møs*] (Feilb.), Plur. af Subst. Mus. Jfr. Møseng i Løgumkloster Lands., 3119.

Møgelhøj [*ˈmɔʊ·tˌhy*]. Mejer 1641 Mollhüy, Mollhüy Acker; Jb 1704 Møgelhau; TM Mögelhoy Lück. — Paa Grænsen mellem Hellevad, Hydevad og Klovtoft. Adj. glda mykæl „stor".

Mølleforte [*æ ˈmo̤ł·ˌfo·ʀt*]. (Her?) U 1780 Mölveyen.

?**Møllevej Hede.** Mejer 1641 Mull-weg-Heide.

Nebbesgaard. Dok. 1777 das Wisch Land Nibbes-Gaarde. — S. Lok. som i Klovtoft.

Nørrebjærg. Mejer 1641 Nortberg Acker.

Nørrehede. Jb 1704 de Nordheide.

Nørremark [*æ nɔ̈ɹ'ma.ig*]. L 1777 Nör-Marcken; TM Norderfeld; I 1912 Nørremarken.

Nørrestykker. Mejer 1641 Norderstucken Acker.

Nørretoft. B 1782 Nördtoft.

Pishøj. — Se ovfr. under Kassø Høj.

Povlshøj. Mejer 1641 Paulshuy, Paulshuy-Acker; Jb 1704 Paulsheu; B 1794 Paul-Hye, Paulshoy.

Præsteeng [*æ 'pʀæ'sd‚æŋ'*].

Præstemark [*æ 'pʀæ'sd‚ma.ig*].

Præstetoft. Jb 1609 Prestiges thofft. — Ifl. Jb 1609 „zwischenn dem Pfarhoffe Vnnd dorffe bei Nordenn der Ouwe gelegenn".

Raaddennæs [*ʀɔ.i'n'næ̝'s*]. U 1782 Raaden Noß; TM Rodenäs; I 1912 Rødneis. — Et lille Stykke Agerjord, omgivet af Eng eller Mose. Efterleddet maa være Ordet Næs, opr. udtalt *[-*næ̝s*] (jfr. Udtalen [*rö'næ̝s*] af Sb. Rodenæs i Viding H.), men i den moderne Udtaleform paa [*-næ̝'s*] omtydet til Næse. Forleddet sigter vel til Jordens sumpede Beskaffenhed.

Raaholt. I 1912 Raaholdt. — Se Raaholt i Øbening, Egvad S., 3203.

Rasmusmark. TM Rasmussesmark.

Riberbjærg. Dok. 1777 Rieper Berge. — Maa have Navn efter Beliggenheden ved Ribervej ndfr.

Ribervej. Mejer 1641 Riperweg, Rieperweg; U 1780 Riiber Vey.

Roj. Mejer 1641 Roj. — Roj, se Indl.

Sandbjærge. Mejer 1641 Sandtbergen.

Sellebæk. Mejer 1641 Silberbeck, Nort vnd Silberbeck Heide. — Samme Lok. som Sellebæk i Egvad S., 3203; s. d.

Sindet Holm. Mejer 1641 Syndetholm stein; TM Sindetholm. — Efter Bebyggelsen Sindet i Nabosognet Agerskov i Haderslev A., 3074. Syndetholm stein er Navn paa en Skelsten.

Sindet Mose. Mejer 1641 Syndeth Moer vnd Heide. — Se Sindet Holm ovfr.

Sivdal. Mejer 1641 Sivedall.

Skidenforte [*æ 'sgi.i'n‚fo'ʀt*]. — Et Vejstykke.

Smedeløkke [*æ 'smæ̝'‚lyk*].

Sortbjærge. Mejer 1641 Schwarttbergen.

Sorthøj. Mejer 1641 Schwarthüy. — Mellem Sorthøj og Sorthøj Ager ndfr. er der ingen topografisk Forbindelse. Sorthøj Ager ligger ved Sortbjærge ovfr.

Sorthøj Ager. Mejer 1641 Schwarthuy Acker.

Sortmose [*æ 'so'.id 'mo's*]. TM Sortemoose; I 1912 Sortemose.

Storemose. TM Storemoose. — Nævnt lige efter Sortemoose og muligvis Fejl for dette.

Surbæk. Se under N.-Hostrup i Egvad S., 3203.

Svinebæk. Mejer 1641 Norder Schweinbeck Acker; Jb 1704 Suienbeck; L 1777 Sviinbeck; Dok. 1794 Schwine-beck.

Syvhøje. Mejer 1641 Siebenbergen, Siebenbergen- oder Oster-Acker; Jb 1704 Süveheu.

Sønderaa. B 1782 Sönder Aaen.

Sønderenge [*æ ˈsɥŋˈəˌɹæŋˑ*]. Jb 1704 Süder Eng; U 1782 Synder Eng; TM Süderwiese; I 1912 Søndereng.

Sønderhede. Jb 1704 Süderheide; TM Sönderhede.

Sønderløkke [*æ sɥŋəˈlyk*]. U 1782 Syder Lyk, Synder Lyk eller Viinkier; B 1782 Synder Lykker; TM Süderlük; I 1912 Sønderløkke.

Søndermark [*æ sɥŋəmaːɹg*]. L 1777 Synde Marcken; U 1780 Synder Marken; TM Süderfeld; I 1912 Søndermarken.

Sønderstykker. Mejer 1641 Suderstucken; TM Sönderslükker.

Søndertoft. Jb 1704 Sud Tofft; U 1782 Synder Tofft; TM Söndertoft, Südertoft; I 1912 sønder Toft.

Tingvej. Mejer 1641 Dingweg.

Tornsjøv. I 1912 Tornsjov.

Trædeeng [*æ ˈtʁæˌæŋ*]. U 1780 Træd-Engen; U 1782 Träde Eng; B 1782 Synden Träd Eng; TM Träreng; I 1912 Trædeng. — Subst. jy. Træde „Trætte, Proces“, jfr. Trættestykker i Vester-Vedsted S., 2708; i den moderne Udtale er Navnet omtydet til Træ-eng.

Tørvevej. Mejer 1641 Torffweg; U 1780 Torfveyen, den öster Torf vey.

Under Bjærget. U 1780 under Bierget. — Jfr. Under Bjærget ovfr. u. Bebyggelsesnavne.

Vejager. Mejer 1641 Weg Acker.

Vestenbroeng. Mejer 1641 Westenbrowisch.

Vesteraa. B 1794 Vester-Aaen.

Vesterbro. Se ovfr. under Kirkebro.

Vesterenge [*æ ˈvæsdəˌɹæŋˑ*]. Jb 1704 Wester Eng; U 1782 Vester Eng; TM Westerwiese, Westereng; I 1912 Vestereng.

Vesterhede. Jb 1704 Westerheide.

Vesterløkke. TM Westerlück; I 1912 Vesterløkke.

Viekær [*viˑɫɜ*]. Mejer 1641 Oster wyekier; U 1782 Synder Lyk eller Viinkier; B 1794 Vikier, Viekier-Eng; TM Wikjer; I 1912 Vikjær. — Plantenavnet Vidie „Pil“.

Ørslev Bjærge. Mejer 1641 Orschle bergen. — Se Ørslev ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Østeraa. B 1794 Öster-Aaen.

Østerager. Mejer 1641 Oster Ack:, Siebenbergen- oder Oster-Acker.

Østerbro. I 1912 Osterbro.

Østereng. Mejer 1641 Osterwischen; Jb 1704 Oster Eng; U 1782 Øster Eng; TM Osterwiese.

Østerhede. Mejer 1641 Oster Heide; Jb 1704 Osterheide.

Østerløkke. U 1782 Øster Lyk, Østerlyk eller Bandsiig; B 1782 Øster Lykker; TM Osterlük; I 1912 Osterløkke.

Østermark [*æ ˈjœsdəˌmaːɹg*]. Jb 1704 Öster Feld; Dok. 1794 Oster-felde.

Østertoft. Jb 1704 Oster Tofft; B 1782 den öster Toft.

HINDERUP.

Bløde [*æ blœˑə*]. — Et lille Stykke Eng. Bløde, se Indl.

Broløkke [*æ ˈbʁɒˌlyk*].

Bækager. Jb 1704 Beckager; B 1785 Bekagger.

Dværgehøj [*æ ˈdvæːɹˌhyʃ*]. Mejer 1641 Dwerhuy. — En nu sløjfet

Kæmpehøj. Der er Sagn om, at man kunde høre Dværgene hamre derinde (Opt. 1931).

Elkær [*æt·ḳæ*]. TM Ellkjer. — Trænavnet El.

Enemark [*æ jæn·maɹg*]. Jb 1704 Enmarck; U 1787 Enmerk; TM Eenmark, Enmark. — Eng. Subst. Enemark „Enemærke".

Forte [*æ fo·ɹt*]. — En Vej. Forte, se Indl.

Fælledstoft. U 1787 Fælleds Tofft.

Gaardkrog. Mejer 1641 Garde Krog. — Lige udenfor Hinderup By.

Hedeeng. TM Hedeeng.

Hedeholm. U 1787 Heede-Holm.

Holmager. Mejer 1641 Holm-Acker. — Holm, se Indl.

Hulvej [*æ hOt·væj*]. — Et Vejstykke.

Hussted [*æ husdæj*]. — Her har ifl. Opt. 1931 ligget en Gaard.

Hyrdeeng [*æ ˈhi·əˌæŋ'*]. U 1787 Hyrde-Eng.

Indermark [*æ ˈjŋəˌmaɹg*]. — Et større Areal i Nærheden af Byen.

Kisbæk [*kisbæk*]. Mejer 1641, Jb 1704 Kießbeck; Schröder Topographie 1837 Riisbek; TM Kisebeck, Kissebeck. — Samme Bæk som Kisbæk i Bedsted, Bedsted S., 3201, s. d.

Kratmose. Jb 1704 Kratmoes Acker.

Krog. U 1787 Krogen. — Krog, se Indl.

Langager. Jb 1704 langager; TM Langagger.

Lejlund [*læj·lɜŋ*]. Mejer 1641 Leylundt Acker; Jb 1704 Legelundacker; B 1785 Leylund; TM Ledlund, Norder-Ledlund. — Mark paa Grænsen til Agerskov S. Antagelig af Subst. Led.

Lillehede. Mejer 1641 Lutke Heide.

Lillehøj [*æ ˈlj̥ləˌhɥj*].

Lilleløkke [*æ ˈlj̥l·ˌlyk*].

Løkke [*æ lyk*]. TM Lyck. — Løkke, se Indl.

Made [*æ maj'*]. Jb 1704 May; U 1787 Maj, Majen; TM Mai. — Made, se Indl.

Mergelland [*æ ˈmæɹxət̩ˌlɑ'ŋ*].

Middagssted [*æ mɛɹ·sdæj;* Plur. *æ ˈmɛɹ·ˌsdæj·*]. TM Middagsted, Middag(s)stedtlyk. — Se u. Middagssted i Løgumkloster Flække, 3118.

?**Mosebæk.** Mejer 1641 Morbeck.

Møllekær. Mejer 1641 Mollkierwisch; Mejer 1648 Molkiel Heide; Jb 1704 Miolkiermoeß; U 1787 Möllkier; TM Mölkjer.

Nydam. Mejer 1641 Newteichwisch, Newteich weide.

Nyeng [*æ ˈny'ˌæŋ'*].

Nørregade. U 1787 Nör Gad.

Nørreløkke. U 1787 den Nör Lykke; TM Nörrelyk.

Overløkke [*æ ˈåɜəˌlyk*]. TM Owerlyk.

Rojbæk [*æ ʀɔ̂j·bæk, ʀɔ̂j·bæk*]. Mejer 1641 Rodebeck, Rodebeck eng, Rodebeckwisch; Jb 1704 Roybeck, Roibeck, Rorbeck; TM Rogbeck, Rogbek; Gst Røjbæk. — Eng og Bæk paa Grænsen mellem Hinderup, Ørslev og Svejlund. Roj, se Indl.

Rullebæk. TM Rullebeck, Prullebeck; Coupon 1873 Rullebeck. — Navn paa Rojbæk. Ogsaa u. Mellerup, Agerskov S., 3074, har TM Betegnelsen Rullebek for dette Vandløb.

? **Rundel.** TM Rundeel. — Rundel, se Indl., eller en Sammensæt-

ning af Adj. rund og Subst. Del, hvorom se Indl. Navn paa en Eng ved Kisbæk paa Grænsen til Agerskov S.

Salsingdrav. Jb 1704 Salsingdrau.

Skovager. Mejer 1641 Schow-Acker; Jb 1704 Schauager.

Skøtvej [*æ sjödvæj*]. — Sønderjy. Skøtvej „Bivej". Se Feilb. u. skudt vej og Skotvej.

Slettingkær. U 1787 Slet Eng Kier, Slet-Eng-Kier; TM Sletengkjer. — Samme Lokalitet som Slettingkær i Svejlund; se ndfr.

Stengryde. Mejer 1641 Stendbro-Acker; B 1785 Steengrüde; U 1787 Steengryd; TM Steengrüde, Oestersteengrüde. — Af Mejers Kort fremgaar det, at Stendbro-Acker er samme Lokalitet som det nuværende Stengryde. Navnet er sammensat med Subst. gldа. grȳt „Sten, Grus"; jfr. Subst. ænyda. stengrud „Smaasten". Samme Navn forekommer i Galsted i Nabosognet Agerskov, N.-Rangstrup H. (Jb 1795—96 Stennegryd).

Stengrøft. Jb 1704 Steengrüft. — Muligvis samme Lokalitet som Stengryde ovfr.

Stenpoldager. Jb 1704 Steenpolagker. — Pold, se Indl.

Storemose. Mejer 1641 Große Moer vnnd Heide; Jb 1704 Stoermoes, Stoermoes Heyde.

Søndereng [*æ ˈsɥŋˈəˌæŋˈ*]. Jb 1704 Suder Eng; B 1786 Sönder Enge; TM Syndereng.

Sønderhede [*æ ˈsɥŋˈə ˈheˑ*]. TM Synderhede.

Sønderløkke [*æ ˈsɥŋˈəˌlykˌ*]. TM Synderlyk.

Søndermark [*æ sɥŋəmaɹg*]. Mejer 1641 Suderweide; TM Syndermark.

Trekant [*æ tʀɛkaŋd*]. TM Prekant.

Tustoft. Mejer 1641 Tusttofft.

Verdam Hede. Mejer 1641 werdam-Heide. — Jfr. under Versig, Hs i Spandet S., 3083.

Vesterløkker [*æ ˈvæsdəˌlygə*].

Vestermark [*æ væsdəmaɹg*]. TM Vestermark, Westermark.

Østerbyager. Mejer 1641 Ostendorff-Ack.

Østerhede. Mejer 1641 Oster-Heide.

Østerløkke. B 1786 Øster Lykke.

Østermarker [*æ jœsdəmaɹgə*]. TM Oestermark.

HYDEVAD.

Aaenge. Mejer 1641 Owwischen.

Aamade. U 1777—78 Amay, den Vester-, Øster Aae May; TM Aamai.

Asserroj. Mejer 1641 Asterrade Acker. — S. Løk. som Asserroj, Hønkys, Egvad S., 3203.

Barnsig [*baɹˑnsix*]. Mejer 1641 Bandsieg Acker; U 1777—78 Bandsieg Ager, Bandsiig, Bandsiig Mooß; TM Banzig; I 1925 Baensig. — S. Lok. som Barnsig i Hellevad, s. d.

Borregaard. Jb 1704 Burgahr, Buhr gahr; U 1777—78 Borge Gaarde, Jörgen Jessen og Jes Thöysen Borregaard, den Øster Borregaard, Borgaard. — Subst. Borggaard.

Bredevej. U 1777—78 Brede Wej.

Bredkær. Mejer 1641 Brekiereng; Jb 1704 Brekier, Bredekier; U 1777—78 Brekier.

Brunshøj. Mejer 1641 Brunshuy Acker; Jb 1704 brunsheu. — Mandsn. (Slægtsn.) Brun.

Bundig. Mejer 1641 Bundig Heide. — Ligger paa Mejers Kort ved Siden af Bandsieg Acker og er muligvis Fejl for *Bandsieg Heide.

Byskov. TM Buskau; I 1925 Byskov.

Damløkke. TM Dammlück. — Dam, se Indl.

Engtoft [*æ æŋ'tåʊt*].

Faareløkke. TM Faarlykke.

Fennedrav. U 1777—78 Fenn Drau, Feen drav. — Fenne, se Indl.

Frueager. U 1777—78 Frue Ager. — Jord, der har tilhørt en kirkelig Institution, indviet til Vor Frue, eller gammelt Adelsgods; jfr. Frueløkke i N.-Løgum S., 3117.

Fælleder [*æ fœ'ɫəðə*]. U 1777—78 Fälets Mark Synden for Byen; TM Feälet. — Fælled, se Indl.

Gammeljord. Jb 1704 Gammel Jord; U 1777—78 Gammel Jord, gammel Ager.

Gammelløkker [*æ 'gamət,lygə*]. U 1777—78 Gammel Lücke; TM Gammellück, Wester Gammellück, Öster Gammellück. — Gammelløkke Eng ['*gamətlyg 'æŋ*'].

Gehøj. Mejer 1641 Gehuy-Acker. — Snarest af Subst. Ged.

Havegaard. Jb 1704 Ein haugar; U 1777—78 Hau Gaarde; TM Havgaard. — Subst. jy. Havgaard „navn på et indhegnet stykke jord nær ved gården" (Feilb.).

Hedeager. U 1777—78 Hede Ager, Heede Blok. — Hede Ager og Heede Blok er ifl. Placeringen i U 1777—78 samme Lokalitet.

Hedeløkke [*æ 'he·,lyk*]. TM Heide Lykke, Heedelück.

Hjulereng. TM Norder-, Oster-, Wester Juhlereng. — Antagelig Subst. jy. Hjuler „Hjulmand".

Hjulerpold. TM Juhlerpol. — Se Hjulereng ovfr.

Holm [*æ høl'm*]. U 1777—78 Holmmen; TM Holm. — Holm, se Indl.

? **Hundeklemme.** Jb 1704 hundeklen (osten bey der Aue). — Formodentlig s. Lok. som Hundeklemme i Hellevad; se ovfr.

Hørgaard. U 1777—78 Hörre gaarden. — Se Hørgaard i Ribe Domkirkes Lands., 2701.

Kaadnerløkke. TM Kathner Lück. — Sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

Kløv. Jb 1704 Kleu. — Navn paa en Eng. Kløv, se Indl.

Koldmose [*'ljl· 'kOl·mOs, 'sdo· 'kOl·mOs*]. Mejer 1641 Koll-Moer; U 1777—78 Kold Moeß, Kold Moeß Ager; (her?) Dok. 1786 Kadel Moeß; TM Süder-, Norder Kaalmoos. — Adj. kold.

Koløkke. TM Kuhlykke.

Krakær [*kʀaɫæ*]. Mejer 1641 Krakier-Acker, Krakier wisch, Krakier Heide; Jb 1704 Krakier, Kratkier; U 1777—78 Krackier Ager, Krakier; TM Kratkjer. — Støder op til Krakær i Klovtoft; se ndfr.

Kræmmersig. U 1777—78 Krämersig; Krämmer siig.

Kæltringkobbel. TM Kielderingskoppel. — Kæltring, formodentlig i Betydningen „Tater, Natmand". Om Kæltringsti ndfr. oplyser I 1925, at den blev „mest benyttet af Betlere, Vagabonder og slige Folk".

Kæltringløkke. TM Kielderinglykke, Oester Kielderinglück, Wester Kieldering Lück; I 1925 Kjeltringlykke. — Se Kæltringkobbel ovfr.

Kæltringsti [*æ ˈkæl̥dʀɪŋˌsdi*]. I 1925 Kæltringsti. — Se Kæltringkobbel ovfr.

Kær [*æ k̥jæɹ·*]. TM Norder Kjer, Süder Kjer. — Kær, se Indl.

Kærager. Mejer 1641 Kier-Acker; Jb 1704 Kierager; U 1777—78 Kier Ager; TM Kjeragger. — Kær, se Indl.

Kærløkke. TM Kjerlück. — Kær, se Indl.

Langager. U 1777—78 Lang Agger; TM Langacker.

Lilledrav. TM Kleine Draw.

Lillegade. TM Lille Garr.

Lillekær. TM Lille Kjer.

Lilleløkke. TM Kleine Lück.

Lilletoft. TM Lille Toft.

Lod [*æ lɔɹ, æ ˈsdo· ˈlɔɹ, æ ˈlɪl̥ə ˈlɔɹ*]. Mejer 1641 Ladewisch; Jb 1704 lodde, lodder; U 1777—78 Lild Lod, Lod May; Dok. 1786 det saa kaldede Lør til at grave Leer paa; TM Storelod, Lille Lod; I 1912 Lod. — Lang, smal Engstrækning paa Grænsen til Hellevad. Lod, se Indl.

Lyngløkke. TM Lynglück.

Løkke. Jb 1704 die lücke; TM II—V Lykke. — Løkke, se Indl.

Lønholm Mark [*ˈlön·hɔt̥mˌmaɹg*]. — Se Lønholm ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Midtløkke. TM Mittlück.

Midtstykke. TM Mittstück.

Mikkelsbæk. TM Wester-, Süder Mikelsbäck.

Moseløkker [*æ ˈmo·sˌlygə*]. TM Mooslück.

Myrhøj. Mejer 1641 Mürhuy Acker, Mürhuyweg. — Snarest af Subst. Myre.

Møgelhøj. Se ovfr. u. Hellevad.

Møkær. Mejer 1641 Müykier-Heide, Muykierwisch; Jb 1704 Mokier, Mokier Eng; U 1777—78 Miökier, Miöckier Drau. — Adj. glda. miō(r) „smal".

Nebbesgaard. Jb 1704 Nibbisgahr; U 1777—78 Nibbes Gaarden. — Nebbesgaard Ager. Mejer 1641 Nibbesgarde Acker; Jb 1704 Nibbisgahr Ager; U 1777—78 Nebers Gaar Ager, Nibbes Gaard Agger. — Nebbesgaard Drav. Jb 1704 Nibbisgahr drau; U 1777—78 Nebers Gaar drau, Nibbes Gaard drav. — Se under Klovtoft.

Nielsskifte. Jb 1704 Niels Schifft.

Nyland. Jb 1704 das Neue land.

Nyløkke [*æ ˈnyˌlyk*]. U 1777—78 Nye Lycke; TM Nylykke.

Nyskifte. U 1777—78 Nye Sköft Ager, Ny Skifft.

Nørredrav. TM Nörr Draw.

Nørreløkke. TM Norder Lück, Norderlück.

Nørremade. TM Norder Mai.

Nørremarker [*æ nɔ̈ɹ·maɹgə*]. U 1777—78 Nör Marcken; TM Nordermark, I—II Nordermarks Lykke, Ober Nordermark Lykke.

Nørretoft. Dok. 1778 den Nör Toft; TM Nörrtoft, Norder Toft, Norrtoft.

Overløkke. TM Ober Lück.

Pold. U 1777—78 den sogenannten Poll. — Pold, se Indl.

Præsteløkke. TM Prest Lück.

Risperager. Mejer 1641 Risperacker. — Forleddet Risper- i dette og

de flg. Navne er snarest et sammensat Stednavn, maaske et *Risbjærg, af Subst. Ris „Krat".

Risperhede. Mejer 1648 Rispe heide. — Se ovfr. under Risperager.

Risperhøj. U 1777—78 Resper Höy, Resper Höye Agger, Resper Hye Agger; TM Risperhoy; I 1925 Risperhy. — Se ovfr. under Risperager.

Rispersig. U 1777—78 Resper sig, Riisper siig. — Se ovfr. under Risperager.

Rørmose. U 1777—78 Röer Moeß. — Plantenavnet Rør.

Samtligmark [*æ ˈsambtəˌmaːig*]. — Adj. jy. samtlig „fælles". Marken ejedes af 4 Mænd i Fællesskab (Opt. 1931).

Sandholm. U 1777—78 Sandholm, Sand Holm Ager.

Sivløkke [*æ ˈsɥəˌlyk*].

Skorstensfejerløkke [*æ ˈsgɔsdənsfæjəˌlyk*].

Skovager. Mejer 1641 Schow-Acker; Jb 1704 Schau ager; U 1777—78 Skauv Ager, Skauv Ager Moeß, Skov Agger, Skov Agger Moß.

Skovhede. Mejer 1641 Schouw-Heide.

Smedekær. TM Smedkjer.

Spenholm Hede. Mejer 1641 Spenholm Heide. — Støder op til Sprenflyde ndfr.; muligvis Fejl for *Sprenholm.

Sprenflyde. Mejer 1641 Sprenflüy. — Af Plantenavnet jy. Sprægen „Bregne", i Nabosognet Agerskov udt. [*spræn*] (Feilb.).

Stakshøj Ager. Mejer 1641 Stacks-Huy Acker. — Jfr. Stakstoft i Tønder Kbst., 3092.

Storedrav. TM Große Draw.

Storegade. TM Store Garr.

Storekær. TM Store Kjer, Große Kjer.

Storeløkke [*æ ˈsdoˑˌlyk*]. TM Store Lykke, Store Lück.

Storetoft. TM Große Toft.

Sølager. Mejer 1641 Soel Acker; Jb 1704 Söhlacker; U 1777—78 Söel Ager, Söl Agger. — Subst. Søle „Dynd, Smuds".

Sønderdrav. TM Sönder Drau.

Sønderkobbel. — Se ndfr. u. Søndermark.

Sønderløkke. TM Sönder Lück, Sönderlykke, Süderlück, Store Süderlück.

Søndermade. TM Süder Mai.

Søndermark [*æ syŋəmaːig*]. U 1777—78 Synder Marcken; TM Südermark, Süderfeld I—II Koppel, I—II Süderkoppel.

Sønderstrøm [*æ ˈsyŋˈəˌsdʁɔˈm*]. TM Süder Aue. — Navn paa (et Stykke af) Hvirlaa.

Søndertoft. Mejer 1641 Sudertofft; TM Sönder Toft, Süder Toft.

Tingvej Hede. Mejer 1641 Dingweg Heide.

Torsmade. TM Torsmey. — Areal ved Grænsen til Klovtoft. Snarest af Mandsn. sønderjy. Tord (Kok II p. 53).

Trekant. TM Trekant, Trikant, Oester-, Wester-, Kleines-, Großes Trikant.

Trædeenge [*ˈtʁæˌæŋˑ*]. Jb 1704 Tret Eng; TM Trereng. — Subst. jy. Træde „Proces", i Udtalen omtydet til Subst. Træ.

Tøgestoft. U 1777—78 Töges Taut, Töges toft. — Mandsn. Tøge.

Vesterløkke. TM Wester Lück.

Vestermark. Jb 1704 Wester Feld.

Viekær. Mejer 1641 Wyekier Acker, wyekier Heide. — Støder op til Viekær i Hellevad.

Vilby Drav. U 1777—78 Will Byes Drau. — Efter Vilbygaard i Hjordkær S., 3213.

Vilby Hede. U 1777—78 Will Bye Hede. — Efter Vilbygaard i Hjordkær S., 3213.

Vinkel. TM Winkel.

Østerager. Meyer 1641 Oster-Ack.

Østerhede. Meyer 1641 Oster-Heide.

Østermade. Mejer 1641 Ostermay; Jb 1704 Oster May.

Østermark [*æ ǫsdəmaɹ̇g*].

Østertoft. TM Öster Toft.

KLOVTOFT.

Aaenge. Mejer 1641 Ow-wischen.

Aalegaardseng. Mejer 1641 Ollgardseng. — Jfr. Aalegaardshøj ndfr.

Aalegaardshøj. Mejer 1641 Vlckershuy; U 1770 Aagaards Hy; B 1770 olgers hu; K c. 1784 Olgeshöi. — En lille Høj ved Surbæk, der paa Mejers Kort ligger ved Siden af Ollgardseng ovfr. Forleddet er sikkert i begge Navne Subst. Aalegaard, der allerede i det 17. Aarh. kan være svækket til *[*ɔtgə*] el. lign.; jfr. f. Eks. Aalegaardsholm i Højst S., udt. [*ɔtgəsˈhɔt'm*].

Aalkær [*å·tḫæɹ̇*]. U 1770 Aalkier, Alkier; B 1770 Alckier. — Fiskenavnet Aal.

Aamade [*ɔmaj̥*].

Annemark. Mejer 1641 Annemarck-Acker, Annemarck wisch; Mejer 1648 Annemarck Heide. — Da Annemark efter Mejers Kort at dømme er Navn paa et større Areal Syd for Klovtoft By (det nuværende Fælledager ndfr.), er det mindre sandsynligt, at Forleddet er Fuglenavnet And. Muligvis Helgenindenavnet Anna; jfr. Frueager i Hydevad ovfr.

Blærreagre. U 1770 Bleere Aggerne. — Blærre, se Indl.

Bosdrav [*ˈbo's ˈdʀaʊ*]. — Mandsn. Bo.

Bredeaa. B 1770 Breite Aue.

Bremerholm. U 1770, K c. 1784 Bremerholm. — Et lille Stykke Agerjord ved Rødaa lige udenfor Klovtoft By. Se under Bremerholm i Spandet S., 3083.

Broshøj. B 1770 Broshü; K c. 1784 Broshöy Ager; B 1784 Brosshoy; Schröder Topographie 1837 Brohügel. — Gravhøj. Forleddet er antagelig Gen. af et Personn., maaske glda. Brōthir, der er alm. i Sønderjy., eller et *Brod, svarende til glsv. Brod, oldn. Broddr.

Brosmose. U 1770 Broesmoesse; K c. 1784 Brosmoos; B 1784 Brockmoos; TM Broßmoos. — Ved Broshøj ovfr.

Brusbæk. TM Bruusback; Coupon 1873 Bruusbeck. — Navn paa (et Stykke af) Surbæk. Der er ingen topografisk Forbindelse med Broshøj og Brosmose ovfr.

Bysens Hede [*ˈbysəns ˈhe·*].

Bækeng. Mejer 1641 Beckwisch.

Bøseng. Mejer 1641 Bößeng. — Snarest identisk med Bosdrav ovfr.

Bøsterdrav. B 1784 Böster-Drau. — Muligvis samme Lokalitet som Bosdrav ovfr.

Dansmose. K c. 1784 Dannsmoos; B 1784 Dannsk moos, Dänsk Moos; B 1791 Dannsmoos. — Antagelig af Mandsn. glda. Dan, i B 1784 omtydet til Adj. dansk. Jfr. Svensbjærg i Løjt-Skovby, Løjt S., 3211, deri den moderne Udtale er omtydet til [*ˈsvænsgˌbjɜ.iə*].

Dravager. K c. 1784 Drau Ager; TM Drau-Agger. — Drav, se Indl.

Endestykker. K c. 1784 End Stücker; B 1784 Ennstücker.

Engtoft. B 1770 Eng tofft, sönder Eng tofft, Nör Eng Tofft.

Favsbjærg [*fɑusbjɛ.iə*]. Mejer 1641 Faußberg; U 1770 Faustbierg; K c. 1784 Fausbierg; VKS Faustbierg; Schröder Topographie 1837 Favshügel; TGst Faust B.; I 1920 Favspuld [faus pål]; Gst, Trap[4] Favstbjærg. — Favsbjærg Ager [*fɑusbjɛrə ˈɑxə*]. Mejer 1641 Faußbergacker, Osten Faußberg-Acker; K c. 1784 Fausbierg Ager; TM Faustbjerg Agger, Faustburg Agger. — Favsbjærg Flyde. Jb 1704 Fauesberg Flü. — Favsbjærg Mose. U 1770 Faustbierg Moeße; B 1770 Fausbierg Moes. — Samme Navn som Favsbjærg i Nustrup S., Gram H. (1793 Fausbierg). Forleddet gaar rimeligvis tilbage til et glda. Fax-, identisk med Subst. oldn. fax „Manke". Hermed maa ogsaa sammenstilles det sjællandske Herreds- og Landsbynavn Fakse (udl. [*fɑgsə, fɑusə*]; VJb Faxahæret, Faxæhæreth). I norske Stednavne forekommer fax ligeledes i overført Betydning, f. Eks. i Skærnavnet Faksen, hvor det er Skumsprøjtet mod Skærets Sider, der er blevet sammenlignet med en Hestemanke (NG IV 1. Halvd. p. 217). I de danske Navne maa det være Bakkernes Bevoksning, der har givet Anledning til Sammenligningen.

Flyde [*æ flyˑ*]. U 1770 Fly; K c. 1784, TM Fluy. — [*æ flyˑ*]. Mejer 1641 Nibbesgarde Flüy; K c. 1784, TM Fluy. — Flyde Holm. B 1770 Fly Holmer; U 1775 den Øster Fly-Holm, den Vester Fly-Holm, Flyholm; K c. 1784, TM Fluyholm. — Flyde, se Indl. Om Nebbesgaard se ndfr.

Flyster. U 1770 Fly Ster; B 1770 Flyster; K c. 1784 Fluyster Heide; TM Fluysterheide. — Hvis Navnet er gammelt, kan der foreligge en Afledning med Suffikset -stra- af Stammen i Verb. flyde. Flyster støder op til den ene af Lokaliterne med Navnet Flyde; se ovfr.

Flæskebøste [*æ ˈflæsgˌbøˑsd*]. — Enge ved Rødaa. Subst. Flæskebøste „Skinke". Ligger i Nærheden af Pølsekedel ndfr., i Forhold til hvilket Navnet maaske her er sekundært.

Folde [*æ foˑl*]. U 1775 det Ny Foold, det gamle Foold; U 1779 i Foldet; K c. 1784 Fohl; TM Fohl. — To forskellige Lokaliteter. Fold, se Indl.

Fælde [*æ ˈfælˑ*]. K c. 1784 Fell; TM Fell, Felde. — Fælde Pold [*æ ˈfælˑˌpɔl*]. U 1775 Feld-Poldet; K c. 1784 Fellpoll; Jb 1784 Fellpott. — Eng og lavtliggende Jord Syd for Klovtoft. I Nærheden ligger en Række Navne paa -fælde: Storefælde, Lillefælde, Sønderfælde, Musefælde, Rottefælde og Skrædderfælde. Der kan næppe være Tvivl om, at det usammensatte Fælde engang har været Betegnelse for hele det Areal, der omfattes af disse Navne, hvoraf nogle som Rottefælde, Musefælde (og Skrædderfælde?) er Nydannelser af spøgende Karakter. Fælde forudsætter et Subst. glda. *fællæ, der er identisk med sv. Dial. fälla „svedjeland, nedhuggen skog til svedning" (Rietz); som Efterled ind-

gaar Ordet i flere danske Stednavne, bl. a. Notfeld i S.-Brarup S. i Angel (VJb Nutæfellæ) og Gisselfeld, Braaby S., Ringsted H., ($^{15}/_{10}$ 1410 gislæfællæ). Navnet er saaledes en betydningsmæssig Parallel til Rode (se ndfr.), der omfatter den anden store Del af de lave Strækninger i den sydlige Del af Klovtoft.

Fælled [*æ ˈfœ·ɫəɫ*]. Mejer 1641 Fellcoppell; U 1770 Drav Jord i den saakalte Fälled; (her?) U 1779 Feld-Drav; K c. 1784 Fehlet; B 1784 Fell Drau; TM Fehlet.

Fælledager [*æ ˈfæɫəˌaxə*].

?Fællesdige. B 1770 Feles dig.

Gaardsensløkker [*ˈgå·sənsˌlygə*]. — Det ældre Navn paa Løjtvedsløkker ndfr.

Gaaseholm. Jb 1704 Gase Holm; U 1770 Gase-holmen; B 1770 Gaaseholm; K c. 1784 Gaasholm.

Gengyvager [*æ ˈgiæn·gøˌaxə*]. K c. 1784 Giengüv Ager, Giengiev Ager; B 1784 Giengüv Agger; TM Gjengüw Agger. — Muligvis af Subst. Gengift „Vederlag". I Vestslesv. forekommer Ordet i den specielle Betydning „en sum af én el. to daler kurant, som husmændene betaler gårdmændene ved mortensdagstider af deres jordlod, der ellers ingen skatter svarer" (Feilb.), en Betydn., der ogsaa kunde foreligge her. Udtalen og de ældre Skrivemaader kunde dog snarere tyde paa en Sideform gilda. *gængiaf med samme Betydn. Jfr. iøvrigt Brugen af Aabod i Stednavne, se Aabodstykke, Skærbæk S., 3089.

Gren. Jb 1704 Grehn; U 1770 Greenen, Agerland i greenene, J den egentlig greene, Greene diegen; TM Green. — Gren Aa. K c. 1784 Greenaa; Jb 1784 Greenaa, Greena; TM Green Ane. — Gren Enge. Jb 1704 Grehn Enge. — Grenfold Ager. K c. 1784 Greenfoll Ager; B 1784 Greenföll Agger; Jb 1784 Greenfollagger; TM Green Foll Agger. — Gren Mose [*æ ˈgræ·nˌmo·s*]. — Eng. Gren Mose har hørt til Gren Gde, men ligger ikke ved Gren. Gren, se Indl.

Grønnestykker. Mejer 1641 Grünestucken.

Grønnevej. U 1770 den Østre gröne Vey; B 1770 grön Vey, Öster grön Vey, Hydewat gröne Vege.

Haardflyde [*æ ˈhå·ˌfly·*]. U 1770 den haarde Flye; K c. 1784 Haarfluy. — Adj. haard.

Halvotting. U 1770 den saakaldte halve Ottings Eng; B 1770 Halv-Otting. — Jfr. Halvotting i Brøns S., 3087. Otting, se Indl.

Hampgaard Toft. B 1784 Hampgaar Tofft; Jb 1784 Hampgaar Toft. — Hampgaard „Indhegning til Hamp".

Havegaard. K 1784 Haugaar; B 1784 Tofft Haugaar; B 1791 Haugaard. — Subst. jy. Havgaard „navn på et indhegnet stykke jord nær ved gården" (Feilb.).

Hellevad Ager. U 1770 Hellewad Agger; B 1770 Vester Hellewey, begge Hellevay ager, Oster Hellevay Ager, Hellevay Ager; K c. 1784 Helleway Ager; TM Hellewatt Agger. — Efter Nabobyen Hellevad; se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Hesteholm. K c. 1784 Heestholm.

Hindbærdrav [*hiŋəbsˈdʀas*]. U 1770 Breede og smalle Hindeber Drav; B 1770 brede Hinbertrav, smal Hinbertrav; K c. 1784 Hinneber Drau; B 1791 Hennebert Drav.

Holm. U 1775 Holm. — Holm, se Indl.

Hundetude [*æ ˈhuŋˑˌtuˑə*]. — Se under Hundetude i Møgeltønder S., 3102. Navnet har dog vistnok her afløst et ældre Hundseng, der hos Mejer er Navn paa samme Lokalitet; se ndfr.

Hundseng. Mejer 1641 Hundseng; Mejer 1648 hundeng. — Jfr. Hundsmark i N.-Løgum S., 3117 og Hundetude ovfr.

Hvidaa [*æ ˈviˌåˀ*]. — Et andet Navn paa Surbæk. Formodentlig en nyere Betegnelse, dannet i Analogi med Rødaa ndfr.

Hvirlaa. Se under Slogs H., 3130. Jfr. Rode Strøm u. Rode ndfr.

? **Hydevad Sig.** U 1770 Hydevad Steg, Hydevad Sieg. — Se Hydevad ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Hyrdeeng. U 1770 Hyrde Engen; B 1770 Hier Eng; K c. 1784 Hierdeeng Holm.

Højeklev. U 1770 det höye Klef, det höye Klif; Dok. 1770 det hoye Klov.

Jeresdige. B 1770 jeres dig. — Forleddet er muligvis Gen. af Mandsn. Erik.

Kaalgaard, Sønder-. B 1770 Süder Kaalgaard. — Jy. Kaalgaard „Have".

Kalhøj. U 1770 Kalhoy Agger; K c. 1784 Kallhuy Ager; Jb 1784 Katthoyagger; TM Kallhuy Agger. — Antagelig Dyrenavnet Kalv.

Kalvemade. B 1770 Kal May (ty. Overs. Kohl May); K c. 1784 Kallemaj.

Kalvemose [*katəˈmoˑs*]. U 1770 Kallemoese.

Kassøvej. Mejer 1641 Alte Caßoeweg, New Cassoeweg. — Efter Nabobyen Kassø i Hjordkær S., 3213.

Kirkeland. U 1770 Kircke Landet; K c. 1784 Kircken Land.

Kirkenseng [*ˈkiˑˌgənsˌæŋˀ*]. B 1770 Kirckens Eng.

Kliplev Hede [*ˈktebtə ˈheˑ*]. K c. 1784 Kliplef Heide; TM Klipleff Heide. — Efter Kliplev, Sb. i Lundtoft H., 3222.

Kokhave [*æ ˈkɔgˌhaʊˑ*]. U 1770 Kockhave; K c. 1784 Kackhau; B 1791 Krackhav. — Fuglenavnet jy. Kok „Hane".

Korup Mose [*ˈkwåˌib ˈmoˑs*]. Mejer 1641 Quirup-Moer; Jb 1704 Quorp Moeß; U 1770 nör Quorp Moese, Sönder Quorpmoeße; B 1770 stor quorb Moeß ager, qvorb Moeser, Sünder quorb moeß, nör qvorb moeß; K c. 1784 Quorpmoos, Quorp Moos; TM Quorp Moos. — Efter Nabobyen Korup i Rabsted S., 3133.

Krakær [*æ krɑkˌæˌi*]. Mejer 1641 Krakier Wisch, Oster Krakier Acker. Jb 1704 Kragkier; U 1770 Krakier, gammle Krakier, ny Krakier, Krackier Styckier, Krackier Heede, Krackdrav; B 1770 Krackier, Grackier Stücker, Krackier Heede, ny Krackier, gammel Krackier, Krackier drav; K c. 1784 Krackier, Krackier Grau, Krackier Heide; TM Krakkjer, Krackjer Heide; I 1912 Krakkjær. — Forleddet er rimeligvis Fuglenavnet Krage. Udtalen [*krɑkˌæˌi*] for ventet *[*krɑˑ(x)kæˌi*] maa da skyldes tidlig Synkope af Mellemvokalen i Sammensætningen *Krākæ-kiar, hvorved Navnet faar samme Udvikling som Ord med oprindeligt kk. En tilsvarende Lydudvikling forekommer i Landsbynavnet Egknud (udt. [*ɛkˈknuð*]; glda. Ekæknut) i Ølgod S., Ø.-Horne H.; se Mar. Kristensen i NoB XX p. 128 ff.

Kærgaard [*æ kjæˌiˑgɔ*]. — Navn paa et lille Stykke Eng ved Grænsen til Kassø i Hjordkær S., 3213. Jfr. m. H. t. Betydningen Madegaard ndfr. Navnet opfattes nu som „Kirkegaard".

Landet [*lanɲət*]. U 1775 Østen i Landet, Landet-Drav; K c. 1784, TM Lannet. — Navn paa et Stykke Eng. Sidste Led er snarest glda. with „Skov" (se Indl. u. Ved), Forleddet Ordet Land.

Langager. K c. 1784 Langager, Lang Ager; TM Langagger, Lang Agger.

Langevej [*æ ˈlɔŋəˌvæj*].

Lergravhede. B 1770 leerre grav Heede.

Lilledrav. B 1770 det lille drav ved roden.

Lillefælde. K c. 1784, B 1784 Lillfell. — Se ovfr. under Fælde.

Lillestoft. B 1770 Lilles Tofft (ty. Overs. Lielles Toffl). — Tilnavnet Lille, glda. Litlæ.

Lundager [*æ ˈluˑŋˌaxə*]. Mejer 1648 Lundacker; Jb 1704 Lundager; U 1770 Lunde Agger, Lunde Agre; B 1770 Lunde Ager, Nör Lunde Ager, Sünder Lunde ager; K c. 1784 Lund-Ager; TM Lundagger.

Løjtvedsløkker [*æ ˈløjˑdvəsˌlygə*]. — Ved Løjtvedsgaard. Se ovfr. under Bebyggelsesnavne og jfr. Løjtveds Rode ndfr. u. Rode.

Madegaard. B 1784 Maygaar. — Made, se Indl.

Malkested. U 1770 det saa kaldt Molkested; Dok. 1771 Melcke-Stedet; K c. 1784 Molckstedt; TM Molcksted. — Se under Malkesteder i Tinglev S., 3136.

Markmandseng. Jb 1704 Marckmans Eng. — Jy. Markmand „en mand, der vælges til at holde orden på marken" (Feilb.).

Markmandsled. B 1770 Marckmanns Ley. — Se Markmandseng ovfr.

Melvang. Jb 1704 Melwang schlag, Mehlwang; K c. 1784, TM Meelwang. — Adj. glda. mæthæl „mellem".

Mikkelsbæk [*mɛgəlsˈbæk*]. Jb 1704 Michelsbuk, Michelsbuck; U 1770 Mickels Beck, Mickels beck drav; K c. 1784 Mickelsbeck; TM Mikkelsbeck.

? **Mosehale.** B 1770 Mushal; K c. 1784, B 1784 Mooshaal.

Musefælde. Jb 1704 Muß Fell; U 1770 Muuse Felden; K c. 1784 Muusfell, Muusfell Heide; TM Muusfell. — Se ovfr. under Fælde.

Møgelhøj. — Se ovfr. under Hellevad.

Mølleeng. Mejer 1641 Mulenwisch.

Mølleløkke [*æ ˈmœlˑˌlyk*].

Møllestrøm [*æ ˈmœlˑˌsdʀɔˀm*]. Mejer 1641 Mülenstroem. — Et andet Navn paa (en Del af) Surbæk.

Nebbesgaard [*nɛbəsgœˑ*]. Jb 1609 Nibbesgardt; Mejer 1641 Nibbesgarde; Mejer 1648 Nibbesgard; Jb 1704 Nibbisgahrde; U 1770 Neves Gaards Marck; K c. 1784 Nebbesgaar; Schröder Topographie 1837 Niverskov; TM Nebbersgaard. — Nebbesgaard Drav. B 1784 Nebbes Drau; Jb 1784 Nebbesgaar Drau; K c. 1784 Nebbesgaar Grav; TM Nebbersgaardgrav. — Nebbesgaard Flyde. Jb 1704 Nibbis Gahr Flü. — Nebbesgaard Hede. Mejer 1641 Nibbesgarde Heide; TM Nebbersgaardheide. — Nebbesgaard Mose [ˈ*nɛbəsgœ ˈmoˑs*]. TM Nebbersgaardmoos. — Agerjord og Eng Sydøst for Klovtoft paa Grænsen til Hydevad. Nebbesgaard er rimeligvis Navn paa en forsv. Bebyggelse; i Jb 1704 hedder det „das land ist umsteinet und in alten Tagen Ackerland gewesen, anitzo aber mit Heide bewachsen, also das solches nur Von den Klautofftern beweidet wird". Forleddet kan være Tilnavnet glda. Næbbi (Eks. Eric Hælyæsß, som kaldes Næbbe $^{6}/_{3}$ 1430, Rep. Nr. 6437), men er maaske snarere et Appellativ Næbbe i Betydn. „Fremspring"; jfr. DS II p. 76. Her vel i saa Fald om Agerjord, omgivet af Engstrækninger.

Nyløkke. U 1770 ny Lycke.

Nørreaa [*æ ˈnɔ̈ˌʀå.*]. Jb 1704 Nordau; U 1770 den Nöre Aae, nörre Aae; K c. 1784 Norraa. — Nørreaa Ager. Mejer 1641 Nortt-Ouw-Acker. — Navn paa en Del af Surbæk, mellem Klovtoft og Svejlund, og et Engstykke stds.

Nørreager. Mejer 1648 Nortacker; B 1770 Nörager Tofft.

Nørredrav. U 1775 Det Nör Drav.

Nørreeng. B 1770 Nör Eng.

Nørreflyde. U 1770 den nör Fly, den nörre Fly.

Nørrehede [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ ˈhe·*]. Mejer 1641 Nortt-Moer vnd Heide; Jb 1704 Nordheide; U 1770 den nöre Heede; K c. 1784 Norder-Heide; TM Norder Heide.

Nørremose. Mejer 1641 Nortt-Moer vnd Heide.

Nørretoft. U 1770 nörre Tofft.

Pebel [*æ pɛfəl*]. U 1770 Pebelen; B 1770 Sünden pevel (ty. Overs. Süder-Pfütze), brede Pevel; K c. 1784, B 1784 Pissel; TM Peffel; Gst Pebel. — En smal Engstrækning med et lille Vandløb. Pebel, se Indl.

Ploraa [*pt0ˈʀå'*]. Mejer 1641 Plur Ow Wisch, Plur Ow-Moer vnnd Heide; Jb 1704 plora, Plorra; U 1770 Plöraae; B 1770 Plöraa; Dok. 1771 Plörbach oder Plöraa; K c. 1784, TM Ploraa. — Ploraaskrog. K 1784 Ploraskrog; Jb 1784 Plooraskrog; B 1791 Ploraaskrog. — Subst. jy. Pludder, i Nabosognet Agerskov udt. [*plo̜rər*] „mudder, dynd" (Feilb.).

Plordige. Mejer 1641 Plurdyck. — Se Ploraa ovfr.

Prædikestol [*æ pʀɛɹ̇·gsd0t*]. — Navn paa en Dæmning.

Pølsekedel [*æ ˈpo̜t·sˌke't*]. K c. 1784 Pulskeel; B 1784 Pülskiel. — Eng. Jfr. Flæskebøste ovfr.

Rejseldrav [*æ ˈʀæjsətˌdʀaʊ*]. U 1779 Reisvæel drav; K c. 1784 Reiswell Drau. — De gamle Former viser, at Navnets midterste Led er Subst. Væle „Vadested", hvorom se Indl. Jfr. Rejsvæle i Rabsted S., 3133.

Riber Elle. B 1770 Riber Ell. — Adj. Riber „som hører til Byen Ribe" og Kollektivet Elle „Bevoksning med El". Stedet ligger ikke ved den gamle Ribevej.

Risleeng [*æ ˈʀisətˌæŋ'*]. — Eng ved Rødaa. Jfr. Risselkær i Skærbæk S., 3089, hvor Forleddet tolkes som et Subst. *Riselle „Bevoksning med unge Elletræer". Her dog snarere „Eng, som kan overrisles".

Rode [*ˈʀo·j̇*, Plur. *æ ʀo·j̇ə;* en anden Meddeler ogsaa: *ʀå·j̇*, Plur. *æ ˈʀɷj̇ə*]. (Her?) Jb 1704 Rode, Roi, Süden de Roi; B 1770 Roden; K c. 1784 Roy; TM Roi. — Rode Ager. Jb 1704 Roiager, Noiager; B 1770 Royager; K c. 1784 Roy Ager; TM Roi Agger. — Rodebro [*æ ˈʀo·j̇ˌbʀo'*]. — Rode Drav [*ˈʀo·j̇ ˈdʀaʊ*]. Jb 1704 Roidrau; U 1770 Roy Drav; B 1770 rode drav. — Rode Eng. Jb 1704 Roywische; U 1770 Roy-Eng, Roy-Engen; U 1779 Roy-Eng, Roy-Eng Felden. — Rode Holm [*ʀo·j̇hɔtm*]. Jb 1704 Roeholm; U 1770 Roy Holmen; Dok. 1771 Roiholm oder süder Heide; K c. 1784 Royholm. — Rode Mose. K c. 1784 Roy moos. — Rode Strøm [*æ ˈʀo·j̇ˌsdʀø'm*]. TM Royaue, Royau. — Løjtveds Rode [*ˈlɔ̈jdvəs ˈʀo·j̇*]. — Midtballe Rode. B 1770 Mit balle roy. — Nis Madsens Rode. U 1770 den saakaldte Nis Matzens Roy, Nis Matzens gamle Roy Eng. — Nørre-Rode [*æ ˈnɔ̈ˌʀo·j̇*]. — Sønder-Rode [*æ ˈsɥŋəˌʀo·j̇*]. — Østerballe Rode. B 1770 Öster Balle roy. — Rode er Navn paa en stor Engstrækning Syd for Klovtoft; om Rode se

Rode i Brede S., 3116. Rode Strøm er et andet Navn paa Hvirlaa. Midtballe og Østerballe maa være Dele af Klovtoft By. Om Løjtveds Rode se ovfr. under Løjtvedsløkker.

Rottefenne. K c. 1784 Rott Fenn; B 1791 Ratt fenn. — Muligvis Fejl for Rottefælde ndfr.

Rottefælde. Jb 1704 Rott Fell; U 1770 Rottefellen. — Se ovfr. under Fælde.

Rødaa [*æ ˈʀø·ˌå*]. Mejer 1648 Rode aw; DAtl Rødaae (Rodeau); Schröder Topographie 1837 Rödaue; Gst 1857—58 Rødaa; TM Rothau, Rolhau, Rödaue; TGst Rote Au; Trap[1], Gst, Trap[4] Rødaa. — Adj. rød.

Saddegrave. Dok. 1782 Heeden eller de saa kaldede Sadgrave. — Subst. jy. Sadde „Græstørv".

Skidenforte. U 1770 den skiden Forte; B 1770 skiden forter (ty. Overs. Dreckfurth).

Skomagereng [*æ ˈsgΘmaxəˌæŋ*].

Skotdrav [*æ ˈsgɔdˌdʀaʊ, sgɔdʀaʊ*]. U 1775 Skött-Dravet.

Skrædderfælde. Jb 1704 Schröder Fell; U 1770 Skreder Felden; K c. 1784 Schrider Fell. — Se ovfr. under Fælde.

Smalledrav. U 1775 det smale Drav.

Smedietoft. U 1770 Smiedie tofften.

Speghøj. U 1770 Speghy; K c. 1784 Speghoy Ager; B 1784 Speghoy Agger; B 1791 Speckhoy Agger; TM Speghoy Agger. — Snarest et Subst. *Spege, identisk med sv. Dial. speka „blålera"; jfr. sv. Dial. späkk-lir „mjuk genomvåt lera" (Rietz p. 655). Hermed har Kalkar IV p. 55 med Tvivl sammenstillet Ordet ænyda. speege, der dog kun er overleveret en enkelt Gang („it speege udyrcket marck" 1638). Jfr. ogsaa det under Spigager i Hostrup S., 3131, anførte Subst. jy. Spig „et sumpagtigt, moradsigt Jordsmon, et Væld".

Stamplund. Jb 1704, U 1770, K c. 1784, TM Stamplund. — Stamplund Ager [*ˈsdambl̥ŋ ˈaxə*]. Mejer 1641 Stamplundt Acker; Jb 1704 Stamplund ager; B 1770 den Öster-Stamplund ager; K c. 1784 Stamplund Ager; TM Stamplund-Agger. — Stamplund Bro [*ˈsdambl̥ŋˌbʀoˀ*]. — Stamplund Dam. Mejer 1641 Stamplundt teich. — Stamplund Enge [*æ ˈsdambl̥ŋˌæŋ·*]. U 1770 Stamplund Eng. — Stamplund Hede. Mejer 1641 Stamplundt Heide; Jb 1704 Stamplundheide; U 1770 Stamplund Heede; K c. 1784 Stamplund Heide; TM Stamplund-Heide. — Areal paa Grænsen mellem Klovtoft og Kassø. Af Subst. ænyda. stampe „Fælde til Dyrefangst". Jfr. det sjællandske Stednavn Stampeschow $^{25}/_{6}$ 1429 (Rep. Nr. 6407), der dog i et andet Diplom fra samme Dag (Rep. Nr. 6406) skrives Stompæskow.

Stenager [*æ ˈsdɛnˌaxə*]. Jb 1704 Steenager; B 1770 lille steen Ager, stor steen ager; K c. 1784 Stennager, Steen-Ager; B 1784 Steenhoy; B 1791 Steenagger; TM Steen Agger. — Placeringen i Kilderne viser, at Steenhoy i B 1784 er samme Lokalitet som Stenager.

Stokagre [*æ ˈsdɔgˌaxə*]. — Ved Svejlund Stok ndfr.

Stokvej [*æ sdɔgvæj*]. — Vejen fra Klovtoft til Svejlund Stok.

Storefælde. Jb 1704 Stohrfell; U 1770 Store Felde, den Vester Store-Felde; K c. 1784 Storfell. — Se ovfr. under Fælde.

Stubdrav. U 1779 Stub dravet.

Surbæk. Se under N.-Hostrup i Egvad S., 3203.

Svejlund Enemark. B 1770 Sveilund Enmarck (ty. Overs. Schweilunds Wiesen-Feld). — Se Svejlund ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Svejlund Stok, Bro [*svæj·tɯŋˈsdɔk*]. U 1770 Sveylund Stock; B 1770 Sveilund stock (ty. Overs. Schweilunds-Steeg); TM Schweilundstock. — Se Svejlund ovfr. under Bebyggelsesnavne. Stok i Betydn. „Gangbræt over Vandløb".

Sønderaa. B 1770 Sünder Aa.

Sønderager. Mejer 1641 Suderacker.

Sønderdrav. U 1775 det Synder Drav.

Sønderflyde. U 1770 Den sönder Fly, det sönder Flye.

Sønderfælde. Jb 1704 Süder Fell, Suder Fell. — Se ovfr. under Fælde.

Sønderhede [*æ ˈsɥŋˈə ˈhe·*]. U 1770 Den sönder Heede sönden Fället; K c. 1784 Suder Heide, Süder Heide; TM Süder Heide.

Søndermark. U 1779 Synder Marken.

Søndermose. Mejer 1641 Suder Moer wisch, Große Suder Moer.

Søndertoft. U 1770 Sönder Tofft; B 1770 Sönder tofft.

Tingvej. Mejer 1641 Alt Dingweg, New Dingweg.

Toftager. B 1770 Oster Tofft Ager; B 1784 Tofft Acker.

Toftemaal. U 1770 i Toffte Maal.

Trindpyt [*tʀiŋˈpɒt*]. U 1770 den trinde Pot; B 1770 Trin pött; Dok. 1771 nach der runden Pfütze; K c. 1784 Trinnpött, Westen Trinnpott; TM Wester-Trinpött. — Adj. trind „rund".

Trædholm. U 1775 Trædholm; K c. 1784 Tredholm. — Subst. jy. Træde „Proces".

Tyvager. K c. 1784 Tuvager; Jb 1784 Tüvagger; TM Tüv Agger.

Tyvmose. K c. 1784 Tuv Moos. — Ved Tyvager ovfr.

Tøndervej. Mejer 1641 Tunderweg; U 1770 Tönder Veyen; Dok. 1784 den saa kaldede gamle Tönder Vey; K c. 1784 Norden Tonder Weg, We Tonder Weg; TM Ved Tönder Wei, Norden Tönder Wei.

Udflyttersti [*æ ˈuˈfl̥ɒdəˌsdi*]. — Sti til Udflytterne Syd for Byen.

Ulvehøj. B 1770 Ulvhü ager.

Under Brinken. U 1770 Ved nörre Aae under Bröncken, under Bröncken Ved den Vester Aae; K c. 1784 Unnered Brück; B 1791 unnered brünck. — Navn paa en smal Engstrækning. Brink, se Indl. Formen unnered i B 1791 og K c. 1784 gengiver en Udtale *[*ɔnəl s*] el. lign.

Vandgabsholm. K 1784 Wangafs holm; B 1784 Wanngavholm; Jb 1784 Wanngafsholm. — Et lille Stykke Jord ved Hvirlaa. Subst. sønderjy. Vandgab „vandhul" (Feilb. fra Angel).

Vandplet [*æ vaŋˈplæt*]. U 1770 Vestre Vand Plet, sönden og Norden Vand Plettet, Öster Vand Plet Heede; B 1770 Vandplett, Öster-Vandplet; K c. 1784 Wannplet, Wannplet Ager, Süden Wannplett; TM Wandplet, Wandpletagger, Süder Wandplet. — Navn paa en Mose.

Vejskelager. K c. 1784 Weyschel Ager, Weischel Ager; B 1784 Veyskell Agger, Veyskell et Lang Agger; TM Weischelagger. — To forskellige Lokaliteter ved Vejene fra Klovtoft til Svejlund og Korup.

Vesteraa [*æ ˈvæsdəˌɲɑ̊.*]. Jb 1704 Westerau; U 1770 den Vester Aae; (her?) Dok. 1771 bey dem wester bache; K c. 1784 westen Aa; TM Westeraae. — Eng ved Rødaa.

Vesterager. B 1770 den Vester Ager.

Vesterballe Nyløkker. B 1770 Vesterballe Ny Lücker. — Vesterballe er en Del af Klovtoft By; se ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Vesterdrav [*æ ˈvæsdə ˈdʀaʊ*]. Mejer 1641 wester weide; K c. 1784 Wester Drau; TM Westerdrau, Wester Drau.

Vesterfold. K c. 1784 Wester Fohl; B 1784 Wester Fohl, Wester Föhl.

Vestertoft. B 1770 Vester og Öster Tofft; K c. 1784 W. Toft.

Ørslev Løkker. B 1770 Öster Örslev Lucker. — Se Ørslev ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Østeraa. U 1770 Österaae; K c. 1784 Oster Aa; TM Oster Aae. — Eng ved Rødaa.

Østerager. Mejer 1641 Oster-Acker; B 1770 den store Öster Ager.

Østerballe. B 1770 Öster Balle.

Østerdrav. U 1775 de Øster Drav; K c. 1784 Oster Drau; TM Oster-Drau.

Østermose. Mejer 1641 Oster Moer vnd Heide.

Østertoft. B 1770 Vester og Öster Tofft; K c. 1784 Oster Toft.

SVEJLUND.

Aalegaardseng. Mejer 1641 Ollgardseng. — Støder op til Aalegaardseng i Klovtoft.

Aamade [*ɔmaˌ*]. Jb 1704 Au May; U 1775 Aaemay Eng; (her?) U 1777 Aalmay; TM Aamai.

Bredeng. B 1771 det breede Eng.

?**Bundsens Dige.** Mejer 1641 Butzen teich; Jb 1704 Biolsens dieck, boilsens dieck; U 1772 Bundsens Dige; U 1773 Bundes-dick; U 1775 bundsens diege, bondsens diege. — Bundsen forekommer som Efternavn i Svejlund 1539; se Sønderjydske Skatte- og Jordebøger p. 128.

Dam. B 1773 den saakaldte Damm. — Dam, se Indl.

Damagre. B 1773 Damageren; U 1775 damagerne. — Dam, se Indl.

Damsted. Jb 1704 damstete, damstetter Moes. — Jfr. Subst. glda. damstath „sted, hvor der er (kan være) en dam" (Kalkar V p. 167).

Ellehøj. Mejer 1641 Ellhüy, Ellhuy Acker; Jb 1704 Ellhu, Ellhuy, Ellhöi; U 1772 lild Ellhey; U 1775 Ellhöy Ager, lille Ellhöy Ager; U 1777 Ellhöy; Schröder Topographie 1837 Ellhoi. — Trænavnet El eller „Høj, hvori der boer Ellefolk".

Enemærke. Jb 1704 wester Ennemarck, Nor Enmarck, Süder Ennemarck, Ennemarckes heide; U 1772 Enmark; U 1775 Jenmärck, Jenmärckes Otting, det nör Jenmärcke, Jndemärcken, Jnnmärck; U 1776 Jenmerket, Jenmerkes Otting; U 1777 Jenne-Markens Land. — Subst. Enemærke „Særjord", her maaske Omdannelse af et opr. Enemark, se Indl.

Engkær. U 1775 de saakaldte Engekiere.

?**Gaardsenshøj.** Mejer 1641 Gadenshuy, Gadens Huy Acker; Jb 1704 Gotzenshü; U 1772 Gadsens Hey; U 1775 Gaardsens höy, Gaardens hoy; Schröder Topographie 1837 Gadhoi. — En Høj lige ved Byen. Forleddet er antagelig den gl. Genitiv af Gaard, udtalt *[*gɑ̈·søns-*].

Gadeløkke [*æ ˈgɑ·ˌlyk*]. Jb 1704 Gadelücke; U 1775 Østergadelycke; U 1777 Gade Lyken.

Gammeldrift. U 1777 den gamle Drifft til Aaen. — Drift „Drivvej", se Indl.

Gammeljord. U 1775 det saakaldte Gammel Jord.

Gejlager. Mejer 1641 Geillack.; Jb 1704 Geilacker; B 1773 Geille agerne. — Plantenavnet Gejl „Gyvel".

Gejlhede. Jb 1704 Geilheide. — Plantenavnet Gejl „Gyvel".

Grøneng. Mejer 1641 Grün-eng.

Hale. U 1777 den sönder Halle, den nör dito. — Hale, se Indl.

?Halveskifter. U 1775 de saakaldte havlre Skiffte og block, de saakaldte havlve Skiffte og blocke.

Hedeagre. Mejer 1641 Heidackern.

Hedeland. U 1772 Heede Landet paa Myrbierg; U 1775 det saakaldte heede land.

Hesle Otting. Mejer 1641 Hetzle Otting. — Se Heslegaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Holmjord. U 1775 holme jord i Jnnmärck. — Subst. Holm, se Indl., eller maaske Verb. jy. holme „sprede det slåede græs efter slåkarlene" (Feilb.).

Hundeplet. Mejer 1641 Hundpleth Moer; Mejer 1648 hundpleth.

Hyrdeeng. B 1773 Hyrde-Engen.

Kirkensagre. U 1772 den Smaa Kirckens agere, die Smal Kirckens agere.

Kragagre. U 1772 Krag agere. — Fuglenavnet Krage.

Kær [*æ kjæ·*]. U 1775 Kieret. — Kær, se Indl.

Kæreng. U 1773 Kier Enge; U 1775 det nör Jenmärckes Kier Eng. — Kær, se Indl.

Kærhale. B 1773 den nör Kier halle. — Kær, se Indl.

Langedrav. B 1773 det lange draw.

Lysig Hede. Mejer 1641 Lysick-Heide.

?Magereng. Mejer 1641 Magerweide.

Middagssted. B 1773 Middagstedet. — Jfr. Middagssted i Løgumkloster Flække, 3118.

Myrhøj. Mejer 1641 Mürhuy, Murhüy Acker; Jb 1704 Mührbierg; U 1772 Myrbierg; Schröder Topographie 1837 Myrhoi. — Jfr. Myrhøj i Hydevad.

Nørreaa. — Se under Klovtoft.

Nørreager. Mejer 1641 Nortt Acker; U 1775 de nör ager.

Nørredrav. U 1775 det nörre drav.

Nørrehede [*æ ˈnɔ̈·i' ˈhe·*].

Nørrekær. Jb 1704 Norkier; U 1754 Norder-Kier; Dok. 1776 det Nör Kier.

Nørreledagre. U 1772 Nörlei agere; U 1775 Nörley Ager.

Nørremark [*æ nɔ̈·i·ma·ig*]. U 1775 Nörmarck; TM Nörmark.

Rojbæk. Se ovfr. under Hinderup.

Rojsig. Mejer 1641 Rodesijck. — Støder op til Rojbæk; se under Hinderup ovfr.

Rævegrav. Mejer 1641 Rowgraff Moer vnd Heide.

Sibirien [*sɪˈbi.æɪən*]. — Agerstykke. Navnet er ifl. Opt. 1931 givet af russiske Krigsfanger, fordi det laa saa langt fra Byen.

Slettengkær [*stædənˈkjæ.i'*]. Jb 1704 Schletins Kier, Schletingskier, Schletingskier heide, Schletingskier Enge; B 1773 Slätting-Kier; U 1773

Slettingkier-Enge-Lycker; U 1775 Sletting kier, de saakaldte Slettingkier Jndhegninger, Sletting kier lycke, Slettingkier Lycker; U 1777 Sleting Kier, Sletings Kier; TM Schleddingkjer. — Tidligere Eng, nu Agerjord (B 1773: „bestaaer af Enge-Grund, da det samme dog kan blive og er dreven med Plov"). Forleddet kan være Subst. jy. Sletting „Slette", jfr. Slettenenge i Skærbæk S., 3089, eller muligvis et sammensat Stednavn *Sleteng, af Adj. slet „jævn", eller *Slæteng, af Subst. Slæt „Høslet". Jfr. Formerne af samme Navn under Hinderup ovfr.

Smaaholme. U 1777 de smaa holme.

Smaahøje. Jb 1704 Schmahü.

Smalledrav. U 1775 det smalle drav.

Sorthøj. Jb 1704 Suarthui, Schworthu; U 1775 Sorthoy Agre, Sort höy Ager.

Stakstykker. U 1772 Stack Stöcker. — Adj. stak- „kort".

Stenhøj. Mejer 1641 Steinhüy-Acker, Kl: Stein-Huy Ack.

Stenseng. B 1771 Steens Eng.

Storeholm. U 1777 den store holm.

Stubkær. Mejer 1641 Stup-kier wischen. — Stub i Betydn. „Træstub".

Søhede. Mejer 1641 See-Heide vnnd Moer; Mejer 1648 Se Heide.

Sømose. Mejer 1641 See-Heide vnnd Moer.

Sønderagre. B 1773 Sönden Agerne.

Søndergade. U 1772 Sünder Gade.

Søndermark [*æ ˈsɥŋəˌmaːig*]. U 1775 Sönder og Vester Marck; TM Söndermark.

Søndertoft. U 1775 Sönder Toffte.

Teglbrændervej. Jb 1704 Ziegelbrennewey.

Trindsig. B 1773 den trinde sieg. — Adj. trind „rund".

?Tværside Hede. Mejer 1641 Twersyde-Heide.

Tøgestoft. Jb 1704 Tøges Tofft. — Mandsn. Tøger.

Tøndervej Ager. Mejer 1641 Tunderweg Acker.

Vesterdrav. U 1775 det Westre Drave.

Vesterfold. B 1771 det vester fold.

Vesterhede. U 1775 Wester heede.

Vesterkær. TM Westerkjer.

Vestermark [*æ væsdəmaːig*]. Jb 1704 Westermarck; U 1775 Sönder og Vester Marck.

Vældkilder. Jb 1704 Wellkehler. — Jy. Vældkilde „kilde, lille brønd med kildevæld" (Feilb.).

Østerdamenge. Mejer 1641 Ostenteich wischen.

Østerhede. U 1775 Østerheede.

Østerløkke. Jb 1704 Osterlücke; U 1775 Østerlycker.

Østermark [*æ ˈœsdəˌmaːig*]. TM Ostermark.

ØRSLEV.

Bakkeløkker. TM Bakkelükker. — Højtliggende Areal Vest for Ørslev ved Bjærgløkker ndfr. Formen Bakke- for det alm. sønderjy. Bankeskyldes Paavirkning fra dansk Skriftsprog.

?Bjærg. Jb 1704 birre.

Bjærgløkker. TM Bjerglöker, Bjerglüker.

Blærre. Jb 1704 blerre. — Blærre, se Indl.
Dravager. Jb 1704 drau Ager. — Drav, se Indl.
Gadetoft. Jb 1704 Straßen Tofft.
Hedeløkke. TM Hedelück, Wester hedelük, Oesterhedelük.
Helland. Mejer 1641 Hellandt.
Hesleagre. Mejer 1641 Hetzleackern; Jb 1704 Hetske Feld, hetzel Feld, heisel Feld? — Se Heslegaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Heslebæk [*hæstə'bæk*]. TM Harslefbek. — Se Heslegaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Heslehede. Mejer 1641 Hetzle-Heide vnndt Moer. — Se Heslegaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Hesletoft. Mejer 1641 Hetzletofft; Jb 1704 hezle Tofft. — Se Heslegaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Hinderup Kirkevej. Mejer 1641, Jb 1704 Hinderup Kirchweg. — Se Hinderup ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Hinderup Sten. Jb 1704 Hinderup Steen. — Formodentlig en Skelsten. Se Hinderup ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Hustoft [*æ huståʊt*]. — Toft, hvor der tidligere har ligget et Hus (Opt. 1931).
Højløkke. TM Norrehoilüken.
Knudsvad. Mejer 1641 Knutzway.
? **Kog.** TM Kau, Rau. — Eng ved Surbæk. Kog, se Indl.
Kærgaard Ager. TM Kjergaardager. — Se Kærgaard ovfr. under Bebyggelsesnavne.
Langebæk. Mejer 1641 Langebeck.
? **Langweide.** Mejer 1641 Langweid Acker.
Lilleløkke. TM Lillelück.
Midtløkke. Mejer 1641 Mittlück-Acker; TM Midtlük.
Moseløkke. TM Oestermooslük, Midtmooslük, Westermooslük.
Mølleenge [*æ 'mo̤t·ˌæŋ·*]. Mejer 1641 Müllerswisch; TM Mölleeng.
Mølleløkke [*æ 'mo̤t·ˌlyk*]. U 1774 de saakaldte Lyker Vesten Möllen.
Møllersager. Mejer 1641 Auff Mullers grundt; Jb 1704 des Möllers Acker.
Møllerstoft. Mejer 1641 Mollerstofft.
Møllevej [*æ mo̤t·væj*]. Mejer 1641 Mullweg, Mullersweg Acker.
Nordvestløkke. TM Nordwestlük.
Nørreager. Mejer 1641 Nordt Acker.
Nørrehede. Mejer 1641 Nordt-Heide; Mejer 1648 Nordt Heyde; Jb 1704 Nordheide.
Nørreløkke. Jb 1704 Nordlück.
Nørremark [*æ nɔ̈ɹ·maɹg*]. TM Nörremark.
? **Overbjærge.** Mejer 1641 Averbergen.
Rojbæk Hede [*'ʀɔ̈j·bæg 'he·*]. — Se under Rojbæk i Hinderup ovfr.
Rumduy. Mejer 1641 Rumduy.
Sorthøj [*swOɹd'hɥɟ*].
Stejlbjærg. Mejer 1641 Stellberg, Gr. Steillberg Ack., Steillbergack: — Paa Mejers Kort Vest for Byen, paa Grænsen til Svejlund og Hinderup. Af Subst. Stejle. Hvis Navnet er rigtigt placeret, kan man efter Naturforholdene næppe tænke paa Adj. stejl.
Storeløkke. TM Storlük.

Svejlund Løkker. TM Schweilundlüker. — Se Svejlund ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Sønderhede. TM Sönderhede.

Sønderløkke. Jb 1704 Süderlück; TM Sönderlück.

Søndermark. TM Söndermark, Nordwestersöndermark, Nordoestersöndermark.

Søndertoft. TM Söndertoft.

Troldkær. Mejer 1641 Trollkier Acker, Trollkierstein, Trollkierstein Moer vndt Heide.

Truelssten. Jb 1704 Truels Steen. — Antagelig en Skelsten.

Tøndervej Ager. Mejer 1641 Tunderweg-Ack:

Vesterløkke. TM Westerlück.

Vestermark. TM Westermark.

Vestertoft [*æ ˈvæsdəˌtåʌt*]. TM Westertoft.

Voldhøjhede. Jb 1704 Wollhüheide. — Subst. Vold, maaske i Betydningen „Mark“, eller muligvis glda. wol „Stok, Stav“, der indgaar i Volland i Ballum S., 3111.

Ørslev Bjærge. Mejer 1641 Örschle Bergen. — Se Ørslev ovfr. under Bebyggelsesnavne.

Østerhede. Mejer 1641 Oster-Heide.

Østerindtægt. TM Oesterindtegt.

Østerløkke. TM Oesterlück.

3203. EGVAD SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Egvad [*ɛgvɑɔj, ægvat, ɛgvat, ɛxva, æxva;* Kok II p. 118 Igvåj]. RO 1330—48 Ychoueth; RegCapSlesv 1445—50 (ca. 1700 Quellens. VI 76) Eckvath; $^{29}/_{3}$ 1498 Iwad; Beg. af 16. Aarh. (Ny Kirkehist. Saml. I p. 669) Jwadt; $^{29}/_{6}$ 1514 Igwad; Jb 1609 Eckwatt; Mejer 1641 Eckwath-Kirch; Mejer 1648 Eckwath; Danckw 1652 Eckwat; Jb 1709 Eckwadt; DAtl Eckwatt; VSK, Trap[1] Egvad; TGst Eckwatt; Gst Egvad Ke. — Navnet forekommer saavel i de middelalderlige som i de yngre Kilder kun som Sogne- og Kirkenavn. Kirken ligger paa Hønkys Bys Jord, og der er intet, som tyder paa, at der tidligere har ligget en Landsby ved Kirken; Egvad er derfor sandsynligvis et opr. Naturnavn. Forleddet er Trænavnet glda. ēk „Eg" eller det tilsvarende Kollektiv glda. ēkæ „Egebevoksning". Forlyden I (Y) i de ældste Kilder og i Koks Udtaleform maa være udviklet af ē; som Parallel kan anføres Sognenavnet Egen, 3261, Als Nørre-H. ($^{9}/_{1}$ 1292 (Pav. Kopib.) Eking; $^{3}/_{12}$ 1357 Yking). Da Formen i RO med Sikkerhed kan henføres hertil (anderledes Kok II p. 118, der antager, at Kirken i RO har faaet Navn efter Landsbyen Hydevad, som imidlertid ligger i Hellevad S.), maa Efterleddet opr. være Subst. glda. hovæth „Hoved", der i Stednavne ofte bruges om en fremspringende Del af et Højdedrag, og som passer godt med Terrænforholdene paa Stedet. De senere Kilders Omtydning af Efterleddet til -vad, der i Sognet udtales [*-vɑɔj*] (se f. Eks. Oddervad i Hønkys ndfr. under Naturnavne), er sandsynligvis udgaaet fra en Udtaleform *[*i·x(h)ɑɔj*] el. lign., støttet af Navnet paa Nabosognet mod Vest, Hellevad; de moderne Udtaleformer hviler alle, maaske dog med Undtagelse af Koks Form, paa den danske og den tyske Skriveform; Kirken kaldtes iflg. Opt. 1931 tidligere alm. *æ ˈlj̥l̥· ˈk̥iʀək* i Modsætning til Hellevad Kirke. Skriveformerne Iwad og Jwadt o. 1500 er paafaldende; da de begge hidrører fra Registre over Ribe Arkidiakonats Indtægter, er de dog næppe uafhængige af hinanden; de kan derfor bero paa Skrivefejl for Igwad el. lign., jfr. Formen Igwad i $^{29}/_{6}$ 1514.

?**Blankvraa,** forsv. Bebyggelse. Mejer 1648 Black wras. — Bebyggelsen er paa Mejers Kort anbragt Nord for Horsbyg. Jfr. Blankvraa Mose i Horsbyg.

Budestedet [*æ ˈbå·j̥ˌsdæj̥*]. I 1924 Budstedet [æ Bå·jsdej]. — Andet Navn paa Nykro ndfr; I 1924 oplyser: „Derfra skikkedes Bud — Bekendtgørelser o. s. v. — Snefogedsted." Forleddet er Verbet jy. bude, i Angel og Agerskov udtalt *båj,* „tilsige" (Feilb.).

Fjerholm, Gd [*fe·əhɔtm*]. I 1924, Trap[4] Fjerholm. — Af Naturnavnet Fjerholm i Horsbyg, se dette.

Fredenslund, Gd. Trap[4] Fredenslund.

Gade [*æ gɑ·*]. I 1924 Gaden. — Vej med to Huse i Øbening. Gade, se Indl.

Grynmølle, Gd [*æ ˈgʀyn·ˌmøl·*]. — Gaard hvor der tidligere har været Grynmølle (I 1914).

Hedegaard, Gd. Gst Hedegaard.

Horsbyg, Lb [*hɔ̊sˈbyg, hɔ̊sˈbyx, hɔsbyk*]. Jb 1535 Horsbugge; Sk 1539 Horszbugg; Jb 1609 Horsßbugge; Mejer 1648 Horsbugge; Danckw 1652 Horssbügge; Sk 1676 Horsbügge; Reg 1684—87 Horsßbyg, Horsßbyge; DAtl Horsbyg; VSK Hos B.; Gst 1857—58, Trap[1] Horsbyg; TGst Horsbük; Postadr9, Gst Horsbyg. — Efterleddet er Subst. glda. byggi (Lund), ænyda. bygge, n. „Bygning, Hus, Bolig"; Forleddet er Mandsnavnet Horsi (se under Hostrup, 3131).

Horsbyg Gaarde, Gde [*hɔsbygˈgɑ·*]. Postadr9 Horsbyg (Gde); Gst Horsbyg Gde. — Landsbynavnet Horsbyg.

Horsbyg Mose, Gde og Hse. Postadr9, Trap[4] Horsbyg Mose. — Landsbynavnet Horsbyg.

Hostrup, Nørre-, Lb [*hɔsdʀʁp*]. $^{18}/_{9}$ 1477 (LB) Hostrop; $^{5}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.) Hostorp; $^{7}/_{6}$ 1509 (LB) Höstrup; Jb 1535, Sk 1539 Hostorp; Jb 1609 Hostrup; Mejer 1648, Danckw 1652 Hosterup; Sk 1676 Hoptrup; Reg 1684—87 Hosterup; DAtl, VSK, Gst 1857—58, Trap[1] Hostrup; TGst Norderhostrup; Postadr9 Nørre-Hostrup; Gst Nr. Hostrup. — Mandsn. Horsi, se under Hostrup, 3131.

Hostrupgaard, Gd [*hɔsdʀʁbˈgɑ̊.ə*]. I 1924 Hostrupgaard; Trap[4] Hostrupgd. — Landsbynavnet N.-Hostrup.

Hønkys, Lb [*hø·nkys*]. $^{18}/_{9}$ 1477 (LB) Heynkyss; SJb c. 1513 (Quellens. VI 211) Henkys; $^{15}/_{4}$ 1519 (LB) Henkyssen; Jb 1535, Sk 1539 Hennkuse; $^{4}/_{11}$ 1568 (LB) Henkussen; Jb 1609 Henkuß; Mejer 1648 henckus; Danckw 1652 Hencküs; Sk 1676 Henckhüeß; Reg 1684—87 Hencküßß; DAtl Hønkys; VSK Henkys; Gst 1857—58 Hønkys; Trap[1] Hønkys; TGst Hönkys; Gst Hønkys. — Efterleddet maa sammenstilles med Landsbynavnet Kyse, Vallensved S., Ø.-Flakkebjærg H. (udt. *kjuˑwɔs, kyˑs,* $^{31}/_{7}$ 1381 Kiusæ) og med et Kys, Kjus, som undertiden optræder i danske Marknavne, f. Eks. I 1922 Mellemkysen, en Lavning mellem 2 Bakkedrag i Hemmeshøj S., Slagelse H., MB 1683 Kiuße Mae, Bellinge S., Odense H. I 1922 Kysdalshullerne [Tjywsdålshvolˈlerne], Tise S., Børglum H. Det er samme Ord som glno. kjóss, m., der forekommer som Efterled i no. Gaardnavne i Betydningerne „smal Vig, lille Dal, lille Skov" (NG Indl. p. 60), no. Dial. kjos ds., sv. kjusa „aflang, trang Dal, Ager i en Sænkning" (Torp NEO). Jfr. under Kusenæs i DS I p. 83. Betydningen passer godt paa Hønkys, der ligger lavt ved Rødaa. Forleddet synes efter de gamle Former at dømme at være et ellers ukendt glda. *hæn(æ); ø-Vokalen maa i saa Fald skyldes Runding foran n (jfr. BrNGG I p. 199), maaske støttet af Omtydning til Subst. Høne, sønderjy. [*hø·n*].

Hønkys Mark, Gde [*ˈhø·nkys ˈmaʀg*]. — Landsbynavnet Hønkys.

Kaadnermark, N.-Hostrup-, Gde og Hse [*æ ˈkɔ.i·nəˌmaˑig*]. Trap[4] Hostrup Kaadnermark. — Efter Naturnavnet Kaadnermark i Hostrup.

Kirkekro [*æ ˈɣiʀəgˌkʀo.*].

Kløvergaard. Gst Kløvergaard; Trap[4] Kløvergd. — Planten. Kløver.

Kroen. I 1924 Kroen. — Navn paa en Gaard, som tidligere har været Kro.

Lønholm, Hs. Schröder Topographie 1837 Lönholm. — Jfr. Lønholm Gde i Nabosognet Hellevad, 3202.

Nonnekloster. — Se ndfr. under Slot.

Nykro, Gde [*ny'kʀo.*]. VSK Nye Kroe; Schröder Topographie 1837 Nyekrog; Gst 1857—58 Nykro; Trap[1] Ny Kro; TGst Neukrug; Postadr9, Gst Nykro. — Jfr. Budestedet ovfr.

Nørremark, N.-Hostrup-, Gde og Hse. TGst Norderfeld; Trap[4] N.-Hostrup Nørremark.

Nørremark, Horsbyg-, Gde og Hse [*æ nɔ̈ɹ'maɹg*].

Nørremark, Hønkys-, Gde og Hse. TGst Norderfeld; Trap[4] Hønkys Nørremark.

Nørretoft, Gd. I 1924 Nordtoft [Nø.r Tå.wd].

Præstegaard [*æ pʀæ'sdgœ*]. I 1924 Præstegaarden. — Gd Nord for Egvad Kirke; I 1924 bemærker, at Gaarden før Reformationen beboedes af Præsten; dette stemmer med en Oplysning i Præsten Niels Heldvads Optegnelser, ifølge hvilken Præstegaarden tidligere laa „Norden ved Igway Kirke" (Heimdal $^{7}/_{2}$ 1928). Efter Opt. 1931 er Navnet knyttet til en anden Gaard ved Kirken, og det oplyses, at den har været ejet af Pastor Jacobsen fra Skærbæk. Det er vel sandsynligt, at en af de to Gaarde virkelig har været Præstegaard, og at Pastor Jacobsens Gaardkøb sekundært er blevet sat i Forbindelse med Navnet og eventuelt har foraarsaget dettes Overførelse paa en anden Gaard.

Raaholt, Gd [*ʀɔh0ld*]. Trap[4] Raaholt. — Efter Naturnavnet Raaholt i Øbening.

Rosenlund, Gd. Postadr9, I 1924 Rosenlund.

Skovhus, Hs [*æ sgås'hʉs*]. Trap[4] Skovhus.

Slot, Hs [*æ slʊt*]. I 1924 Slottet. — Om Oprindelsen til Navnet meddeler I 1924 flg.: „Hvor „Slottet" nu ligger laa i gl. Tid „Nykro" . . . Det . . . har i Følge Beretning ogsaa haft Navn af „Nonnekloster", fordi der boede en Del (vist 3) Kvindfolk. Der boede bl. a. ogsaa en Gang et Kvindfolk, som man kaldte Prinsessen; hun blev „bedrejen" (bedraget — lokket) og fik en „Prins"; maaske stammer Slotsnavnet derfra. — Slottet var i gammel Tid Hyrdehus".

Stinesgaard, forsv. Gd [*'sdi'nəs¡gɑ̊.ə*]. I 1924 Stines Gaard. — Forleddet kan være Gen. af Kvindenavnet Stine (af Christine); den alm. sønderjy. Udtale af dette Navn er [*sdinə*], men her kunde foreligge Enstavelsesformen *[*sdi'n*] som findes i Formen Stihn i Sønderjy. Digte paa Folkesproget udg. af Selskab for nord. Filologi p. 87. Jfr. Stinestoft og Stines Tværeng i Hønkys.

Storkerede [*æ 'sdɔɹ.g¡ʀe'*]. I 1924 Storkereden. — En nu nedbrudt Tilbygning til en Gaard; har Navn efter en tidligere Beboer, Jens Stork (I 1924).

Søndergaarde [*æ 'sʏnə¡gɑ̊'*]. — To Gde i N.-Hostrup.

Søndermark, N.-Hostrup-, Gde og Hse. TGst Süderfeld; Trap[4] N.-Hostrup Søndermark.

Tingbjærggaard, Gd [*teŋbjɛ.ɹ'gɑ̊.ə*]. Postadr9, I 1924 Tingbjerggaard; Trap[4] Tingbjærggd. — Efter Naturnavnet Tingbjærg i Horsbyg.

Under Bjærgene, Gde [*ʏnəʀ æ 'bjɛ.ɹ'*].

Vestermark, N.-Hostrup-, Hse [*æ væsdəmaɹg*]. TGst Westerfeld; Trap[4] N.-Hostrup Vestermark.

Øbening, Lb [*o̤fnịŋ*]. 11/1 1496 (LB) Obening; 9/3 1496 (LB), 11/3 1496 (LB), 6/7 1496 (LB) Öbening; 15/4 1509 (LB) Öbning; Jb 1535 Obeninghe; Sk 1539 Øbeninghe; Jb 1604—05 Obbening; Jb 1609 Obningh; Jb 1639—40 Öbeningh; Mejer 1648, Danckw 1652 Obening; Jb 1672 Öbening; Sk 1676 Öbbeningh; Reg 1684—87 Öbening; DAtl Obening, Øbning; VSK Ovning; Gst 1857—58 Øbening; Trap[1] Øbening; TGst Öbening; Postadr9 Øbening. — Muligvis et Patronymikon, afledt af Mandsn. glda. Øpi.

Østergaard, Gd [*jo̤sdəˈgå.ə*]. Postadr9 Østergaard; Trap[4] Østergd. — I N.-Hostrup.

Østermark, Hønkys-, Gde og Hse. TGst Osterfeld; Trap[4] Hønkys Østermark.

Østermark, N.-Hostrup-, Gde og Hse. TGst Osterfeld; Trap[4] N.-Hostrup Østermark.

B. NATURNAVNE.

HORSBYG.

Aabod. B 1783 Obbot; L 1783 Obbod oder Gammel Tofft, Ohbod; (her?) U 1784 paabod; Jb 1790—92 Obod, Aabod; U 1790—92 Abod. — Aabodbjærg [ˈɔbəˌbjɛʀə]. — Aabod „Tillæg, Erstatning", se Aabodstykker, Skærbæk S. 3089. Aabod er dannet af Præp. glda. ā „paa" og Subst. Bod; hvis paabod i U 1784 er samme Navn, er det en Oversættelse til Rigsdansk.

Aftægtseng. I 1924 Aftægtsengen [Autæjdseɳ].

Aftægtstoft. B 1783 Abnahme Taut.

Adelvejstykker. B 1783 Alfawey-Stücke; L 1783 Allwey Stücker; U 1784 Ailveistykker; Jb 1790—92 Allweystücker; TM Alweistücker. — Adelvej betyder „Hovedvej". I B 1783 er det afløst af det synonyme Alfarvej, jfr. Adelvej, Hviding Herred, 3080.

? **Bastholm.** Mejer 1641 Battsholm Moer. — Se Bastholm, Rejsby Sogn, 3086.

Blaabærhøj [*æ ˈbɫɔbəˌhɥʃ*]. I 1924 Blaabærhøjen.

Blankeng. Mejer 1641 Blanckeng. — Samme Lokalitet som Himmerig. Af Adj. blank „hvid, skinnende", jfr. Blankager, Skærbæk S., 3089.

Blankvraa Mose. Mejer 1641 Blanckwraß-Moer; Jb 1704 blanckbro Mohr. — Samme Lokalitet som Horsbyg Mose. Adj. blank, se Blankeng ovfr., og Blankvraa under Bebyggelsesnavne.

Brede, Eng. [*bʀe·ə*]. B 1783 Breede, grünen Sichten Breeschlad; L 1783 I. Breh, I Breh, Bred Slad; U 1784 Breede, Breede Deeling, Breede Slad, Breite Wiese, Brede Enge; 31/7 1790 (i B 1783) Bree Slad; Jb 1790—92 Bredsleed, Breh, I Breh, Breden; U 1791 Bree; TM Breh, Brehsleed, Brehsled; I 1912 Brede; I 1924 Brede Enge [Bre.ə]. — Eng. Jfr. Brede i Nørre-Hostrup, som kan være sammentrukket af *Bredhede. Slade, se Indl.

Brunsig. B 1783 Bruns-Sieg; U 1790—92 Brunsieg. — Ligger i Stormose. Slægtnavnet Brun el. Farveadj. brun.

Brænhøj. Mejer 1641 Brenhuy-Acker; Jb 1704 Brehnhu; B 1783 Langbremhay, Lang Brennhoy; L 1783 Lang Brennhoys Ager; U 1784 Lang und Bränhöy Ackkere, Dend midt eller Brænhöy; Jb 1790—92

Langbrehhoysager, Langbrennhoysaager, Langbrennhoyager; U 1790—92 Langbrennhoysager, Langbrennhoyager; U 1791 Langbrehnhoys Ager; U 1793 Langbreehoysager. — Plantenavnet Bregne, i Agerskov udtalt [*brœn*] (Feilb.), el. Partc. jy. brænd af Verb. brænde, jfr. Brændbjærg, Spandet S., 3083.

Bukbjærg. Jb 1704 bockbierg; B 1783 Bock-biere, Bocksbiere; L 1783 Bock Biere; U 1784 Bocksbierg Äckere, Bockbierre Aggere; Jb 1790—92 Bockbierre; U 1793 Bookbierre; TM Bockburg, Bakburg. — Dyrenavnet Buk, jfr. Bukbjærg i Kolstrup, Aabenraa Købstad, 3191.

Buksebjærg [*båʁ·sbjæ.i·*]. Mejer 1641 Boelßbirg-Acker; Jb 1704 bandsbierg; B 1783 Baus-Biere, Baußberg; L 1783 Bausbiere; U 1784 Böusbierre, Bovsbierre; Jb 1790—92 Bausbierre; TM Laus-Bierg; I 1924 Buksebjerg. — Af Subst. Bukse, Plur. Bukser, der bruges i Sammensætninger som Bukseben, Bukseknap, o. s. v. Hvilke Forestillinger der ligger til Grund for et Navn som dette, kan næppe med Sikkerhed paavises.

Damblok. B 1783 Dam Blok, Dammblock; L 1783 Damm Block; U 1784 Damblocke; Jb 1790—92 Dammblöcke. — Dam, se Indl.

? **Damsted.** L 1783 Oester Dammist Waßer.

Drivforte [*æ ˈdʀîʁ·ˌfo·.it*]. I 1924 Drivvej [Dry·wfo.rd]. — Navn paa en Vej. Verbet drive, se Drivvej ndfr.

Drivmose [*æ ˈdrîʁ·ˌmo·s*]. — Verbet drive anvendt om at drive Kreaturer, jfr. Drivvej ndfr., som ligger samme Sted.

Drivvej. I 1924 Drivvej [Dri.wvej]. — Kreaturerne blev dreven ud ad den (I 1924).

Elkær. Mejer 1641 Ellkier Moer vndt Heide. — Trænavnet El.

Fajmestykke. [*æ ˈfaj̥·mˌsdo̥k*]. L 1783 Fajem Stücker; U 1784 Favn Stykker, Faun Stycker; Jb 1790—92 Faimstücker; U 1791 Faimstücker; TM Faimstükker; I 1912, I 1924 Favnstykke. — Engstrækning. Subst. glda. fathm, sønderjy. [*fajm*] (Feilb.) „Favn"; i Marknavne indgaar ofte andre Maalbetegnelser som Skaar (3 Alen) og Rode.

Fjerholm. [*æ fe·hɔtm*]. B 1783, L 1783 Fehrholm; U 1784 Feersholm, Feerholm; Jb 1790—92, TM Fehrholm; I 1924 Fjerholm [Fe.ərhå.lm]. — Fjerholm Ager. U 1784 Feerholm Aggere. — Fjerholm Dam. [*fe·hɔtmˈdam*]. U 1790—92 Fehrholmdamm; I 1912 Fjerdholmdam; I 1924 Fjerholmdamme. — Fjerholm Skifte. L 1783 Fehrholm Schift; U 1790—92 Fehrholmschift. — Skæmtende Navn paa en lille Holm i Sydenden af Horsbyg Mose. I Mellemslesv. spørges *ve do mæ te Fe̥rhålm?* ɔ: hen at sove (Feilb.). Fjerholm kunde maaske være et Sted, hvor man i Pavserne under Arbejdet i Mosen gik hen for at sove. Imidlertid nævner I 1924 en anden Mulighed: Navnet kan staa i Forbindelse med, at der om Efteraaret samler sig en ualmindelig stor Mængde Trækfugle netop paa denne Egn.

Flengel. B 1783 flengel Blöke; L 1783 Flengel; U 1784 Flenge, Fleng Blokke; $^{31}/_{7}$ 1790 (i B 1783) Flengel; Jb 1790—92 Hiertoft-Flengel, Flengel. — Mulig en Diminutivafledning med -l- af Subst. Flænge (jfr. Formen i U 1784), som kan anvendes om et Markstykke, *de ær æn sduw̥ər flæŋ mark o kom öw̥ər* (Feilb.).

? **Flødeeng.** U 1793 Stoer Floyeng, Store Fleeng. — Jy. Fløde, i Agerskov udtalt [*flöj*] (Feilb.), i U 1793 skrevet Floy-, betyder „en oversvømmelse forårsaget af regn" (Feilb.).

Fogedtoft [*æ fåsətåst*]. — Ifl. Opt. 1931 efter en Mand, der hed Foged.

Fælled. TM Felled. — Fælled, se Indl.

Galgehøj. Mejer 1641 Gallhuy, Gallhuy-Heide. — Subst. Galge, jfr. Tingbjærg, som ogsaa har Relation til Retsplejen.

Gammelmose. Mejer 1641 Alt Moerkier; Mejer 1648 Altkier; L 1783 Gammel Moos; Jb 1790—92 Gammelmoos; U 1791 Gammelmoes; TM Gammelmoor.

Gammeltoft. L 1783 Gammel Tofft; Jb 1790—92 Gammeltoft.

Grønland Drav. B 1783 Die Eke grün Land Draut.

Goldbæk. TM Goldbek; Trap[4], Gst Goldbæk. — Bæk paa Grænsen til Agerskov S., hvor Gaarde og Huse har Navn efter den (Sk 1641 Goltbeke, Jb 1604—05 Goldtbeck). Forleddet er sandsynligvis Dyrenavnet Galt.

Guldsmedemose. L 1783 Guld Smej Moos; TM Guldsmedemoos. — Insektnavnet Guldsmed.

Halvskifte. B 1783 Halbschiften; U 1784 Halfskiffte.

Havegaard [*æ haʌ·gɔ̈ɔ̈*]. Jb 1704 haugahrd; B 1783 Haugoer, Haugar, die Haugaren; L 1783 Havgaar, Bagge Havgaard; Jb 1790—92 Haugaard, Bagge Haugaard; U 1793 Haugaard; TM Havgaard, Baghavgaard; I 1912 Baghavgård; I 1924 Havgaarde. — Havegaard Bæk. TM Haugaardbek.— Havegaard Eng. I 1912 Havgård-Eng. — Havegaard Pebel. L 1783 Havgaars Pifvel; Jb 1790—92 Haugaards-Pifvel; U 1790—92 Havgaard-Pifvel; TM Haugaardspisoll. — Havegaard Stribbel. B 1783 Havgar Strifel, Haugar Strifel. — Jy. Havgaard „navn paa et indhegnet stykke jord nær ved gården" (Feilb.). Jfr. Havegaard i Spandet S., 3083. Pebel, se Indl., Stribbel betyder „Strimmel". Skriveformerne Bagge Havgaard og Baghavgaard er Gengivelse af jy. Bag æ Hawgaard „Bag Havegaarden".

Hedebjærg. B 1783 des südersten Heydebergs, Heydeberge.

Hesteløkker [*æ ˈåsə ˌhæ·sdˌlygə, æ ˈnæ·ˌhæ·sd ˌlygə*]. I 1924 Øvre-, Nedre Hestelykke.

Himmerig [*hɛməræ*]. L 1783 Hemerig, Hemerigs Krog; U 1784 Hemmere, Hemmeres Deeling; Jb 1790—92 Himmerig, Himmerigskrog; U 1791 Hiemmerig, Himmerich; TM, I 1912, I 1924 Himmerig.

Horsbyg Mose [*ˈhɔsbykˈmo·s*]. TGst Horsbüker Moor; I 1912 Horsbyg Mose. — Jfr. Blankvraa Mose ovfr.

Husmose. TM Husmoos.

Hyrdeblok. B 1783 Harder Blok, Harder-Block; U 1784 Hyrde Block.

Hyrdeeng [*æ hi·əæŋ*]. B 1783 die alte Hirten Wiese, Die hirten Wiese; L 1783 Gammel Hier Eng, Hier Eng; U 1784 dend gamle Hyrde Eng, Hyrde Engen; $^{31}/_{7}$ 1790 (i B 1783) Hiereng; Jb 1790—92 Hiereng, Heereng, Gammel-Heereng; U 1791 Hiereng, Gamm[el] Hiereng, Hirtenwiese; U 1793 Heereng; I 1924 Hyrdeengen. — L 1783 karakteriserer Engen som „gemeinschl. Hirten Wiese".

Hyrdeland. L 1783, Jb 1790—92 Hierland.

Hyrdetoft. B 1783 Harder Toft; L 1783 Hier Tofft; U 1784 Hyrde Tofft og Flenge; Jb 1790—92 Hiertoft-Flengel. — Om Flenge og Flengel se ovfr. under Flengel.

Hærvej. Mejer 1641 Herstraße nach Hatterschleben. — Jy. Hærvej „Landevej, Hovedvej" el. ty. Heerstrasse med samme Betydning.

Højbjærgvad. Mejer 1641 Hochbirgwath.

Højmose. L 1783 Hüh Moos; Jb 1790—92, TM Hühmoos.

Kattehale. B 1783 Kathoel; U 1790—92 Katthahl. — Ligger i Stormose. Se Kattehaler, Hviding S., 3085, og Kattehale, Brede S., 3116.

Kilestykke. B 1783 Kielstüke, Kielstücke; L 1783 Kielstück; U 1784 Kielstyk. — Kile, se Indl.

Kirkeager. U 1784 Kircke Aggere.

Kirkeblokke. B 1783 die Quer oder Kirch-Blöke; L 1783 Kirk Block, Kirkblock; U 1784 Kirckeblock; Jb 1790—92 Kirckblöck Osten und Westen den Kirchweg.

Kirkevejsager. B 1783 Kirchweg Agger; L 1783 Lang Kirkweys Ager, Kirkwey Ager, Kirkweys Ager; U 1784 Kirkevei Agger; $^{31}/_{7}$ 1790 (i B 1783) Kirckweyager; Jb 1790—92 Langkirckweysager, Kirckwey-Ager; U 1793 Lang Kirkveyager; TM Kirkweiaggre.

Kissig [*kisix*, *ˈåʊə ˈkisix*, *ˈnæ· ˈkisix*]. Mejer 1641 Alt Kysieg Moer vnd Heide, Kyesiegteich, Suder Kyesieg wisch, Kyesieg Moer; B 1783 Kiesig, Kiehsig; U 1784 Kiesig, Kiedsig, Kiesig Ryndel; $^{31}/_{7}$ 1790 (i B 1783) Kiehsieg; Jb 1790—92 Kiesig, Kiesieg; U 1793 Kiehsieg; TM Kiesieg, Kissigbek; I 1912 Kisig; Trap[4] Kissigengene; I 1924 Kissigenge [Ki'sigeɳ]. — Forleddet sandsynligvis det samme som i Kisbæk, Døstrup S., 3115, nemlig et til hty. Kies „Grus" svarende nordisk Ord, eller det kan være Dyrenavnet Kid. Ryndel, se Indl.

Knudeeng [*æ ˈknu·əˌʀæŋ*]. L 1783 Knuder Eng; U 1784 Knuder Eng; Jb 1790—92 Knuder-Eng; U 1791 Knudereng; TM Knuden; I 1912 Knudrede; I 1924 Knudeeng. — Knude „en lille bakke, forhöjning" (Feilb.). Slutnings-r i Skriveformerne Knuder og [ʀ] i Udtalen stammer fra opr. t i glda. knut-.

Kopsholt Blok. B 1783 Kopsholtz Blok, Kopsholts Block; L 1783 Kopsholt Block; U 1784 Kopsholts Blokke; Jb 1790—92 Kopsholtblöcke; U 1790—92 Kopsholtblöck. — Efter Gaarden Kopsholt i Ø.-Løgum S., 3204.

Kopsholt Dam. Mejer 1641 Kopsholtz teich. — Grænser op til Kopsholt i Ø.-Løgum S., 3204.

Kragblok. B 1783 Kragblok; L 1783 Krag Block; U 1784 Krog Block, Krogblocke; Jb 1790—92 Kragblöcke; U 1791 Kragblöck. — Fuglenavnet Krage.

Kulmileskifter [*æ ˈkɔt·mɪtˌsgöʊ.t*]. I 1912 Kulmoseskift; I 1924 Kulmileskifte. — Kulmile „tørvestakken, som brændtes til kul" (Feilb.).

Kær. Jb 1784 Kier.

Langager. B 1783 Langaker, Langacker; U 1784 Langagger, Lang Agere, Lang Aggere.

Lerbjærg. Mejer 1641 Leerbirg Ack:; Jb 1704 leerberg, leerberg Moeß; B 1783 Lierberg, Lierbiere, Lierbiere Ager; L 1783 Lehrbierre, Lehrbiere Moos; U 1784 Leerbierre Agger, Leer oder Lehm Berg; Jb 1790—92 Lehrbierre, Lierbierremoos; U 1790—92 Lierbierre; U 1791 Lierbierre Moos; TM Lehrbierremoos; I 1924 Lerbjerg Mose.

Lergrav. Jb 1704 leergrau. — Lergrav Blokke. B 1783 Liergrau-Blöke, Liere-Grau-Blöke; L 1783 Lehr Graw Blöcke; Jb 1790—92 Lehrgraublöcke. — Lergrav Ryde. L 1783 Lehrgrau-Rüher; Jb 1790—92

Lehrgrau Rüer. — I Jb 1704 er Lergrav Navn paa et lille Egekrat, Lergrav Ryde bestemmes i Arkivalierne som „Eichen Krattbusch", og jy. Ryde betyder „småt egekrat o. lign." (Feilb.).

Lillemaalsvej [*æ ˈlįļ·mOtsˌvæį*]. I 1924 Lillemose Vejen [Liləmosvej].

Lilletoft. B 1783 Lill Taut; L 1783 Lille Tofft; Jb 1790—92 Lille Toft; U 1793 Lille Tofft.

Melvang. Mejer 1641 Meellwang-Acker; B 1783 Mehlwang; L 1783 Mehl Wang; U 1784 Meel Wang; Jb 1790—92, TM Mehlwang. — Adj. glda. mæthæl „mellem".

Midtbraad. B 1783 Mitbrad Ager, Mit-Brodager; L 1783 Mittbrad; U 1784 Mitbraad; Jb 1790—92 Mittbrad.

Midteng [*æ medæŋ*].

Midthøj. U 1784 Dend midt eller Brænhöy.

Mosevej. TM Moorweg.

Møllevej [*æ møt·væį*]. I 1912 Møllevejen. — Vejen til Hellevad Mølle.

Norge [*nɔɹ·*]. I 1924 Norge. — Del af Horsbyg Mose nordligst i Sognet. Af Landsnavnet Norge, jfr. Sverige ndfr.

Nyløkke. Jb 1704 Nielucke.

Nørreenge. U 1784 Nör Enge.

Nørrehede. Jb 1704 Nordheide.

Nørrekær. Mejer 1641 Nortkiereng, Norkier Heide; Jb 1704 Norkier.

Nørremose. Jb 1704 Nord Mohr.

Nørretoft [*nɔ̃ɹ·tåʊt*]. B 1783 Nör-Taut; U 1784 nör Toft.

Oldemorskær [*Oļ·mOsˈķæɹ.*]. Jb 1704 Olmorskier, Ollmerskier; B 1783 Allemors Kier, Almors-Kier; L 1783 Ollemors Kier; U 1784 Allemoskier; 31/7 1790 (i B 1783) Ollemorskier; Jb 1790—92 Ollmorskier, Øllmorskier; TM Olmorskier. — Ligger ved Siden af Gammelmose. Oldemor, se Oldemorsskifter, Emmerlev S., 3107.

Oldemorstoft. I 1924 Oldemors Toft [Ålmus-Tå.wd]. — Oldemor, se Oldemorsskifter, Emmerlev S., 3107.

Paabod. U 1784 paabod. — Se under Aabod ovfr.

Per Madsens Agre [*pəˈmasənsˌaxəɹ·*].

Per Madsens Toft [*pəˈmasənsˌtåʊt*]. I 1924 P. Madsens Toft.

Skidenøst [*sgiɹ·nø.s*]. L 1783 Skieden Aess; Jb 1790—92 Skiedenaes, Skieden-Aes; U 1791 Schiedenees; TM Skieden Aes; I 1912 Skiden Øst; I 1924 Skiden Øse. — Se Skidenøst, Tønder Købstad, 3092.

Slade [*æ ˈsta·*]. (Her?) TM Stade Wasserlauf; I 1924 [Sla·r]. — Eng. Slade, se Indl.

Smediehøj [*æ ˈsmiʀəˌhyf*]. I 1924 Smedehøjen [Sme.rəhy'].

Sortmose. Mejer 1641 Schwartze Moer vnd Heide.

Spjældblok. K 1783 Spiohlblock; L 1783 Spiol Block; Jb 1790—91 Spiöhl-blöck. — Spjæld, se Indl.

Stadsvej [*æ ˈsdajsˌvæį*]. — Vejen over Nørre-Hostrup til Aabenraa, som er en Stad „Købstad".

Starfløde Eng. L 1783 Starrfloy Eng; Jb 1790—92 Starfloyeng. — Plantenavnet Star. Fløde, se Flødeeng ovfr.

Stormose [*æ ˈsdo·ˌmo·s*]. L 1783 Store Moos in Fehrholm Schift; U 1790—92 Storemoos in Fehrholmschift; TM Stor-Moos.

Støvning. Trap[4] Stevningen. — Vistnok Navn paa Enge, som ligger op til Kissig. Af jy. Støvning „Dæmning".

Sverige [*svɛi·x*]. I 1924 Sverrig. — Del af Horsbyg Mose nordligst i Sognet. Landsnavnet Sverige, jfr. Norge ovfr.

Sønden Byen. Mejer 1641 Suden Dorff-Acker. — Rimeligvis samme Lokalitet som Sønderager ndfr.

Sønderager. B 1783 Sünder Agger, Sünder-Ager, Kort Sünder Ager, Lang Sünder Ager, Süder Akern; U 1784 Synder Aggere; Jb 1790—92 Sünder-Ager; I 1912 Sønder Agerender. — Rimeligvis samme Lokalitet som Sønden Byen ovfr.

Sønderhede. Mejer 1641 Suder-Heide; Jb 1704 Suderheide; L 1783 Sünder Heed; Jb 1790—92 Sünderheede, Sünderheide; U 1793 Sünder-Heede.

Sønderkær [*synəkjæ*]. B 1783 Sünder Kier, Sünderkier, Sünder-Kieren; L 1783 Sünder Kier, U 1783 Synder Kier; Jb 1790—92 Sünderkier; U 1793 Sönderkier; I 1924 Sønderkæret [Synərkjæ·r].

Sønderland. Jb 1790—92 Sünderlande.

Søndertoft. B 1783 Sünner Taut, Sünder Taut; I 1924 Søndertoft [Synər Tå.wd].

Teglovnager [*æ ˈtæj·ɫåunˌaxə*].

Tingbjærg [*teŋ·bjɛrə*]. Mejer 1641 Tingberg Acker, Wester Tingberg-Acker; Jb 1704 Tingbierg, Tiengberg; B 1783 Tingbiere, Tingbiere-Ager; L 1783 Ting Biere, Ting Biere Ager; Jb 1790—92 Tingbierre, Tingbierre-Ager; TM Tingbiergaggre; I 1912 Tingbjerg, Tingbjergagre; I 1924 Tingbjærget; Gst Tingbjærg. — Jvfr. Galgehøj ovfr.

?**Trindsig.** I 1924 [Tren Si·]. — Et lavtliggende Markstykke med Vand og Huller (I 1924). Forleddet er muligvis Adj. trind, som dog udtales med i-Vokal, og ikke med e el. æ.

Trædemark. Mejer 1641 Tredemarck Ack:; Jb 1704 Tretmarck; B 1783 Treemark, Tre-Marck, Tremarks-Blöke, Oster Tremark-Ager; L 1783 Træmarks Block, Træmark; U 1784 Trædmark, Trædmarcks Blocke, Trædmarcks Aggere; Jb 1790—92 Trædemarck, Treedemarck, Treedemarck-blöcke. — Jy. Træde „Trælle, Proces" anvendes som Forled i Navne paa Jordstykker, hvorom der har været ført Proces; se Feilb. under Trædeager og Trædeblok.

Tværblokke. B 1783 die Quer oder Kirch-Blöke; U 1784 Tvers-blocke.

Tyrholm Bæk. TM Tyrholmbek. — Efter Tyrholm i Ø.-Løgum S., 3204.

Tyrholm Mose. B 1783 Thürholm Drau, Thürholm-Weg; L 1783 Thürholm Mohr, Thürholm Moos; U 1784 Tyrholm Drav; U 1790—92 Tührholm-Moos, Tührholmdrau. — Hører iflg. L 1783 og U 1790—92 til Tyrholm i Ø.-Løgum S., 3204.

?**Tøgershøj.** Mejer 1641 Tockshuy-Acker; Jb 1704 Tuickeshu; B 1783 Tückes Hoy, Tükeshoy; L 1783 Tückes Hoy Ager; U 1784 Togges Hoys Ackkere, Tögges Höys Aggere, Töggers Höys Aggere; Jb 1790—92 Tückes-hoy, Tückeshoy-Ager. — Af Mandsn. Tøger el. Tyge.

Tørvemoseblok. B 1783 Wester- oder Tormaas-Blöke, Wester oder Tormoos-Blöcke; U 1784 Törremos Block, Torremos Block.

Tørvevejstykker. L 1783 Torrwey Stücker; Jb 1790—92 Torrewey-stücker.

Vandblok. B 1783 Sünder-Wasser-Blöke, Nör Wasser-Blöcke, Wasser

Blöke; L 1783 Wan Block; U 1784 Synder Vandblokke, Nörr Vandblock; Jb 1790—92 Wannblöcke. — Ligger ved Siden af Vanrad.

Vanrad. L 1783 Wannraey; Jb 1790—92 Wannray. — Ligger ved Siden af Vandblok. Se Vanrad, Arrild S., 3081.

Vase. K 1783, L 1783 Wais; U 1784 Vais Deeling; Jb 1790—92 Wais; U 1791 Weiis; I 1912 Vejs. — Vase se Indl.

Vesterblokke. B 1783 Wester- oder Tormaas-Blöke.

Vesterdam. L 1783 Wester Damm; Jb 1790—92 Westerdamm.

Vesterhede. Jb 1704 Westerheide.

Vesterløkke. B 1783 Wester Lück; L 1783 Wester Lücke; U 1784 Vesterlykke; Jb 1790—92 Westerlück; TM Westerlük; I 1912 Vesterlyk.

Vestermose. I 1912 Vester mose.

Vesterryde. L 1783, Jb 1790—92 Wester Rüher; Jb 1790—92 Wester Rüer. — Karakteriseres i Kilderne som „Eichen-Krattbusch", jfr. ovfr. under Lergrav.

Vestertoft. B 1783 Wester-Taut.

Øsande. K 1783 Øh. Sann; L 1783, Jb 1790—92 Oh Sann; U 1790—92 Øh-Sann. — Snarest Adj. øde.

Østerdam. B 1783 Oester dam, Oster-Damm; U 1784 Østerdam, Østerdams Ryndel. — Ryndel, se Indl.

Østerhede. L 1783 Oester Heed; Jb 1790—92 Osterheide, Osterheede; U 1790—92 Østerheede und Moos; U 1793 Osterhaide; TM Oesterhede.

Østerkær. Jb 1704 Osterkier.

Østerløkke. B 1783 Oster-Lük; L 1783 Oester Lücke, Oster Lücke; Jb 1790—92 Osterlück; U 1790—92 Østerlück; TM Oesterlük.

Østermose. Jb 1704 Ostermoes, Oster Mohr; L 1783 Oester Moos; Jb 1790—92 Ostermoos; U 1790—92 Østerheede und Moos; U 1793 Ostermoos.

Østertoft. B 1783 Oster Taut; L 1783 Oester Tofft; Jb 1790—92 Ostertoft, Østertoft; U 1793 Ostertofft.

NØRRE-HOSTRUP.

Aa. I 1912 Aa. — Navn paa Eng.

Aabjærg. B 1783 Anberg; Jb 1783 der Auberg.

Arnhøj. Mejer 1641 Arenhuy Acker; Jb 1783 Ahrenhoyager; B 1783 Ahrnhöy-Stükcker; TM Ahrenhoyager. — Glda. arn „Ørn", jfr. Arnum, Højrup S., 3082.

Bladeng [*æ bła·j¸æŋ'*]. Mejer 1641 Bladeng, Bladeng-Moer; Jb 1704 Blad Eng, Bloed Eng, Bled Eng; Jb 1783 Bladeng; B 1783 Blay Eng; TM Bladenge; I 1912 Bladeng; I 1924 Blodengen [Bla·iəŋ]. — Subst. Blad, enten om Planter med store Blade og da snarest Bukkeblad, eller om bladformede Jordstykker, eftersom det paa Shetlandsøerne kan anvendes i Navne paa bladformede Landtunger (Jakob Jakobsen i Aarb. 1901 p. 78). I 1924 gengiver fejlagtigt Forleddet som Blod men har den rigtige Udtale. Et Sagn beretter ifl. I 1924, at der i gammel Tid stod et Slag i Østermarken, det skal have været meget blodigt, og dette Navn samt „Sorgbæk" (se Surbæk) og „Myrdekæret" (se Mykær) skulde stamme derfra.

Blæsbjærg [*błæj·sbjɛ.iə*]. I 1924 Blæsebjerget. — En lille Bakke, som ligger højt og frit for Vinden, Navnet er af ny Dato (I 1924).

Brede. Jb 1704 Bre; Jb 1783 Bree, Osterbreeh; B 1783 Öster Bree, Bree; TM Bree, Oesterbree. — Ingen topografisk Forbindelse med Brede i Horsbyg. Navnet er sandsynligvis sammensat af Adj. bred og et Efterled, som er trukket sammen dermed og nu ukendeligt, muligvis Ager el. Hede, jfr. Bredager og Bredhede, som begge godt kan være samme Lokalitet som Brede.

Bredager. Mejer 1641 Bree Ack:

Bredhede. Mejer 1641 Bree heide.

Bredmose. Mejer 1641 Bre-Moer.

Bredsig. Mejer 1641 Bresyck.

Bregneholm [*bræ·nhɔtm*]. Mejer 1641, Jb 1783 Brenholm; B 1783 Bremholm; U 1783 Brehnholm; TM Breenholm; I 1912 Brænholm, Brænholmvej; I 1924 Bregne- el. Brændholmen. — Plantenavnet Bregne, se under Brænhøj i Horsbyg.

Bremesande. Mejer 1641 Bremsande; Jb 1783 Brehmesann, Brehmesann stücker; B 1783 Bremesan, Bremesan stükcker; TM Bremesaa-Stücker. — Ænyda. breme „tornet Vækst".

Bukbjærg. Mejer 1641 Bockbirg Acker; Jb 1704 bockberg; Jb 1783 Lütt-, Grot Bockbierre; B 1783 klein-, stor Bockbirrer; I 1912 Bokbjerg. — Se Bukbjærg i Kolstrup, Aabenraa Købstad, 3191.

Bulkhøj. Mejer 1641 Bulckhuy Ack:; Jb 1783 Bolckhöyager, Bulckhöy ager; B 1783 Bolckhoy agger, Bölckhöy agger; TM Bölkhoy Ager. — Subst. Bulk „en udstaaende rund Knude, Pukkel".

Bækeng. Mejer 1641 Beckwisch.

Damsted [*æ dam·sdæ*]. Mejer 1641 Damstette; Jb 1704 Damsted; Jb 1783 Oster Dammsted oder Aue, Dammsted; B 1783 öster Damstedt, Damstedt; TM Damstedt; I 1912, I 1924 Damsted. — Navn paa Eng og Agerjord. Dam, se Indl.

Falles Kaalgaard [ˈ*fatəs ˈkal·gɷ*]. I 1924 Falles Have [Faləs Ka.lgår]. — Mandsn. sønderjy. Falle.

Fjællebro. I 1912 Fjælebro. — Navn paa en Bro.

Fælled [*æ fæ·ləð*]. Jb 1783 Fehled; B 1783 Fehler; TM Felled; I 1912 Fælleder. — Fælled, se Indl.

Gjoldaa. Mejer 1648 Giol fl. — Andet Navn paa Vesteraa. Jfr. Gjold i Brede S., 3116.

Gjoldeng. Mejer 1641 Giolldtengstr; Jb 1783, U 1783 Giolleng; B 1783 Gioll Eng; I 1912 Gjoldeng. — Sandsynligvis efter Aanavnet Gjold, se ovfr.

Graastensager. Mejer 1641 Grathstein Ack:; Jb 1783 Graasteens Agern; K 1783 Graasteenager; B 1783 Grasteens agger; TM Graasteenager.

Grydedal [*grɥ·ðal*]. Mejer 1641 Gruddedall-Acker; Jb 1704 Grüderdall; I 1912 Grydedal; I 1924 Grydedal [Grørədal]. — Gryde „Fordybning i Jordoverfladen" eller Gryd „Sten, Grus".

Hedeager. I 1912 Hedeager.

Hesteløkke. I 1912 Hestelykke.

Hjordkær Mose. Jb 1704 Joerdkier moeß; K 1783 Iorkiermoos; Jb 1783 Iordkiermoos; B 1783 Jurdkier Moos; TM Jorkjermoose. — Efter Landsbyen Hjordkær; ligger lige op til Nørre-Hostrup By paa den sydøstlige Side af Aaen.

? **Holgade.** Mejer 1641 Hollgatt Ack: — Subst. jy. Hol „Hul“ el. det tilsvarende Adj.

Hostrup Aa. Mejer 1641 Hostrup Ow. — Samme Aa som Surbæk.

Hostrup Hede. Mejer 1641 Hosterup Heide.

Hyrdeeng [*æ hi·əræŋ*]. Jb 1704 hier Eng; Jb 1783 Heer Eng; B 1783 Heer-Eng; U 1835 Hyrdeeng; TM Hirdeenge; I 1912 Hiereng (Hyrdeeng).

Høkermark. I 1912 Høkermark.

Jeppesmose. Mejer 1641 Jebsmoer.

Kaadnermark [*æ ˈkɔɹ·nəˌmaɹg*]. — Kaadnermarksvej. I 1912 Kaadnemarksvej. — Jy. Kaadner „mindre Landbruger“.

Kile. I 1912 æ Kiil (Kilen). — Kile, se Indl.

Kirkeholm. Mejer 1641 Kirchholm, Kirchholm Heide; Jb 1783, K 1783 Kirchholm; B 1783 Kirckholm; TM Kirchholm.

Kirkeland. Mejer 1641 Kirchenlandt; Jb 1783 Kirchenland.

Kirkemose. Mejer 1641 Suder Kirchmoer; Jb 1704 Kirch Moeß; K 1783 Kirkemoos oder Sünderheide; TM Kirremoos. — Ligger op til Vesteraa.

Kirkevej. Mejer 1641, K 1783, TM Kirchweg; I 1912 æ Kirkevej. — Vejen til Egvad Kirke.

Klavshøj [*kłaʁəsˈhɥɟ*]. Mejer 1641 Klaußhuy Ack.; Jb 1704 Claushüager; Jb 1783 Claushöyager; B 1783 Claushoy agger; TM Claushoiager; I 1912 Klaushøj, Klaushøjager. — Mandsn. Klavs.

Kokdal. Jb 1783 Kockdohl; B 1783 Kackdals Stüker; U 1783 Kockdahl, Kockdohl. — Ager. Kok er paa Jysk flertydigt, dels er det iflg. Feilb. Navn paa forskellige Planter: „Kællingtand“ og „Katost“, dels er det Fuglenavn: „Hane“, og endelig kan det betyde „lille Høstak“.

Kokhave. Jb 1704 Kockhau; Jb 1783 Kockshaue; B 1783 Kockshauv. — Kok er her mulig samme Ord som i Kokdal ovfr. eller det er Mandsn. Kok (Fortegnelse over Medlemmerne i St. Laurentiusgilde i Flensborg 1377: Koc Lyuing in Munkebyl).

Kongested [*æ kOŋ·sdæj*]. I 1924 Jes Konges Have [Jes Ko'ŋs Ka.lgår]. — I 1924 oplyser, at Stedet har Navn efter Jes Ratzer med Tilnavnet Konge.

Kragland. U 1783 Kragland. — Samme Forled som i Kragsted, se dette, el. Fuglenavnet Krage.

Kragsted. B 1783 Kragstedt Ackerl. — Verb. sønderjy. krage „sætte Tørv i smaa Stakke“. Subst. Krage „lille Tørvestak“ findes i Mellemslesvigsk.

Kragstykker. Jb 1783 Kragstücker; B 1783 Kragstückcker. — Samme Forled som i Kragsted, se dette.

Krog. Jb 1704, Jb 1783 Krog. — Krog, se Indl.

Langager. Jb 1704 lang ager; Jb 1783 Langager; B 1783 Langagger, Lanagger; TM Langager; I 1912 Langeager.

Langbjærg. Jb 1783 Langbierre.

Langeng [*æ ˈlɔŋ·ˌæŋ·*]. Jb 1704 lang Eng; Jb 1783 Sünder Langeng; B 1783 Sünner lang Eng; TM Langenge; I 1912 Lange Enge.

Langklint. Mejer 1641 Lang-Klint Ack:

Langmade. Jb 1783 Langmay; B 1783 Lang May.

Ledpold. Mejer 1641 Leypoll. — Led „Markled, Led ud til Markjorderne“; Stedet ligger op til Nørre-Hostrup By.

Lillekrog. B 1783 Klein Krog.

Lundager. Mejer 1641 Lundt-Acker.

Lundhede. Mejer 1641 Lundt-Heide.

Lundhøj [*æ ˈlu·n̥ˌhɥf*]. I 1912 Lundhøj; I 1924 Lundhøj [Lu.nhy.].

Lysemose [*æ ˈly·sˌmo·s*]. K 1783 Lüüsmoos; Jb 1783, U 1783 Lüsmoos; I 1912 Lysmose; I 1924 Lysmosen. — Ligger umiddelbart op til Byen mellem Tranekær og Tingsig. Se Lysemose i Hønkys.

Løkke. Jb 1704 lucke; Jb 1783 Lücke; B 1783 Lük; TM Lück; I 1912 Lyk. — Eng. Løkke, se Indl.

Madegaard. Jb 1783 Maygaard, Sünder Maygaard; B 1783 Maygaar, Sünner Maygaar; TM Maygaard; I 1912 Majgaarde. — Made, se Indl.

Magerager. I 1912 Mauerager (mager). — Adj. mager „ufrugtbar", om Jord.

Midtager. I 1912 Midteager.

Mjøls Løkke. I 1924 Mjølslykke [Mjö.lslyg]. — Mjøls er Landsbynavnet Mjøls, Rise S., 3212.

Moseager. Mejer 1641 Moer Acker; Jb 1704 Moesager.

Mykær [*myk̟jæ*]. Jb 1704 Modkier; Jb 1783 Miokier, Miökier; U 1783 Miokier; B 1783 Mückckier; TM Mykkjer; I 1912 Mygkær, Øster- og Vester Mygkær; I 1924 Myrdekæret [Møkjæ]. — Mykær Blok [*myk̟æˈbɫɔk*]. I 1912 Mygkærblok; I 1924 Myrdekærsblokken [Møkjæblåg]. — Mykær Drav. Jb 1783 Miökier Drou; B 1783 Möckckier-Drav; U 1783 Midkierdrou. — Mykærforte [*myk̟æˈfo·ɹd*]. I 1912 Mygkærforte. — Mykær Holm. Mejer 1641 Muhkierholm. — Mykær Mose [*myk̟æˈˢmo·s*]. Jb 1783 Miökiermoos; B 1783 Mückckier Moos; TM Mykkjermoose. — Oprindelig af Adj. glda. miō „smal", men senere omtydet til Insektnavnet Myg. Et Sagn om Navnets Oprindelse refereres ovenfor under Bladeng.

Møllevej Stykker. Jb 1783 Möllweys Stücker; B 1783 Mollwey-Stückcker.

Møllumgrav. Mejer 1641 Molmgrafft Heide; Jb 1783 Müllumgrow oder Oster Heyde, Möllumgrau, Mollum grau; U 1783 Möllumgrau; K 1783 Müllumgrav oder Osterheyde. — Ager. Møllum- er mulig sammentrukket af Mølleholm- el. Møllemade-.

Nyløkke. Jb 1704 Nielucke; Jb 1783 Nielück; B 1783 Neu Lüke.

Nyskifte. Mejer 1641 Newschifft.

Nørrehede. Mejer 1641 Nort Heide; Jb 1704 Nordheid, Nordheide; Jb 1783 Norder Heyde; B 1783 Norre Heyde; I 1912 Nørrehede.

Nørremark. TM Nörre Feldmark.

Nørretoft [*æ nöɹ·tɔʁt*]. Jb 1783 Nörre Toft, Nörretoft; B 1783 Norr Taut; U 1835 Nörtoft; I 1912 Nørretoft.

Paa Bjærget. Mejer 1641 Auff dem Berge. I 1912 aa æ Bjerre (paa Bjærget).

Parcel. I 1912 Parcel.

?**Per Fods Ager.** Jb 1783 Perfoodager; B 1783 Perfodager. — Af Mandsn. Per og det sønderjy. Familienavn Fod (Kok II p. 17).

Præsteeng. Jb 1704 Prest Eng.

Rosmose. Mejer 1641 Roß Moer vndt Heide; Jb 1704 Roßmoes. — Ænyda. ros „Hest".

Rugbjærg. Jb 1704 Raubier Kier, Raubier Eng. — Kornsorten Rug.

Rønnevad. K 1783 Rønnway; Jb 1783 Rönnwais; B 1783 Ronnwääs. — Trænavnet Røn, sidste Led Vad „Vadested" eller maaske Vase. Ligger ved Surbæk.

Røreng [*æ ˈrø·əˌræŋˀ*]. Mejer 1641 Roereng, Roreng; Jb 1783 Röhreng, Röhreng Heyde; B 1783 Röhr Eng; K 1783 Røhreng, Røhrengheyde; TM Rörenge, Röhrengheide, Rörengheide; I 1912 Røreng; I 1924 Rørengene [Røreɳ Dra.w]. — Plantenavnet Rør „Phragmites communis", jfr. Røreng, Vodder S., 3088.

Sandager. Mejer 1641 Saing-Acker. — Jfr. Vandager i Øbening, der hos Mejer staves Waing-Acker.

Sandpolde. I 1912 Sandepolde eller Sortepolde.

Sig [*æ siˈx*]. U 1783 Sicht; I 1912 æ Siig. — Kilde. Sig, se Indl.

Skelhøj. I 1924 Skelhøjen [Sgæ.lhy.]. — Ligger i Skellet mellem tre Byer, Nørre-Hostrup, Mjøls og Lunderup, deraf Navnet.

Skolevej. I 1912 Skolevejen.

Skotvej [*æ ˈsgɔdˌvæj*]. I 1912 æ Skotvej. — Subst. jy. Skotvej „mindre bivej fra by til by" (Feilb.).

Smedeland. Jb 1783 Schmiedeland.

Sorløkke. Jb 1704 Sohrluck. — Sor, se Surbæk.

Sortepold [*æ ˈsoˑɹd ˈpɔlˀ*]. I 1912 Sandepolde eller Sortepolde; I 1924 Sortepolde [Sårdpå.l]. — Den optegnede Lydskriftsform er Sing., men baade I 1912 og I 1924 har Plur.

Sprægenkule. I 1912 æ Sprænkul (Bregnekulen). — Plantenavn jy. Sprægen „Bregne".

Stadsvej. I 1912 æ Stajsvej (Vejen til Staden).

Stenbro. I 1912 Stenbro.

Stenhøj. I 1924 Stenhøj [Sde'nhy']. — Markstenene er samlet sammen der (I 1924).

Stokeng. Jb 1783 Stock-Fehled, Stockeng Drou; B 1783 Stockeng Fehler, Stock Eng Drau, Stock Engfehler.

Storeng. K 1783 Storreng; Jb 1783 Storeng; B 1783 Stor Eng.

Storkrog. B 1783 Storr und Klein Krog.

Stuv. Mejer 1641 Stuft. — Stuveng. Mejer 1641 Stueng; Jb 1704 Stu Eng; Jb 1783 Stufeng; K 1783 Stueng; B 1783 Stuf Eng. — Stuvvad. Jb 1704 Stuewad. — Af gldа. stūf „Jordstykke udenfor Fællesjorden".

Stykke. Jb 1783, B 1783 Stück; I 1912 æ Styk.

Surbæk [*sɔɹəbæk, æ suˑbæk*]. Mejer 1648, Danckw 1652 Saerbeck; Jb 1704 Sohrbeck, Oster Sohrbeck; Jb 1783 Sorrebeck; B 1783 Sorrebeeck, Sorrebeck; U 1835 Sorrebeck; Schröder Topographie 1837 Saurbek; Gst 1857—58, Trap[1] Susbæk; TM Susback Aue, Sasback Aue, Saurbek, Süsebeck; TGst Sauerbek; I 1912 Sorrebæk; I 1924 Sorgbæk; Gst, Trap[4] Surbæk. — Surbæk Eng. Mejer 1641 Sarbeck wisch; TM Sauerbekenge. — Navn paa Bæk og Enge. Samme Bæk som Hostrup Aa og Surbæk i Klovtoft, Hellevad S., 3202. Sor svarer til no. Dial. sor, isl. sori, som staar i Aflydsforhold til gldа. sōr „Snavs, Pløre", jfr. Sørbæk, Arrild S., 3081. Et Sagn om Navnets Oprindelse refereres ovenfor under Bladeng. Formen [*suˑbæk*] (fra Hellevad S.) er rimeligvis Oversættelse af den tyske Skriftform Sauerbek.

Sønderfælled. I 1924 Sønderfælled [Synefæ.lød].

Sønderhede. Jb 1704 Suderheide; Jb 1783 Sünder Heyde; B 1783 Sünner Heyde.

Søndertoft. Jb 1783 Sünder- und Huustoft, Sünder Toft; B 1783 Sünner Taut; U 1835 Søndertoft; TM Sünder Toft; I 1912 Søndertoft.

Tatergrav. I 1912 Tatergraven; I 1924 Tatergrav. — Kløft. Folkenavnet Tater.

Tingsig. Jb 1783, K 1783 Tingsieg; B 1783 Tingsick.

Tingvej. Mejer 1641 Dingweg.

Tofte. I 1912 Tofte. — Eng.

Tranekær [*tʀɑ·nk̥jæɹ*]. Mejer 1641 Trankier, Tranckier Moer vnndt Heide, Trankier stein; Mejer 1648 Tranikar Moer; Jb 1704 Trankier; Jb 1783 Trahnkier, Trankier; B 1783 Trankier, Trankier Hahl; TM Trahnskier; I 1912, I 1924 Tranekær. — Fuglenavnet Trane.

Tremandshede [*æ ˈtʀɛ̀ˈmaŋsˌhe·*]. I 1912 Tremandshede; I 1924 Tremands-Heden.

Trædemark. Mejer 1641 Nort Tredigmarck, Alt Tredig marck Ack:; Jb 1704 Treymarck; Jb 1783 Mitt Tredmarck, Nörre Tredmarck; B 1783 Mitt Träär Marckagger, Norr Träär Marckagger. — Jy. Træde „Proces, Trætte", altsaa Navn paa en Mark, hvorom der har været ført Proces.

Ulvshøj. Mejer 1641 Wulfshuy. — Mandsn. Ulv.

Under Bjærgene. Mejer 1641 vnter bergn. — Vejen om under Bjærgene [*æ ˈvæj̥ ˈOm ʊŋ̥ɔʀ æ ˈʳbjɛʀə*]. I 1912 æ Vej om under æ Bjærre.

Vad [*æ vɑj̥*]. I 1912 æ stor Voj (Vadet), æ lille Voj (Vadestedet). — Bro og Vadested.

Vadestykke. I 1924 Vadestykke [Wå.isdøg]. — Ligger ved Surbæk.

Vagtbjærg. I 1912 Vagtbjerg. — Bakke.

Vesteraa [*æ ˈvæsdəˌʀɑ̊.*]. Jb 1704 Wester Au; Jb 1783, U 1783 Westeraue; U 1783, K 1783 Wester Aue; I 1912 Vesteraa. — Navn baade paa Aaen og de tilgrænsende Enge. Aaen hedder hos Mejer 1641 Hostrup Ow, men hos Mejer 1648 Giol fl.

Vesterhede. Mejer 1648 Wester Heide; Jb 1704 Wester heyde.

Vesterlavning. I 1912 Vesterlavning. — Kilde.

Vestermark. I 1912 Vestermark.

Vestermose. Mejer 1641 Wester-Moer; Jb 1704 Wester mos; Jb 1783, K 1784 Westermoos; B 1783, TM Wester Moos. — Ligger Vest for Kirkemose paa begge Sider af Aaen; B 1783 kalder det „Heydeland".

Østeraa. Jb 1783 Oster Aue; B 1783 öster Aue, Öster Aue; TM Oester Aue; I 1912 Østeraa. — Eng.

Østerhede. Jb 1704 Osterheyde; K 1783 Müllumgrav oder Osterheyde; Jb 1783 Müllumgrow oder Oster Heyde, Osterheyde; B 1783 Öster Heyde; TM Oester Hede. — Ager og Hede, ligger Nordøst for Hjordkær Mose.

Østerlavning. I 1912 Østerlavning. — Kilde.

Østerløkke. Jb 1704 Osterlucke, Osterluck.

Østermark. I 1912 Østermark.

Østermose. Jb 1704 Oster Moeß.

Østertoft. I 1912 Østertoft.

HØNKYS.

Aa. Jb 1784—91 Sicht Auen genannt, Aue nach Abzug des Aues; TM Aae; I 1912 Aa. — Navn paa en Eng.

Aalsnap [*å'ɫsnap*]. Mejer 1641 Agelschnap-Acker, Agellschnap-Heide; U 1772 Avelsnap; U 1784 Osten-Ogel-Schnap; B 1784 Öster Ogelschnap, Ochelschnap, Norr Ochelschnap; Jb 1784—91 Östen Ugel Schnap, Nörre Ugel Schnap, Ugel Schnaphahl, Sünder Ugel Schnap; Jb 1794 Nörre Ugel-Schnap; B 1842 Aalsnap; TM Aalsnap, Aalsnaphal; I 1912 Aalsnap; I 1924 Ålsnap. — Lave Enge. Skriveformerne Ugel- og Ogel- viser, at Forleddet er Fuglenavnet Ugle. Den optegnede Udtale beror paa en Omtydning til Fiskenavnet Aal.

Aavad. I 1912 Aavad. — Vadested, nu ombyttet med en Bro (I 1912).

Adelgade. I 1924 Adelgade, Oliegaden [Åliga]. — Vejen gennem Hønkys By.

Adelvej [*æ ajəɫvæj*]. Mejer 1641 kalte weg; U 1784 Norden Eiel-Weg; Jb 1784—91, Jb 1794, TM Norden Eiel Weg. — Vejen fra Hellevad til Røde Kro. Adelvej „Hovedvej", se Adelvejstykker i Horsbyg, jfr. Tingvej ndfr. Mejers Form kalte weg, der ifl. Kortet betegner netop denne Vej, maa sikkert bero paa en Fejlskrivning.

Asserroj [*asə'rɔj*]. Mejer 1641 Aster-Rode Heide; U 1772 Atzeray; Jb 1784—91 Asseroy, Öster Asseroy; Jb 1794 Asseröy, Øster Asseröy; TM Asseroy; I 1912 Aseroj; I 1924 Asserrøj. — Agerjord. Sandsynligvis af Mandsn. Asser (Kok II p. 5), jfr. Asserfenne, Møgeltønder S., 3102.

Bejsbjærg. TM Beilsbjerg; I 1924 Bissebjerg [Bæ'jsbjærə]. — Maaske af Verb. jy. bese „bisse", jfr. Bissekrog, Hviding S., 3085 og Bejsager, Nørre-Løgum S., 3117.

Bredblok. U 1772 de saakaldede Breblack; K c. 1784, Jb 1794 Bree Block; U 1798 das Breite Block; TM Bree Block. — Adj. bred.

Bredstykke. Jb 1704 Brestuck; Jb 1784—91 Bree Stück; I 1912 Bredestykke. — Eng i Vesterballe Made. Af Adj. bred.

Brunshøj. Mejer 1641 Brunshuy-Acker; Jb 1704 Brunsheu, Brunhu, an Brunsiegs Schlag; Jb 1784—91 Brunshoy Lyck; U 1798 Brunhöyes Jndvang, Brunshoys Acker, Brunshoyacker; Schröder Topographie 1837 Brunshöi; TM Brunshoy. — Af Mandsn. el. Slægtsn. Brun.

Damsted [*æ dam'sdæj*]. U 1772 Damsted; Jb 1784—91 Damm Steedt; U 1798 Damsted Acker; TM, I 1912, I 1924 Damsted. — Eng og sandsynligvis Vandsted, hvor Kreaturerne er blevet vandet (I 1924).

Degnetoft. Jb 1704 Küstertofft, Degen Tofft. — Ligger ved Egvad Kirke.

Dokhøj. U 1798 in Dockhoyes Jndvand, Dockhoys Jndwang. — Mandsn. glda. *Dokki, en a-omlydt Form af glda. Dukki.

Drav [*æ dræs*]. Mejer 1641 Draffwisch; Jb 1704 Drau; U 1772 Drau-Enge; Jb 1784—91 Drau; Dok. 1842 flüe oder Drav; TM Drau; I 1912 Drav; I 1924 [æ Dra'w]. — Drav, se Indl.

Drift [*æ drøst*]. I 1924 Drivvej [æ Dre'wd]. — Vejen, som Kreaturerne blev dreven ad ned i Græsningsløkken (I 1924). Drift, se Indl.

Drift. I 1924 Drift [æ Dre.wd]. — Den Del af Bymarken, som benyttedes til Græsning (I 1924). Drift, se Indl.

Dybeforte. I 1912 Dybeforten. — Adj. dyb.

Egvad Løkke. Jb 1784—91 Eckwadt Lück. — Grænser op til Mjøls Mark.

Engtoft. TM Engtoft.

Engvej. I 1924 Engvejen.

Flakagre. U 1798 Die beiden Flagg Ackern. — Adj. flak „flad".

Flyde [*æ fly·*]. B 1784 Flöh; Jb 1784—91 Flü Hee, Öster Flü; B 1842 Flyen; Dok. 1842 flüe oder Drav; TM Flü-Hee, Öster Flü; I 1912 Flye. — Flyde, se Indl.

Forte. I 1924 [Fo·rd]. — Vej i Hønkys By. Forte, se Indl.

Fælleskær. U 1772 Norden den fælles Kier.

Gaaseløkke. I 1912 Gaaselykke.

Gade [*æ ˈga·*]. — Gade, se Indl.

Guldhøj. U 1798 Guldhoyes Block. — Navnet kan stamme fra, at man har tænkt sig, at Højen indeholder en Skat af Guld.

Hagensager. U 1798 Hagens Acker. — Mandsn. Hagen.

Halvskifte. Jb 1798 das süder Halbschifft, Das sogenannte Halbschifft.

Harkenge [*æ ˈha.i.gˌæŋ·*]. Jb 1704 harck Eng; Jb 1784—91 Harck Eng; U 1798 Harckeng; B 1842 Harkeng; TM Hark Eng; I 1912 Harkeng; I 1924 Harkengene. — Af jy. Harke „en hårdbundet, tör eng; mager, med lyng og ris bevokset hede og kær" (Feilb.).

Havreblok. U 1798 Haber Blog Acker.

Hedeager. Jb 1704 heidacker; B 1842 Hedeagger. — Sidstnævnte opdyrket 1830—42 (B 1842); det drejer sig formodentlig derfor om to forskellige Lokaliteter.

Hedeholm. Jb 1704 Heyde Holm, des Dorffes heidholm.

Hedeskifter [*æ ˈheˌsgös.t*]. B 1842 Vester Hedeskift, Øster Hedeskift.

Holhøj. Jb 1704 hollheu; U 1772 Hol-Höy; Jb 1784—91 Hollhoys Agger; U 1798 Holhöyes Acker. — Subst. Hul i Betydningen „Fordybning i Jordsmonnet", jfr. Holbjærg i Vester-Vedsted S., 2708.

Holm [*æ hɔl.m*]. Mejer 1641 Kl: Holm Heide, Holm Moer; Jb 1704 holm; Jb 1784—91, K c. 1784, TM Holm; I 1924 Holmen. — Ligger midt i et Engdrag. Holm Moer paa Mejers Kort 1641 er samme Lokalitet som Flyde, se ovfr.

Horsløkke. Jb 1704 horßlück. — Støder op til Kassø Mark. Dyrenavnet Hors „Hoppe, Øg".

Hostrup Aa. Mejer 1641 Hosterup Ow. — Samme Aa som Surbæk.

Hostrup Kirkevej [*ˈhɔsdʀɔb ˈkʲiʀgvæˌj*].

Hussted. TM Huussted.

Hvedehøj [*ve·əhy*]. Jb 1704 Witheu; U 1772 Wedhys Age[r]; Jb 1784—91 Weedhoys Agger; U 1798 in sogenannten wedhoyes Jndvang, Wendhöyes Jndvang; Schröder Topographie 1837 Weedhöi; TM Weedshoys Agger; I 1912 Hvedehøjlykke, Hvedehøj; I 1924 [Ve·hy·], [Ve·hy·sagər]. — Kornsorten Hvede.

Hyrdeeng. Jb 1784—91 Hier Eng.

Hyrdeløkke [*æ ˈhi·əˌlyk*]. I 1912, I 1924 Hyrdelykke. — Samme Lokalitet som Hønkys Løkke ndfr.

Hærvej. I 1924 Hærvejen [Hæ·rvəj]. — Se Hærvej i Horsbyg.

Højløkke [*æ ˈhy·ˌlyk*]. TM Hülük, Hylykke; I 1912 Højlykke; I 1924 Højlykken. — Høj „Kæmpehøj".

Hønkys Løkke [*æ ˈhø·nkysˌlyk*]. I 1924 Hønkyslykke. — Samme Lokalitet som Hyrdeløkke ovfr. Ejeren bor i Øbening.

Hønkys Mose. Jb 1704 Henckueß Moeß. — Mose Nord for Kirken.

Høvej [*æ ˈjǫsdə ˈjǫvæj, æ ˈvæsdə ˈjǫvæj*]. I 1912 Øster- og Vester-Høvej; I 1924 Øster-, Vester Høvej. — Navn paa Vejene ud til Kærene og Engene mod Syd.

Jes Hollesens Kær [*jɛs ˈholjəsəns ˌkjæ·r*]. Jb 1704 Jes Hollingskier; B 1784 Jeshollesenskier; Jb 1784—91 Ies Hollesens Kier; TM Jess Hollesens Eng; I 1912, I 1924 Jes Hollesens Kjær.

Kaadnerløkke [*ˈkɔ·ɾ·nəˌlygə*]. TM Kaadnermark. — Sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

Kaalgaardløkke. TM Kalgaardlük. — Jy. Kaalgaard „Have".

Kallesmade. Jb 1784—91, K c. 1784, TM Kalles Mays Lück. — Mandsn. sønderjy. Kalle (Kok II p. 30 under Kalv).

Kirkeager. Mejer 1641 Kirchacker. — Ligger Syd for Egvad Kirke.

Kirkegrue. U 1772 Den saakaldede Kirch-Grue; B 1784 Kircksgrube; Jb 1784—91, K c. 1784 Kirck Grue; TM Kirk-Grue; I 1912 Kirkegrubelykke. — Ligger lige Syd for Adelvej og Egvad Kirke.

Kirkeløkke. TM Kirklykke, Kirklük.

Kirkemose. Mejer 1641 Große Kirch Moer vnd Heide. — Ligger Nord for Kirken.

Kirketoft [*æ ˈkiɾgˌtåst*]. Mejer 1641 Kirchtofft; B 1784 Kircktoft; U 1784 Kirke-Toft; I 1912 Kirketoft. — Ligger lige Nord for Egvad Kirke.

Kirkevejager. Mejer 1641 Kirchweg-Acker; U 1798 Kirckevey Acker. — Ligger ved Vejen fra Hønkys til Kirken.

?**Kløverløkke.** TM Klowerlük.

Knoldblok. U 1772 Laust Jacobsens Knold-Black; U 1798 Knol-Block. — Jy. Knold „Tue, Pold, Jordklump".

Kokhave [*kɔgˈhas*]. Jb 1704 Kockhawe, Kockhau; Jb 1784—91 Kockhaue; TM Kokhaw, Rokhaw, Kockhau; I 1912, I 1924 Kokhave. — Eng. Kok, se Kokdal i Nørre-Hostrup. Jfr. Stuv ndfr.

?**Korsmose.** U 1798 Kaasmoes Acker.

Krospløkke [*æ ˈkɾɔsbˌlygə*]. I 1912, I 1924 Krosplykke. — I 1912 betegner Navnet som nyere, og Marken har ifl. I 1924 Navn efter en Mand der hed Jakob Krosp.

Kæreng. TM Kier Eng.

Kørblok. U 1798 Körblock süden den Landstraße. — Ligger Syd for Adelvej, Landevejen. Muligt af Verb. køre, eller Subst. Kørret, „et af de Stykker, hvori en lang Mark bliver delt paa tværs"; Kör- kunde ogsaa være Fejl for Kær.

Langager. Mejer 1641 Lang Acker; Jb 1784—91 Lang Agger; K c. 1784 Miöls Lang Agger; TM Lang Agger. — Grænser op til Mjøls Mark.

Langhede. Mejer 1641 Lang-Heide.

Langløkke. TM Langlük.

Langmose. Mejer 1641 Langmoer; U 1772 den saakaldede Lang Mos; U 1798 Langmos Jndvong.

Lilleløkke. TM Lillelük; I 1912 Lillelykke.

Lilletoft [*ˈlilˈtåst*]. B 1784 lil Toft; (Her?) TM Silletoft; I 1912 Lilletoft.

Lysemose [*lyˈsmOs*]. I 1912 Lysmose; I 1924 Lysmosen. — Et Stykke

Mose, der af Byen var udlagt til Gravning af [ˈly·sˌbʀo̤gtə], en Slags Tørv, der brændte med en saa klar Flamme, at man kunde spare Tællelys. Jfr. Feilb. under Lyseklyne.

Løkkeager. Jb 1784—91 Lück; U 1798 Liden Lückacker, des kleinen Lückackers; TM Lillelük. — Løkke, se Indl.

Made. U 1772 May-Vey; Jb 1784—91 May, May Lück; U 1798 Wester Eng i Maien; B 1842 May; TM May, May Lück; I 1912 Maj eller Made. — Eng. Made, se Indl.

Malkested [*æ mɔt.gsdæj*]. Jb 1784—91 Molck Steedt; K c. 1784 Molck Stey; U 1798 Molcksted Acker; I 1924 Malkested. — Ligger lige ved Byen og kaldes ogsaa Toftløkke. I Fællesskabets Tid dreves Køerne derind for at blive malket (I 1924).

Markeng. Mejer 1641 Marckwisch.

Midtager. U 1798 Der sogenannte Mittel Acker.

Midtløkke. Jb 1784—91, K c. 1784 Mitt Lück; TM Mittlük, Mittlück, Westermittlük, Ostermittlük, Oester Mittlück, Wester-Mittlück; I 1912 Midtlykke.

Mjøls Mose. B 1784 Miöls Moosagger; Jb 1784—91, K c. 1784 Miöls Moos. — Grænser op til Mjøls Mark.

Mjøls Stensblok. Jb 1784—91, K c. 1784 Miöls Steens Block. — Ligger op til Mjøls Mark, saa Sten er formodentlig her Betegnelse for en Grænsesten. Jfr. Stensager ndfr.

Moseager. Jb 1704 Moeßacker.

Moseløkke. Jb 1784—91 Moos Lück; TM Mooslük, Nörmoosstük, Sündermooslük; I 1912 Moselykke.

Møgkær. Jb 1704 Möegkier. — Ligger ved Kokhave.

Nebbesgaard. Jb 1704 Nibbisgard. — En mager Eng. Har muligt Navn efter Nebbesgaard, Hellevad S., 3202, se dette.

Nederløkke. TM Näderlük, Westernäderlük, Osternäderlük; I 1912 Neder-lykke.

Nordenaa. Mejer 1641 Norden Ow Acker.

Norden Byager. Mejer 1641 Benorden dem Dorffacker.

? **Norden Skiftesvej.** U 1772 norden Skifsvey, Norden Skifs-Vey; Dok. 1842 Norderschiffsweg. — Navn paa et Kobbel.

Nyland. Jb 1704 von dem Zuletzt zurückgelegten so genannten neuen land.

Nyløkke. TM Nylykke.

Nytoft. Mejer 1641 Newtofft; Jb 1704 Nietofft, in dem sogenandten Neuen Tofft; U 1798 Nytoft.

Nørrehede. U 1784, Jb 1784—91 Nörre Hee; TM Nörre Hee, Nörheede; I 1912 Nørre Hede.

Nørreløkke. Jb 1784—91, K c. 1784 Nörre Lück; TM Nörlük, Norderlück. — Ligger lige Nord for Adelvej. Syd for Adelvej findes Navnet paa K c. 1784 fire forskellige Steder.

Nørremark [*æ nɔ̈ɹ·maɹg*]. B 1842 Nørmarken; TM Nörmark.

Nørretoft. B 1784 Norre Toft, Norr Toft; Jb 1784—91 Nörre Toft; TM Nör-Toft, Nörre Toft, Norder Toft; I 1912 Nørretoft.

Oddervad [*æ ɔʀəvɷj*]. B 1784 Öhrreway; U 1798 Das oster orrewad Stück, Das wester örnwod Stück, Das Mittelste orewad Stück; I 1912 Aavad; I 1924 [æ Ö·rwoj]. — Oddervad Forte [ˈɔʀəvɷj ˈfo·ʀd]. I 1912 Aavadforte; I 1924 [æ Ö·rwoj Fo·rd]. — Ligger ved Aaen ved Hønkys, først

i den allerseneste Tid er der lagt Bro over Aaen paa det Sted (I 1924). Sandsynligvis af Dyrenavnet Odder. Formerne med ö i B 1784 og I 1924 maa bero paa en Fejlhøring.

Ondestykker [*æ ˈu·nˌsdǫgə*]. Jb 1784—91 Uhn Stück; TM Wester Unstük, Oster Unstük; I 1912 Ondestykke; I 1924 Ondestykkerne. — Eng og Ager. Adj. ond „vanskelig, slem, besværlig", jfr. Ondsig i Brøns S., 3087.

Overløkke. TM Owerlük, Westeroverlük, Wester Ovrelück; I 1912 Over-lykke.

Paddesig. U 1798 Pait-Sieg.

Regelshøj. Mejer 1641 Suden-Dorff oder Regels-Huy Acker. — Muligvis Mandsn. sønderjy. Riggel (Kok II p. 45) el. jy. Regel „Strimmel", se Regelagre i Emmerlev S., 3107.

Ribervej. Mejer 1641 Riperweg.

Rødaa [*æ ˈrø·ˌå.*]. DAtl Rødaae (Rodeau); Gst 1857—58 Rødaa; Trap[1] Rødaa; TGst Rote Au; I 1912 Rødeaa; I 1924, Trap[4] Rødaa.

Sisselsholm [*ˈsesəlsˌhɔl.m*]. TM Sesselsholm; I 1912 Cæcils-Holm; I 1924 Sidselsholm. — Efter en tidligere Ejerinde, død 1837.

Skidenmade [*sgiʀənˈmaˌ*]. U 1772 det Heede kaldes Skirens Ma[. . .]; Jb 1784—91 Schieden May Lück; TM Skirnmai; I 1912 Skidenmaj; I 1924 Skiden-Maj. — Adj. skiden.

Skoletoft. TM Skoltoft.

Skovager [*sgåʊ·aʊə*]. B 1784 Skau Agger; Jb 1784—91, Jb 1794 Schau Agger; Schröder Topographie 1837 Skovagger; I 1912, I 1924 Skovager.

Skræddertoft [*æ ˈsgʀɛɹ·ˌtåʊt*]. I 1924 Skræddertoften. — Her laa ifl. I 1924 tidligere et gammelt Hus, som beboedes af en Skrædder.

Slotløkke. I 1912 Slotlykke. — Se Slot under Bebyggelsesnavne.

Smaldrav. U 1772 det saakaldede Schmalle Drau.

Smedieforte [*æ ˈsmiʀəˌfoˑʀt*]. I 1924 [Smeræford]. — En forsv. Vej, der førte ned til en nu nedbrudt Smedie i Hønkys By.

Sorthøj. Mejer 1641 Schwarthuy odr Heidt-Acker; U 1772 Svort-Höy; B 1784 Soethöys Hee; Jb 1784—91 Sohrthoys Hee; U 1798 Sorthoyes Jndvong, Swordthoys Jndvang; Schröder Topographie 1837 Sortehöi; TM Sohrthoyslück.

Stadsvej. I 1912 Stadsvejen. — Se Stadsvej i Horsbyg.

Stensager. Jb 1704 Steinacker; B 1784 Möils Steens Agger; U 1798 Südersteens Acker, Norder Steins Acker. — Möils er Nabobyen Mjøls i Rise S., 3212. Jfr. Mjøls Stensblok ovfr.

Stinestoft. Jb 1784—91, K c. 1784 Stienes Toft; TM Stienes Toft. — Eng. Kvindenavnet Stine, jfr. Stinesgaard under Bebyggelsesnavne.

Stines Tværeng [*ˈsdiˑnəs ˈtvœˑʀæŋ*]. I 1912 Stines Tvereng. — Se Stinesgaard under Bebyggelsesnavne.

Stokager. Jb 1784—91, K c. 1784 Stock Agger; TM Stock Agger.

Storeløkke [*æ ˈsdoˑəˌlyk*]. Jb 1784—91 Stor Lück; U 1798 Storlück Acker; TM Store Lykke, Storlük, Store Lück; I 1924 Store Lykke.

Storhøj. U 1772 Storhöy; Jb 1784—91 Storhoys Agger; U 1798 Storhoy, Storhoyes Block.

Studeløkke [*æ ˈsduˑəˌlyk*]. TM Stuelük; I 1912, I 1924 Studelykke.

Stuv. Jb 1704 einen Wisch, Vormahls d. Stuff, anitzo Kockhawe ge-

nandt, Zwischen Möegkier und Stuwe Eng belegen. — Glda. stūf „Jordstykke udenfor Fællesjorden".

Svinemose. Jb 1704 Suien Moes; U 1772 Svin Mos; U 1798 Schweinmos Jndtægt, in Schweinsmoes Jndtægt.

Sønden Byen. Mejer 1641 Suden-Dorff oder Regels-Huy Acker.

Sønderaa. I 1912 Sønderaa.

Sønderager. U 1798 Süder Acker.

Sønderhede. B 1842 Sønder Hede; TM Sünderheede.

Sønderløkke. Jb 1784—91 Sünder Lück; TM Süderlück, Sünderlük, Sönder Lykke.

Søndermark [*æ sɥŋəmaɹg*]. U 1772 den Synder Marck; K c. 1784 Sünder Marck; TM Sünder Marck, Süderfeld.

Søndertoft. Jb 1784—91 Sünder Toft; B 1784 Süder Toft Ackerl:; K c. 1784 Sünder Toften; TM Süder Toft, Süder Toften; I 1912 Søndertoft.

Søndervej [*æ sɥŋəvæj*]. I 1912, I 1924 Søndervej.

Tingvej. Mejer 1641 Dingweg. — Vej fra Mjøls Mark til Egvad Kirke og fra Kirken vestpaa ad Hellevad til, paa sidstnævnte Stykke identisk med Adelvej.

Toftager. Jb 1784—91, TM Toft Agger. — Ligger op til Søndertoft.

Tofthørne. Jb 1784—91 Tauthörn; K c. 1784 Tauthörn, Süden Tauthörn; TM Tauthörn, Sünder Tauthörn. — Hørne, se Indl. u. Hjørne.

Toftløkke [*æ ˈtåʁ.dˌlyk*]. TM Toftlük. — Samme Lokalitet som Malkested.

? **Tohøje.** Mejer 1641 Thowhüy Acker; Jb 1704 Tauheu; U 1798 Toohoys-Jndvang.

Trekant [*æ tʀekaŋd*]. TM, I 1912, I 1924 Trekant.

? **Tretoft.** Jb 1704 die Dretofft. — I Jb 1704 nævnes et Stykke Agerjord, „welches nach dem Gezeugniß d. ältesten im Dorff Kirchenland ist, und die Dretofft seyn muß, von Welchem in dem Alten Kirchenbuch gedacht wird, den sonsten die Dretofft nirgend zu finden".

Tværager. U 1798 Der wester quer Acker.

Tværenge [*æ ˈtvæ·ˌʀæŋ·*]. Mejer 1641 Twerwisch; Mejer 1648 Twereng; Jb 1704 Nord Tuehr Eng, Nordballi Tuehr Eng, Norballj Tuehr Eng; U 1772 Tver Enge, Tver Eng Tuer; B 1784 Twerr-Eng; K c. 1784 Twer Eng; B 1842 Tværeng; TM Tver-Eng; I 1924 Tværengene.

Tücher Eng. Jb 1704 Nord Tücher Eng an des Dorffes heidholm.

Tyveforte [*æ ˈtɥʁ·ˌfo·ʀt*]. I 1924 Tywford. — Vej.

Tørvevej. U 1798 Törrewei Acker.

Ulvegade [*ˈuɫəˌga·*]. — Vejstykke.

Vesten Byager. Mejer 1641 Westen Dorff Acker.

Vesterager. U 1798 Den Norden den Landstraße belegenden wester Acker.

Vesterballe Made. Jb 1704 Westerball May. — Den vestlige Del af en Landsby bærer ofte Navnet Vesterballe (se f. Eks. under Bedsted S.); det er sandsynligt, at Vesterballe Made er den Del af Made (se ovfr.), som tilhørte den vestl. Del af Hønkys By.

Vesterdrav. Jb 1704 Westerdrau.

Vestereng. U 1798 Wester Eng i Maien.

Vesterforte. U 1772 Wester Fortt.

Vesterkær [*æ ˈvæsdəˌkjæ.i·*]. Mejer 1641 Westerkier, Westerkier-Heide;

Jb 1704 Jürgen Westerkier, Callis Westerkier, Nordballi Westerkier, Norballj Westerkier; Jb 1784—91 Wester Kier; U 1798 westen Kier; B 1842 Vestekjer; TM Wester-Kier-Eng; I 1924 Vesterkjær.

Vesterløkke. Jb 1704 Westerlücke; U 1772 Wester-Lück; K c. 1784 Wester Lück; TM Westerlük, Wester Lück.

Vestermade. Jb 1784—91, K c. 1784 Wester May; B 1784 Wester May Acker.

Vineng. Jb 1784—91 Winneng. — Muligvis er Forleddet Subst. Vin, som kan anvendes i Navne paa Jorder, som har været Kirkegods, og hvis Indtægter har været anvendt til Anskaffelse af Altervin.

Væle [*æ væ·t*]. U 1772 Den saakaldede Well; I 1912 Væld; I 1924 Vældet(?) [æ Væ·l]. — Den laveste Del af en Engstrækning. Se Vælenge, Emmerlev S., 3107.

Øbening Kirkevej [*ˈǫfnɪŋ ˈkjɪʀ.gvæj*]. — Vejen fra Øbening til Egvad Kirke.

Østeraa. U 1772 den saakaldede Øster Aae.

Østerager. U 1798 den Norden der Landstraße belegenen oster Acker.

Østerballe Made. Mejer 1641 Osterballimay; Jb 1704 Osterball May. — Se under Vesterballe Made ovfr.

Østerhede. TM Osterheede.

Østerkær. U 1772 sin öster-Kier.

Østerløkke. K c. 1784, Jb 1784—91 Öster Lück; TM Oesterlykke, Österlük, Oester Lück.

ØBENING.

Aahede. Mejer 1641 Süder- oder Midr Ow-Heide. — Ligger mod Syd ved Surbæk.

Aamade. Jb 1784, K c. 1784 Amay.

Armhusløkke [*æ ˈaɹ·mhʊsˌlyk*]. — Subst. sønderjy. Armhus „Fattighus".

Arnhøj. Mejer 1641 Nortt Arenhuy Acker, Suder-Arenhuy Acker; Jb 1704 Arnhu Acker; Jb 1784 Ahrenhoy Agger. — Fuglenavnet glda. arn „Ørn".

?**Bittehøj.** Jb 1784 Litte Hoy; K c. 1784 Litte Höy; I 1924 Bittehøj [Bedəhy']. — I 1924 har ikke kortlagt Højen, saa det er ikke ganske sikkert, at den er identisk med Litte Høj.

Bjærresløkke [*bjæɹ·ˈlyk*]. Mejer 1641 Birrißlück; B 1767 Bieritz Lycke; Jb 1784 Bierres Lück; K c. 1784 Bierres Lück, Norden-, Østen-, Süden-, Westen Bierres Lück; TM Bierreslück; TM, I 1912 Bjerreslyk; I 1924 Bakkelykken [Bjærəslyk]. — Af et Mandsn. glda. Biæri, oldn. Biari, glsv. *Biære i Stednavne (Lundgren-Brate) el. Slægtsn. Bjerre. Den optegnede Udtale viser en Omtydning til Subst. Bjærg. Jfr. Bjærrestoft ndfr.

Bjærrestoft. Mejer 1641 Birrißtoft. — Ligger midt inde i Byen, hedder paa K c. 1784 Wester Toft. Forleddet er samme Mandsn. som i Bjærresløkke ovfr.

Blærre. Mejer 1641 Blerre. — Jy. Blærre „Kile", se Indl. Jordstykket har Navn efter sin Form.

Bæk [*æ bæk*]. Mejer 1641 Oste[r] beck wisc[h]; U 1768 auf die Becke; Jb 1784, TM Beck; I 1912 lille Bæk, store Bæk og midt Bæk; I 1924 Bæk. — Engstykker. Paa Mejers Kort er her afsat en Bæk, som ikke findes paa Gst.

Bækbro. I 1912 Bækbro.

Dortes Gab [ˈ*do·ɹdəs ˈgɑf*]. I 1912 Dorthes Gaf; I 1924 Dorthes Hul [Då.rdəs Gaf]. — Vadested.

Fenne. K c. 1784, Jb 1784, TM Fenn; I 1912 e Fen; I 1924 Fenne [Fæ.n]. — Fenne, se Indl.

Firkantet Løkke. I 1912 firkante Lyk.

Fuglsig. Mejer 1641 Fulsieg.

Gejlpold [ˈ*gæj·ɫpOl*']. Jb 1784 Gail Poll; I 1912 Gejlpold; I 1924 Gyvelhøje [Ge.jlpå.l]. — Planten. Gejl „Gyvel".

Grønsig. U 1768 Grynsieg.

Gunde Juris Toft. Mejer 1641 Gunde Juriß-toft. — Kvinden. Gunde el. Mandsn. glda. Gunni, jfr. Gundemark, Ballum S., 3111. Juriß er muligvis Navn paa Ægtefælle (Mandsn. Jørgen), el. forkortet Skrivemaade af et Patronymikon dannet af Mandsn. glda. Jur(æ).

Hanstoft. Jb 1704 hans Tofft; TM Hans-Toft; I 1912 hans Toft. — Mandsn. Hans.

Havegaarde, Enge [*æ* ˈ*haʊ̯·ˌgå·ɹ*]. Jb 1704 haugahr; B 1767 Havgaard; Jb 1784 Hau Gaard; TM Haugaard; I 1912 Vester og Øster Havergård; I 1924 Havgaarde. — Se Havegaard i Horsbyg.

Havreland. Mejer 1641 Haverlandt; B 1767 Haberlandt.

Havreløkke. Jb 1784, K c. 1784 Wester Hauer Lück, Öster Hauer Lück.

Hedeland. Jb 1784, K c. 1784 Hee Land.

Hesteløkke [*æ* ˈ*hæ·sdˌlyk*]. TM Hestelükke; I 1912 e Hestlyk; I 1924 Hestelykken.

Hojemager. Mejer 1641 Hoyem-Acker, Hoyemack. — Se Hojemstykke, Højer Flække, 3101.

Holager. Mejer 1641 Lang vnd Holl-Acker; Jb 1704 hohlager. — Subst. Hul, jfr. Gaardnavnet Holbæk i Vodder S., 3088.

Holgaard. Jb 1704 Holgarde. — Se Holager ovfr.

Holhøjager. Jb 1704 hohlhüager. — Se Holager ovfr.

Hustoft. I 1912, I 1924 Hustoft. — Der laa i gl. Tid et Hus (I 1924).

?Hyldager. Mejer 1641 Hyll Ack[e]r.

Hyrdested [*æ hi·sdæj*]. I 1912 e Hiestej; I 1924 Hyrdeplads [Hi.ərstej]. — Agerjord ved Byen. Der dreves Kreaturerne hen, mens Hyrderne i gl. Tid gik hjem til Middag (I 1924).

Hærvej. Mejer 1641 Herrweg. — Vejen til Horsbyg. Se Hærvej, Tønder Landsogn, 3101.

Høbjærg Bro. I 1912 Hjøbjerrebro. — Efter Naturnavnet Høbjærg i Rangstrup, Agerskov S., 3074.

Højtoft [*æ höjtåʊ̯t*]. I 1912 Højtoft; I 1924 Højtofte. — Nyere Navn paa Vestertoft ndfr.

Hørgaard [*hɔ̃ɹ·gʊ̯*]. Mejer 1641 Horriggard; U 1768 Hörgaard; Jb 1784 Horre Gaard; TM Hörrgaard, Hoorgaard, Horrgaard; I 1912 Hørregård; I 1924 Hørgaarden. — Sønderjy. Hørgaard „indhegnet Hørager".

Kalveplet. Mejer 1641 Kalberpleth.

Kildeløkke. I 1912 Kældlyk.

Kile [*æ ki·t*]. I 1924 Kilen. — Kile, se Indl.

Kirkeager. Jb 1784, K c. 1784 Kirck Agger.

Kirkebro. I 1912 e Kirkbro.

Kirkehøj [ˈkiɹ·gˌhɥʃ]. Mejer 1641 Kirchhuy; I 1924 Kirkehøjen. — Ligger ved Kirkeløkke.

Kirkeløkke [æ ˈkiɹ·gˌlyk]. TM Kirkelükke; I 1912 Kirklyk; I 1924 Kirkelykken. — Løkke som Kirkestien gaar over.

Kirkevej. I 1912 e Kirkvej.

Koløkke. I 1912 Kolyk.

Kongenstoft. Mejer 1641 J. Köni: M: tofft, des Kongstofft. — Den første af Formerne er Forkortelse for Ihrer königlichen Maiestäts Toft.

Kværnmose. Mejer 1641 Quernmoer.

Langager. Mejer 1641 Lang vnd Holl-Acker; Jb 1784, K c. 1784 Lang Agger.

Langsig. B 1767 Lang-Sieg; U 1768 die Lange Sieg.

Lenehøje [lɛnəˈhy·]. TM Ledehü, Ledehu; I 1912 Lenehy (høj). — Forleddet kan være Kvinden. Lene eller Helgenindenavnet (He)lene, jfr. Helene Kilde i Nordsjælland, som hos Ole Worm 1647 alternativt hedder S. Lene Kilde (DS II p. 74).

Lilletoft. TM Lilltoft; I 1924 Lilletoft [Leltå.wd].

? **Melfugsig.** Mejer 1641 Meellfuegsieg.

? **Melskaar.** Mejer 1641 Mellschur busch.

Midtløkke. TM Midtlük.

Møllevej. Mejer 1641 Mullweg; TM Mühlenweg; I 1912 e Mølvej.

Nyland. Jb 1704 Neuen lande.

Nyløkke. Jb 1784, K c. 1784 Ny Lück.

Nyløkke [æ ˈny.ˌlyk]. Jb 1784 Ny Lück; TM Nülück; I 1912 Nylyk; I 1924 Nylykke.

Nørremark [æ nɔ̈ɹ·maɹg]. TM Nörremark.

Nørremose. Mejer 1641 Nortt Moer vndt Heide.

Nørretoft. I 1912 Nørtoft.

Raaholt [ʀɔhOl̥d]. Mejer 1641 Ravenholt Ack:; Jb 1704 Raholt; Jb 1784 Rahold; TM Raaholdt; I 1912 Råholdt; I 1924 Raaskov [Råhåld]. — Ligger paa Grænsen til Hellevad. Paa Grund af Beliggenheden kunde Raa have Betydningen „Stang, Pæl", her anvendt om et Grænsemærke; snarest dog Dyrenavnet Raa.

Ribervej. Mejer 1641 Riperweg.

Runddam [æ ˈʀOŋ·ˌdam.]. I 1912, I 1924 Runddam. — En lille rund Dam med Kildevæld.

Rundløkke. I 1912 rund Lyk.

Ryndel [æ ʀɥŋəl]. U 1768 die Hirte Ryndel; I 1912 e Ryndel; I 1924 Rynnel. — Kær og Lavning, hvor Vandet løber frit igennem. Ryndel, se Indl.

Seljebæk [sæl̥əˈbæk]. Mejer 1641 Silberbeck; U 1768 Söllebeck; Jb 1784 Sillebecks Agger; I 1912 Sællebæk; I 1924 Maaske Siljebækken [Seləbæg]. — Et opfyldt Engstykke. Planten. Selje „Pil".

Sivløkke [æ ˈsɥʁəˌlyk]. I 1912 Siverlyk; I 1924 Sivlykken. — Plantenavnet Siv.

Skovløkke. B 1767 Schov Lyke; Jb 1784 Schau Lück; TM Skovlück; I 1912 Skov-Lyk; I 1924 Skovlykke [Sgå.wlyg]. — Lille Løkke inde i Skoven, tidligere dyrket, nu tilplantet (I 1924).

? **Skudshøj.** Mejer 1641 Schußhüy Ack.

Slippe [*æ stɛp*]. I 1912 Slip; I 1924 Slippen. — Navn paa en opdyrket Eng, der strækker sig ind i Skoven. Af jy. Slip „Flig" efter Formen.

Stensnaphede. Mejer 1641 Steinschnap-Heide.

Storedam. U 1768 Große Dam.

Storeløkke. I 1912 Storelyk.

Studeager. TM Studeagger.

Styløkke. I 1924 Stylykke [Sdy'lyg].

Svinekrog. I 1912 e Svinkrog. — Eng.

? **Syv Høje.** U 1768 7 Hyde.

Sønderager. Jb 1784, K c. 1784 Sünder Agger.

Sønderdam [*æ ˈsɣɳˈəˌdam'*]. I 1912 sønder Dam; I 1924 Sønderdam.

Sønderhede. Jb 1704 Süderheide.

Søndermark [*æ sɣɳəmaɹg*]. TM Söndermark.

Sønderstykker. Jb 1784 Sünder Stucker; K c. 1784 Sünder Stücker.

Søndertoft. TM Söndertoft; I 1912 Søndertoft.

Teglovn [*æ tæjˈtåsn*]. I 1912, I 1924 Teglovn. — Navn paa et Stykke Jord, som ligger ved Byen.

Timothéløkke [*æ timOˈteˈlyk*]. I 1912 Timothelyk; I 1924 Timothelykken. — Plantenavnet Timothé.

Tomases Agre [ˈ*tamɔsɔs* ˈ*axɔ*]. TM Thomaszes-Agger; I 1912 Thammesses Ager; I 1924 Thomas's Ager [Tamɔs Ager].

Tursig. Mejer 1641 Thursieg busch.

Tværager. Jb 1704 Tuer Ager.

Vaagger. I 1912 e Vågger; I 1924 Vogger [Vå'gər]. — Et lille Stykke Eng inde i Skoven. Jy. Vaagger, i Agerskov udtalt [*vågər*] „gyngende eng el. mosebund" (Feilb.).

Vandager. Mejer 1641 Waing-Acker; Jb 1784 Wann Agger; I 1912 Vester Vandager, øster Vandager. — Ligger op til Aaen.

Vesterager. Mejer 1641 Wester-Acker; Jb 1704 Westerager; Jb 1784 Wester Agger.

Vesterhede. Jb 1704 Westerheide; Jb 1784 Wester Hee.

Vesterløkke. TM Westerlük.

Vestermark [*æ væsdəmaɹg*]. TM Westermark; I 1924 Vestermarken.

Vestermose. Mejer 1641 Alt Wester-Moer.

Vestertoft [*æ væsdətåst*]. Jb 1784, K c. 1784 Wester Toft. — Ligger inde i Byen, samme Sted som paa Mejers K 1641 kaldes Birrißtoft, se Bjærrestoft ovfr.

Østerhede. Jb 1704 Osterheide.

Østerløkke. TM Oesterlük.

Østerskifte. Jb 1704 die Oster Schifft.

Østertoft [*æ jœsdətåst*]. Jb 1784, K c. 1784 Øster Toft; TM Ostertoft; I 1912 Østertoft; I 1924 Østertoften.

3204. ØSTER-LØGUM SOGN.

A. BEBYGGELSESNAVNE.

Løgum, Øster-, Lb [ˈtɔ̃j·m]. 21/8 1359 (LB) Öster Lugum; SJb 1436 Lugum; 27/9 1474 Lygom; 7/6 1509 (LB) Øster Lyom; Slesvig Biskops Gods 1523, Jb 1535 Lugum; Sk 1539 Lughum; 7/8 1539 (LB) oster Lugum; Sk 1541—43, Sk 1542 Lugum; Sk 1542 Loem; Reg 1580, Jb 1609 Lugum; Jb 1639—40 Lügum; Mejer 1648, Danckw 1652 Lugum; Jb 1672 Lygumb; Sk 1676 Lügumb; Reg 1684—87 Lügum; DAtl Lygum, Lygom, Øster Lygom; VSK Øster Lygom; Gst 1857—58 Ør Løgum; Trap[1] Øster-Løgum; TGst Osterlügum; Postadr9 Øster-Løgum; Gst Ør Løgum. — Se under Løgumkloster Flække, 3118.

Andholm, Lb [å·ŋhɔtm]. 7/6 1509 (LB) Andholm; Jb 1535 Anholm, Annhollm; Sk 1539 Annholm; Jb 1609 Anholmb, Anholm; Mejer 1648 Andsholm; Danckw 1652 Andtholm; Sk 1676 Andholm; Reg 1684—87 Andthollm; DAtl Aandholm; VSK Andholm Gd; Schröder Topographie 1837 Aandholm; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Andholm. — Skønt Fuglenavnet And nu i Sønderjy. udtales med a-Lyd, maa det antages, at Forleddet er dette Ord.

Annesminde, Gd [anəsˈˈmi̯ŋ·də]. Postadr9, Trap[4] Annesminde; Gst Annasminde.

Barlund, Hse [baˈlu.ŋ]. Schröder Topographie 1837, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Barlund. — Naturnavnet Barlund i Hovslund.

Bjærggaard, Gd. Trap[4] Bjærggd.

Blaasgaard, Gd [bt̃Osˈgå.ə]. Postadr9, Gst Blaasgaard. — Naturnavnet Blaasgaard i Genner.

Blæsvang, Gd [bt̃æi̯sˈvaŋ]. Gst, Trap[4] Blæsvang. — Naturnavnet Blæsvang i Genner.

Bomhus [æ bå·mhʊs]. Gst 1857—58, Gst Bomhus. — Hus ved Aabenraa—Haderslev-Landevejen; her har man iflg. Opt. 1931 tidligere maattet betale Bompenge.

Brunsgaard, Gd [bʀu.nsgɷɹ̇]. Trap[4] Brunsgd. — Den østligste Gd i Øster-Løgum. Slægtsnavnet Brun.

Bøgelund, Gd i Hovslund [bø·qəlʊŋ]. TGst Bögelund; Postadr9, Gst Bøgelund.

Dam, Gd i Genner [æ dam.]. — Dam, se Indl.

Damgaard, Gde og Hse [ˈdam·gɷɹ̇]. VSK Damgd.; Schröder Topographie 1837 Dahmsgaard; Gst 1857—58 Damgd.; Trap[1], TGst, Postadr9 Damgaard; Gst Damgaards Ml; Trap[4] Damgd. — Dam, se Indl.

Elbjærggaard, Gd [æt̃bjɛʀəˈgå.ə]. Gst 1857—58 Elbjerggd.; Trap[1], Postadr9 Ellebjerggaard; Gst Elbjærg Gd; Trap[4] Ellebjærggd. — Træ-

navnet El eller det tilsvarende Kollektiv Elle; Gaarden ligger lige Syd for Høje Elle i Ø.-Løgum.

Elim, Pigehjem. Trap[4] Elim. — Elim er i det gl. Testamente Navn paa en af Israelitternes Lejrpladser under Udvandringen fra Ægypten.

Faarhus, Gd, tidligere Kro [*fɑ̊ˑhʉs*]. Mejer 1648 Schafhaus; Schröder Topographie 1837 Groß- und Klein-Faarhuus; Trap[1] Faarehuus Kro; TGst Krug Faarhuus; Postadr9, Gst Faarehus; Trap[4] Faarhus. — Har hørt til den kgl. Ladegaard Risegaard og var ifl. Opt. 1931 opr. et Schæferi.

Faarhus Mark, Gde og Hs [ˈ*fɑ̊ˑhʉs ˈmaɹg*].

Fogedgaard, Gd i Øster-Løgum [*æ ˈfʌʊəˌgɑ̊ˑə*]. Trap[4] Fogedgd.

Fredensbjærg, Hse. Gst Fredensbjærg.

Fuglsang, Gd i Hovslund [*fʌʊˑlsaŋ*]. KiersAtl Fuglesang; Schröder Topographie 1837 Fuglsang; TGst Vogelsang; Postadr9, Gst Fuglsang. — Jvfr. Fuglsang, Hus i Nørre-Løgum S., 3117.

Gammeldelgaard, Gd [*gamɔldʌlˈgɑ̊ˑə*]. Trap[4] Gammeldelgd; Gst Gammeldal Gd. — Marknavnet Gammeldel i Genner.

Genner, Lb [ˈ*gjænɔ*]. [20]/9 1360 (LB) Genner; [27]/9 1361 (LB) Gener; [17]/11 1421 Ghenre; [27]/9 1474 Gener; Udat (1476 ÆDA I 21) Gönor; [5]/10 1486 (17. Aarh.), [25]/10 1486 (17. Aarh.) Genner; Slesvig Biskops Gods 1523, Jb 1535, Sk 1539, Sk 1542, Sk 1541—43, [4]/11 1568 (LB), Reg 1580 Gener; Jb 1604—05 Genner; Jb 1609 Gener; Jb 1639—40 Ginner; Mejer 1648, Danckw 1652 Genner; Jb 1660 Jenner oder Gienner; Jb 1672 Gienner; Sk 1676, Reg 1684—87 Genner; DAtl Gienner; VSK Genner; Gst 1857—58, Trap[1], TGst Gjenner; Postadr9, Gst Genner. — Ginnegardth, der i Trap[4] opføres som det ældste Eksempel paa Navnet, er et Fiskevand, der ligger i Nørre-Løgum Sogn, 3117, se under Naturnavne i anførte Sogn. Navnet Genner kan være dannet med den Afledningsendelse -ur, som er forudsat i Navnene Vodder, 3088, og Daler, 3105. At Navnet har Acc. 2 vilde da stemme overens med, at de nævnte to Navne ikke har Stød. Grundordet er maaske et fællesnord. *gæin-, der kan høre til Verbet oldn. gína „gabe".

Genner Kro. Gst 1857—58 Gjenner Kro; TGst Gjenner Krug. — Samme Kro som Lyngtoft.

Grønnebækgaard [*gʁönəbɛgˈgɑ̊ˑə*]. KiersAtl Grønbækgaard; Schröder Topographie 1837 Grönnebekhof; Gst 1857—58 Grønnebækgd.; Trap[1] Grønnebækgaard; TGst Grönnebekgaard; Postadr9 Grønnebækgaard; Gst Grønnebæk Gd. — Gd i Hovslund.

Gundersgaard [*gʌnˌəsˈhʌf*]. Gst 1857—58 Gundersgd.; Trap[1], Postadr9 Gundersgaard.

Hanebjærghus, Hs. Schröder Topographie 1837 Hanebjerghuus. — Nedbrudt paa Schröders Tid „vor einigen Jahren".

Havgaard, Gd og Ml. Gst 1857—58 Havgd.; Trap[1] Havgaards Vind- og Vandmølle; Postadr9 Hovgaard; Gst Havgaard; Trap[4] Hovgd. — Subst. Hav, Gaarden ligger ved Genner Fjord.

Hesselbjærg, Gde [*hæjsəlbjɛʁə*]. [27]/9 1474 Heslabiers gotz; Sk 1542 Heselberge, Hesselberch; Reg 1580 Hesselberge; Jb 1639—40 Hesßelbergh; Mejer 1641 Hesselberg; Mejer 1648 Hesselbierg; Danckw 1652 Hesselberg; Jb 1672 Heiselbierg; DAtl Heiselberg; VSK Hesselbierg; Gst 1857—58, Trap[1] Hesselbjerg; TGst Heiselberg; Postadr9 Hesselbjerg;

Gst Hesselbjærg; Trap[4] Hejselbjærg. — Plantenavnet Hessel eller det tilsvarende Kollektiv glda. hæslæ, jfr. Landsbynavnet Hessel i Rabsted S., 3133.

Hjarup Gaarde. VSK Iarup Gde. — Landsbynavnet Hjarup.

Hjaruplund, Gde [*jaˑʀsbˈlunˌ*]. KiersAtl, Schröder Topographie 1837 Jaruplund; Gst 1857—58, Trap[1] Hjaruplund; TGst Jaruplund; Postadr9, Gst Hjaruplund. — Gde paa Hovslund Bymark ved Skellet mod Nørre-Hjarup.

Hjarup, Nørre-, Lb [*jaˑʀsp, ˈnɔ̈ɔ̈. ˈjaˑʀsp*]. $^{27}/_{9}$ 1474 Jarop; $^{7}/_{6}$ 1509 (LB), Jb 1535, Sk 1539 Jarup; Sk 1542 Jarup, Jarupp; Reg 1580, Jb 1609 Jarup; Jb 1639—40 Jarrup; Mejer 1648, Danckw 1652 Iarup; Jb 1672 Jarup; Sk 1676 Jarrup; Reg 1684—87 Jarderup; DAtl Jarup; VSK Nörre Iarup; Gst 1857—58 Nre Hjarup; Trap[1] Nørre-Hjarup; TGst Norderjarup; Postadr9 N.-Hjarup; Gst Nre Hjarup. — Forleddet er maaske et Mandsn. glda. *Hior, Gen. *Hiarar, oldn. Hjǫrr, Gen. Hjǫrs (af det tilsvarende Appellativ oldn. hjǫrr „Sværd" forekommer Gen. hjarar hyppigt); dette Navn maa forudsættes i Landsbynavnene Hjærup, Kerte S., Baag H. (1362 (ÆDA p. 108) Hiærtorp) og Hjarup, Sogneby i Anst H. (VJb hyarthorp). Byen kaldes Nørre-Hjarup i Modsætning til Rise-Hjarup i Rise S., 3212.

Hovslund, Lb [*ˈhɔʊslʊŋ*]. $^{27}/_{9}$ 1474 Howerslund, Howerslundh; $^{5}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.), $^{25}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.) Hauerschlundt; Jb 1535 Hauerslundt; Sk 1539 Hauersßlunt, Hauerszluntt; Sk 1542 Houerslunt; Sk 1543 Houerslunth; Reg 1580 Hauerßlunt; Jb 1604—05 Hauerslundt; Jb 1609 Hauerschlundtt; Jb 1639—40 Hauersßlundt; Mejer 1648, Danckw 1652 Haberschlundt; Jb 1672 Hourslund; Sk 1676 Hauerchlundt; Reg 1684—87 Habersßlund; Jb 1709 Haberslund, Habers Lundt; DAtl, VSK Haberslund; Gst 1857—58 Hovslund; Trap[1] Hovslund (Haborslund); TGst Haberslund; Postadr9, Gst Hovslund; Trap[4] Hovslund By. — Forleddet er sandsynligvis Mandsnavnet glda. *Hafær, oldn. Hafr (identisk med Appellativet oldn. hafr „Buk"), som antages at indgaa i Landsbynavnet Havstrup, Ø.-Nykirke S., Nørvang H. Udtaleformen med *-ɔʊ-* og den ældste Skriftform Howers- stemmer med, at Subst. Havre ifl. Opt. 1931 udtales [*ˈhɔʊə*] i Øster-Løgum. En anden Mulighed er Mandsnavnet glda. Hāwar.

Hovslund Stationsby. Gst Hovslund Stby; Trap[4] Hovslund Station.

Sankt Jakobs Kapel (forsv.). Mejer 1648 vestigia S. Iacobi. — Den østlige Del af Sognet har tidligere haft et til Skt. Jacob viet Kapel, der laa ved Genner; se Trap[4] IX p. 432. Jfr. Kapelbjærg og Sankt Jakobsbjærg i Genner.

Jærnhyt, Gd i Øster-Løgum [*jænˑhyt*]. Trap[4] Jærnhyt. — Et ensomt beliggende Hus udenfor Byen, opr. bygget til Markmanden; maaske opkaldt efter Bebyggelsen Jærnhyt (udt. [*jænˑhyt*]) i Hammelev S., Gram H., 3045.

Kaadnermark [*æ ˈkɔɹˑnəˌmaɹg*]. — Gde i Øster-Løgum.

Klemhest [*klæmˈhæsd*]. — Gammelt Hs i Genner. En Omdannelse af Subst. jy. Klemherse „trangt Sted, smal Gennemgang", jfr. Klemherse i Mjolden S., 3114.

Knivsbjærg, Hs. Trap[1], Postadr9 Knivsbjerg; Trap[4] Knivsbjærg. — Af Naturnavnet Knivsbjærg i Genner.

Kobbelgaard, Gd i Genner [ˈkɔbəɫˌgå.ə]. Postadr9, Gst Kobbelgaard; Trap[4] Kobbelgd. — Kobbel, se Indl.

Kogager, Hs i Hovslund [kå·xaxə]. KiersAtl Kaavagre; Schröder Topographie 1837 Kaavager; TGst Kaawager; Gst Kavager, Kogager; Trap[4] Kogager. — Maaske Kog, se Indl.

Kopsholt, Gd [kɔbsˈɔld]. Jb 1609 Kopsßholdtt; Mejer 1648 Köps holt; Danckw 1652 Kopsholt; Reg 1684—87 Kopsßholdt; DAtl Kopsholt; VSK Konholt; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst, Trap[4] Kopsholt. — Laaneordet Kop „Hoved", her brugt om Bakken lige ved Gaarden; jfr. Marknavnet Friskopagre i Rugbjærg.

Korsbjærggaarde, Gde [kɔsbjæɾəˈgå.ə]. Schröder Topographie 1837 Korsbjerggaarde. — Af Naturnavnet Korsbjærg i Genner.

Kraggaard. VSK Kraggd. — Slægtsnavnet Krag.

Kukkehus, Hs [æ kughʉs]. KiersAtl Kukhuset; Schröder Topographie 1837 Kukkehuus; Gst 1857—58 Kukhus; Trap[1], TGst Kukkehuus; Postadr9, Gst Kukkehus. — Skal ifl. Kok II p. 242 have Navn efter en Besidder, der hed Kuk.

Kærsgaard, Gd [kjæɹ.sgɷ]. KiersAtl Kjærsgaard; Schröder Topographie 1837 Kjersgaard; Postadr9 Kærsgaard; Trap[4] Kiersgd. — Kaldes ogsaa Skelkær og ligger ved Siden af Kærsminde.

Kærsminde, Gd. Postadr9, Gst Kærsminde. — Efter Familien Kier, som stammer fra Kærsgaard.

Langbjærg, Gd i Hovslund [laŋˑbjæɾə]. Postadr9 Langbjerg; Trap[4] Langbjærg.

Lerskov, Gde og Hse, tidl. Lb [te·sgɔʊ]. [27]/9 1474 Leerskow; Jb 1535, Sk 1539 Lederschow; Jb 1609 Lerschouw; Mejer 1648, Danckw 1652 Legerschow; Sk 1676 Leerchauw; Reg 1684—87 Leer-Schou; DAtl Leerskov; VSK Leyrskov; Gst 1857—58, Trap[1] Lejrskov; TGst Leerschau; Postadr9, Gst Lerskov. — Af lydlige Grunde kan de gl. Former for Landsbynavnet Lyrskov, Michaelis Lds., Arns H., ikke henføres hertil, og det kan af samme Grund ikke formodes, at Lyrskovslaget er udkæmpet her, saaledes som antaget af Hejselbjerg-Paulsen i Sønderjy. Maanedsskr. IV. p. 113 ff. Formen fra [27]/9 1474 og den moderne Udtale viser, at vi maa gaa ud fra en middelalderlig Form Lēr-; Formerne Leder- og Leger- maa anses for litterære Omdannelser, og Leyr-, Lejr- beror vel paa Association med Sognebyen Lejrskov i Anst H. Forleddet kan maaske være et Subst. glda. *lēthær, Gen. lēthers, en Aflydsform til got. hleiþra „Hytte" (se P. K. Thorsen i Gedved Seminariums Festskrift 1913 p. 115, la Cour, Lejrestudier i DSt 1924 p. 13 ff., og Aug. F. Schmidt i DSt 1926 p. 77 ff.), men er snarere Subst. Ler; jfr. Navne som Sandholt, Sandholts-Lyndelse S., Sallinge H., Lerholt, forsv. Bebyggelse i Lillerød S., Lynge-Frederiksborg H. (DS II p. 106), og de oftere forekommende Stenskov og Stenholt.

Lund, Gde ved Øster-Løgum [æ lo.ŋ].

Lundsgaard, Gd i Hovslund [ˈluŋsˌgå.ə]. Schröder Topographie 1837 Lundsgaard; Gst 1857—58 Lundsgd.; Trap[1], TGst Lundsgaard; Postadr9 Lundsgaarde; Gst Lundsgaard.

Lyngbjærg, Gd ved Andholm [tɷŋˑbjɛɾə]. Trap[4] Lyngbjærg.

Lyngtoft, Kro [ˈtɷŋˑtɔʊd ˈkʀo.]. KiersAtl Lyngtoftkroe; Schröder Topographie 1837, TGst, Postadr9 Lyngtoft; Gst Lyngtoft Kro. — Samme Kro som Genner Kro. Marknavnet Lyngtoft i Genner.

Løgum Mark, Øster-, Gde. TGst Osterlügumfeld; Postadr9 Ø.-Løgum Mark.

Madeskovgaard, Gd [*masgɔʁˈgå.ə*]. Gst Madskov Gd; Trap[4] Moskov. — Naturnavnet Madeskov i Genner.

Mosegaard, Gd i Genner [*æ ˈmo·sə,gå.ə*]. — Er iflg. Opt. 1931 opkaldt efter Familien Moos.

Møllergaard, Gd [*æ mo̤təgɷ*]. VSK Möllegd.; KiersAtl Møllergaard; Schröder Topographie 1837 Möllegaard; TGst Möllergaard; Gst 1857—58 Møllegd; Trap[1] Møllegd.; Trap[4] Møllergd; Postadr9 Møllegaard; Gst Møllergaard. — Gaard i Genner. Efter en Familie, der hed Møller.

Nygaard, Gd i Genner [*nygɷ*]. Postadr9 Nygaard; Trap[4] Nygd.

Nygaard, Gd i Hovslund [*nygɷ*]. KiersAtl Nygaard; Schröder Topographie 1837 Nyegaard; TGst, Postadr9, Gst Nygaard; Trap[4] Nygd.

Nørregade [*æ ˈnɔ̈ɹ̇ə,ga·*]. — Fire Gde og Hse Nord for Nørre-Hjarup.

Nørregade [*æ ˈnɔ̈ɹ̇.,ga·*]. — Del af Øster-Løgum.

Nørrehede, Gde og Hse [*æ ˈnɔ̈ɹ̇.,he·*]. Gst, Trap[4] Nørrehede.

Nørremark, Gd. TGst Norderfeld; Postadr9 Nørremark.

Nørreskov, Gde. Postadr9, Gst Nørreskov. — Naturnavnet Nørreskov i Genner.

Nørreskovforte, Gd. Gst Nørreskovforte. — Har Navn efter Vejen Nørreskovforte i Genner.

Pebel [*æ pɛfət*]. — Gade i Øster-Løgum. Pebel, se Indl.

Pinborg [*ˈpi·nbɷʀə*]. — Navn paa et Hus i Genner; jfr. Pinborg i Brøns S., 3087.

Pippehus [*æ pibhʁs*]. — Et Hus ved Grænsen mellem Øster-Løgum og Hovslund, ikke langt fra Kukkehus. Navnet er sandsynligvis givet som Parallel til dette Navn, jfr. jy. pippe, der baade bruges om Smaafugles Lyd og i Betydn. „titte frem og give en lyd fra sig i leg" (Feilb.), ligesom jy. kukke bruges om Gøgens Lyd og i Betydn. „se, kige" (Feilb.), jfr. Sammensætn. Kukhul „kikhul" fra Darum (Feilb.).

Roland Mose, Hse. TGst Rolands Torfwerk; Postadr9 Roland Mose. — Af Naturnavnet Roland i Lerskov.

Rugbjærg, Lb [*ʀɔʁ·bjæʀə*]. 7/6 1509 (LB) Roubierre; Jb 1535 Ruberge; Sk 1539 Ruberghe; Sk 1541, Sk 1542 Roberch; Reg 1580 Roberge; Jb 1604—05 Roberg; Jb 1609 Rouwbergh; Jb 1639—40 Robiergh; Mejer 1648 Rowbierg; Danckw 1652 Rowberg; Jb 1672 Roubierg; Sk 1676 Raubergh; Reg 1684—87 Rouberg; DAtl Raubierg, Rauberg; VSK Roubierg; Gst 1857—58, Trap[1] Rugbjerg; TGst Rauberg; Postadr9 Rovbjerg; Gst, Trap[4] Rugbjærg. — Plantenavnet Rug.

Rugbjærg Mark, Gde [*ˈʀɔʁ·bjæʀə ˈmaɹg*].

Rævekær, Gd i Hovslund [*ʀæʁ·ḳə*]. KiersAtl Rævkjær; Schröder Topographie 1837 Revkjer; Gst 1857—58, Trap[1] Rævekjær; TGst Revkjer; Postadr9, Gst Rævekær; Trap[4] Rævkær.

Samletgaarde, Gde. Guide 1931 Samletgaarde; Postadr 1934 Samletgaard.

Sandkro, nedlagt Kro, nu Gd [*æ ˈsaŋ·,kʀo.*]. Gst 1857—58, Trap[1] Sandkro; TGst Sandkrug; Postadr9, Gst, Trap[4] Sandkro.

Skelkær, Gd [*sɡjæt·ḳæ*]. Schröder Topographie 1837 Schellkjer (Kjersgaard); Gst 1857—58, Trap[1] Skjelkjær; Postadr9, Gst Skelkær. — Kaldes ogsaa Kærsgaard. Af Naturnavnet Skelkær i Genner.

Skyttegaarden, Gd. Schröder Topographie 1837 Skyttergaarden. — Samme Navn i Aabenraa Købstad, 3191.

Skønhavn, Gd [*sqjön'has.n*]. Gst 1857—58 Skjønhavn; Postadr9 Skønhavn; Gst Skønhave. — Sandsynligvis et poetisk Navn. Gaarden ligger ved Fjorden.

Slibemølle, Gd [*æ 'sti·f,mǫl·*]. VSK Sliibe Mølle; Gst 1857—58 Slibemølle; TM Schleifmühle; TGst Schleif-M.; Postadr9, Gst Slibemølle. — Samme Gd som Vrangbæk. Se Slibemølle i Bedsted S., 3201.

Smedegaard [*æ smæj·gœ*]. VSK Smedegd; KiersAtl Smedegaard; Gst 1857—58 Smedegd; Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Smedegaard; Trap[4] Smedegd.

Spader Es, Gd [*sbajə'næs*]. KiersAtl Spader Es; Schröder Topographie 1837 Spaderes; Trap[4] Spader Es. — Jfr. Kløver Es i Hellevad S., 3202.

Stampenborg [*sdambənbœrə*]. TGst Stampenburg; Postadr9, Gst Stampenborg. — Gd Nord for Hovslund, der er ingen Forbindelse med Stamplund ndfr. Opkaldt efter Baroniet Stampenborg, hvis Hovedsæde er Hovedgaarden Nysø ved Præstø; et Medlem af Slægten Stampe har haft Ejendomme i Sognet, bl. a. Nabogaarden Grønnebækgaard.

Stamplund. Schröder Topographie 1837 Stamplund. — Forsv. By som laa Øst for Øster-Løgum (Schröder Topographie 1837 II p. 308), jfr. Stampenborg ovfr.

Stenhøj, Gde og Hse ['*sqɛn·,hyj*]. VSK Steenbiergh.; Postadr9, Gst Stenhøj.

Strygsdamshus. Gst Strygdams Hs. — Efter Naturnavnet Strygsdam i Genner.

Styrtom, Gd i Hovslund [*sdǫ.id'Om*]. KiersAtl Styrtom; Schröder Topographie 1837 Störtum; Gst 1857—58, Trap[1], Postadr9, Gst, Trap[4] Styrtom. — Jfr. Styrtom i Arrild S., 3081.

Svartenpot, Hs i Hovslund [*swadən'pɔt*]. Postadr9 Svattenpott; Trap[4] Svartenpot; Gst Sortpot. — Jy. Sort Potte „Jydepotte" i nty. Gengivelse, jfr. Mensing III Bd. Sp. 1151.

Svinegade [*æ 'svin·,gə·*]. — Gade i Hovslund.

Sønderballe. Mejer 1641 Suderballig. — Del af Genner By.

Søndergade [*æ 'sqnə,gə·*]. — Del af Genner By.

Søndergade [*æ 'sønə,gə·*]. — Del af Øster-Løgum.

Sønderhus, Genner. I 1912 Sønderhus.

Tavlsbjærg, Gd. Schröder Topographie 1837 Tavlsbjerg. — Tavl, se Indl.

Tyrholm, Gde [*ty·əhɔlm*]. [28]/6 1486 (LB) Tyrholm; Jb 1604—5 Tiurholm; Jb 1639—40 Türholmb; Mejer 1648 Thurholm; Jb 1672 Tiurholmb; DAtl Tyrholm, Tyrsholm; VSK Tyrholmgd.; Gst 1857—58, Trap[1], TGst, Postadr9, Gst Tyrholm. — Forleddet er Dyrenavnet glda. thiūr „Tyr".

Tørning [*tɔ̈·nəŋ*]. — Et Hs i Genner; har formodentlig Navn efter Tørning i Hammelev S., 3045, Gram H.

Vesterballe [*væsdəbalə*]. KiersAtl Westerballe. — Del af Genner By.

Vesterballe ['*væsdə,balə*]. — Del af Hovslund By.

Vesterballe [*æ væsdəbalə*]. — Del af Rugbjærg By.

Vesterballe [*æ 'væsdə,balə*]. — Del af Øster-Løgum.

Vestermark, Gde. TGst Westerfeld; Postadr9 Vestermark.

Vrangbæk, Gd i Genner. KiersAtl Slibemøllen Wrambæk; Schröder

Topographie 1837 Wrambek. — Samme Gd som Slibemølle. Efter Naturnavnet Vrangbæk i Genner.

Østerballe [*ɶsdəbalə*]. Mejer 1641 Oster[ba]llig; KiersAtl Østerballe. — Del af Genner By.

Østerballe [*æ jɶsdəbalə*]. — Del af Rugbjærg By.

Østerballe [ˈ*ɶsdəˌbalə*]. — Del af Hovslund By.

Østergaard, Gd i Genner [*ɶsdəˈgɑ̊.ə*]. VSK Østergd.; Schröder Topographie 1837 Oestergaard (Skov); Gst 1857—58 Østergd.; Trap[1] Østergaard; TM, TGst Ostergaard; Postadr9, Gst Østergaard; Trap[4] Østergd.

Østerhede, Gde og Hse [*æ ˈɶsdəˌˀheˑ*]. Trap[4] Østerhede.

Østermark, Ø.-Løgum-, Lb. Postadr9 Ø.-Løgum-Østermark; Gst Østermark.

B. NATURNAVNE.

ANDHOLM.

Aare [*æ ɔ̊jə*]. — Jordstykke ved Skellet mod Nord, i topografisk Forbindelse med Aare i Øster-Løgum, se dette, jfr. Aare i Barsmark, Løjt S., 3211.

Andholm Mose [ˈ*ɑ̊ˑŋhɔlm ˈmoˑs*]. TM Andholmmoose. — Efter Gaarden Andholm, ligger Vest for denne.

Balkmose [*æ ˈbatgˌmoˑs*]. — Jy. balk „skillerum, mellemvæg: i tørve- og mergelgrave for at holde vandet ude fra arbejdsstedet“ (Feilb.).

Botholm. Mejer 1641 Batholmacker; Jb 1704 botholm. — Adj. but „afstumpet, kort og tyk for Enden“.

Bredhale Eng. Mejer 1641 Bredehallwisch. — Har vist Navn efter Jordstykkets brede Form, se Mejers Kort.

Bremerholm [*bʁɛməˈhɔt.m*]. B 1802—04, TM Bremerholm. — Jfr. Bremerholm, Spandet S., 3083.

Bulbro. B 1802—04 Bolbro, Bolbroagger. — Subst. Bulbro „Plankebro“.

Dambjærg [*damˑbjæʁə*]. — Bakke i Nørredam.

Drav. TM Draw. — Drav, se Indl.

Faarhus Mose [ˈ*fɑ̊ˑhʊs ˈmoˑs*]. — Se Faarhus under Bebyggelsesnavne.

Flintholm [*ftjŋdhɔlm*].

? **Galgeeng.** Mejer 1641 Gallwisch. — Subst. Galge, jfr. Galgeeng, Bylderup S., 3134, eller maaske Adj. gal „daarlig“, jfr. Galeng i N. Hjarup ndfr.

Gruskuleløkke [*æ ˈgʁuˑskutˌtykˀ*]. — Subst. sønderjy. Gruskule „Grusgrav“.

? **Halen.** KiersAtl Halen. — Lang Engstrimmel, Hale, se Indl. Kan mulig læses Aalen.

· **Hammerholm.** B 1802—04 Hammerholm. — Jfr. Hammerager, Hjerpsted S., 3108.

Havrepold. B 1802—04 Haverpold. — Planten. Havre.

Hestehave [*æ ˈhæˑsdˌhaʊˑ*]. B 1802—04 Hestehaven; TM Hestehave.

Hugormmose [*æ ˈhOxvɑ̊mˌmoˑs*].

Hærvej. Mejer 1641 Herweg-Acker; Jb 1704 westen seines dorffs an den Herrweg. — Hedder nu Vestermark. Jy. Hærvej betyder „Hovedvej“, her om Vejen fra Øster-Løgum til Rødekro.

Kalvetoft. B 1802—04 Kaltoft. Tæt N. for Lerskov Gd.

Kirkevej Hede. Mejer 1641 Kirchweg-Heide. — Ved Vejen til Ø.-Løgum.

Kolster. Jb 1704 Colster Acker, Colster Moes. — Muligt Subst. Kulster „Kulaffald" (DF V p. 128). Jfr. om Kulbrænding Milepold ndfr.

Krat [*æ ˈnɔ̈ɹ. ˌkʀat, æ ˈsɥŋə ˌkʀat*]. Jb 1704 die Kratt; B 1802—04 Kratagger; TM Kratt; I 1912 Krat, Krathede.

Kristiansminde [*kʀɨsdjansˈmɨŋə*]. — Eng. Opkaldt efter Kristian Petersen, som opdyrkede i den 1830'erne (Optegnelse 1931).

Lilleløkke [*æ ˈlɨl·ˌlyk*].

Lillemose. TM Lillemose.

Lundløkke [*æ ˈlo·nˌlyk*].

Lundmose. Jb 1704 Lund Moes.

Lundpold. B 1802—04 Lundpold.

Lyngbjærg [*ɬɥŋ·bjɛʀə*]. TM Lyngberg.

Løkker. TM Lücker, Lücken. — Løkke, se Indl.

Mergelkuleløkke [*æ ˈmæɹɨxəlkuˌɬyk*]. — Sønderjy. Mergelkule „Mergelgrav".

Midtmose. TM Midtmoose.

Milepold. Jb 1704 Mielpoll; B 1802—04 Miilpold. — Subst. Mile „Kulmile", jfr. Milestreng, Burkal S., 3135.

Moseeng. KiersAtl Moseeng.

Musholm. B 1802—04 Muusholm.

Nygade [*æ ˈny.ˌgə·*]. Jb 1704 Niegad; B 1802—04, TM Nygade. — Agerjord.

Nørreager. Jb 1704 Norden Acker; TM Nörager.

Nørredam [*æ ˈnɔ̈ɹ.ˌdam.*]. Jb 1704 Nordam; TM Nördamm.

Nørremark. B 1802—04 Auf dem Norderfelde.

Nørrepold. Jb 1704 Nordpoll; B 1802—04 Nørpold.

Oksholm Mose. Mejer 1641 Außholm-Moer. — Øst for Andholm.

Pold. TM Poll. — Pold, se Indl.

Skotvej [*æ sgɔdvæj*]. Mejer 1641 Schottweg; I 1912 Stotvej. — Jy. skotvej „mindre bivej fra by til by" (Feilb.).

Sletting. Mejer 1641 Schlettenkier, Schletten-Acker; Jb 1704 Schlettingkier. — Subst. jy. Sletting „Slette", jfr. Slettengkær i Svejlund, Hellevad S., 3202.

Storemose [*æ ˈsdo·ˌmo·s*]. TM Storemoose.

Sønderager. Mejer 1641 Suderacker.

Sønderdam [*æ ˈsɥŋəˌdam.*]. Jb 1704 Suderdam; TM Sønderdamm. — Sønderdam har været Amtmandens Fiskedam.

Søndereng. Mejer 1641 Suderweide.

Søndermark. TM Süderfeld.

Søndermose. Mejer 1641 Suder-Moer.

Sønderslette. B 1802—04 Sønderslæt.

Søndertoft. B 1802—04 Søndertoft; TM Söndertoft.

Teglovnsbjærg [*æ ˈtæj·ɬɔs.nsˌbjæʀə*]. TM Teglovn; I 1912 Teglovsbjerg. — Ligger lige ved Andholm.

Toft. Jb 1704 Tofft; TM Toften. — Toft, se Indl.

Toftmade [*æ tɔsdmaj, æ ˈnœ· ˈtɔsdmaj*]. — Toft, se Indl.

Tværdam. TM Tverdamm, Trerdamm.

Vesterager. Mejer 1641, Jb 1704 Wester Acker; B 1802—04 Westeragger; TM Westerager.

Vesterhede. TM Westerhede.

Vestermark [*æ ˈvæsdəˌmaɹg*]. — Hedder paa Mejers Kort Herweg-Acker.

Vestermose. Jb 1704 Wester Moes; B 1802—04 Westermoos.

Vestertoft [*æ væsdətɔst*]. B 1802—04, TM Westertoft.

Østerager. TM Osterager.

Østerdam [*æ ˈǫsdəˈdam.*].

Østereng. Mejer 1641 Osterwisch.

Østerhede. TM Osterhede.

Østermark. Mejer 1641 Ostermarck; B 1802—04 Auf dem Osterfelde.

Østertoft [*æ ǫsdətɔst*]. B 1802—04 Østertoft, Østertoftagger.

GENNER.

Aasbæk. TM Aasbek, Aasbeck; I 1912 Aasbæk. — Se Aaser ndfr.

Aaser [*æ å·səɹ*]. Jb 1704 Aaß, Aaß Acker; K 1785 Aarsager, Oster Aars; U 1785 oster-, Wester Ahrs; Jb 1790 Aarsager, Arsager, Oster Aars; U 1790 Aarsager; U 1796 Aarsager, Öster Aars; KiersAtl Øster Aars; TM Aas, Aarsager; I 1912 Aaser. — Højtliggende Agerjord ved Genner Hole. Subst. Aas „langstrakt Bakke“ (ODS), se Indl. Efterleddet er maaske -ager, svækket til -er.

Aasersforte [*ˈå·səs ˈfo·ɹt*]. TM Aasfort; I 1912 Aasforte. — Markvej langs Aaser ovfr.

? **Aasgaard.** Mejer 1641 Außgarde. — Stedet ligger i Nærheden af Aaser ovfr.

Aaskær. Mejer 1641 oskier; Jb 1704 Aaßkier; K 1785 Aarskier; U 1785 Ahrskier; U 1790 Aaskier; Jb 1790, U 1796 Aarskier; KiersAtl Arskjær, Aarskjær; TM Aarskjer; I 1912 Aaskjær. — Engstrækning langs Aasbæk; støder op til Aaser ovfr.

Aassig. Jb 1704 Aaß Sieg; K 1785 Aars Sieg; U 1785 Ahrssieg; Jb 1790 Aarssieg; U 1796 Aars Siig, Aarssiig; KiersAtl Aars Sieg. — Lavning ved Aaser ovfr.

Abildgaard. U 1785 Affelgaard; Jb 1790, U 1796 Appelgaard. — Subst. Abildgaard „Frugthave“.

Agballe. K 1785, U 1785 Ahgballe; Jb 1790, U 1796 Agballe; KiersAtl Agballe, Agbalehy; Schröder Topographie 1837 Agballe. — Et Stykke Agerjord ved Nørre-Havvej mellem Genner By og Fjorden, paa et Terræn, der skraaner stærkt, men forholdsvis jævnt mod Fjorden. Forleddet er snarest Subst. sønderjy. Ag, som kendes fra Emmerlev i Betydn. „Sted, hvor man kører op paa Havdiget“ (se under Oldefarsager i Emmerlev S., 3107). En fjernereliggende Mulighed er Verbet age.

Agerløkke [*æ ˈaxəˌtyk*]. K 1785 Agerlück; TM Agerlük; I 1912 Agerlyk.

Ammertved [*amədvə*]. Mejer 1641 Ammenwercks; Jb 1704 Ammittued; U 1785 Ammerstwidt; Jb 1790 Ammertwedt, Ammertvidt; U 1796, KiersAtl Ammertved; TM Ammestwed; I 1912 Ammetved. — Navn paa en Eng. Efterleddet er Tved, se Indl. Forleddet kunde være Mandsn. gldа. Āmund eller Āmundi.

? **Anders's Toft.** K 1785 Annessenstoft; Jb 1790, U 1796 Annestoft; KiersAtl Andersestoft, Annessestoft.

Arm [*æ a.m*]. — Del af en Vej, som forbinder de to Veje, der fører fra Genner By til Fjorden.

Arnkule [*æ ˈˈa·nˌˈku·t*]. U 1785 Ahrnkuhlagger; K 1785 Ahrenkuhlager; U 1790, Jb 1790 Ahrnkuhlager; U 1796 Ahrenkuhlager; KiersAtl Ahrnkylager; TM Ahrenkuhl; I 1912 Ankule, Arenkul. — Høj Agerjord. Forleddet er vel Arnar-, den gamle Gen. af Subst. Ørn, jfr. det alm. Stedn. Ørnekule, der antagelig betyder „Ørnerede".

? **Askemose Dæmning.** Mejer 1641 Aßmgdemming. — Areal ved Askemose Bæk, der danner Skel mod Hovslund.

Bagertoft. TM Bager Toft; I 1912 Bagertoft.

Bertelstoft. TM Bertelstoft.

Bertramsdam. Jb 1704 Bartrams dam. — Mandsnavnet Bertram, der ifl. Medd. fra Magister H. V. Clausen forekommer i Sognet.

Bertramskær. Jb 1704 Bartramskier.

Bilsdam [*biˑtsdam*]. K 1795 Bielsdamm, Wester-, Oster Bielsdamm; U 1785 Bielsdam eller Skellpoll; Jb 1790 Bielsdamm, wester-, oster-Bielsdamm; U 1796 Bielsdamm, Wester-, Oster Bielsdamm; KiersAtl Bielsdam, Bielsdamm, Wester-, Øster Bielsdam; TM Bielsdamm; I 1912 Bielsdam. — Nu Navn paa en Lavning. Formodentlig af et Slægtsnavn Biehl.

Bjærg. K 1785 Bierre; U 1785 Birrer; Jb 1790, U 1796 Bierre; KiersAtl Bjerg.

? **Bjærghaver.** Mejer 1641 Berchhaver. — Vist samme Lokalitet som Langbjærg Have ndfr.

Blaasgaard. Mejer 1641 Blassgarde; Jb 1704 Blosgahr, Lille Blosgar; U 1785 Blasgaard, Blaasgaard; Jb 1790 Bloosgaard, Blosgaard; U 1796 Blosgaard, Bloßgaard; KiersAtl Blas Gaard; TM, I 1912 Blaasgaard. — Formodentlig af et sønderjy. Verbum blaase „blusse, tænde Baal", jfr. nty. blasen „hauchen, anfachen"; Feilb. anfører under blusse Udtalen [*blǫs*] fra Sønderjy., men i Tillægsbindet [*blɑ̆s*] fra Vestslesv. Se iøvrigt Feilb. blose, blåse, Molbech blaase og Outzen under Blöye. Jfr. Navnet Blusager i Mjolden S., 3114, og i Ubjærg S., 3122.

Blakkesbjærg, tre smaa Høje. P. Kier i Antiqvariske Annaler I p. 325 Blakkesbjerg; Schröder Topographie 1837 Blakkesbierg. — Mandsn. glda. *Blak, se Kok II p. 84, DS II p. 54.

Blærre. U 1785 Blerr; Jb 1790, U 1790 Bleer; U 1796 Blerr; KiersAtl Blærre. — Et lille trekantet Stykke Agerjord. Subst. Blærre „Kile", se Indl.

Blæsbjærg. Mejer 1641 Blesberglück, Blesbergerholtz.

Blæsvang. K 1785 Bleiswang; U 1785 Bleisvang; U 1790, Jb 1790, U 1796, KiersAtl Bleiswang; TM Bläswang; I 1912 Blæsvang, Bleisvang. — Verbet blæse, der i Sønderjy. udtales [*blæˌˑs*].

Bobjærg [*bOˈbjɛʀə*]. Mejer 1641 Boberg; K 1785 Bobierre; U 1785 Bobirrer; U 1790 Bobierre; Jb 1790 Boobierre, Bobierre; U 1796 Bobierre; KiersAtl, TM, I 1912 Bobjerg. — En høj Bakke lige Vest for Genner By. Forleddet er vel Subst. Bo „Bolig" eller Bod „Skur, Hytte", se Indl.

Borgbjærg [*ˈljˌˑ bœʀəˈbjɛʀə, ˈsdoˑ bœʀəˈbjɛʀə*]. Mejer 1641 Burreberg, Bürberg-Acker; K 1785 Lill-, Stor Borrebierre; U 1785 Stour-, Lill Borrerbirrer; Jb 1790 Lillborrbierre, Storborrbierre; U 1796 Store-, Lille

Borrbierre; KiersAtl Store-, Lille Borgbjerg, Store Borrebjerg; Schröder Topographie 1837 Borgberg; TM Lille-, Stor Borrebierg; I 1912 Borrebjerg. — To store Bakker mod Nord. Forleddets Betydning kan ikke fastslaas med Sikkerhed; der vides ikke noget om, at der er fundet Spor af Befæstningsanlæg paa Bakkerne; Borg forekommer imidlertid hyppigt i Stednavne i Betydn. „Bakke", se bl. a. S. Nygaard i UBl II p. 86 f., NG Indl. p. 44, Lindroth i OGB I p. 50.

Bosmade. Mejer 1641 Boßmay. — Syd for Made ndfr. Forleddet er Mandsnavnet Bo.

Brunpold. K 1785 Brun Poll; KiersAtl Brun Pold.

Brændslette. K 1785 Brehnschlet; U 1785 Brelinsled; U 1790 Bremslet, Jb 1790 Brennslett, Brehnschlet; U 1796 Breenschleth, Brennschleth; KiersAtl Bregnslæt. — En Lavning mellem Borgbjærg og Troldbjærg. Forleddet er Participiet brændt, der i Sønderjy. har Formen [*brœ̀n*], eller maaske Subst. Bregne, som i Agerskov udtales [*brœn*] (Feilb.).

Bussekilde [*æ ˈbusəˌˈkœˑl*]. U 1785 Bussekilde; Jb 1790 Busekeel; U 1796 Busekehl, Buusekehl; KiersAtl Baskhole; TM Bussekeel; I 1912 Bussekilde. — Formen i KiersAtl betegner samme Lokalitet som den optegnede Form og beror sandsynligvis paa Fejlskrivning eller Fejlhøring. Bussekilde er et lille Engstykke med Kildevæld ved Foden af Bakkeskraaningen Snekhæld. Forleddet kan sammenstilles med Subst. jy. Bus „fjorgammelt, vissent Græs" og med sønderjy. Busse [*busə*] (Vodder S.) „laadden Dusk", bl. a. om Blomsterstanden af forskellige Planter (mest i Barnesproget); Feilb. har ikke Ordet, men Mensing anfører fra Sydslesvig Adj. busig „wirr (vom Haar)" og Subst. Buuskopp „barhäuptig" (under Bustelkopp).

Bøghøj. Mejer 1641 Buckholm; Jb 1704 Bögholt Schifft, boigholt Schifft, Boghoi Schifft; U 1783 in Boeghoed; K 1785 Böghöyskift; U 1785 Böghoy, Boghoyskifft, Böghoyhell; Jb 1790 Böghoyskift, Boghoyskift, Böghoyhell, Büchhoy, Büghoyskift; U 1790 Böghöyskift, Büghoy Sckift; U 1796 Boghöyskift, Böghöyschift, Böghöyhull, Bögehöyschift, Bögehöy, Büchhöy; KiersAtl Bøghøy Skift, Bøghøyskift; TM Böghöi, Böghöiskift; I 1912, Trap[4] Bøghøj. — Trænavnet Bøg. Af Kilderne kan det ikke ses, om Efterleddet er Høj eller Hoved, men da Bøghøj er Navn paa en forholdsvis lav Pynt ved Genner Fjord, maa Hoved anses for det sandsynligste. Formen hos Mejer, der efter Beliggenheden maa henføres hertil, maa være fejlhørt.

Bøksbjærg [*bœ̀gsbjɛrə*]. Mejer 1641 Bücksbergeng, Bößbirghaven, Boßberg Lück, Bucksberg-Haven; Jb 1704 buxbergdam, Büxbiergkier; K 1785 Wester Büxbierre, Neder Böxbierre, Owerbüxbierre, . . . bierrehaw; U 1785 over Böksbirrer, Blaksböksbirrer, oven Böksbirrerdam, Böksbirrerdam, Böksbirrerhau; Jb 1790 Ober-, Nedder Büxbierre, Blackbüxsbierre, Oben Büxbierredamm, Büxbierredamm, Büxbierrhauge, Wester Büxbierre; U 1796 Wester Büxbierre, Büxbierrehauge, Büxbierredamm, Ober Büxbierredamm, Blackbüxbierre; KiersAtl Nedre Boxbjerg, Øvre Bøxbjerg, Oven Bøxbjerg, Boxbjerghave, Boxbjergdam; Schröder Topographie 1837 Böksberg; TM TM Buskbierg, Büxbierg; I 1912 Bøgsbjerg, Bøksbjerg. — Bakke ved Vejen til Diernæs.

Dalsbjærg. K 1785 Dahlsbierrekrog; U 1785 Dalsbirrerkrog; Jb 1790

Dahlsbierrekrog; U 1796 Dahlsbierrekrog; KiersAtl Dalsbjergkrog; TM Dalsbjerg. — Gen. af Subst. Dal, se Indl., eller Slægtsn. Dahl.

Dam, Areal. TM Damm; I 1912 Dam. — Dam, se Indl.

Damforte [*æ ˈdam·ˌfo·ɹt*]. I 1912 Damforte. — Markvej, der fører til Strygsdam ndfr.

Damsted [*æ dam·sdæ̰*]. Mejer 1641 Damstette teich; Jb 1704 Damstett, Damstede; K 1785 Dammstedt, Dammsted; U 1785 Damsted, Damsted Agger; Jb 1790 Dammstedt, Dammstedtager; U 1796 Damstedager; KiersAtl Damsted, Damstedt; TM Dammsted, Dammstedt; I 1912 Damsted. — Navn paa mindst fire forskellige Lokaliteter, vistnok allesammen smaa Lavninger; Damsted er da formodentlig et Appellativ, maaske med Betydningen „Opdæmning ved Vandingsanlæg" el. lign.

Dannebrogsskibene. Mejer 1641 Thyra Dannebodt-Schiff; Trogillus Arnkiel, Cimbrische Heyden-Bekehrung 1702 p. 340 Dannebrogs-Schiffe; Schröder Topographie 1837 die sogenannten Danebrogsschiffe; Trap[4] Danebrogsskibe. — Ifl. Arnkiel „ein Monument von lauter Steinen in gewisser Ordnung Cräyß-längelicht abgesetzet, nach der Arth und in Gestalt der Schiffen, in der Mitten weit, und an beyden Enden zugespitzet, das Ende eines Schiffes ist des anderen Anfang, mit einem grossen Stein unterschieden, der höher ist als die andere. . . . Es sind ungefehr an der Zahl zwantzig grosse und kleine Schiffe durch einander mit Steinen abgebildet." Skibssætningen forsvandt henimod Slutningen af 18. Aarh. (se Hejselbjerg-Paulsen i Sønderjy. Maanedsskr. p. 56 ff.). Ifl. Arnkiel laa den „am Genner-Haven"; hermed stemmer ogsaa Schröders og Mejers Stedfæstelse. Se iøvrigt Aug. F. Schmidt, Danmarks Kæmpesten p. 340 ff. Jfr. Trettensten ndfr.

Dines Ravns Toft. K 1785 Dins Raunstoft, Dinsestoft; U 1785 Diens Raunstofft, bag Dienssestofft; Jb 1790 Diens Raunstoft; U 1796 Diens Rauns Toft, Dinses Toft; KiersAtl Dins Ravns Toft, Bag Dinsestoft; I 1912 Dinsestoft. — Saavel Mandsnavnet Dines (< Dionysius) som Slægtsnavnet Ravn kendes fra Genner; i Jb 1790 hedder en Gaardmand Diens Iversen, i U 1785 nævnes en Hans Tammesen Raun.

Drengsbjærg [*dɹæŋsbjæɹə*]. Mejer 1641 Trengsberg; K 1785 Drengsbierre; U 1785 Drengsbirrer; Jb 1790, U 1796 Drengsbierre; KiersAtl Drengsbjerg; TM Drenggsbjerg; I 1912 Drengsbjerg. — En høj Bakke lige Nordøst for Genner By. Maaske Mandsn. glda. Dræng.

Dyndkær. U 1783 Dyndkier; K 1785 Döhnkier; KiersAtl Dohnkier, Dyndkjær; TM Dönkjer; I 1912 Dyndkjær.

Ebbesmose. Jb 1704 Ebismoes. — Mandsn. Ebbe.

Elkær. U 1785, Jb 1790, U 1796 Ellkier; KiersAtl Ellekjær; TM Elkjer; I 1912 Elkjær. — Trænavnet El.

Elskensbjærg. K 1785 Elskensbierre; U 1785 Elschenbirrer; Jb 1790, U 1796 Elschenbierre; KiersAtl Elskens Bjerg; I 1912 Elskensbjerg. — Et Bakkedrag Vest for Genner By. Forleddet kunde maaske være en Diminutiv af Kvindenavnet Else.

Engbjærg. TM Engbjerg.

Engkær [*æŋˈɟæ*]. Mejer 1641 Enkierlück, Enkier Wisch, Enkierholtz; Jb 1704 Engkier; K 1785 Enkier; U 1785, Jb 1790, U 1796 Engkier; KiersAtl Engkjær; TM Engkjer; I 1912 Engkjær.

?**Enigholtz.** Mejer 1641 Enigholtz.

Evertsløkke [*e'vəs'tyk*]. K 1785 . . . dslück; U 1785 Evslyk; Jb 1790 Everslück; U 1796 Evertslück; KiersAtl Ovedslykke; TM Everslyk; I 1912 Eveslyk. — Snarest Mandsn. Evert (< Everhard), se Kok II p. 16.

Faaremark [*æ 'fɑ̊·ˌmaɹg*]. P. Kier i Antiqvariske Annaler I p. 326 Højen paa Faaremarken (efter Almuens Udtale E Hy aa e Faarmark); TM, I 1912 Faarmark.

Fenne. K 1785, U 1785, Jb 1790 Fenn; U 1796 Fenn, Fenne; KiersAtl, TM Fenn. — To smaa Jordstykker. Fenne, se Indl.

Fikke. Jb 1704 Fick. — Subst. sønderjy. Fikke „Lomme".

Firemandsskov [*æ 'fi·əmanˌsˌsgɔs*].

Firresbæk, Bæk [*fiɾəs'bæk*]. Mejer 1641 Fyrißbeck; I 1912 Firresbæk. — Bæk Syd for Firrestoft.

Firrestoft [*fiɾəs'tɔst*]. Jb 1704 Fieris Tofftkier, fierris Tofftkier; K 1785 Firrestoft; U 1785 Firrestofft; Jb 1790 Firrestoft; U 1796 Ferristoft, Fierrestoft, Fieres Toft; KiersAtl Fierrestoft, Fjerrestoft; TM Firrestoft, Firestoft; I 1912 Firrestoft. — Et temmelig stort Stykke Agerjord Øst for Byen.

Flægkær [*flɛgkɐ*]. K 1785 Fleckkier; U 1785 Hau oven Flikkier; Jb 1790, U 1796 Fleckkier; KiersAtl Fleskkjær; TM Flikkier. — Plantenavnet Flæg, Navn paa forskellige sværdbladede Vandplanter.

Flæskbjærg. U 1785 Fleskbirrer; Jb 1790 Fleskbierre; U 1796 Fleckbierre; KiersAtl Fleskbjerg; I 1912 Fleskebjerg. — Subst. Flæsk „Svinekød" eller det *Flæsk „Flig", som antages at indgaa i Flæskland i Brøns S., 3087, og Fleskum Væle i Rabsted S., 3133, s. d.

Folebjærg [*fo'l'bjæɾə*]. Jb 1704 Follbierg; TM Faabierg; I 1912 Folbjærg. — Forleddet maa være Dyrenavnet Fole „ung Hest"; Navnet kan være et Sammenligningsnavn, jfr. Folen i Løgumkloster, 3118, og Folehoved i Nørre-Løgum S., 3117.

Frerkærtoft. Jb 1704 Frerkier Tofft Erde, Frerkiertofftkier; K 1785 Frerekestoft; U 1785 Frerkestoft eller Vandray; Jb 1790 Friedrichstoft; KiersAtl Frereketof; TM Frerketoft; I 1912 Frerketoft, Frærketoft. — Et Jordstykke temmelig langt fra Byen. Forleddet er formodentlig et Stednavn *Frerkær, i en Del af Kilderne opfattet som Mandsnavnet Frederik. Første Led er dunkelt.

Fromsmade. TM Fromsmai. — Slægtsnavnet From.

Galtbjærg. K 1785 Galtbierre; U 1790 Galltbierre; Jb 1790 Gallbierre; KiersAtl Galtbjerg; I 1912 Goldbjerg. — Galtbjærg Dam, Eng. K 1785 Galtbierre Damm; KiersAtl Galtbjergdam. — Galtbjærg Hede [*gɔlbjæɾə'ˌhe·*]. Mejer 1641 Goldtberg-Heide; Jb 1704 Goldberger heide; K 1785 Galtbierreheyde; U 1785 Goltbirrerheede; U 1796 Goldbiereheede; KiersAtl Galtbjerg Hede; TM Goldbjerg-Heide; I 1912 Goldbjerghede. — Galtbjærg Mose. K 1785 lill Galtbierremoos, Stor Galtbierre Moos; KiersAtl Lille Galtbjerg Mose, Store Galtbjerg Mose. — Dyrenavnet Galt.

Gammeldel, Agerjord [*gaməldɔl*]. Mejer 1641 Alttheil-Acker; K 1785 Gammeldeel; KiersAtl Gamledeel; TM Gammeldeel, Gammeldeelfort; I 1912 Gammeldel. — I Udtaleformen omtydet til Gammeldal.

Gammelhave, Skov. K 1785 Gammelhauager; Jb 1790, U 1796 Gammelhauge; KiersAtl Gamlehave, Gammelhave; TM Gammel Havager; I 1912 Gammelhavager.

? **Gammelholt.** Mejer 1641 Alte Holtz.

? **Garnholm.** K 1785 Garnholm; KiersAtl Gornholm.

Gejlbjærg [*gæj'ˈbjærə*]. K 1785, U 1785, Jb 1790, U 1796 Geilpoll; TM, I 1912 Geilbank. — Plantenavnet jy. Gejl „Gyvel".

Genner Aa. Trap[1], Gst 1857—58 Gjenner Aa. — En Bæk i Bunden af Kløften Genner Hole.

Genner Fjord. Johs. Knudsen, Af Søkortdir. Jens Sørensens Papirer 1692 p. 86 Jænner Fjord; J. Sørensens Kort ca. 1692 Genner Wig; Trap[4] Genner Fjord; Gst Genner Bugt; Danske Lods 11. Udg. 1925 p. 369 Gjenner-Fjord.

Genner Hole [*gjænəˈˈho'l*]. Schröder Topographie 1837 Ein durch eine tiefe Schlucht fließender Bach, Giennerhole genannt; I 1912, Gst Gjennerhule. — En dyb Kløft, som danner Skel mellem Genner og Nørby i Løjt S.

Genner Skov. Danckw 1652 Gennerholtz.

Glanneshøj. K 1785 Glanneshoy; U 1785 Glaneshoy; Jb 1790 Glanneshoy; U 1796 Glanneshöy; KiersAtl Glanneshoy; I 1912 Glanneshøj. — Høj, umiddelbart ved Byen.

Glip. I 1912 Glip.

Grandeløkke. I 1912 Granddelykke. — Subst. jy. Grande „Bymændenes Forsamling".

Gravesager [*grɑæəsˈaxə*]. U 1785 Grovers Agger; Jb 1790 oster-, Wester Growesager; U 1796 Oster-, Wester Grovisager; KiersAtl Vester-, Øster Grovesager, Wester-, Oster Growesager; TM, I 1912 Gravesager. — Mandsn. jy. Graves (< Gregorius), se Feilb.

? **Grimskov.** Mejer 1641 Grimholtz.

Grævlingbjærg. Jb 1704 Grevelingbierg.

Grævlingkær. Jb 1704 Grevelingkier. — Maaske samme Lokalitet som Grævlingmade ndfr.

Grævlingmade. K 1785 Grewlingmay, Græwlingmay; U 1785 Grevlingmay, Grevling May; Jb 1790, U 1796 Grevlingmay; KiersAtl Grevling May; TM Grevlingmai.

Grønslebjærg [*grönsəˈbjærə*]. Mejer 1641 Grunschlaberg, Grunschlaberg Acker; K 1785 Grönslebierre; U 1785 Grönslebirrer, mitt Grönslebirrer; U 1790 Grönsleybierre, Grünslebierre; Jb 1790, U 1796 Grönslebierre, Mitt Grönslebierre; KiersAtl Grønslebjerg, Midt Grønslebjerg; TM Grönslerbjerg; I 1912 Grønslebjerg; Gst Grønslet Bjærg. — Forleddet er Adj. grøn; Formerne hos Mejer kunde tyde paa, at Mellemleddet er Slag eller Slade (se Indl.).

Gundersbjærg [*gOŋəsbjærə*]. K 1785 Gunnersbierre; Jb 1790 Gönnersbierre; U 1796 Gönnisbierre; KiersAtl Gonnersbjerg; TM, I 1912 Gundesbjerg. — Mandsnavnet Gunnar eller Kvindenavnet gldа. Gunnur.

Gunderstoft. Mejer 1641 Gundstofft; TM Store Gundestoft; I 1912 Gonderstoft. — Se ovfr. under Gundersbjærg.

Gyde [*æ ˈgy'ə*]. Jb 1704 Korßbierggüd, Korßbeck gu. — Et lille Stykke Vej fra Genner By mod Nord. Gyde „snæver Gade".

Gynmose. K 1785 Günnmoos; U 1785 Gonnmoos, Günnesmooslyk; Jb 1790, U 1796 Gönnmoos; KiersAtl Gynmose.

? **Haumannsager.** Jb 1704 haumansager.

Have, Skov [*æ ˈhaə'*]. K 1785 Haue, Nehrhaw, Nehrhaue, Oberhaue,

Owerhau; U 1785 Haue, Hau, Nedderhau, Mitthau, overhau, ovenhau; Jb 1790 Hauge, Nörrhauge, Mitthauge, Oberhauge, Nedderhauge; KiersAtl Have, Nedre Have, Nedrehave, Overhave, Midthave; TM Have, Nederhave; I 1912 Have, Nederhave, Overhave. — Haveager. TM Havager. — Havekrog, Skov. K 1785, U 1785, Jb 1790, U 1796 Haukrog, TM Havkrog. — Nedre Havebjærg Have. K 1785 Nedderhaubierre hau; Jb 1790 Nedderbierre Hauge; KiersAtl Nedrehavebjerghave. — Have, se Indl.

Havekær. U 1785, Jb 1790, U 1796 Haukier. — Have, se Indl.

? Havsterløkke. Mejer 1641 Hausterluck; K 1785 Bagest Hausletbierre; U 1785 bagest Hauslondlyk; Jb 1790 Bagest Housletlück; U 1796 Bagest Hauschletlück; KiersAtl Bagest Stavsletbjerg, Bagest Havsletbjerg. — De anførte Former fra Mejer 1641, K 1885 og KiersAtl betegner alle et Stykke højtliggende Agerjord ved Skellet mod Hovslund. Hvad Navnets opr. Form er, kan ikke afgøres; i de fleste Kilder er det omtydet efter Hovslet Bjærge ndfr., men da de to Lokaliteter ligger langt fra hinanden, har de næppe samme Forled. Jfr. Hausterløkke i Kolstrup, Aabenraa Købstad, 3191.

Havvej [*æ ˈnɔ̈ˌhasˑvæj, æ ˈsɑŋəˌhasˑvæj*]. I 1912 Sønder og Nørhavvej. — Navn paa de to Veje, der fører fra Genner By ned til Fjorden. Subst. Hav.

Hejdam. Jb 1704 heidam; K 1785 Heydamm; U 1785 Heydam, Heidam; Jb 1790 Heyddamm; KiersAtl Hoydam; I 1912 Heidam.

Herihave. TM Herihave. — Formodentlig Skrivefejl.

Hersensbjærg [*ˈhæˑisənsˌbjæɐ̯ɐ*]. K 1785 Herzensbierre; U 1785 Hertzensbirrer; Jb 1790 Herzensbierre; U 1796 Herzenbierre; KiersAtl Herisnsbjerg. — En Bakke lige Nordvest for Genner.

Hesselbjærg Pold. Jb 1704 heiselbiergpol; I 1912 Hejselbjergpold. — Efter Gaarden Hesselbjærg.

Hesselbjærg Slag. Jb 1704 heiselbierg Schlag. — Gaarden Hesselbjærg.

Hestebjærg. K 1785 Hestebierre; U 1785 Hestebirrer; Jb 1790 Hestebierre; U 1796 Hestebierre, Hesterbierre; KiersAtl Heste Bjerg.

Hestekær Skifte. Jb 1704 hesterkierschifft, hestkierschifft; K 1785, U 1785, Jb 1790 Hestkierskift; U 1796 Heskierskift; KiersAtl Hestekjærskift.

Hindbærhave, Agerjord. Jb 1704 Hinneberghau; K 1785 Hinneber Land; U 1785 Hinneberhau; Jb 1790 Hinnebeerhauge; U 1796 Hinneberhauge; KiersAtl Hindbærhave. — Plantenavnet Hindbær.

Hofmannstoft. Mejer 1641 Hoffmanstofft. — Snarest et Slægtsnavn.

Holbro. I 1912 Holbro. — Adj. sønderjy. hol „hul".

Holkær. K 1785, U 1785 Hohlkier; Jb 1790 Holkier; U 1796 Hollkier; KiersAtl Huulkjær. — Adj. hol „hul".

Holskifte. Jb 1704 hohlschifft. — Adj. hol „hul".

Holstenbro [*hɔlˈsd̥jænˑbʁœ*]. Jb 1704 holstenbro; K 1785 Hollstennbro; U 1785 Holsteenbroh; U 1790 Holsteenbroe; Jb 1790 Holsteenbroo, Holstenbroo; U 1796 Hollsteenbro; KiersAtl Holstenbroe; TM Holstebroe; I 1912 Holstenbro. — Et Stykke Agerjord ved Genner Kirkevej. Forleddet er Adj. hol „hul". Efterleddet Stenbro betyder her maaske „brolagt Vej", saaledes at hele Navnet betegner „(Marken ved) den brolagte

Hulvej"; men Stenbro kan ogsaa bruges direkte som Navn paa en stenet Mark, jfr. Bunderstenbro i Vodder S., 3088.

Holæsk, Skov [*hOlˈɛsg*]. Mejer 1641 Wolliskier, Holliskierwisch, Hollistofft; K 1785 Hol-Esk, Lillholesk; U 1785 Hollesch, Hohlesch; Jb 1790 Hohlesch, Holleesch, Lill Hohlesch; U 1796 Hollesch, Lill Hohlesch; KiersAtl Huulask, Hule Ask, Hulask, Lille Hulask; TM Hohlesk; I 1912 Holask, Holaskforte. — Skoven har formodentlig Navn efter et hult Asketræ; andre Eksempler paa, at en Mark har Navn efter et enkelt Træ, er Fruereg og Troldeg i Stollig, Løjt S., 3211.

Hostkrog. K 1785 Hostkrog; U 1785 Huskrog eller Knüsbirrer; Jb 1790 Hostkrog; U 1796 Hæstkrog; KiersAtl Hostkrog. — Agerjord ved Foden af Knivsbjærg. De tyske Kilders Skrivemaade med -st- er formodentlig urigtig, jfr. Formen i U 1785, der hviler paa en dansk Kilde. Forleddet er maaske Subst. Hus eller Hors „Hest".

? **Hovedkobbel.** Mejer 1641 Haupt Coppell.

Hovslet Bjærge [*hɔnslədˈˈbjænə*]. K 1785 Housletbierre; U 1785 Hausletbirrer, Hausletbirrerlyk; U 1790 Haueslet bierre, Hauschletbierre; Jb 1790 Housletbierre, Hausletbierre, Hauschletbierre; U 1796 Hönsletbierre, Hauschletbierre, Hauschlet Bierre; KiersAtl Havsletbjerg, Havslætbjerg; TM Havsletbjerg; I 1912 Hovslætbjerg, Hauselbjerg. — Bakke Nord for Genner. Mellemleddet er formodentlig Subst. Slette eller maaske den enstavede Sideform Slet (se Indl.); Forleddet er Subst. Havre eller maaske en i tryksvag Stilling rundet Form af Subst. Have; lige Vest for Bakken ligger Havekær ovfr. Jfr. Havreslet i Øster-Løgum.

Humlegaard [*hOmətgœ*]. Mejer 1641 Hummellgarde; Jb 1704 hommelgahrd; K 1785 Hummelgaard, Hummelgaardsted; U 1785 Hummelgaard; U 1790 Hammelgaardstedt, Hummelgaarstedt, Hommelstedtgaard; Jb 1790 Gammelgaarstedt, Hommelgaard, Hummelgaard, Hummelgaarsted; U 1796 Hummelgaard, Hummelgaardstedt, Hummelgaardsted; KiersAtl Hommelgard, Humlegaard, Humlegaardsled; TM Hummelgaard, Hummelgaardsted; I 1912 Hummelgaard. — De stedfæstede Former viser, at der er mindst 4 forskellige Lokaliteter, som bærer eller har baaret Navnet Humlegaard.

Humlemadeforte. I 1912 Hummelmadeforte.

Hustoft. K 1785 Huus Toft; Jb 1790 Hustoft; KiersAtl Huustoft.

Hvidager [ˈˈviˈəʁaxə]. — Her har man pløjet hvidt Sand op (Opt. 1931).

Hældeland. K 1785, U 1785, U 1790, Jb 1790, U 1796, KiersAtl Helleland. — Agerjord, der skraaner ned mod Genner Hole. Snarest af Subst. Hæld, se Indl., jfr. Hældhave ndfr., el. Verbet hælde. En anden Mulighed er Adj. hellig; Stedet ligger i Nærheden af Kirkevie ndfr. og kan have været Kirkegods; jfr. Erik Bruhn, Ägonamn i Rönnebergs härad p. 86 Helgebröten.

Hældhave. K 1785, U 1785 Hellhau; Jb 1790 Heelhauge, Hehlhauge; U 1796 Hellhauge; KiersAtl, TM Hellhave; I 1912 Hældhave. — Hæld, se Indl.

Høkerholm. Jb 1704 hockerholm; U 1785 Hockerholm, Hokerholm, Hökerholm; K 1785 Höckerholm; Jb 1790 Hökerholm; U 1796 Höckerholm; KiersAtl Hokerholm, Høkerholm. — Formodentlig Subst. Høker „Landsbykøbmand".

Høkkelbjærg [*hǫgəlˈbjænə*]. Mejer 1641 Horleberg; K 1785 oster, Wester Hörlebierre; U 1785 wester-, öster Horrlebirrer; Jb 1790 Wester-, Oster

Hörrlebierre; U 1796 Wester Hörrlebierre, Oster Hörrlbierre; KiersAtl Vester-, Øster Hørlebjerg; TM Hökelbjerg; I 1912 Høkkelbjerg. — Forleddet kan maaske sammenstilles med Subst. Hørle, som Feilb. under Hurl anfører fra Bjærge H. i Betydn. „en klynge træer". I nyere Tid er Navnet omdannet efter Landsbynavnet Høkelbjærg i Tyrstrup S., 3033.

Hølbæk. TM Hölbek.

Høvedkrog [ˈhæ̊ʊəˌkʀo.x]. K 1785 Höuerkrog; U 1785 Höurkrog; Jb 1790, U 1796 Hüerkrog; KiersAtl Haverkrog, Havrekrog; TM Höverkrog; I 1912 Høverkrog. — Subst. Høved „Stykke Hornkvæg".

Iverskær [i·vəsˈḳjæɹ.]. K 1785 Iwers Kier; U 1785 Iverskier; Jb 1790, U 1796 Jverskier; KiersAtl Iverskjær; TM Iverskjer; I 1912 Iverskjær.

Sankt Jakobsbjærg. Mejer 1641 S. Jacobsberg. — Navnet er paa Mejers Kort anbragt lidt Øst for Haderslev—Aabenraa Landevej, lige Nord for Nørre-Havvej. Jfr. Kapelbjærg ndfr. Se iøvrigt under Sankt Jakobs Kapel under Bebyggelsesnavne.

Jeppes Damsted. U 1785 Ieppesdamsted.

Jomfrugang [æ ˈjOm·fʀʊˌgaŋ.]. I 1912 Jomfrustie. — Navn paa en lille Markvej. Opkaldt efter Jomfrugang i Aabenraa.

Jonsbjærg [jå·nsbjæʀə]. Mejer 1641 Jonasberg; K 1785 Iohnsbierre; U 1785 Iahnbirre; Jb 1790, U 1796 Johnsbierre; KiersAtl, TM Iohnsbjerg; I 1912 Johnsbjerg, Jaansbjerg. — En Bakke lige Nordøst for Byen; Mandsnavnet Jon.

Kaadnerforte [æ ˈkɔɹ·nəˌfo·ɹt]. I 1912 Kaadnerforte. — En Markvej langs Kaadnermark ndfr. Subst. sønderjy. Kaadner „mindre Landbruger".

Kaadnermark [æ ˈkɔɹ·nəˌmaɹg]. TM Kaadnerlyk, Kaadnerlükke; I 1912 Kaadnerlykke. — Subst. Kaadner.

Kallesager. K 1785 Kallesager; U 1785 Kallesagger; Jb 1790, U 1796 Kallesager. — Mandsnavnet sønderjy. Kalle (se Kok II p. 30 under Kalv).

Kallesbæk. TGst Kallesbek; Trap[4] Kallesbæk. — Grænsebækken mellem Genner og Nørby i Løjt S. Kaldes ogsaa Genner Aa. Forleddet er Mandsnavnet Kalle.

Kallesdal. Mejer 1641 Kallisdall; KiersAtl Kallesdal; Schröder Topographie 1837 im Kallesthale; I 1912 Kallesdal, Kallesdalbro; Sønderjy. Maanedsskr. IV p. 117 Kollerdal. — Ligger ved Kallesbæk ovfr.

Kalleshole. Jb 1704 Callis hohl. — Formodentlig den Kløft, paa hvis Bund Kallesbæk ovfr. løber; jfr. Genner Aa og Genner Hole.

Kalvemade [kaɫəˈma·ʝ].

Kapelbjærg. Mejer 1641 Capelberg drauff vorzeiten ein kl: Kirch gestanden; Mejer 1648 kapelberg. — Navnet er paa Mejers Kort anbragt lige Øst for Genner By, umiddelbart ved Haderslev—Aabenraa Landevej. Se iøvrigt Sankt Jakobs Kapel ovfr. under Bebyggelsesnavne. Jfr. Sankt Jakobsbjærg ovfr.

Karenskrog [ˈkaʀnsˈkʀo.x]. K 1785 Karenskrog; U 1785 Karrenskrog; Jb 1790 Karenskrog, Kerrenskrog; U 1796 Karenskroog; KiersAtl, TM, I 1912 Karenskrog.

Kathøj, Gravhøj. K 1785, U 1785, Jb 1790 Katthoy; U 1796 Katthöy; KiersAtl Kathøy, Kathoy; Schröder Topographie 1837 Kathöi.

Katvæle Kær. Jb 1704 Kat Wehlkier; K 1785 Kattwehlkier; U 1785 Kattvehlkier; Jb 1790, U 1796 Kattwelkier; KiersAtl Kattwehlkjær; TM Kattwehlkier; I 1912 Katvælkjær. — Væle, se Indl.

Kirkeager. U 1790 Kirchenacker.

Kirkegangsforte. TM Kirkegungsfort; I 1912 Kirkegangsforte.

Kirkevie. Jb 1704 Kilckwie-Acker; K 1785 Kirckwih; U 1785 Kirkwieh; Jb 1790 Kirckwieh, Kirchwih; U 1796 Kirchwih; KiersAtl Kirkewih, Kirkwih; TM Kirkvih; I 1912 Kirkevie. — Et lille Stykke Agerjord Syd for Genner, ved Siden af Aassig; Efterleddet er snarest Plantenavnet Vidie.

? **Klaansbjærg.** K 1785 Klohnsbierre; U 1785 Klahnsbirrer; Jb 1790 Klöhnsbierre; U 1796 Klönsbierre; KiersAtl Klohnsbjerg; I 1912 Klonsbjerg, Gloensbjerg.

? **Klev.** TM Klöv. — Klev, se Indl. Jfr. Skarklev ndfr.

Klintsten Ager. Mejer 1641 Klintstein Ack.

Klægbjærg. K 1785 Klickbierre; U 1785 Klikbirrer; Jb 1790 Kliekbierre; U 1796 Kleckbierre; KiersAtl Klekbjerg; TM Klikbierg. — Bakke ved Fjorden. Subst. Klæg „Ler som afsættes af Havet", her og i det flg. Navn formodentlig brugt om Ler af særlig Finhed eller Blødhed.

Klægvæle. $^{5}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.) Klegewetle, Klegwetle; $^{25}/_{10}$ 1486 (17. Aarh.) Kleggewittle; K 1785 Kleckwehlager; U 1785 Kläkwehl Agger; Jb 1790, U 1796 Kleckwellager; KiersAtl Klekvehlager. — Subst. Klæg, se ovfr. under Klægbjærg.

Knarbjærg [*kna·ɹbjɛʀə*]. K 1785 Knarbierre, Lillknarbierre; U 1785 lil Knarrbirrer, Knarrbirrer, Knarbirrer; Jb 1790 Lill Knarbierre, Knarbierre; U 1796 Lille Knarbierre, Lill Knarbierre, Knarbierre; KiersAtl Knarrbjerg, Knarbjerg, Lille Knarrbjerg; TM Knarberg; I 1912 Knarbjerg. — Forleddet maa sammenstilles med Subst. bornh. Knarr „Knast", og no. Knarre „spids Stub" (Torp NEO); jfr. Knarholm, DS I p. 38 og Knarre, DS II p. 99; se ogsaa under Knarker i Døstrup S., 3115. Som en anden Mulighed kan nævnes Mandsn. glda. *Knarr, Gen. *Knarrar, svarende til oldn. Knǫrr; se under Knardrup i DS II p. 128.

Knardræt [*æ kna·dʀədə*]. Mejer 1641 Knardrethacker; Jb 1704 Knardret, Knardret Ende, Knadrit Ende, Knodrit Ende; K 1785 Knahrdret; U 1785 Norrknardrett; U 1790 Knardrett; Jb 1790 Knardret, Sünder Knardrät, Knardreht, Knardrett; U 1796 Knardret, Süder Knardret; KiersAtl Knahrdret, Sønder Knahrdret; TM Knardredt; I 1912 Knadret. — Stort Stykke Agerjord Øst for Byen. Efterleddet kunde sammenstilles med Subst. jy. Dræt „en omgang med harven på den plöjede mark, den strimmel jord, som harven dækker med sin bredde" (Feilb. fra Vestjylland og Angel), bornholmsk Dræt „et Pløielands Længde" (Espersen). Forleddet er vel det samme som i Knarbjærg ovfr.

Knibe. K 1785, U 1785, U 1790 Kniif; Jb 1790 Knüff, Knüf; U 1796 Knüf; KiersAtl Knifs, Knief, Kniif; TM Kniv, Knief; I 1912 Knibe. — Lille Stykke Agerjord lige Vest for Byen. Knibe, se Indl.

Knivsbjærg [*knɥɛsbjæʀə*]. Mejer 1641 Knieffsberg, Kniffsberg Acker; Jb 1704 Knufsbierg, Knifsbierg, Kniefsbierg, Kniefsbiergschifft, Kniefsbierglücke; DAtl Knyfsbierg; K 1785 Knüsbierre, Stor-Knusbierre, oster Knüsbierre, Trinn Knüsbierre, gamel Knüsbierre; U 1785 Knüsbirrer, Stour-, Gammel Knüsbirrer, Trinknüsbirrer; U 1790 Knusbierre; Jb 1790 Knüsbierre, Hoyknusbierre, Storr-, Gammel Knusbierre, Trinknüsbierre, Knusbierre; U 1796 Knüsbierre, Store Knüsbierre, Höyknusbierre, Gammel-, Trinn Knüsbierre; KiersAtl Knifsbjerg, Høye-, Øster-, Store-, Trinde-, Gamle

Knifsbjerg; VSK Knysbierg; Schröder Topographie 1837 Knivsberg; Gst 1857—58, Trap[1] Knivsbjerg; TM Knivsbierg; TGst Knivs B.; I 1912 Knivsbjerg; Trap[4] Knivsbjærg. — Forleddet kunde maaske være en i-omlydt Sideform til Subst. no. Knuv, m. „fast Masse med afrundet Top", sv. Dial. knuv, knuva, m. „lille Forhøjning, Høj" (Torp NEO), jfr. oldn. knýfill „lille Horn".

Knudsdam. Jb 1704 Knutzdam.

Knudskær. Jb 1704 Knutskier.

Kokhave. Jb 1704 Kockhau; U 1785 Kaakhau; Jb 1790, U 1796 Kockhauge; KiersAtl Kokhave; TM Kockhav; I 1912 Kokhave. — Fuglenavnet jy. Kok „Hane".

Kokholm. K 1785 Kockholm Kier; U 1785 Kakholmkier; KiersAtl Kokholmkjær. — Kok „Hane".

Kokær. K 1785 Kokier; KiersAtl Kokjær; TM Kokier.

Kolkenbjærg [*kɔgenˈbjærə*]. Mejer 1641 Kalckbergholtz; K 1785 Kolkenbierre; U 1785 Kolkenbirrer; Jb 1790 Kolkenbierre, Kolckenbierre; U 1796 Kolckenbierre; KiersAtl Kolkenbjerg; TM Kolkenbierg, Koggelbjerg; I 1912 Kokkenbjerg. — Forleddet synes at være Subst. Kolk „vandfyldt Lavning", muligt med senere ty. Bøjningsendelse -en. Se iøvrigt Indl. under Kolk.

Koløkke. Jb 1790, U 1796 Kohlück; TM Kolyk.

Konehøj [*kuˈnhöj*]. K 1785 Kuhnhöy; U 1785, U 1790 Kuhnhoy; Jb 1790 Kuhnhöy, Kuhnhoy; U 1796 Kuhnhöy; KiersAtl Kyhnhoy; TM Kuhnhöi; I 1912 Kuenhøj. — Jfr. Konehøj i Skærbæk S., 3089.

Korsbjærg [*kɔsbjærə*]. Mejer 1641 Creutzberg; Jb 1704 Korßbierggüd, Korßbeck gu; K 1785 Korsbierre; U 1785 Kaasbirrerberg; Jb 1790, U 1796 Korsbierre; Schröder Topographie 1837 der Korsbjerg; TM Korsberglück; I 1912 Korsbjerg. — Bakke i den nordl. Del af Genner By.

Kragedam. I 1912 Kragdam. — Navn paa en Dam.

Kragemade. K 1785, U 1785 Kragmay; Jb 1790 Kraagmay; U 1796, KiersAtl Kragmay.

Kragetoft. TM Krag Toft.

Kristenskær. Jb 1704 Khristenkier; K 1785, U 1785 Christenskier; U 1790 Christenkier, Christenskier, Kristenkier; Jb 1790, U 1796 Christenskier; KiersAtl Christens Kjær; TM Krestenskjer; I 1912 Christianskjær, Krestenskjær. — Mandsnavnet Kristen.

Krog. U 1785, Jb 1790 Krog; U 1796 Kroog; KiersAtl, TM, I 1912 Krog. — Vistnok identisk med Stangled Krog, se ndfr. under Stangled.

Kvasbromade. K 1785 Quasbromay; U 1785 Quasbrohmay; Jb 1790 U 1796, KiersAtl Quasbromay; TM Quarsbro. — Eng ved Firresbæk. Subst. Kvas „Ris, Kviste".

Kældersvendsager. K 1785 Keller Swens ager; U 1785 Kellerswendstofft; Jb 1790 Kellerschwenager; U 1796 Kellerswennsager, Kellerswennager; KiersAtl Kjelder Svensager Ornum; TM Kjelleswendsager. — Lille Stykke Agerjord i Nærheden af Byen, i K 1785 betegnet som ornum.

Kæltringsti [*æ ˈkæl̩.dʀɪŋˌsdi*]. Mejer 1641 Diebstigweg; I 1912 Kjæltringstie. — Diebstigweg paa Mejers Kort er en Vej langs Stranden fra Rundemølle i Løjt S. (3211) mod Nord; en Del af denne Vej er nu nedlagt og erstattes af Kæltringsti lidt højere oppe i Landet. Forleddet er

FORELØBIG OVERSIGT OVER DEN ANVENDTE

DANIA-LYDSKRIFT

i, y, u er Rigssprogets Lyd i ile, ryge, ude.
i̯, y̯, ʉ ligger imellem henholdsvis *i* og *e*, *y* og *ø* og *u* og *o*.
e, ø, o er lidt mere lukkede end i Rigsspr. ene, øde, Ole; de lange Lyd er undertiden ret stærkt diftongerede (i Retn. af $e^{i\cdot}$, $ø^{i\cdot}$, $o^{u\cdot}$).
ɛ, o̯, O, ɷ ligger mellem *e* og *æ*, *ø* og *ɵ* og *o* og *å* (*O* er lidt mere lukket end *ɷ*).
æ, ɵ, å er undertiden lidt mere lukkede end i Rigsspr. æde, Høne, Aage.
æ, ö er Rigsspr. Lyd i sætte, Søn.
ɔ er mere lukket og rundet end i Rigsspr. Kop, Haand.
ä, ɔ̈ er Rigsspr. Lyd i stærk, grøn; forekommer kun i r-Forbindelser.
ȧ, ɔ̇ ligger mellem henholdsvis *a* og *ä* og *ɔ* og *ɔ̈*.
a, Rigsspr. a-Lyd i Gade, Hat, forekommer i Vestslesv. kun foran Palatal og foran vokalisk r; *maŋ'* Mand, *gaɹ·* Gader.
ɑ, Rigsspr. a i bange, er i Vestslesv. den normale a-Lyd.
ɐ er mere aaben og forekommer i Rigsspr. i r-Forb. som Arm,
i̊, æ̊, å̊ forekommer kun i Diftongerne *i̊ʉ*, *æ̊ʉ* og *å̊ʉ* og betegner temmelig variable Lyd, hvis Rigtighedsbredde kan strække sig fra *i* (*i̯*) til *y* (*y̯*), fra *æ* (*æ*) til *ö* (*ɵ*) og fra *ɔ* til *ɐ*.
ə er den svage, ubestemmelige Mellemvokal (Rigsspr. e i tale).
ɜ, ɪ, ɒ betegner lidt stærkere Mellemvokaler, hvis Kvaliteter kan bestemmes som liggende i Nærheden af *æ*, *i*, *a*.

p, t, k, b, d, g, m, n, v, f, s, h, j, l svarer alle til Rigsspr. Lyd. Dog er p, t, k lidt mindre pustede end i Rigsspr.; den upustede Lyd betegnes altid ved *b*, *d*, *g*: *sde'n* Sten.
ḳ, ɡ̣ betegner palatale k- og g-Lyd, noget mere fremskudte end i Rigsspr. kj- og gj-Forbindelser (Kjole, gjort).
ƒ, ḍ er palatale t- og d-Lyd. Artikulationsstedet ligger længere fremme i Mundnn end ved *k*, *g* og længere tilbage end ved *ƒ*, *ḍ*.
ṭ, ḍ betegner samme Lyd som i Rigsspr. tjene, Stjerne.
q er Rigsspr. g-Lyd i bage, Dige.
x er den tilsvarende ustemte Lyd (lidt svagere end ty. ch) i sønderjy. *ba·x* bage, *di·x* Dige.
w svarer omtrent til engelsk w.
ŋ betegner sidste Lyd i Rigsspr. lang.
ŋ̣, ḷ er palataliseret *n* og *l* (*n* og *l* med j-Klang): *maŋ'* Mand, *fɔḷ'* Fald.
ɫ er det hule (kakuminale) l, som udtales med en noget stærkere Hævning af Bagtungen end det engelske l i full.
ʀ betegner snurret og usnurret Tungespids-r.
ʎ betegner snurret Bagtunge-r (Drøbel-r).
ɹ̇ er et vokalisk Fortunge-r, f. Eks. i vestslesv. *sdɔ̈ɹ·* større.
ɹ er et vokalisk Bagtunge-r som i Rigsspr. varm.

· og . betegner, at den foreg. Lyd er henholdsvis lang eller halvlang.
ˈ og ˌ angiver, at den flg. Stavelse har henholdsv. Hovedtryk ell. Bitryk.
Naar der ikke er sat Tryktegn, betyder det, at Forleddet har Hovedtryk, mens Efterleddet er trykløst.
ʳ foran et Navn (el. Navneled) betegner, at dette udtales med sammensat musikalsk Accent (Tostavelsesaccent, Accent 2).

DANMARKS STEDNAVNE

Af denne Skriftserie, i hvilken efterhaanden Stednavnene fra alle Dele af Danmark vil blive Genstand for Behandling, er hidtil udkommet følgende Numre:

Nr. 1. **Samsøs Stednavne.** 1922. Bogladepris 4 Kr.

Nr. 2. **Frederiksborg Amts Stednavne.** 1929. Bogladepris 4 Kr. 50 Øre.

Under Udgivelse er:

Nr. 3. **Sønderjyske Stednavne** I, Indledning og Register.

Nr. 4. **Sønderjyske Stednavne** II, Haderslev Amt.

Nr. 5. **Sønderjyske Stednavne** III, Tønder Amt. (afsluttet 1933).

Nr. 6. **Sønderjyske Stednavne** IV, Aabenraa Amt. (i Trykken).

Nr. 7. **Sønderjyske Stednavne** V, Sønderborg Amt.

Sønderjyske Stednavne agtes udsendt i ca. 18 Leveringer à ca. 10 Ark til en Subskriptionspris af 30 Øre pr. Ark eller 3 Kroner for en Levering paa 10 Ark. Subskription, der er bindende for hele Værket, kan tegnes i alle Boglader. Enkelte Hæfter sælges ikke.